No 279 — 1916

UUSI

SUOMETAR

Sunnuntaina Lokakuun 15 p. — Sunnuntaina Lokakuun 15 p.

Kahdeksasviidettä (48) vuosikerta

TOIMISTO
Helsinki, Antinkatu 4

Uutisosaston puhelin 2 50
Toimitussihteerin „ 79 20
Päätoimittajan „ 22 34
Ulkomaan osaston „ 60 38

Ilmoitushinnat:
Tekstin edellä 15 p., jälessä 12 p.; määrätyllä paikalla 20 p. palstamillim. alalta. Pienin ilmoitusmaksu 1 mk. Värilliset ilmoitukset 25 p. mm., vähintäin 20 mk. — Kuolemanilmoitukset alan mukaan vähintäin 6 mk. Kihlaus- vihkimä- ja syntymäilmoitukset 3 mk.

Vastaava ja päätoimittaja:
P. J. HYNNINEN
Tavataan toimistossa klo 2—4 l. p.
Puhelin 22 34

Tilaushinnat:

	Helsingissä: haettaessa	Helsingissä: kotiin tuotuna	Maaseudulla:	Venäjällä:	Ulkomailla:
1/1 v:lta	15 mk. — p.	20 mk. — p.	16 mk. — p.	6 rpl. — kop.	40 mk. — p.
1/2 »	7 » 50 »	10 » — »	8 » 50 »	3 » — »	20 » — »
1/4 »	3 » 75 »	5 » — »	4 » 50 »	1 » 50 »	10 » — »
1/12 »	1 » 25 »	2 » — »	1 » 75 »	— » 50 »	3 » 50 »

Viikko-Suometar 3: 50 vuodelta.

Kontori:
Antink. 4. Av. klo 8 a.—7 i. Puh. 1290
Asiamieskont. av. klo 10 a.—4 i. Puh. 9943. Haarakonttori 2 linja 5 avoinna klo 8—11 a. ja 2—7 i. Puh. 9206.
Taloudenhoitaja tavat. 2-4. Puh. 6565

Irtonumeroiden hinta 15 pennilä.

JÄÄHDYTYSLAITOKSIA
joka laatua ja kaikkia tarkoituksia varten.
LUDWIGSBERGS WERKSTADS AB.
Tukholma.
Edust. Suomessa:
O.Y. Axel von Knorringin Teknillinen Toimisto
HELSINGISSÄ
(S.I.20138)19916

22,000 kuutiojalkaa parruja
huutokaupataan 21 päivänä nykyistä lokakuuta kello 12 päivällä Porin rautatieaseman tavaratoimistoa vastapäätä olevalla parrujen varastopaikalla. Ehdoista lähemmin huutokauppatilaisuudessa.
Lähemmin ilmoittaa
J. V. Kumlander, Rauma.
19935

Maaseudulla edullisella paikalla sijaitseva
konepaja
täydellisine koneistoineen ja työkaluineen sekä siihen kuuluva **laivatelakka,** mihin mahtuu noin 40 alusta
myydään
joko varastoineen tai ilman.
Varastossa on konepaja omaa tarvetta varten ainakin vuodeksi: **kivihiiliä, koksia, valurautaa, messinkiä ja kuparia.**
Tarkempia tietoja kauppaehdoista y. m. antaa
Väinö Hakkilan Asianajotoimisto,
Itä-Heikinkatu 9.
19660

Riihimäen Hevosmyyntiliike,
joka jo pitemmän aikaa on ollut toiminnassa, on nyt hevosten kysynnän yhä lisääntyessä laajentanut liikettään hankkimalla varastoon suuren joukon **työ-, siitos-, kantakirja- ja ajeluhevosia.**
Nykyään myytävänä 5 kantakirjatammaa ja 2 kantakirjaoritta sekä useita työhevosia.
Liike sulkeutuu arv. yleisön palvelukseen ehdottomasti rehellisellä toiminnalla ja toivoo siten jatkuvaa luottamusta.
Kunnioituksella: **Riihimäen Hevosmyyntiliike.**
Omistajat A. A. Wasastjerna, Hugo Gestrin.
Osoite: Riihimäen Hevosmyyntiliike, Riihimäki.
Puh. 44. (Riihim. S.) 19624

Puhdistettua Ia Natron Salpietaria
myy varastosta
Kaarlo T. H. Koponen.
Hovinmaa. 19937.

Helsingin Kaupungin valtuuston myönnettyä ero kaupungin Sähkölaitoksen

Toimeenpanevan johtajan

toimesta viran nykyiselle haltijalle tammikuun 1 päivästä 1917, kehoittaa Teknillisten laitosten Hallitus täten halukkaita, kykeneviä henkilöitä hakemaan sanottua tointa ja sitä varten kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa eli siis viimeistään marraskuun 12 päivänä Hallitukselle jättämään Kaupungin valtuustolle osoitetut hakemuksensa kelpoisuustodistuksineen.

Helsingissä, lokakuun 13 p:nä 1916.

Helsingin kaupungin Teknillisten laitosten HALLITUS.

(S. I. 21185) 19965

MATTOJA
Tällä viikolla juuri saapuneiden itämaisten mattojen erikois-näyttely
O.Y. WICANDER & LARSON
Hakasalmenkatu 2 — Puhelin 1451
(I.7547)19958

Myytävänä
„HAVARA"
— suomalaista terveysjauhoa — antaa voimaa heikolle ja vähäveriselle, on maukasta ja käytännössä halpaa. Voidaan ostaa kaikkialla. Asiamiehiä otetaan.
A. LILIUS.
Pääasiamies.
P.-Esplanaadik. 15, Helsinki.
(I.7131)18877

Sytytysnasta GNIS TAN
uuden muotoinen tehdään nykyisin vääränlaisilla ateettilla. Myydään tällä olevasta varastosta.
Pääasiamiehiä:
Ab. Arwidson & Co Oy.
L.-Heikink. 22. Puhelin 5439.
19867

Hels. S., Hbl. 40 mm.
Myytävänä 1 kpl. käytetty.
Makaava Höyrypannu,
2×5 mtr. 2:lla 600 mm. tuliputkella.
Lähemmin puhelin 110 99.
Konetehdas Herkules Osakeyhtiö.

Musiikkiuutuus.
EMIL KAUPPI, Op. 30.
Laulu tulipunaisesta kukasta,
laululle ja pianolle Johannes Linnankosken sanoihin. Hinta 2:50.
Helsingin Uusi Musiikkikauppa.
K. G. FAZER.
H:ki. Aleksanterink.-n:o 38.
Puhelin 1431.
(S.I.21134)19912

Sekalaisia ilmoituksia

Osuuspankki-
liikettä jäseniensä keskuudessa harjoittaa
Osuuskassa Runko r. l.
Kristiinankatu 13, puhelin 4761. Myöntää lainoja ja ottaa vastaan talletuksia suorittaen korkoa à 5—6 prosenttia.

Lääkäri.
Vastaanottoni alkavat taas lokakuun 16 p:nä.
(Hbl.)19950 R. Bengelsdorff.

Kenkätehtaan koneisto,
ajanmukainen, myydään kaikkine lisäosineen. Lähempiä tietoja antaa
A. Katajainen,
Helsinki, puhelin 3898.
(S. I. 21192) 19966

25 kpl. — 50 p:nilä
ITÄMAINEN PAPEROSSITEHDAS OY.
HELSINKI

Uutuus — Uutuus
ELEKTRON
Tomunimijä — Tomunimijä

ELEKTRON'in kautta on tomunpuhdistus asunnoissa sähkön avulla saavuttanut lopullisen ratkaisunsa. Käyttämällä Elektronia joka päivä ovat n. k. suursiivoukset tarpeettomat.

ELEKTRON painaa ainoastaan 2 1/2 kg.

ELEKTRON'in imukyky on noin 450 mm. s. t. s. juuri se imuvoima, joka käytännössä on osottautunut kyllin voimakkaaksi vahingoittamatta mattoja tai huonekalukankaita.

ELEKTRON'in virrankulutus on hyvin pieni. Tuhansia kappaleita myyty Ruotsissa lyhyen ajan kuluessa.

ELEKTRON'ia myyvät:
O.-Y. G. F. Stockmann.
Helsingin Sähkölaitos.
Pohjoismaiden Talous-Tarpeiden Kauppa.
S. Vuorio, Tapetti- ja Mattoliike.
J. Korte, Tapetti- ja Mattoliike.
A.-B. Wicander & Larson O.-Y.
Oy. N. Boman, sekä
Pääasiamies Suomea varten **Rudolf Nyman, I. Heikink. 9**

Lähettäkää tilauksenne imoittamalla voittiluvun paikkakunnallanne. — Jälleenmyyjiä otetaan.
19870

„Ideal" ja „Alfa"
savukkeet hienointa laatua suositellaan
Osakeyhtiö „Tollander & Klärichin" Tupakkatehdas
518

Serlachius & Ryti
ASIANAJOTOIMISTO
Helsinki, P.-Esplanaadink. 33. Av. 10—1/4 4. Puh. 6765 ja 7110.
Omistavat: Lakitieteen kand., Varatuom Eric J. Serlachius ja Risto Ryti. Vakin. työkumppanit Ent. Esittelijäsihteeri Michael Paqvalin ja Varatuom. Aarne Timgren. Neuvottelevat avustaja: Ent. Senaatori, Lakit. tohtori Julian Serlachius.
Suorittaa kaikenlaisia lainopillisia tehtäviä.
Maaseudulle matkustetaan.
(S.I.14031)13156

KARHU- OLUTTA PILSNERIÄ PORTTERIA
MIETOJA MALLASJUOMIA.
O.-Y. HUGO BASTMANIN HÖYRYPANIMO
HELSINKI. PUH. 1917.
19275

Pohjoismaiden Osakepankki Kauppaa ja Teollisuutta varten.

Uusi Osakeanti.

Hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti tarjotaan täten **merkittäväksi 25,000 uutta osaketta** Pohjoismaiden Osakepankissa Kauppaa ja Teollisuutta varten seuraavilla ehdoilla:

1.) Osakkeet, nimellis-määrältään 200 markkaa, oikeuttavat puoleen osinkoon vuodelta 1917, mutta ovat kaikissa muissa suhteissa pankin entisten osakkeitten veroiset. **Hinta, 600 markkaa** osakkeelta, maksetaan siten että ensimäinen erä Smk. 200:— suoritetaan tulevan joulukuun aikana ja toinen erä Smk. 400:— sekä määrätty vero syyskuun kuluessa v. 1917.

2.) Uusia osakkeita jaettaessa tulee pankin vanhoille osakkaille tai niille henkilöille, jotka luovutuskirjoin ovat hankkineet vanhain osakasten merkintäoikeuksia, etuoikeus, suhteellisesti aikaisemmin omistamansa tai kyseenalaisessa tarkoituksessa käyttämänsä osakemäärän perusteella. Ne osakkeet, jotka entiset osakkeenomistajat tai heidän oikeudenomistajansa mahdollisesti jättävät merkitsemättä, jaetaan muitten merkitsijäin kesken suhteellisesti merkittyjen määrien mukaan.

Merkintä, joka suoritetaan pankin Helsingissä sijaitsevassa pääkonttorissa ja kaikissa haarakonttoreissa, käyttämällä pankin merkintäsitoumuskaavakkeita, **alkaa ensi lokakuun 10 pnä ja päättyy saman kuun 31 pnä** pankkiajan lopussa.

Merkittäessä osakkeita pääkonttorissa nimiosakkeitten nojalla ei ole tarpeellista osakkeita esittää, mutta kaikissa muissa tapauksissa, s. o. merkittäessä haltijaosakkeitten nojalla pankin kaikissa konttoreissa ja merkittäessä nimiosakkeitten nojalla pankin kaikissa haarakonttoreissa ovat vanhat osakkeet esitettävät leimattaviksi. Siinä tapauksessa että merkintä suoritetaan toisessa konttorissa kuin siinä missä osakkeet on leimattaviksi esitetty on viimeksimainitun konttorin antama leimaamistodistus merkintäsitoumukseen liitettävä.

Mitä nimiosakkeisiin tulee, pääsevät ylempänä 2. kohdassa mainitusta etuoikeudesta osallisiksi ainoastaan ne merkitsijät, joitten nimiin osakkeet ovat pankin osakeluetteloon merkityt, tai ne merkitsijät, joille sellaisten osakkeenomistajain merkintäoikeudet ovat luovutetut.

Merkintä on sitova siinä tapauksessa että yhtiökokous hyväksyy osakeantiehdotuksen.

Merkintäoikeuden luovutuskirja-kaavakkeita on saatavissa pankin kaikista konttoreista 5 stä p:stä lokakuuta.

Helsingissä, syyskuun 26 p:nä 1916.

18687 **Johtokunta.**

SYYSHATTUJA HALVALLA!
HUOM.!
Kaikenlaisia nahkatöitä, niinkuin hattuja, muhvia ja puuhkia korjataan huolellisesti.
MODES AINO KAASINEN KASARMINK. 25. PUHELIN 3309.

Liike-Osotteita.

Agentuuriliikkeitä:
Otto Lumme & Ki P Espl.25,t.1250 11660

Agraaritoimistoja
Suomen Agraaritoimisto, E.-Espl.k. 16. tel. 8633. klo 10—3.

Arkkitehtejä
Axel Mörne, Albertink. 24. Puh. 1363

Hautaustoimistoja:
Uusi Hautaustoimisto, Lapinl.k.15. 6520

Herrainvaatetusliikkeitä:
Lorens Malmström, P. Espl.k. 33 P.642
Vaatetusliike Pohjola O.-y., Aleks.k. 17

Huonekalukauppoja:
I. Kilpinen Kaivok. 8. Puh. 4543.
C.L. Larsson Aleksanterinkatu 19 Puhelin 28 11.
O.-y. John Paischeff A.-b, Mikonk. 7. Puh. 15 59.

Ilmoitustoimistoja:
UUDEN **SUOMETTAREN** kontori
välittää ilmoituksia kaikkiin lehtiin ja aikakauskirjoihin. Yksi käsikirjoitus ja yksi lasku eri lehtien omilla hinnoilla.

Insinööritoimistoja:
Insinöörit. Zitting & C:o, E.-Makas.k. 2

Jalkineliikkeitä:
Hagnäsin Jalkineliike, Erottaja 19. Puh 792. Haaral. Siltasaarenk. 12. P. 29 45
Hugo Valve, Kenkätehd. Hämeenk. 2 B

Kahvikauppoja ja -paahtimoja:
J. A. Weijola, Mikonk. 8. P. 4022. 7860
Oy. Pohjoism. Kahvikomp. (Tukutt.) Kruunuvuorenk. 3. P. 4058 ja 5825.

Kalanpyydyksiä ja laivatarpeita:
Hjelt & Lindgren, Länsiranta 16. P. 784

Kananmunakauppoja:
I. Arkadieff, P.-Esplan.k. 11-13. P. 1713

Kangaskauppoja:
V. Aaltunen, II linja 13. puh. 8929.
Aitta Kluuvikatu 4. Puh. 54 66. Osakeyhtiö.
Kangasliike »Eljen», Annank.10 T 8612
A.-B. M. Lindroos, Aleks.k. 11. P. 512

Kehysliikkeitä:
Joutsen & Nikolajeff, Museok. 3. P. 6529

Kemikalieliikkeitä:
Astra Kemikalieliike, Arkadiank. 8.

Kielenkääntäjiä:
POLYGLOTT. 12 kieltä. Val. tehn.kielenk Bout.9. p 1578
TRANSLATOR 13 kieltä. val tehn. kielenk. Aleks. k. 48 Puh. 110 85.
Uusien Kielten Opisto Valant. kielenk. Puh. 34 10. Aleks.k. 11

Kirjakauppoja:
Hakaniemen Kirjakauppa Siltasaarenk. 8—10. Puh. 5434.

Kirjallisia toimistoja:
Kirjallinen Toimisto, Fredrikink. 39 B. (Bulev. kulmassa). Puh. 73 71.

Kirjansitomoja:
M. KESTI Kirjansitomo Korkeavuorenkatu 32. Puh. 72 32
TARMO KIRJANSITOMO Kaivok. 11 P. 6845
Kirjansitomo Tukeva (om. K. Sneck). Unionink. 13. Puh. 5801 ja 8215.
K.O.Y. Valistus KIRJANSITOMO.. Annank.29. P. 10859

Kirjapainoja:
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon O y.
Helsinki, Antinkatu n:o 4. Puh. 447 suorittaa kaikkia kirjapainoalalle kuuluvia töitä nopeasti, tasmallisesti, huolellisesti ja kohtuullisiin hinnoilla.
K.F. PUROMIEHEN KIRJAPAINO Y.
Lapinlahdenk. 7. Puh. 32 57. 104 22.
SANA Kirjapaino Kirjansitomo Kotelotehdas Konttorikirjatehdas CITY-PA.
Kirjapaino-asioimistoja:
Osakeyhtiö Grafica Aktiebolag, Kasarminkatu 23. Puh 59 12.

Kivennäisvesitehtaita:
Sanitas, Eerikinkatu 12. P. 3191.

Klisheelaitoksia:
KEMIGRAFINEN OSAKEYHTIÖ, Antink. 10 Puh. 5480 ja 11382.
O. Y. Kliché, Aleksanterinkatu 46. Puhelin 1992
O/Y **KUVA** A/B Yrjönkatu 27. Puhelin 6507

Konekirjoituskursseja:
Oy Systema. Ynä uusintuvia konekirj.kursseja. Aleksanterink. 7. Puhel. 1092

Kohteollisuusliikkeitä:
PIRTTI KOTITEOLLISUUS O.-Y Bulevardink. 2. P. 872

Koulutarpeiden kauppoja:
Koulutarpeiden Keskusliike O. Y. Vladimirink. 3. Puh. 58 62.

Kukkakauppoja:
Gustaf Andersson, L.Heikink.14. P.4588
Hagan Kukkakauppa. E-Espl. 2. P.5117
V. F. Sagulin, Aleksanterink. 46. P. 977

Kultaus- ja kehysliikkeitä:
V. Kårlund Annankatu 20. Puhelin 2356.

Kultasepän'iikkeitä:
Aikala, O.y., Mikonkatu 8. Puh. 1 66
Kulta- & hopeaseppä-Osuusk. Hakasalmenk 2. P. 67 28.
Osk. Lindroos, Aleksant.k. 48. Erott. 9

Kumitavaraliikkeitä:
Pohj. Gummitavara-liike, Aleksanterinkatu 17 B. P. 83 14.

Kupari- ja peltisepänliikkeitä:
M. F. Hätinen, L.Heikink. 13. P. 1531

Kylpylaitoksia:
Kylpylaitos Imatra, Malmink. 24. t. 9866

Lamppu-, Lasi- ja Posliinikauppoja:
ALBION LAMPPUMAKASIINI. Aleksant.k.11. Puh.1327.

Lanka- ja villatavarakauppoja:
Willandt, Uudenmaankatu 15. P. 5530.

Lasi- ja taloustarvekauppoja:
G. F. Stockmann O.-Y., Unionin- ja Aleksanterink. kulm. Taloustarveos. p. 6450. Last- ja Posliinios. p. 514 Kangas ja Lankaosasto 866.

Lasinleikkausliikkeitä:
A Hj. Leppälän Lasihiomo ja lasinleikatusliike, Mikonk 8 Puh 50 23
Lasihiomo Väinölä, Bulev.k 30 P. 7608
Joutsen & Nikolajeff, Museok 3 P 6529
Poliilasimo, Bulevardink. 24. P. 110 77

Leikkelelliikkeitä:
Helsingin Leikkelelliike, Mikonk. 2. P.491

Leipuri- ja Kondiittoriliikkeitä:
E. Heinänen 3:s linja 18. Puhelin 9940 ja 2096.
Ekberg, Bulevardink. 9 Puh. 272.
N Leino, P. Makasiinik. 4. P 212.
Helsingin Höyryleipomo, Ludviginik. 5 P. 1732 Sivumyym. Unionink. 23. P. 1839

Lihakauppoja:
Alex. Grönlund, Kauppiask. 5. P. 48 52

Lyhyttavaraliikkeitä:
Helppola, Siltasaarenk. 6. P. 7428.

Maalarinliikkeitä:
V. Silvonen, Simonk. 8. Puh. 88 37

Maanmittareita:
Artur Allin Maanmittaustoimisto Helsinki, Erottajak. 5, 5 kerr P 37 38
Rauramo, E., Korkeav.k 6 A. p 9714
K. A. Sariola, Katajanokank. 7 B. P.7511
Tukkila, v.-maam., Vladim.-k. 11 A 4580

Maanviljelysakalusto- ja tarp.-kauppoja
Osakeyhtiö Agros Mikonk. 7. Puhelin 5754, 3778 ja 2417

Maatalous- ja Metsätoimistoja:
Helsingin Metsätoimisto, Ernst Wrede. Neitsytpolku 7. 10—4 Puh 10 08.
Itä-Suomen Metsätoimisto, VIIPURI. Puhelin 375.
R. W. HOFFSTRÖMIN Metsätoimisto, Mikonk. n:o 7. — Puh. 9005. 11165.
Keski-Suomen Metsätoimisto Tampereella. U. J. Grönholm Puh. 1561
Maatal. ja Metsätoim Aleks.k. 48. p.5151
E R. Alcenius. E.Cajander.Brutus Lesche
W. G. Thomén Metsätoimisto, L.Ranta 12. P. 172.

Muotiliikkeitä:
A. Lönngrén, Korkeavuorenk. 22. P. 8350

Musiikkikauppoja:
A/B R. E. Westerlund O/Y. P Espk. 37

Nahkakauppiaita:
Knut E. Hultz O.y. (tukuttain). I. Heikink 13 Puh. 24 80
K. V. Silveniuksen Nahkakauppa, A. M. Solkero, Mikonkatu n:o 17 Puh. 43 06.

Naisten pukimoliikkeitä:
O. Y. O. Stenberg, P. Espl.k. 27. P. 1727

Ompeluliikkeitä:
Selma Tamminen, Tehtaank. 3. P. 85 71

Paikanvä'itystoimistoja:
Kansakoulujen maan. 11—½1 (Annan.k.9 kesk. lauv. 11-1.) Tel. 3183

Paperikauppoja:
I. Bastman, Aleksanterink. 11. P. 8983
Lång & Leppäsho O.y. Aleksk 44. P.143
Th. Wulff. P.-Espik 43. puh 2450.
K.G. Öhman Bulevardink. 1: Puhelin 1330

Patenttitoimistoja:
Helsingin Patenttitoimisto, Bulevardinkatu 19. klo 11—1. 2—3.
Suomen Patenttikonttori O.-y.
Bulevardinkatu 6. puh 52 41.
Hakee ja myy patentteja.

Pianoliikkeitä:
Hellas o.-y. Pianotehdas, Aleksanterinkatu 50 Puh 661.
Mikkola & Wegelius, Aleks.k.15. P.6205

Pikatoimistoja:
Kuljetusliike MARS FIX, Kaivokatu 11. Puhel. 7711 & 7712.
(N. M. K. Y:n rikatoim. ja työlaitos varatt. pojille. P 10358 Vuorik. 17.

Puusepänliikkeitä:
Helsingin Uusi Puusepänliike (E. A Berghem), Sepänk 9 P 61 00 ja 68 06
L. Molanen, huonek. tehd., Kasarmk 26 Puh 30 90.

Puutavarakauppiaita:
Sörn. Halko- ja Puutavara o.-y. Fredriksberginik 13. Puh. 270.

Puutavaraliikkeitä:
Antti Jukka, Pietarink. 15. Puh 9753
Eemeli Palotie. varasto Huopalahdessa Puh. 24 47. Hagin sentraali.

Rakennusainekauppoja:
Helsingin Rakennusainekauppa O.-y. Heikinkatu n:o 3. Puh. 256.

Rautakauppiaita:
Emil Lesch, Aleksanterink 17 P. 1401
O. Y. K. H. Renlund. Rautakaup P 1534
Uusi Rautakauppa O. Y. L Heikinkatu 13 Puh. 1591.

Rautasänkyliikkeitä:
Helsingin Uusi Rautasängytehdas. Polsa & Merivaara. Hallituskatu 15 P 1630
Suomen Rautasänky O.-Y., Helsinki IV:s linja 6 Puh 9896

Rohdosliikkeitä:
Enbergin Rohdosk., Hakasimk 4 P.3456
Ab Medeor Rohdosliike Oy. Mikonk 11 Rautat. torin luona P. 5189
Rohdosliike Varis, Aleks.k. 50. P. 11397

Romuliikkeitä:
Hels. Romuliike, Siltasaarenk. 7. P. 6 75

Räätälin- ja vaatetusliikkeitä:
Liinus Aalto. Korkeav. k 41. P. 4359
OY. KALLIO AB. Uusi Ylioppilastalo Puh 67 3.
K. M. Kaskinen, Korkeav.k 28 P 1151
K G Lehto. Fredrikink 40 P 1914
K.H. Pohjanpää Yrjönk.23 puh 5117
Räätälint.tek. liike, Hämeenk 2 P 3707
L. Väisänen, Museokatu 5. Puh 5779

Sanomalehtiä:
Uusi Suometar, tehokas ilmoituslehti.
Suomalainen, suurin lehti Jyväskylässä

Siirtomaatavarakauppoja:
V W Dahlgrén, Vladim k. 34. P 5275
J. H Dahlgrén, Tukku- ja vähittäisliike, Annankatu 26 Puh 757
E. Hansson, Vuorim.-k. 35. Puh. 33 33.
A. E. Isaksson, I.-Robertink 1. P. 6647. Museokatu 8. Puh 291.
V Lehmuskoski, Yrjönk 31. Puh. 274
Aleksander Manelius, Vilhonk.4. P 1392
Arthur Nyman, Eerikink. 17. Puh. 2 48.
Oskar Parkkinen, Siltasaarenkatu 16. Puhelin 8 49 ja 41 14
Talous-Osakekauppa Mikonk. 3 Puh 9123
Jalmari Vainio. Neitsytpolku 10. P.3597.

Sikarituontiliikkeitä:
Nizza Sikari-tuonti, Uudenm.-k. 2. Puh. 7236 Aleksanterink. 9 Puh 5395.

Silmä- ja suurennus'asikauppoja:
Oskar Eriksson & C:o O.-y. Mikonk. 7. Puh. 365.

Sähköliikkeitä:
Koru, valaistusl., Kluuvik. 1. P 5348
Ojalan Sähköliike O.y. Mik.k 9 P. 5285.
Siemens & Halske, Mikonk.11 p 2626 2724
Paidelakomoja ja messinkivälimoja:
O M. Nurmi, Liisank. 11. Puh. 33 81.

Taloissa tarvittavien metallitöiden valmistus- ja korjausliike:
O. S. Pesonen, Kristinank. 8. Puhel. 19 70. 115 63.

Tapetti- ja mattoliikkeitä:
A Haanoja, Neitsytpolku 3 Puh 534.
J. Korte, Aleksanterink 7 Puh 2971.
Vald. Salvén, Unionink. 28. Puh. 924.

Teekauppoja:
A. K. Savin Kauppahuone, Antink. 4. Puh. 204 ja 7120.

Tukkuliikkeitä:
Helsingin Tukkukauppayhtiö Vuorikatu 8 Puh 8514.
Tehtaitten Tukkukauppa Siltasaarenk. 6. t. 6754 (Lyhyttavaraa)
I Pohto (nahkaa, vuotia, ekstrakt.), Kluuvik. 4. Puh 86 35 ja 22 55.

Urheilu- ja polkupyöräkauppoja:
Oy. Husqvarna, Aleksanterink. 34 Puhelin 1847.
K. Rautasen Polkupyörätehdas ja Urheilukauppa. Mikonk 11 Telef 3658.
Stockmann, Urheiluosasto, Union.k. 23. Puhelimet: Joht. 1781. Myymälä 5467. Konttori varasto 2062.

Valokuvaamoja:
A. B. Valokuva-atelieri Apollo O. Y. Aleksanterinkatu 13 Puhelin 8 38.
Valokuvaamo Strandberg, Aleksanterinkatu 17. Puh. 2309.

Verkakauppoja:
S. Sälä & K:i, Aleks.k. 9. Tel. 45 83.

Vesijohtoliikkeitä:
A.-B. Rob. Huber O.-Y. Mikonk. 13—15. Puhel 271
O. S. Pesonen, Kristinank. 8. Puhel. 19 70. 115 63
A. B. Vesijohtoliike O. Y., Nuoranpuojank. 4 A. P. 3318. 5663 ja 6849.

Voi'iikkeitä:
O.y. Hansa A.b., Unionink. 26. P. 6451.
F. Heino, I. Viertotie 2. Puh. 31 36.
Valio r.l. E Esplanaatik. 2 Puh 77 33.

Väri- ja vernissakauppoja:
Suomen Väri- ja Vernissatehtaan Osakeyhtiö. Etelä-Esplan.-k. 8. Puh. 85.

L. POHJANHEIMON ASIANAJOTOIMISTO HELSINKI, VUORIK. 8.
Ei kaukana rautat.-asem. Puh. 7446 sekä 5006 Avoinna klo 9.10—4.
Omist. Varat. L. Pohjanheimo, jota its. varm. tav. k. 4—5.
Ajaa virasto- ja oikeusasioita, myös testamentti- ja perintöriitoja; toimittaa saatavainperimisiä, perunkirjoituksia, perinnönjakoja; laatii testamenttejä, vararikkoluetteloja, kauppa- y. m. kirjoja. y. m.
Matkustetaan maaseudulle. 27

Castrén & Snellman Asianajotoimisto,
Helsingissä :: Aleksanterinkatu 42.
Perustettu v. 1898.
Auki 10—½4. P. 7 35. 71 72 ja 22 79.
Omistajat: A.M. Lassenius, Kaarlo Fröjdman, Varatuomari. Varatuomari.
Vakinaisia avustajia: Iivari Fröjdman, Varatuomari. Arvo Haveri, Fil.maist.Hov.ausk.
Ajavat asioita kaikissa maamme oikeuksissa ja virastoissa. Laativat testamenttejä, yhtiöjärjestyksiä, kauppa- y. m. asiakirjoja. Toimittavat perunkirjoituksia, perinnönjakoja, saatavien perimisiä ynnä muita asianajoalaan kuuluvia tehtäviä.
Matkustetaan myös maaseudulle. 18

Suomalainen Asianajotoimisto
A. RIMPPI, lak. kand., Helsinki, Unioninkatu 8. P. 66 57. Auki 9—12, 5—7.
Matkustetaan maaseudulle. 28

Varatuomari
Veikko Vartiovaaran
Asianajotoimisto,
Helsinki, Aleksanterinkatu 15. Toimisto auki 10—4. Puh. 47 16 ja 65 79.
Matkustetaan maaseudulle.

Lakitiedettenkand., Varatuomari
Otto Kaukovaaran Asianajotoimist., Helsingissä. Lackmanin talossa, Mikonkatu 11. Puh. 2723. Avoinna ½10—2, 5—7. Ajaa: asioita kaikissa Suomen oikeuksissa ja virastois-a. Laatii: testamentteja, kauppa- y. m. kirjoja. Toimittaa: rahain-perimisiä, perunkirjoituksia, perinnön- ja pesänjakoja ynnä kaikkia asianajoalaan kuuluvia tehtäviä. Kokeneita yksityisetsiviä toimiston palveluksessa, joiden avulla toimeenpanee tutkimuksia rikosasioissa.
Matkustetaan myös maaseudulle.

Kihloissa

Impi Yijälä
Venti Räihä
Jämsä 14. 10. 16 Koskenpää.

Aino Lindström
Yrjö Kallio
Helsin i.

Kuolleita

✝

Syvästi surren ilmoitamme, että rakas vaimoni ja äitimme

Henrika Serafia Alander

o. s. Nikander,

valpui rauhallisesti kuolon uneen lyhyen taudin sairastettuaan 64 ikävuodella U. L. Pyhäjärven Haavistossa lokak. 13 p. 1916. Syväksi suruksi minulle, lapsilleni ja lasteniapsille.

A. G. Alander.

Antuaat ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan.

Ruumiinsiunaus toimitetaan sunnuntaina t. k. 22 p:nä klo ½2 i.-p.

(Lahti) 19902.

✝

Kaipauksella ilmoitamme, että Herra suuressa rakkaudessaan pois kutsui rakkaan lemmikkimme

Saara Inkerin

5 v. 7 kk. 5 p:n vanhana. Jälleen näkemisen toivossa häntä muistelevat, äiti, isä, sisko ja veljet sekä sukulaiset ja ystävät.

S. K. 107.

Emmi ja Akseli Pöyry.

Mustaintavarain Erikoisliike.
Mustia, Mustan-valkoisia, Harmaita ja Valkoisia Silkki-, Villa- ja Pumpulikankaita, valmiita Hameita, Puseroita, Alushameita, Kaikenlaisia surutarpeita Mikonkatu n:o 4. Malleja heti maaseudulle.

K. V. Bergmanin Kivenveistämö
Jälkeläinen Wilhelm Ekman
Lapinlahdenk. 13 n Puhelin 428
Hautakiviä aina varastossa.
Marmoritöitä tehdään.

O.Y. GRANIT
Konttori: Bulevardink. 15
Avoinna: 11—3 :: Telef. 87
Hautapatsaita
Varasto:
Leppäsuon huvil. Lapinlahdenk.
Avoinna: 9—12; 1—6. Tel. 4237.
Parasta ainetta, uusinta mallia!

Kokouksia

Arkkitehtiklubi
kokoontuu keskiviikkona 18 p:nä lokak. 1916 klo 8 i.-p. Kämpin hotellilla. Tärkeitä kysymyksiä. Esitelmä. Lähemmin kortilla.
(P. I. 19703) 19880

Kristillinen Ylioppilasliitto
Sortavalan kokouksen muistojuhla siirretään ensi sunnuntaiksi lokak. 22 p:ksi.
Rukouskokouksia joka sunnunt. klo 8,45 e. pp.
Kävelyretki, jos ilma on kannis, klo 11. Kokoonnutaan Osakuntatalon edustalle. (Kotim.) 19934

Satakuntalainen Osakunta
Kokous huomenna maanantaina klo 7 i.-p. Osakunnan uuden sääntöehdotuksen lopullinen hyväksyminen. Juoksevia asioita.
Urheilu-illanvietto.
(S. I. 21201) 19870

Eteläsuomalainen Osakunta
Kokous maanant. t. k. 16 p:nä klo 7 i.-p. Muutosehdotus lainarahaston sääntöihin. Muuatta uutta toimintamuotoa kansanvalistustyössä koskeva ehdotus. Juoksevia asioita.
Illanvietossa kertoo ylipp. H. Koskentalo muistelmia Lapista. Keski-Uudenmaan kiertueen vaiheita selostetaan. Soittoa.
(S.I.21193) 19969

Varsinaissuomal. Osakunta
Sekakuoron harjoitus tänään täsmälleen klo puoli 2 i.-p. Kaikki mukaan! 19863

Suom. Eläinlääkäriyhdistys
kokoontuu vuosikokoukseensa lauvantaina 21 p. lokakuuta klo 10 a.-p. Tieteellisten Seurojen talossa, Helsingissä, Kasarmink. 24.
(S.I.21195) 19973

Suom. Kauppapankki, Osakeyhtiö.
Suomen Kauppapankki, Osakeyhtiön osakkaat kutsutaan täten **ylimääräiseen yhtiökokoukseen,** joka pidetään pankin huoneustossa Viipurin kaupungissa maanantaina ensi tulevan marraskuun 20 pnä klo 7 ip. keskustelemaan ja päättämään osakepääoman korottamisesta ja muista sen kanssa yhteydessä olevista seikoista.
Osakas, joka haluaa käyttää puhe- a äänivaltaa kokouksessa, on velvollinen viimeistään mainittuna päivänä ennen klo 12 päivällä ottamaan tänilipun pankin pääkonttorista.
Viipurissa, syyskuun 29 pnä 1916
19944 Hallituksen puheenjohtaja.

Kolmisoinnun
kokous on torstaina t. k. 19 p. klo 7 i. N. M. K. Y:n talolla Vuorik. 17. Keskustelua »Ylioppilaselämä-romaaneista» ja yksinlaulua.
(Kotim.) 19885

Teosofiset esitelmät
Boulevardinkadun 7:ssä
sunnuntaina lokak. 15 pnä klo 12 p. Pekka Ervastin esitelmä: Uskon hedelmät. (S.I.21137) 19913.

Yleinen Ylioppilasyhdistys
Tänään klo 7 ip. Ylioppilastalon laulusalissa **yhteiskunnallisen** luentosarjan alku.
Prof. J. H. Vennola esitelmöi »Sosialisesta arvostelusta».
Samalla yhdistyksen ensimäinen kokous.
Maisteri **K. N. Rauhala** alustaa keskustelukysymyksen »miten yhteiskunnallinen valistustyö ylioppilaiden keskuudessa olisi järjestettävä».
Vaalit y.m.
Uudet jäsenet tervetulleet.
(S.I.22232)

Kansantaloudellinen Yhdistys
kokoontuu tiistaina t. k. 17 p. klo 4 i.-p. Kämpin hotellissa.
Tohtori O. K. Kilpi pitää esitelmän aineesta: »Suomen siirtolaisuus ja kansantalous».
Maisteri F. Hallio esittää vertailun maksimi- ja todellisten hintain välillä Helsingissä sodan aikana.
19933

Maanviljelyslyseon Osakeyhtiön vuosikokous
pidetään koulun huoneustossa Kirkkokadun 5:ssä t.k. 31 pnä klo 6 ip. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 14:nnessä §:ssä mainitut asiat.
Hallituksen puheenjohtaja.
19547

Finska Stenindustri Aktiebolaget
nimisen yhtiön osakkaat kutsutaan täten ylimääräiseen yhtiökokoukseen yhtiön konttorissa Unionink. 22 Helsingissä, maanantaina kuluvan lokakuun 30 p:nä klo 3 i.-p. päättämään yhtiön kiinteimistön myynnistä.
(I. 7526) 19956 Johtokunta.

S. T. Liiton
hautausapurenkaan maksuja kannetaan sunnuntaina lokak. 15 p. klo 10—½12 a. It.-Teatterikuja 3, jäsenten n:o 353, 1:nen ja n:o 198 3:s kerta. Huom.! Uusia jäseniä kirjoitetaan samalla renkaaseen. 19855

Hels. S., Hbl. (ruots.) 1 k. 1 s. 15 mm.
Naisten iltapitreissä
Annank. 5 A.
Sunn. klo 7 i.-p. esitelmä, yksinlaulua, varjokuvaesitystä y. m.

Tulo-Osakeyhtiö Arkadian
varsinainen yhtiökokous pidetään isännöitsijän konttorissa L-Heikink. 9 tilistaina kuluvan lokak. 31 p. klo 6 i.-p. Käsitellään sääntöjen määräämät ja johtokunnan esittämät asiat.
Johtokunta.

Suomen Koneenkäyttäjäliiton
Helsingin osastot kokoontukaa 17 p. lokak. 1916 klo 8 i. p. hotelli Astorian asettamaan ehdokkalta Liittohallintoon.
Puheenjohtaja.

Halutaan palvelukseen
Kirjanpitäjä.
Nuorta kirjanpitäjää haetaan tukkukauppaan. Venäjänkielen taitoisella etusija. Hakemukset palkkavaatimuksineen osoitetaan nimim. »TUKKUKAUPPA», sanomalehti Savon konttoriin Kuopiossa.

Kaupanhoitajan
toimi »Tammi»-Kauppa-Osakeyhtiössä Forssassa ilmoitetaan täten täysin kykenevien innokkaiden ja raittiiden liikemiesten haettavaksi ensi marraskuun 15 päivään mennessä. Tointa seuraa vapaa asunto (3 huonetta ja keittiö) sähkövalo ja lämpö. Osakeyhtiöllä on 4 myymälää, joiden yhteinen liikevaihto on noin 800,000 mk. vuodessa. Hakemukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen on lähetettävät johtokunnalle osoitteella
„Tammi"-Kauppa-Osakeyhtiö.
Forssa
(Työm.) 19930

SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINO O-Y HELSINGISSÄ Osoite: ANTINKATU N:o 4 Puhelimet 447, 5019 ON SOPIVIA valmistuspaja kaikenlaisille painatustöille

Osakeyhtiö Suomen Kaupunkien Hypoteekkikassa.
Tila 30 p. syyskuuta 1916.

Vastaavaa:		Vastattavaa:	
Kassa	50,089: 44	Osakepääoma	7,000,000: —
Ulkom. kirjeenvaihtajia	729,300: 81	Vararahasto	1,778,814: 12
Lainoja	75 232,859: 78	Pääomarabattirahasto	558.956: 82
Kotim. kirjeenvaihtajia	2,193,699: 75	Osakkeenomistajain voitonjakorahasto	408,291: 57
Obligatsioneja	622,500: —	Lainanottajain voitonjakorahasto	130,786 73
Osakkeita	10,000: —	Konttorihenkilökunnan eläkerahasto	25,289: 06
Pankkitaletuksia	1,586 322: 29	Liikkeessä olev. obligatsion.	66,6[illegible]5,500: —
Palkkauksia	32,067: 50	Lainoja	1,551,471: 52
Kulunkeja	32,155: 41	Nostamattomia osinkoja	1,615: —
Obligatsionilainojen korkoja	1,228,088: 75	Annuiteettejä	2.951,786: 69
Obligatsionilainojen pääomarabattitili	1,130,568: 24	Eri tilejä	3,740,769: 69
Kalusto	5,000: —		
Eri tilejä	1,9[illegible]1,598: 2[illegible]		
Smk.	84,783,280: 19	Smk.	84,783,280: 19

Helsingissä, lokakuulla 1916.
(I. 7545) 19960 **Hallitus.**

Kansallis-Osake-Pankki.
Keravalla avaa Pankki haarakonttorin lokakuun 16 päivänä.
Helsinki, lokakuun 14 p:nä 1916.
19875 **Johtokunta.**

HELSINGIN TANSSIOPISTO
(Osastot: I. Salonkitanssikoulu: a) varsinaiset kurssit, b) jatkokurssit; II. Balettikoulu; III. Tanssiopettajaopisto). (Viime oppikaudella 824 oppilasta.) Johtaja Raff Penger. Johtava opettajatar Balettijohtajatar
KATHE OTHON
(Köpenhaminan Kuninik. Teatterin Baletista).
Salonkitanssikoulun Jatkokurssit alkavat niin pian kuin riittävä määrä oppilaita on ilmoittautunut. Opetetaan Puolalainen masurkka, Lancier, Française y. m. sekä kerrataan ja täydennetään salonkitanssikoulun kurssi. Oppilaiksi otetaan Opiston Salonkitanssikoulun käyneitä sekä muiden ensiluokkaisten tanssiopettajien ent. oppilaita (vasta-alkavia ja ei-ensiluokkaisten tanssiopettajien oppilaita ei tälle osastolle oteta).
Läh. ilm. Johtaja. Sisäänkirjoitus opiston kansliassa Mikonk. 3, klo 2—3, 6—7 i. p. tel. 102 63. — Yksityistunteja annetaan opiston kaikilla osastoilla. — Tanssinumeroita juhlaohjelmiin järjestetään. (S. I. 21206) 19971

Hertta Idmanin
kurssit salonkitanssissa ja plastillisessa tanssissa alkavat jälleen. Erityisiä kursseja annetaan Puolalaisessa Masurkassa ja uusimmissa tansseissa: „Destiny-Boston", Montarde ja Ragtime Luonnetansseja harjoitetaan.
Ilmoitt. Iso-Ropertink. 3. Puh. 56 74. (Hbl) 19784

• Olympia •

HUOM.! Huomenna Maanantaina suuri menestys-filmi. HUOM.! Ensi kertaa valkoisella kankaalla. HUOM.!

Kultahimon kirossa.

Seikkailu- ja rikosdraama 3:ssa osassa.

I. Elämän myrskyt. II. Intohimojen taistelu. III. Rikoksen rangaistus.

Filmi „Kultahimon kirossa" on jännittävimpiä ja komeimpia filmejä mitä moneen aikaan on nähty. Sen loistava näyttämölle asettaminen ja kauneusesityksessä voittaa melkein kaikki mitä tähän saakka on saavutettu. Se on täynnänsä tapahtumia, joskus runollisia, joskus hermoja tärisyttäviä. Filmi on tyylikkäästi esitetty ja kokonaisuudessaan kaunis todistus filmitaiteen saavutuksista.

Paksusen kuhertelu.

Huvittava ilveily.

Pääosissa **Roscoe Arbuckle. Mabel Normand** y. m.

Vanha tuttumme hra Paksunen on jälleen ulkona etsimässä kuhertelemistilaisuuksia huolimatta ystävänsä hra Brownin varoituksista. Tietämättänsä mielistelee hän ystävänsä rouvaa ja joutuu sen kautta ylen pulmalliseen asemaan.

Nykyaikainen maatalous.

Erittäin valaiseva, mielenkiintoinen kuva maanviljelyksen, karjanhoidon, meijeritalouden y. m. aloilta.

Huom.! Jokaisen nähtävä. Huom.!

19856.

Huom.! Ei ennen Helsingissä näytettyjä kuvia. **Huom.!** Ensiluokkaisimmat ohjelmat. **Huom.!**

HUOM.! Ensiluokkaista soittoa esittää orkesterimme kapellimestari MARTTI MANTSAAN johdolla.

Kaleva

Itä-Viertotie 5.

:-: **Huomenna Maanantaina Hansjonkoff-taidefilmi.** :-:

Rakkaus - elämän valtias, kuoleman sovittaja

eli

Kunne kaihon muistot ovat menneet.

5-osainen rakkausdraama, mukaelma eläviä kuvia varten O. A. RAHMANOVAN liikuttavan romaanin mukaan. Näyttämölle sovittanut EUGEN BAUER. Valokuvauksen toimittanut B. I. SÄVELOFF.

Päähenkilöt:

Viktor Muroff, kuuluisa taidemaalari . I. N. Perestiani.
Sofia, hänen vaimonsa. . . . . T. M. Maximova.
Ada Rastova, taiteilijatar . . . . . **E. V. Bauer.**
Yrjö Kedroff, lääkäri . . . . . A. A. Kromoff.

Tämä filmi puhuu itse puolestaan. Se tekee katsojaan syvän ja voimakkaan vaikutuksen. Liikuttava aihe, juonen omintakeisuus ja erinomainen esittämistapa tekevät siitä kinematograafisen mestariteoksen. Venäläinen näytteliijätär nti E. V. Bauer on lyhyessä ajassa saavuttanut suurta mainetta erinomaisena filmitaiteilijattarena. Hänen esiintymisensä tässä draamassa on herättänyt huomiota kaikissa asiantuntijain piireissä.

Sommen taistelun tulokset.

Mielenkiintoisia kuvia maailmansodasta.

Kenraali Jeyadle esikuntaupseereineen. — Valloitettuja saksalaisia ampumahautoja. — Ranskalaisten „Paksu Bertta". — Sotapostelijooni. — Sotavankeja y. m. 19857.

HUOM.! Ei aikaisemmin Kaleva Teatterissa näytettyjä kuvia. **HUOM.!**
HUOM.! Erinomaista soittoa esittää suosittu ja tunnettu valio-kvartettimme Herra **Y. Kuusisen** johdolla. **HUOM.!**

Thalia

Iso-Robertinkatu 21.

Huomenna Maanantaina näytäntökauden suurin loisto-filmi.

Cabiria.

Historiallinen- sota ja seikkailudraama 2 sarjassa, 13 osassa kirj. GABRIELE D' ANNUNZIO.

Loistofilmi Cabiria on varmaankin filmitaiteen suurin saavutus. Valmistukset tätä filmiä varten ovat kerrassaan suunnattomat. M. m. on osa muinaista Kartagoa kokonaan rakennettu uudestaan komeine palatseineen y. m. Filmi on kuuluisan italialaisen kirjailijan Gabriele d' Annunzion kirjoittama. Ei mikään sana voi tulkita filmin mahtavia ja jännittäviä kohtauksia, sen voimakasta sisältöä ja valtavaa vaikutusta. Tässä mestarifilmissä on saavutettu kaikki herättämään ihmettelyä ja kummastusta. „Cabiriassa" herää historia uudelleen, kuten satu Tuhannesta ja yhdestä yöstä täynnänsä tapahtumia, joskus verisiä ja julmia, joskus runollisia ja viehättäviä.

HUOM.! Orkesterisoittoa. HUOM.!

HUOM.! Filmiä näytetään ainoastaan 4 päivää. Älkää laiminlyökö käydä katsomassa tätä ainoa laatuaan olevaa filmiä yllämainittuina päivinä Thalia Teatterissa.

19858.

Halutaan ostaa

Osakkeita

Valkiakoski
Kymi
Vaasan Puuvilla
O. Y. Lokomo
Suom. Tupakkatehd.
F. Å. A. yhtiöissä ostaa

Castrén & Snellman
Arvopaperiosasto.
Aleksanterink. 42 (Kansallispankin talo).
Puh. 22 79. 19901.

H:gin Rakennusainekauppa

O.-Y.

osakkeita. Vast. hintailm. t. l. k. **»R. H. K.», 1285.**

(Hels.S., Hbl. (ruots.) 3 k. 1 s. 40 mm.

Sianruuaksi

keipaavia ruuanjätteitä halutaan ostaa. Maksu suoritetaan myös elintarpeilla, jos halutaan. Tarjoukset hintoineen lähetettävät osoitteella Sanamäen kartanon konttoriin, Riihimäki. 19876

Huveja

Suomen Kansallisteatteri.

Sunnunt. lokak. 15 p. **klo 4** alenn. hinn.

Perintö.

Kirj. **Konrad Lehtimäki.**

Klo ½8

Lady Windermere'n viuhka

4-n. näytelmä. Kirj. **Oscar Wilde,** Sunnunt. avat. lippumyymälä **klo 2.** 19792

Kansan Näyttämö.

Sunnuntaina lokak. 15 p. klo ½5 alennetuin hinnoin

Naissankari.

Klo 8

Laulu tulipunaisesta kukasta.

Tiistaina lokak. 17 p. klo 8

Laulu tulipunaisesta kukasta.

Lippumyymälä on auki tänään klo 12:sta ja maanantaina 12—3. 19901

Ruotsalainen Teatteri.

Sunnuntaina lokakuun 15 p:nä klo 2 i.-p.
Halvoin hinnoin.
Kolmannenkymmenennenyhdeksännen kerran:

Inspektorn på Slitala.

4-näytöksinen huvinäytelmä, kirjoittanut Hjalmar Procopé.

Huom.! Lippujenhinnat: Koko saliin ja ensimäiselle riville Smk. 1: 50, toiselle riville Smk. 1: — sekä kolmannelle riville Smk. —: 50.

Lippumyymälä on auki tänään klo 12—3 ja alk. klo 6 i.-p.

Sunnuntaina lokakuun 15 p:nä klo 7,30 i.-p.
Korotetuin hinnoin.
Adam Paulsenin vierailunäytäntö.
Viimeistä edellisen kerran.

Ambrosius.

4-näytöksinen näytelmä, kirjoittanut Chr. Molbech. 19874

TITANIA

6 SILTASAARENKATU 6

Huomenna alkaa erittäin mielenkiintoisen ja päivänpolttavan filmin esitys:

Urkkijat U-laivalla

5-osainen nykyaikainen urkkijadraama.

Filmi on erittäin jännittävä ja mielenkiintoinen, etenkin, kun juoni käsittelee juuri nykyistä maailmansodan aikaista urkkijajärjestelmää. Jännitetyllä mielenkiinnolla seuraa sankarin seikkailuita ja jännitys kiihtyy erittäinkin filmin viimeisessä osassa, jolloin on ratkaistava hänen olemassaolonsa tai ei-olemassaolonsa.

ooooo

Paholaisen silmänlume

Ilveily- ja temppukuva. Juoneen on punottu joukko koomillisia kohtauksia.

Ohjelma siirtyy seuraavana maanantaina **Edison Teatterin, Yrjönkatu 10.**

Grace Cunard — **Esplanad** — **Francis Ford**

Huom.! Huomenna alotetaan **kolmas sarja** näytäntökauden huomattavinta filmiä

Muistorahan salaisuus.

Naisreportterin urotyö.

Jännitys kuvassa pikemmin kasvaa kuin vähenee kuta useampia osanottajia ilmaantuu taistelemaan tämän salaperäisen muistorahan kummastakin puoliskosta.

Pääosassa **Grace Cunard** ja **Francis Ford.**

Huom.! Näytäntökauden ensimäinen **Max Linder**-filmi

Maxin pelastusurotyö.

Mielenkiintoinen ja hauska 2-osainen pilakuva **Max Linder** pääosassa.

Max Linderin nimi taksa, että filmi on katsomisen arvoinen ilman että sitä sen enemmän tarvitsee suositella.

Näytäntöjä joka päivä alk. klo 2 i.-p.

Huom.! Vapaaliput eivät kelpaa klo 6—9 i.-p. eikä sunnuntaisin.

Max Linder — **Max Linder** — **Max Linder** — **Max Linder**

Francis Ford — **Grace Cunard**

Apollon Operetti.

Elna Gistedt

Tänään **klo 4,30** (½ hinn.) ja **klo 7,30**

Lilla Helgonet.

Lippuja tilataan puhel 7306 klo 12—3. Myydään klo 3:lta. 19861

Koiton Näyttämö.

Sunnunt. 15. X. klo ½8

Uusintana

Roistoväkeä.

5-näyt. huvinäyt.

Lippuja myydään 1—3 ja 5 alk. Tavall. hinnat. 19932

Ida Ekman

Sibelius-Matinea

Vanh. Ylioppilastalolla

tänään 15 p. lokak. klo 2 päiv.

Avustaa: **Oskar Merikanto.**

Lippuja: 3:60, ja 1:20 mk. tekstejä 50 p. saatavana 12:sta Ylioppilastalolla. 19864

Maikki

Järnefelt KONSERTTI

Yliopiston Juhlasalissa

Tiistaina 24 p. lokak. klo 8 ip.

Avustaa: **Selim Palmgren.**

19883

Maggie

GRIPENBERG

Tanssinäytäntö

Suomen Kansallisteatterissa

Tiistaina 17 p. lokakuuta klo ½8ip

Avustavat: **Oskar Merikanto, Kaupunginorkesteri, n. 20 oppilasta.**

Ohjelma: Rossini: Alkusoitto; Dalcroze: Tanssi; Grieg: Tanssi käy; Pan ja metsännelto; Melartin: Morsiustanssi; Sibelius: Intermezzo; Chopin: Valssi; Sibelius: Valssi; Offenbach: Bacchanali; Saint-Saëns: Kuolemantanssi; Sibelius: Rakastava; Rakastetun tie. — Hyvää iltaa. — Jää hyvästi; Merikanto: Intermezzo; Grieg: Peikkotanssi. Paimentanssi.

Lippuja myydään tänään 4—6, huomenna 10— 3 teatterikassassa. 19882

Pianisti **Ernst**

LINKO

Konsertti

Yliopiston Juhlasalissa

Perjantaina 20 p. lokak. klo 8 i. p. 19687

Taiteilijaseuran huoneusto

Unioninkatu 30, klo 12—4.

Ester Helenius.

Pääsy 60 ₰ (S.I.19915) 19069

MAXIM

Nordiska Filmkompaniet'in mielenkiintoinen uutuus:

Viha tappaa

3-osainen draama elämästä.

Valtavan liikuttava elämäntarina, jonka synkkä traagillisuus jättää mieleen häipymättömän jäljen.

500 ruplasta 50 kopeekkaan

Pieni, mutta pisteliään sukkela humoreski.

Huom.! Ensimäinen tänne saapunut filmi **Huom.!** **„World"** merkkiä

Rapakkoa ja roisketta

Hassunkurinen humoreski.

World-filmit ovat nykyjään suurimmat menestysfilmit Amerikassa ja ne tarjoovat jotain uutta, vanhasta tavallisesta poikkeavaa.

Ensiluokkainen orkesteri. Johtaja Gennaro Romano.

Näytäntöjä:
Sunnuntaisin klo 2—11 i. p. Arkipäivinä klo 4—11 i. p.

19929

SCALA

21 P.-Esplanadink. 21

Näytäntöjä joka päivä klo 2—11 i. p. Puh. 22 80.

Soittoa Hra Bror Persfeltin johdolla.

Sen suuren menestyksen johdosta, jonka filmi on saavuttanut, ja valmistaaksemme kaikille niille, jotka eivät tungoksen vuoksi ole nähneet menestysfilmiä Sisarukset Bronskij, tilaisuuden sen näkemiseen, näytellään vielä nyt alkavalla viikolla pyynnöstä

Toiminimi Hansjonkoffin viimeinen suuri filmimestariteos

jossa pääosia näyttelevät ihastuttavat taiteilijat KARALLI, LINA BAUER ja POLONSKY.

KARALLI! — **POLONSKY!**

Sisarukset Bronskij

5-näytöksinen näytelmä, joka on laadittu erään Mathilda Serao kirjoittaman romaanin mukaan.

Näyttämölle pannut Eugen Bauer.

Filmi „Sisarukset Bronskij" käsittelee vanhaa aihetta, kahden sisaren rakkautta samaan mieheen ja sitä taistelua, mikä siitä syntyy.

Filmin näytteleminen ja loistava näyttämöllepano ovat kaiken kiitoksen yläpuolella.

HUOM.! Ehdottomasti viimeinen viikko!!

19928.

ELDORADO

2 KLUUVIKATU 2

Näytäntöjä joka päivä alk. klo 2—11 ip. Puh. 6534.
HUOM.! Soittoa kapellimest. Lindholmin johdolla.

Huomenna maanantaina suuri huomiotaherättävä Trans—Atlantic ensi-esitys

Menestys! Tämän näytäntökauden suuri huomiotaherättävä huippu! Menestys!

Ella Hall — Robert Leonard filmissä

Pahat silmät.

4-n. jännittävä seikkailudraama. Pääosissa täällä hyvin tunnetut ja suuresti suositut taiteilijat Neiti **Ella Hall,** Herra **Robert Leonard.** — Filmi, jonka vertaista jännittäviin kohtiin nähden ei vielä milloinkaan ole nähty. Se on sitäpaitsi taiteellisen suurenmoisesti näytelty. Todellinen menestysfilmi. Taiteellinen, huomiota herättävä ja jännittävä.

ooooo

Pelkuriraukka — Sankari.

Näytelmä elämästä.

Huom.! Tungoksen ja jonon välttämiseksi pyydetään arv. yleisöä mikäli mahdollista käymään aikaisemmissa näytännöissä. 19927

TEATTERI LYYRA

Erottaiank. 15-17. Puhelimet: Kassa 11580 Konttori 7616

HUOM.! HUOM.!

Huomenna maanantaina suuri **W. A. Karallin** ensi-ilta.

Hanschonkoff Taidefilmi.

1-2-3-4-5.

Rikoksesta —rikokseen

Farssi 5:ssä osassa.

I. Epäluulon alainen henkilö. II. Voimallinen satuma. III. Hyväntoivon niemi. IV. Ryhmä rikoksia.

Pääosassa Keisarillisen Teatterin näyttelijätär Neiti

W. A. KARALLI.

6. Taistelu kultakaivoksesta.

Näytäntöjä:
Sunnuntaisin . . . . . kello 2—11 ip.
Arkipäivisin . . . . . kello 4—11 ip.

Näytäntöjen aikana soittaa Lyyran valio-orkesteri.

19981

Elävienkuvien teatterit HUOM.

Hyvässä soittokunnossa oleva »Pianista» ja 38 nuottia myydään halvalla. Vast Sanomat. Ilmoitustoim. Helsinki, Aleksanterink. 40. (S.I.21182) 19906

GUNNAR-BERNDTSON- näyttely **ATENEUM'issa.**

Kaupunginorkesteri.

Sunnuntaina 15 p:nä lokak. 1916 klo 5 i.-p.

Kansantaloilla

IV Kansan Sinfoniakonsertti

Johtaja: Prof. R. Kajanus.

Ohjelma: Berlioz: »Fantastinen Sinfonia».

Lippuja: 1: — saatavana ennen konserttia Kansantalon lippumyymälässä.

Klo 8 i.-p.

Pörssisalissa

III Kelppotajuinen Konsertti

Johtaja: A. Apostol.

Ohjelma: Maillart: Alkusoitto; Borodin: Kuoro opp:sta »Ruhtinas Igor»; Moszkovsky: Malaquena; Tradewaldi: Ilitakello; Saint-Saëns: Algerienne sarja; Flotov: Stradella, Alkusoitto; Drigo: Serenaadi; Launer: Pester valssi; Ganne: Masurkka; Halvorsen: Marssi.

Lippuja saliin 2: —, parvekkeelle 1: 50 saatavana koko sunnuntain ravint. Pörssin kassassa.

Torstaina 19 p:nä lokak. 1916 klo 8 i.-p.

Yliopiston Juhlasalissa

IV Sinfoniakonsertti

Johtaja: Erkki Melartin.

Solisti: Erna Gräsbeck (laulu), S. Schapiro (viulu).

Lippuja: numeroit. 7: 20 ja 6: —, numeroimatt. 4: 80, ylioppilaille 1: 20, saatavana klo 10—2 ja 5—7 i.-p. Yliopiston lippumyymälässä maanantaista t. k. 16 p:stä.

19855

Helsingin Musiikkiopisto

Kamarimusiikki-Konsertti I

sunnuntaina 15 p. t.k. klo ½2 i.p. ruotsi normallyseolla.

OHJELMA: Grieg (viulusonati), Tschaikowsky (a moll-trio).

ESITTÄJÄT: Hrat Lindholm, Schapiro, Persfelt.

Sisäänpääsylippuja à 2: 50 (ja sotavero) saatavana opistolla klo 3—4, sekä ovella ennen konserttia. 19615

Perin mielenkiintoinen Jalkapallo-ottelu

Töölön pallokentällä tänään klo 2 i. p.

Huom.! Uusinta-ottelu

Vilpurin Bandyseura — Turun IFK.

Pallokentälle siis tänään!

Pääsymaksu 50 p. 1:50, 2:—, 3:50.

(S.I.21154)19911.

Länsi-Viertotie 10.

Hesperia

Länsi-Viertotie 10.

Ainoa elävienkuvienteatteri Töölössä. Ensi-ilta huomenna, jolloin seuraava mieltäkiinnittävä ja ensiluokkainen ohjelma näytetään.

Paholaisen voima.

Rikosnäytelmä 3 osassa, rouva Gertie de S. Wienworth-Jamesin kuuluisan romaanin mukaan.

Tanskan merivarustus.

Mielenkiintoinen kuva jossa elämä Tanskan suurimmissa satalaivoissa esitetään

Tarkoitus pyhittää välikappaleet.

Repäsevä komedia 2-osassa joka osoittaa meille kuinka vanhan vastahakoisen vanhan pojan täytyy kukistua taistelussa nuoruuden kanssa.

HUOM.! Hyvää pianonsoittoa esitetään näytännöissä jotka arkina alkavat klo 5 i.-p. ja sunnuntaisin klo 2 i.-p.

Hubert Finley-Nenonen

suorittaa jännittävän ja vaarallisen

Uinnin

Vantaan suuresta putouksesta

tänään täsmälleen klo 2 päivällä.

Lippuja à 3 mk. sotaveroineen myydään paikalla klo ½2 alkaen.

HUOM.! Kaupungista lähdettävä n. tuntia aikaisemmin. Raitiovaunupysäkiltä pieni kävelymatka. 19865.

Hauskat

Syys-Tanssiaiset

Uudella Ylioppilastalolla

Tänään sunnunt. 15 p. lokak. klo 6—11 i.-p.

Lippuja ovelta à 2 mk. sotaveroineen klo 6—½10 i.-p.

Toimij »PONNISTUS».

(Työm.) 19931

Viimeinen kuukausi!

Nielsenin Panoptikon

Suurin matkustava

Vahakabinetti

Pitkänsillanrannan varrella.

Yli 1,000 uutta numeroa.

Ryhmiä ja yksityisiä henkilöpystykuvia luonnollisessa koossa.

Plastillisia ja anatomisia henkilöpystykuvia.

Patologisia valmisteita.

Taudin synty ja mitä turmiota se voi tuottaa.

Tässä museossa on jokaisello jotakin mielenkiintoista.

HUOM.! Alennetut hinnat koko museoon, anatomiasaliinkin, 50 penniä.

Sotavero 10 penniä.

HUOM.! 2 anatomista osastoa: 1 Naisille ja 1 Herroille.

Hei! Hei!

Hauskat

Tanssi-Iltamat

on tänään Nybergillä, Aleksanterink. 12 klo 6—11. Lippuja ovella à 2 mk. sotaveroineen. Järjestää S. V. tt. L. a. o. N:o 30:nnen huvitoimikunta.

Suuri Tanssi-Iltama

Uudella Ylioppilastalolla lauantaina 21 p. lokak. klo 7—11. Huom.! V. P. K:n soittokunta soittaa 2:ssa osassa.

Pääsylippuja etukäteen, à 2:—, Starin, Aikalan ja Fagerin kahviloissa sekä jäseniltä. Ovella à 2:40.

Helsingin Soutuklubi.

(S. I. 21083) 19903

Suomen Taiteilijain 26:s Näyttely

Ateneumissa.

Klo 11—4. Sisäänpääsy 1 mk. (I.2393)19501

Grand Hotel Fennia

Päivällissoittoa

klo 5—½8.

Iltakonsertti

klo 9—12.

17963

Kamariorkesteri Bisaçch!

Taidenäyttely

Ilmari Aalto
Alex. Matson
Anton Lindforss

Arkipäiv. 9—6.
Sunnuntaisin 12—3.

Ravintola Gourmand

Aleksanterink. 32. Puh. 49 13.

Suosittaa hyviä

AAMIAISIAAN,
PÄIVÄLLISIÄÄN,
ILLALLISIAAN,

Pikkuännoksia koko päivän.

19955

KAHVILA

I.-Heikink. 1. Puh. 8434

TAIDEHUONE VUORIKATU 7

Ostaa, myy, myytäväksi ottaa TAIDEMAALAUKSIA.

Puhelin 118 98.

Hotelli Astoria

L.-Heikink. 14. Puh. 3405, 929

Aamiaisia, Päivällisiä ja Illallisia

kohtuuhintoihin. — Useampia pieniä huoneita. — Suurin Biljaardi huoneusto. 18857

Muistakaa asettaa volleipäpöytään

Aksel Liljeforsin Makkaratehtaan hienon hienoja makkaravalmisteita.

Tehdas ja konttori, puh. 892. Myynti: Metsästäjänk. 6 B. Puh. 53 14. Iso kauppahalli, puh. 22 32. Hietalahden halli, puh. 42 11. Museok. 10, puh. 84 82. Iso Roopertink. 10, puh. 116 35. Hakaniemen halli. 23

Päivälista.

Lääkäreitä:

Alho, Aleksk. 15, last.t. 12-1, 5-6, t. 7772.
Bardy, P.-Esplk. 15, 12-1, 5-6, kirurg. korva-, nenä-, kurkut., tel. 4553 & 8875.
Bengelsdorff, Antink. 9, matkoilla 15. 10
Björkenheim, Erott. 9. Synnyt. ja naist. taut. 1—3. Tel. 4826.
af Björkestén, Yrjk. 16, ½3-½4, hermot.
Boije, naistent., synnyt. Bulev.k. 22. 2-3
Bonsdorff, Uudenm.k.7.12-1.P.3207.Last.
Hj. von Bonsdorff, Bulv.k.11, 3-4 el kesk.
Väinö Bärlund, Hakasalm.-k. 2, iho- ja veneer. taut.8-10, 6-7, naist. 10-11.P.7416.
Axel Cedercreutz, Yrjönk. 9, ihot. 9-10, 5-6. Nais. ja laps. tilst. ja perj. 11-12.
Creutz, naist. ja synn., 6-7, Bul.k.9,p 5143
Collan, Yrjönkatu 11, 2—4. Ihotautia.
Ehrström, P.-Espl. 37, sisät. (vatsa-, sydän-, keuhko- sok. taut.). 2-½4, p. 4194
Elin Elmgren, Aleks.k.44,12-2,5-7,t.1698.
A. Elmgren, E-Esplk. 12. (korva-, nenä-, kurkkut.) klo 12-1 a.-p. ja 5-6 i.-p
Rob. Elmgren, Uudenmaank. 11, 5—6.
Rintataut. Puh 27 65, ei lauvantaisin.
Enroth., silm., Yrjönk.16, ½11-½12 r 4085
Eskelin, Pietarink. 24, ½3—4
Fabritius, Yrjönk 10, hermo-, sokeri- ja sätauteja. ½3-4, ei kesk lauant. 96 81
Faltin, P Makasiinik. 6. Matkoilla.
v. Fieandt, V ihonk. 5. korva- nenä- ja kurkkut. 4—6 (paitsi lauv.) Puh. 37 97
Forselles, Bulev.-k. 1, 2-3, 5-6. Puh. 1633 Korva-, nenä- ja kurkkut.
Frisk, Erottaja 4, vatsa-, suoli- ja sokeritauteja, klo 11—1.
Geitlin, Aleks k. 46, hermot., sis., (svd. reum.), ½3—¼4 (ei lauv.), P. 76 33.
Gorbatoff, Yrjönk. 8. 1—3. P. 70 44.
Ragnhild Granholm, Antink. 19, las.taut. 11-½1 ja ½6-½7. Puh. 110 98.
Grenman, silm., P.-Espl.k. 15, matkoilla.
Grönholm, silmät., Erottajak. 9, 9—11.
Grönroos, Kasarminkatu 44, ihotauteja, 9—11 ja 6—7. Puhelin 116 68.
Gylling, Bulev.k. 22, 9-10, ½5—½6, tilst. perjant, ½5—½6. Puh. 1403 (tai 93).
Hagelstam, Antink.15.sis.herm.syd..2-¼4.
Hahl, Bulev.k. 14, 2-½4. Puh. 1942.
Hammar, Mik.k.3,nenä-,kaula-,äänit.10 1
Hirvisalo, sisät. Vlad.k.11,12-1,5-6,p.5595
K. Holmberg, P. Makasiinik. 6. klo ½2
Holmén, Museok. 7 A. puh. 7852, 12-1, 5-6, korva-, nen:- ja kurkkutaut.
Holmström, Vladimirinkatu 7. 9—½11, 6—7, naiset ½12—1 Puhelin 2615
Homén, Rauhank.11, maan., kesk.perj.5-6
Hornborg, Aleks.k. 46, ½2-½3; ei lauv.
Ignatius, Hakas.k. 2, sisät 2-3, 5-6., p1928—3, (keuhko- sydän- munuaist.) p. 908.
A. Johnsson, Kasarmink. 38, klo 2-¼4.
Jokinen, P.-Esp. 37. 11-1. iho- ja vener. sisät. (rintat.) Puh. 76 52 ja 563.
Jägerroos, Kasarmk.44, naist., synn 2-4
Koskimies, Korkvk.45,ven.6-7,ei tiist.lau
Kuhlefelt, Bulev.k.7, 11-12, 6-7. silm.nent.
Kyrklund, Yrjk. 4, 12-1,½6-½7, last.7960
Lavonius, Aurorank. 5, 3¼—4¼. Kirr. Puhelin 3441.
Leidenius, Kask. 38, 9-10, 5-6 (ei lauv. i.p.). Puh. 7652. Naist. ja synn.
Limnell, Vladimirink. 3, 12-1, 5-6, ei lauant. Fysikaalinen hoitolaitos.
F. V. Litonius, sydän-, keuhko- ja vatsat., klo 11-1, ½6-7. Aleksk. 50. P. 52 48
J. Lojander, Erottaja 19 Ven. ihot 9-11 5—7
U. Lojander, Uudenmaank. 7 Vener. t. 9-11 ja 5-7 Naiset 11-12. Torst. ei vast.o.
Londen, Ritarik. 7, 11—12.
Lydecken, herm., sisät. Lääk kon. lait. Aleks.k. 46 B, ½12-1 e. lauv. P. 7633.
Länsimäki, 4—6 Puh. 8516. Siltask.4 Prof. Engström assistentti.
Löfqvist, P.-Makas.k. 7, 12-2 naist. synn
Lövegren, Erottaja 7, sisä- ja last. t. 10-11. 5-6, kesk. 10-11, ei lauv. P. 3364
Murto, Kirkkok. 5, 10-11, 6-7, p. 9741.
O. Neovius, silm. P.-Espl. 37. 10-11, 6-7
Norén, naist., synn.1-2,Kasarm.k.27p.9163
Nyberg, Last. sairaala Teht.k. 1, p. 1404.
Vast.-ot. Hakasalmenk. 2, ½2-3. P. 5378
Tri Nystén, lastenlääkäri. P.-Esplan.k. 33, klo 12—1. Puhel 9959, vast. 4459.
Ollonqvist, kir., 1-2 (e lauv.) Ritarik. 9 B
Pirilä, Vlad.-k. 3, iho- ja ven. t. 9-10, 5-7. naiset tilst., perj. 12—1
Qvarnström, sisät., P.-Espl. 33,3 4,p.6484
ReijoWaara, Antink 15. ½11-11. P. 4892
Renvall, Korkeav.k. 45, vatsa-, suoli-, reum. ja sokerit. ½2—3, ½6—½7, keskiv ½2—3, ei lauvant. Puh. 4668.
Ruotsalainen, lastentaut. ja sisätaut., Bulev.k. 13, 11—12, 5—6. Puh. 55 21.
Ryömä, sisät., 9-10 2-3, 6-7, Heikink, 9. P 1169. Yksityinen fysik. hoitolaitos.
Räbergh, Rauh.k.11B,9-11,½6-7,ei torst i
Rönnholm, naist., 1½—3, Kasarmik. 34.
E. Sandelin, Erottk 11,2-¼4 (ei kesk. lv.)
Salo, Aleks.k. 19, ½9—½10. 6—7.
Schroderus, P 9038. naist. ja synnyt
Sievers, sisät., Yrjönk. 5, ½3.4. P. 708
Silfvast, 10-11, 6-7, keskiv., lauant 10-11
Sipilä, Annank. 25, 9-10, 4-6. Puh 2241
Sivén, Matkoilla t. k. 25 p:ään.
Sjöblom, Yrjönk.16, sis.,syd t. 5-6, p.6484
Sjöström, Yrj.k.10,kory. nenä-,kurkk. 3-4
Stockmann, ihot, Erott. 9, arkip. 9—11 Nais keskiv ja lauv. 12—1.
Streng, Yrjönk. 13, rintat. 2-3,5-6,p. 7525
Suolahti, Uudenmaank 9, 2-4 (ei lauv.) P. 1701. Korva-, nenä- ja kurkkut.
Taskinen, Annank 29 12-1, 6-7, ei lauv
Tennberg, I.-Roop. 3, keuk., 2-3, ei lauv
Tuberkulos. vastust yhdist. asiamies.
Terhola, Kasarmink. 27, ½3-¼4. P. 7594
Tollet, Unioninkatu 22, 1-2, 5-6, kurkku-, nenä- ja korvatauteja.
Tukiainen, ven. ihot. 9-11; 5-7. Erott. 3.
Vallin, silm., kirk.k. 14, 9-10, 6-7, p. 3331.
Vartiovaara, Aleks.k. 40, silmät. 10-11; 6-7, lauv. 10-12; maanant. 6-8. P 6962.
Wasenius, Erott 19, 9-11, 2-3. P. 487.
Wegelius, Kas.k 24 naist 12-½2, p. 3732
Veikkola, sisät., Nikolaink. 17, 12—1, 6—7, t. 2545; yksit. fysik. hoitolaitos.
L. Wetterstrand, L-Viert.5, 9-10,4-6,8301.
Wetterstrand Erottajank. 3 Klo 2—½4. Kirurg. sair. Pietarink. 24
E. A. v. Willebrand, sisät. erik. verit., sokerit., vatsat. Aleks.k. 50 klo ½3—4.

Silmäsairaala.

Silfvastin silmäpoliklinikka ja sairaala vähävar Porthaninrinne 1, 3—4.

Hammaslääkäreitä:

Alopaeus, Aleksanterink. 19, 2—3.
Aspelund, A. Aleks.k. 46, 10-11, 2-3. P 1863
Avellan, Hj., Yrjönk 10, 2-3, ei lauvant.
Bengs, E.-Espl.k. 2, 1—2, ei lauv. P. 1147
Bergström, L.-Heikink.13,10-12,3-5 t.2180
Blumenthal, Vladk 3, 1-2, 6-7 P 11121
Bonsdorff, Bulev.k. 12. 11-12. Puh. 7333
Ingr. Ehrström, Bulv. 6, 10-11, 3-4 6243
Enckell, Erott. 4, Apt. talo, 12-1. P 2414
Groundstroem, Aleks.k. 11, 11-12. P. 2413.
Hammasklin. Fredrikink 14, 2—3, 7—8.
Idman, Siit.s. 6 10-12, ei kesk ja lauv.
Hällfors, Bulev.k 4, 12-2, 5-6, ei lauv.
Evi Inberg, Kasarmink 38 11-1, ½6 ½7, ei keskiv. & lauvant. i.-p. Tel 68 37
Vieno Kalima, Vladk. 11, 11-12. 5-6, p.4975
Helmi Kargus, Lönnrot p 5 Ei vast ott.
Rva Karvonen, P.Makas.k.7,11-12,t.1622
Kerttula, Liisank. 17, 11-12. 5-6. P 7563
Konsin, T., Yrjönkatu 21, 10—11, 5—6. Puhelin 16 11.
Kerstin Konsin, Yrjönk. 21, 12—1, 4—5.
Katri Lille, Aleksk 40, 10-12,5-6.P.11605
Lindell, Hakas.-k. 2, 11-1, 5-6. P. 5378.
Aivar Lind Yrjönkatu 8 10—11,4—5
Lundholm, Kasarmink. 44, 11—2, 5—6.
N. Lyytikäinen, Yrjönk. 10, 11 1, ½6 ½7 Puh. 58 85. Keskivilkk. ei iltapäiv
Mellenius, Espl.k 12, 2—3.
Nandelstadh, P.-Esplanaadink. 33. 10—11, 3—4. Puh. 4459.
Ester Polin, Fredrk. 35, 11-12. P. 10416.
Puolanne, Viron k6 maan.kesk.perj.12-1
Sallmén, Korkv.k. 1, 12-1. 6-7. P. 97 34.
Sandelin, Kalvok, 12. 12-1, 5-6, puh. 80 62
Anna Schwanck (Tavaststjerna) Lönnrot p. 5, 1-2. 5-6. ei kesk. ja lauv. P. 5946
Seppälä, Nikolaink. 17, 12-2, p. 108 27.
Silvenius, Vladk 11, 10-12, 6-7 P. 7976
R. Stenberg, Erott 11 ½12 ½1 P 3213.
Saima Stigell, Fabianink. 23. 12-1 ja 6-7
Sundman, V., Aleksk 15,2-4 P. 49 23.
Tammisalo, Annank. 24, 11-12; 5-6, p 11371 ei keskiv. ja lauant. i.-p.
Thorman, Korkeav. k. 27, 11-1, ½6-½7. Puh. 25 06. Ei keskiviikk. ja torstaina.
Wasenius, Bulevardink. 14, 9—10, 1—2. Puh. 11 82 ja 45 87; ei lauantaina.
Yks. hammaskl. Aleksk. 19, ½8-½9 ip. ei perjant.
Äyräpää, P.-Espl. 5, 10—12. P. 112.

Sairaaloita ja kylpylaitoksia:

ENSI Sairaala ja Synnytyslaitos, Speranskintie 3. P.4029&8869

RÖNTGENLABORATORIO.

Kammion sairaala, Töölö. Tri Sivén, naist, os. 9-10. Puh 780. Tri Geitlin, miest. os. P. 4133. Topeliuksenkatu 9. ½11—½12.

Mehiläinen Huvilak.20 Sairshuone puh. 7768. Synnytysosasto puh. 7226 Taskinen, Fysikaal. Hoito & Röntgenlaitos, Annank. 29 Hermo, reum. ja sisät. sähkö, kylp. val. kuumenn. y. m. hoito.

Tallbackan sairas- ja lepokoti. Töölö. Tri S. af Björkesten. Tri Einar Runeberg.

HOITO- ja KYLPYLAITOS **BAD GRANKULLA** Puhelin Grankullan sentraali. Tri Einar Runeberg, vast-otto 10—12.

KUUSELAN Parantola Keuruulla. O. Heikinheimo Puh. Naislääkäri: Tri Ericson-Boije, Kasarminkatu 27, klo ½10—½11 ja 5—6.

Lepolan LEPOKOTI os. Järvenpää Puh.

MATTILAN LEPOKOTI, OITTI.

Tyynelän koti Oitissa. Puh. Augusta Lagerbohm

Kerätystoimikunta vähävaraisten keuhkotautisten hyväksi.

Toimisto Bulevardinkatu 13, joka arkipäivä klo 12—4. Puh. 99 70.

Kätilöitä:

Helmi Hake, Mariank. 23, r. B,3 k. P.7582

Hierojia ja sairasvoimistelijoita:

Ukko Falck, Konstantiinink. 5. P. 9515
Mimmi Frey, Kas rm.k. 26,p.D.P.7632,12-2
Mauri Hartea, P.-Espl.k. 35. P. 24 26.
Minni Häkkinen Otto Armfeltint.16. por B. 8-10,2-3, 6 7. P. 1089
Ida Kaaristo, Ratak.19A,as.5. T.4121,12-2
Enne Palmén, Vuorik 8, pr A, 2 kerros.
Fiina Partio, Tehtaank. 20 Puh 1397.
Leo Suni I-Roop.-k.17-19.P.3192 klo ½2—¼4 ja 5—7.
Liida Uusivuori, Konstantiink. 9 D.

Sairaanhoitajia:

Sair. hoit. hier. L. Silnes. P. 43 46.

Eläinlääkäreitä:

K:sin Eläins. (Hackman 9-12 ja 1-3 Siltasaar 14. P. 1455
Höijer, Kasarm.-k 26, 10—12. P. 1022
Yliopiston eläinsairaala, Ritarikatu. 6. 9—11, puhelin 96 24 ja 73 69.

Eläinsuojelustoimisto, Fredrikink. 20. Puh. 3609. Konttorilaika klo 10—3.

Luontaisen terveyshoidon ne[illegible] J. J. Uoti, I Viert.Hörnebergk 6,10-12,6-7ark

Asianajajia Helsingissä:

Asianajotoimistoja

joiden omistajat kuuluvat Helsingin Asianajajayhdistykseen:

Antell & Söderhjelm E. Espl. 16 (Hypot. yhd. talo), 10—4 P 7731
Becker & Vesamaa, om B Sourander ja M Kivenoja. P Espl 15, ½10—4. Puh. 61 55 ja 19 44
Harry Bergroth, Uudenmaank. 9 ½10-11, 4 6. Puh. 115 86.
Castrén & Snellman, omist. A. M Lassenius ja Kaarlo Fröjdman Aleks.k. 42, 10—½4. P. 735, 7172 ja 2279
Jonas Castrénin Asianajotoimisto, omist. Lauri Castrén, Erottaja 4. 10—4. Puh. 1285 ja 1235.
Kaarlo Castrénin Asianajotoimisto E.Espl.k. 16, 10-4, p. 4264, 8185, 3383
Alfred Forss'in Lakiasiaintoimisto Kasarminkatu 23. P. 59 20. ½10-4.
Helsingin Lakiasiaintoimisto, om. Arvid Sourander, Aleksanterink. 36 9—12, 1—½4. Puhelin 39 93.
K. V. Holma, Heikki Borenius ja Arvi Jännes, Aleks.-k. 44 ½10—12; 1—4. P. 8576, 9822 ja 5061
Pellinen & Niemelä (ent. Koski & Suomalainen), Mikonkatu 6. 10—4 Puh 2335 ja 7144.
Heikki Ritavuori, Fabianink. 31, 10—12, 1—4. Puhelin 34 70.
Serlachius & Ryti, P.-Esplanaadik 33. 10—½4. Puh. 67 65 ja 71 10.
Snellman, Hannes, P. Esplanaadik 37, 10—4. Puh. 61 12 ja 102 93.
Arthur Söderholmin Lakiasiaintoimisto. E. Esplanaadik. 16, 10—4, puh. toim 1495 ja 3234, joht 2143
Veikko Vartiovaaran asianajotoimisto. Aleksanterink. 15, 10—4. Puh. 47 16 ja 65 79.

Advokat A. B. Asianajo Osakeyhtiö, Sofiank 2, 10—3. Puh. 65 74.

Aksel Alanderin Asianajotoimisto O. Y. Mikonk. 7. 9-12 ja 1-4. P. 1872 ja 4214.

Herman Bergquist Mikk.k.19, ½10-1 5-7 Puh. 53. Erikoisala rikosas., kauppa & maarilinja

Jaakko Forkhöinen Varat. Siltasak 5. P. 1094. 10—4.

G.Fredenberg, vrt.I.Roopertk.3,10-4t.9556

Fröjdman & Broms Om. varat. H. Fröjdman ja lakit. kand. A. Broms. Mikonk. 7. 10—4. Puh. 86 03, 86 18.

Voldemar Haikala v. tuom. Kasarmink. 23 ½10—½1, 6—7 P.5865.

Väinö Hakkilan (ent. Väinö Tannerin Asianajotoimisto, Itä-Heikink. 9 (Uusi Ylioppilastalo). 10-2, 5-7. Puh. 6852, 1048.

Ossian Hellman ja Yrjö Strang, varatuom. P.-Ramtat.k. 19 A ja Arkadiak. 21 B. Klo 9-10; 5-6. P. 108 48 ja 198 01.

Suomalainen Kiinteistö- ja Lakiasiaintoimisto, Erottajankatu 15—17. Puhelin 37 66 Klo 10—¼4

Helsingin kaupungin vähävaraisten Oikeusaputoim., Katariinank. 2, 3 kerr., klo ½10—11 e. pp., tilst. ja perj. klo 7—8 i. p. p. Telef. 77 29.

Finnarilaskuvirasto Eläintarhantie 1 P.9257 Av. ½10—½1 ja 4—7. B. J. Lindström, 9-12, 2-4. Yrj.k.11, t. 4146.

Niklas Järnefelt:in Maanmittaus ja lakias. toim Lakiasiain vakin. avust. lakit. kand C. H. OTTO, Länsi-Heikink. 16. Puh. 3560 Järnefelt. Puh. 3756 Otto.

Otto Kaukovaaran ASIANAJOTOIMISTO. Erikois. rikos- & yhtiöas. Yksit. etsiviä. Mikonk. 11. ½10-2, 5-7. Puhelin 27 23.

Asianajo- ja Perimistoimisto **oy. Luottotieto** HELSINKI. MIKONKATU 5 PUH. 9990

Möller, Enwald & Järnefelt, Lakiasiaintoimisto, Unioninkatu 28 A. Puh. 9505. 10—12, 1—¼4.

Aull Markkula, varatuomari, Apollok. 3, klo 9-10 a.p. ja ½6-7 j.pp. Puh. 44 30.

Surakka & Puustinen Mikonk 23, Aatr. talo, 10-2, 6-7. P.11056.

Suomalaisten Lakiasiaintoimisto Kansallis-P. t., Aleks.40,9-11; 5-7.P.11158

Eugen Tesche Aleks. k. 40 10-4. P. 2157 Varatuom UOTILA ja PAKKALA, Kasarminkatu 46. Puh. 70 74, 11—2.

Asianajajia Hämeenlinnassa:

Hämeenlinnan Asianajotoimisto, omist. varatuomari Niilo Aarnisalo.

Kankaanpää, Hanne, Varatuomari.

Asianajajia Joensuussa:

Itä-Suom. Lakiasiaintoimisto, Joensuu
Joensuun Lakiasiaintoimisto.

Asianajajia Jyväskylässä:

SALONEN & TENNBERG. Puh. 305
Arturi Wakkolan Asianajotoimisto.

Asianajajia Kemissä:

Varatuomari ANTTI KARIKOSKI.

Asianajajia Kokkolassa:

Uno Björklund, Varatuomari, Kokkola

Asianajajia Kotkassa:

Kotkan Asianajotoimisto Omist. varatuomari Ake Kyander.

ATTE MÖNKÖ, varatuom Kotka, p. 92

Asianajajia Kouvolassa:

Kouvolan Asianajotoimisto, omist. varat. Martti A. Eklund.

Asianajajia Kuopiossa:

Varat. H. Johanssonin Laklas. toimisto. Juhani Hietasalo. Varatuom. Kuopio.
V. E. KIVINEN, Varatuomari.
Malmivaara & v. Hertzen. P. 513.

Asianajajia Lahdessa:

Kerppola & Tauleri. Puhelin 94.

Oskari Lehtonen lakitieteen kand Lahti Puh. 27. Varat. Mikko Louhivaara. Puh. 465

Asianajajia Lappeenrannassa:

Lappeenrannan Asianajotoimisto.

Asianajajia Mikkelissä:

Nyberg & Attilan asianajotoimisto. L. Puupponen, lakit. kand. Raevaaran Asianajotoimisto, Mikkeli.

Asianajajia Oulussa:

S. Haapalan Asioim. Oulussa, per. 1886
PIIKIVI & PAAVOLA, Oulu.

Asianajajia Pietarissa:

A. Erjapea. Katarinankanal 69 T 40869
A. Hackzell, Baseinaja 2. Puh 181—49
Erikoisala: Oikeusasiat Venäjällä.

Asianajajia Porissa:

ASTALA & JÄRNSTROM P.186.
K. J. Inberg, varatuomari, Pori.

Asianajajia Porvoossa:

A. TULIKOURA, Varatuomari. P. 49
K. M. af URSIN, varatuomari puh. 395.

Asianajajia Raumalla:

E. J. Eskola, varatuom. Rauma, P. 170.

Asianajajia Salossa:

Tuomaala. H., Varatuomari.

Asianajajia Savonlinnassa:

Salonen & Rainio Lakiasiaintoimisto Savonlinnassa.
Savonlinnan Lakiasiaintoimisto. Rajasalo & Nevalainen.

Asianajajia Sortavalassa:

ANTON KOTOSEN LAKIASIAINTOIMISTO. Sortavala. Tel 38.

Asianajajia Tampereella:

Varatuomarit **Ahlman & Pulkkinen** Lakiasiaintoimisto Tampereella.

Eriksson & Grönblad Tampere. Puh. 659 Varatuomarit Koskinen & Leinlö.

K. O. Laitinen ja Hannu Peltonen. KAAPO MURROS. puh. 7 58 Planting & Puha, Asianajotoim. P. 1165.

Procopé & Soivio

Asianajajia Turussa:

Jaakkola & Pilnttilä Turku. P.852 Av. klo 9—4

KIVIMÄKI & TULENHEIMO. Puh. 484 ja 945. Av. klo 9—4.

J. A. NIKKILÄ Lakit. kand. varatuomari Turku. Puh. 270 Nestor Simola. varatuomari. P. 1752.

A. G. Timgren, varatuomari. Turku. Puh. 869.

Asianajajia Vaasassa:

Toivo Anjalan Asianajotoimisto Vaasa. Puh. 6 94.

Hasselblatt & Boxström Vaasa VÄINÖ HEINIÖ, varatuomari, Vaasa. J. Sahlström, hovioik. not. Vaasa. ONNI VALLINMAA, Asianajotoimisto.

Asianajajia Viipurissa:

JOH. BROFELDT, varatuomari.
Einar Hänninen, varatuom., Viipuri.
V. Joutsenlahti, Vaasank. 21, P. 793.

Metsämies & Lumme. P. 760 Neovius & Lyytikäinen, Viipuri. P. 391. Martti Pitkänen, varatuom. Tel. 1560.

Vilho Sarkanen Lakit. kand. Viipuri, puh. 1550

Otto Tanner Lakiasiaintoimisto Viipurissa

Voipion Asianajotoimisto Viipuri, Pietarink. 12. Puh. 1554.

Liikeasioimistoja:

JUUSELA & LEVÄNEN
Helsinki, Mikonk. 23. P. 5972, 7260.
Suorittaa kaikkia kirjanpito- ja liiketehtäviä. Välittää kauppoja. Järjestää arpajaisia, luotii arpajaisannoksia ja neuvoo kaikissa arpajaisia koskevissa asioissa.

Matkailutoimistoja:

Matkailutoimisto P.-Espl. 21. Puh. 5908 Arkip. 10—4.

Matkustajakoteja:

Matkustajak. »Lempi», Vuorik. 4,p. 4851.
Matk.-koti Rauhala, Annank. 32. P. 9933
Turistihospitsi, Vladim.k. 17. P. 1311.

Helsingin seurakuntien papit:

Katso perjantain-numeros.

Pankkeja:

Kansaliis-Pankki Aleks.k. 42. Avoinna klo 10—½4.
Suom. Säästöpankki, I.Teatterik. 3. Av. 10—12 a.p. ja 6—7, lauant. 3—4 i.-p.

Puhtaaksikirjoitustoimisto:

SYSTEMA Aleksanterink. 7. Puh. 1092. Suomi-, ruotsi-, venäj. kieli. Käänös & konekirjoitustoimisto ja kursseja

Tilitoimistoja:

Ilm. Rogero, fil. toht. Kauppakorkeak. ja Yliopist. kirjanp. opett., valant. tilintark. Siltasaarenk 8, C, IV, ovi 23. p. 4353. 9—10; 4—5.

Juho Someri P. Rautatienk. 15. Suomen tilitoimiston omist. P. 7832. Klo 11—2, 4—6

Vakuutuskonttoreja:

Ensimäinen Venäläinen Vakuutus-Yhtiö. E. Esplanadink. 16 (Hypoteekkiyhdistyksen talo). Puhelin 231. **1827**

PALO vakuutus-Osakeyht. **Fennia** Unioninkatu 25. Av. 10-4, lauvant. 10-3. Puh. 206 & 6193.

IMATRA Palovakuutus O.-Y. Fabianink. 14. T. 66 15. Av. 10—4.

Kaleva Henkivak.-yhtiö, I.-Heikinkatu 11, kontt. klo 10—12, 1—4. Lauvantaina sekä juhlapyhinä klo 10—2. Puhelin 1084.

Kaupunkien Palonpuhd. ortaimistoa varten. Asiam. Karl Rindell Fabianink 14 P.6022

KULLERVO Tapaturmavakuutus O.-Y. P. 4070. Av. 10-4 Aleksanterink. 44.

Suomen Lasivakuutus O.y. Fabianink. 31. Puh. 345

Suomen Merivakuutus-Osakeyhtiö. Unioninkatu 20 Puh. 12 24 & 60 94

PATRIA Tapaturmavakuutus O.-Y. Unioink. 25. Puh. 1481. Av. 10—4. Lauvant 10—3

POHJOLA Palo- ak. Osak.-Yht. Tel. 627. Aleksk. 44. Avoinna klo 10—4.

Providentia Pääkonttori Kalvok. 8. P. 39.

Suom. Satanomistajain Palopanyhdistys Unioink 28 Helsinki av 10-4 Tel 1385

Salama Henkivakuutusyhtiö, Aleksanterink. 15 Puhelin 4107. Av. klo 10—3.

SAMPO Keskinäinen Vakuutuslaitos Turussa. Pääasiamies H. Akerman, Bulevardink 14 Puh 4839

Skandia Palo- ja Henkivakuutusyhtiö. Schild & Halleberg. P. Espl. k. 15 Puh. 29[illegible]

SUOMI Keskin. Henkivak.-yhtiö Antinkk.5 Konttori avoinna klo 9—11, ½1—4 P. 4 14.

SVEA Palo- ja Henkivakuutus O.-Y Puh 228 P.-Esplanaadink. 30 Av klo 9—5

Vakuutuskonttori Fabianink. 14. P. 6022 ja 1163. Välittäa kaikenlaisia vakuutuksia.

Triton Merivak. O. Y. Asiam. Helsing. Vakuutuskontt. Fabianink. 14 p. 6022 ja 1163. Axel Holmström Ankkurink. 5. P. 2924 ja 1267.

Vellamo Palovak. Oy. Vaasa. Pääasiam. Niklas Järnefelt. L.-Heikinkatu 16 P. 3760 & 7611. Kontt. aika 10—5.

Helsingistä.

„Ne rikastuu sittenkin."

(S.H.) Tämä käsitys maanviljelijöistämme näkyy kaupunkilaisissa olevan yhä edelleen hämmästyttävän yleinen. Varsinkin sosialistisissa lehdissä sitä koetetaan ylläpitää kaikilla mahdollisilla ja mahdottomilla keinoilla.

Yksi niitä todistuskappaleita, joita sosialistit ovat esittäneet tämän käsityksensä tueksi, on se, että maalaiskuntain säästöpankkien säästövarat ovat viime aikoina kasvaneet runsaasti.

Katsotaanpa, mihin tämä todistus kelpaa.

On kyllä totta, että maalaiskuntain säästöpankkien säästöönpanot ovat v. 1915 lisääntyneet yli 19 milj. markalla ja että lisääntyminen tämän vuoden aikana on käynyt samaa vauhtia. Mutta samaan aikaan ovat säästöönpanot kaupunkien säästöpankeissa lisääntyneet suhteellisesti paljoa enemmän. Meidän verrattain harvalukuisten ja enimmäkseen mitättömän pienten kaupunkien säästöpankkien säästöönpanot kasvoivat esim. v. 1915 lähes 10 milj

Sodan tähänastiset vaiheet.

1916.

XLI.

(Sodan 115:s viikko.)

(S.H.) Salonikin rintamalla — alkaaksemme tämänkertaisen kiertokatsauksen sieltä — on ranskalais-venäläinen osasto Monastirin suunnalla edennyt Babavuoriston molempia rinteitä: Prespajärven rannalla, Poplista Germanin kylään, Florinan laakson puolella aina Kishovoon saakka, 10 km. päähän Monastirin eteläpuolella. Serbialaiset jatkoivat alkuviikolla ylimenoaan Tsernajoen pohjoisrannalle ja valtasivat idempänä, Nidshevuoriston pohjoispuolella, vielä muutamia bulgarialaisten asemia. Monastir alkoi olla ar veluttavassa vaarassa. Sotamarski Mackensen riensi mieskohtaisesti paikalle, ja seurauksena oli että tälle rintamalle kiireesti siirrettiin suuria apuvoimia, jotka loppuviikolla näyttävät saaneenkin sekä serbialaisten että ranskalais-venäläisen osaston rynnistyksen pysähtymään.

Makedonian rintaman keskustassa, serbialaisten oikean siiven ja Vardarjoen välillä on asema pysynyt jo pitkät ajat muuttumatta; vain Majadagin luona muutamia kilometrejä Vardarin länsipuolella, Gevgelistä lounaaseen, ovat englantilaiset hiukkasen edenneet ja Vardarin ja Doiranjärven välillä ovat he vallanneet 9 km. Gevgelistä itäänpäin olevan Krastalin kylän, mistä näkyy että rintama kulkee Nidshevuorelta Majadagin kautta Doiranjärven eteläpuolitse Salonikin ja Demirhissarin väliselle rautatielle, jonka suuntaa se seuraa Doiranjärven itäpuolelle Butkavojärven länsipuolelle saakka, mistä se sitten kääntyi noudattamaan Strumajoen länsirantaa Egeanmeren rantaan saakka. Doiran- ja Butkavojärvien välistä aluetta pitävät hallussaan italialaiset, eikä siltä suunnalta ole viime viikon kuluessa mitään kuulunut sen jälkeen kuin he edellisellä viikolla olivat peräytyneet rautatien pohjoispuolella olevista Molnitsan ja Poroin kylistä takaisin radan varrelle. Strumajoen rintamalla, missä englantilaiset edellisellä viikolla olivat menneet joen yli Orljakin sillan kohdalla ja vallanneet Jeniköin kylän ynnä noin 4 km. levyisen alan sen molemmilla puolilla, ovat he viime viikon kuluessa tuntuvasti laajentaneet rintamaansa, niin että se nyt Struman itärannalla on n. 34 km. pituinen ja ulottuu Tahinosjärven pohjukasta Kakaraskan kylästä Butkavojärven rannalle saakka. Yhdellä kohti menee se jo Seresin ja Demirhissarin rautatien ylikin — Prosenikin kylän luona — ja on ylimalkaan enään vain neljän, viiden kilometrin päässä Seresistä. Bulgarialaiset ovat loppuviikolla kuitenkin saaneet tällekin suunnalle lisäväkeä, joten he Demirhissarin lounaispuolella, Baraklin ja Dshuman kylien välillä, ovat saattaneet yritiää vastarynnistystä.

Kenraali Sarrail saattaa kuitenkin olla armeijansa toimiin tyytyväinen, jos katsotaan, että hänen tehtävänään ei olekaan omavarainen rynnistys Bulgarian tai sen miehittämille alueille, vaan ainoastaan siksi voimakkaan hyökkäystoiminnan yläpitäminen että keskusliitolla ei ole varaa viedä väkeä Makedoniasta avuksi Romanian rintamille. Siinä hän on kyllä täysin onnistunut.

Romanian kaikilla rintamilla on asema koko viime viikon pysynyt muuttumatta. Sen jälkeen kuin romanialaisten yritys, tulemalla Rustshukin ja Turtukain välillä Tonavan yli, pyrkiä Dobrudshassa taistelevien keskusliittolaisten selkäpuolelle oli mennyt myttyyn, kun sekä Rustshukista että Turtukaista riensi ylituli-joita vastaan, joita lienee ollut n. 16 pataljonaa, ylivoimaisia joukkoja ja itävaltalaiset monitorit lisäksi pääsivät pommittamaan romanialaisten ylimenosiltaa, ei Dobrudshan puoleella ole mitään mainittavaa tapahtunut. Rintama on pysynyt sellaisena, miksi se venäläis-romanialaisten rynnistyksen jälkeen Tuzlasta Copadinuun ulottuvalla itäisellä sivustalla muodostui: kulkee Mustanmeren rannalta Pervelin ja Ansatsin kautta Besbiuliin ja siitä Karabakin kautta Copadinuun, kun taas Copadinusta Rasovoon Tonavan varrella ulottuva siipi jäi muuttumattomaksi.

(S.H.)

Kun jo Romanian sodan alussa ilmoitettiin Dobrudshan taisteluun ottavan osaa, paitsi venäläisiä ja romanialaisia, myöskin serbialaisia joukkoja, mutta näiden toiminnasta on mainittu vain kerran ja ohimennen, näytti siltä, että serbialaisia ei tällä rintamalla saattanut olla kovinkaan lukuisasti. Eräs viime viikolla julaistu Pietarin Toimiston sähkösanoma näyttää kuitenkin viittaavan siihen, että serbialaiset, tai tarkemmin sanoen eteläslaavilaiset apuvoimat ovat vasta tulossa samalla kun siitä myöskin käy ilmi, mistä nämä eteläslaavilaiset sotajoukot ovat Venäjälle saapuneet. Ne ovat, Odessassa oleskelevan serbialaisen kenraali Shivkovitshin julkaiseman päiväkäskyn mukaan, vapaaehtoisia, joiden joukossa on Serbian, Kroatian, Slovenian, Bosnian, Herzegovinan, Dalmatian ja kaikkien muiden eteläslaavilaisten maiden poikia. Itävallan armeijoista saadussa miljonapäisen sotavankien lauman joukossa on tietenkin sadoin tuhansin juuri näitä eteläslaavilaisia, tshekkiläiset ja slovakit lukuunottuina. Serbialaisen kenraalin päiväkäskyssä lausutaan julki se vaikutin, mikä on saattanut nämä ilmoittautumaan vapaaehtoisiksi taisteluun: »Olkaa vakuutetut, että meidän yhteinen taistelumme vapauttaa ja yhdistää kaikki serbialaiset, kroatilaiset ja eteläslaavilaiset maat yhdeksi jakamattomaksi eteläslaavilaiseksi valtakunnaksi sekä antaa vapauden Eteläslaavian sisarille, Böhmille ja Slovakialle!»

(S. H.)

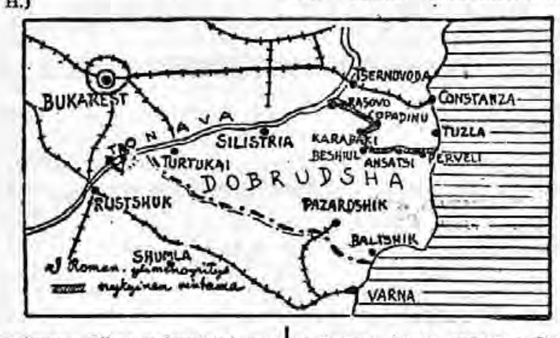

Kun nämä joukot, ja niitä saattaa olla, kuten sanoitu, sangen paljon, ehtivät Odessasta saapua Dobrudshan taistelutanterille, silloin kaiketi näkyy, saadaanko keskusliiton rintamaa siellä murretuksi.

Myöskin Romanian pohjoinen ja luoteinen rintama Siebenbürgen alkaa olla jo viime viikon alkaessa muodostunut pääasiallisesti sellaiseksi, minä se sittemmin on pysynyt. Romanialaiset olivat pohjoisella rintamallaan päässeet etenemään jonkunverran länteenpäin Hargittan vuoristossa, mutta luoteisella rintamallaan olleet pakoitetut peräytymään Vulkan- eli Tulivuoren-solan kautta Petrosenyn eteläpuolella olevalle alueelleen, kun taas Hermannstadtin taistelun jälkeen kenraali Falkenhayn oli saanut haltuunsa Roterturmin eli Punatornin solan, joten keskusliitto pääsi kahdeta kohtaa tunkeutumaan Romanian alueelle Hermannstadtin taistelun seurauksena oli myöskin romanialaisten peräytyminen Fogarasin alueelta ja vihdoin viime viikolla vetäytyivät romanialaiset takaisin vielä Kronstadtistakin. Mutta siihen ovatkin sotaliikkeet täällä sittemmin seisahtuneet.

Suureksi osaksi on tähän epäilemättä ollut syynä kenraali Brusilovin ankara rynnistys Galitsian ja Volhynian rintamilla, mikä on estänyt keskusliittoa toimittamasta kenraali Falkenhaynille tarvittavia lisävoimia rynnistyksen jatkamiseksi riittävällä tarmolla. Tämä Brusilovin uusi rynnistys pääasiallisesti Lembergin ja Vladimir-Volynskin suunnalla on ollut, kuten jo viimekertaisessa kiertokatsauksessa huomautimme, erinomaisen voimakas, eikä se näytä vieläkään tauonneen. Ainoana, toistaiseksi havaittavana tuloksena siitä on ollut yllämainittu hengitystilan hankkiminen Romanialle.

Muilla Venäjän Europan-puoleisilla rintamilla on viime viikon kuluessa ollut jonkun verran tavallista vilkkaampaa toimintaa paikkapaikoin myöskin kenraalien Evertin ja Russkin armeijain toiminta-alueilla, ilman että siitä kuitenkaan on aiheutunut mitään muutoksia asemassa. Aasianpuolisilla rintamillaan ovat venäläiset viime viikolla vallanneet Petra-Kalen linnan Mustanmeren rannalla ja Kashanin kaupungin Persiassa. Venäläiset lehdet pitävät näitä tapahtumia todistuksena siitä, että Kaukaasian armeija jälleen etenee hyvällä menestyksellä Mustanmeren rannikkoalueella ja varsinkin että sen pitkä peräytymiskausi Persiassa nyttemmin on lopullisesti päättynyt ja turkkilaisten suuret voittoiveet auttamattomasti rauenneet.

Venäjän rintamista puhuttaessa mainittakoon viime viikolla tapahtunut tärkeä päällikönvaihdos: Itämerenlaivaston komentaja, amiraali Kanin on siirretty valtakunnanneuvostonjäseneksi ja hänen sijalleen laivaston päälliköksi nimitetty varaamiraali Nepenin. Uusi amiraali on, kuten Mustanmeren laivastonkin uusi ylipäällikkö, verrattain nuori mies: syntynyt 1871. Upseerina saavutti hän ensin mainetta Port Arturin puolustuksessa ja palveli myöhemmin Itämeren laivastossa amiraali v. Essen-vainajan alaisena, ollen torpedovenelaivueen päällikkönä. »Rjetsh» tietää kertoa, että meritaistelun ja ilmojen ollessa ripiireissä häntä pidetään Itämeren, Riianlahden, Suomen- ja Pohjanlahden hyvänä tuntijana. Varsinkin pidetään häntä saaristopurjehduksen erikoistuntijana. Nykyisen sodan alkana Nepenin kohosi nopeasti arvoasteissa, nimitettiin I:n luokan kapteeniksi ja kohta sen jälkeen varaamiraaliksi.

Ranskan rintamalla on Sommen taistelualue edelleenkin ollut tapahtumain keskustana. Kuumimpia ovat taistelut olleet Bapaumen tien varrella, varsinkin Saillyn, Rancourtin ja Bouchavesnesin itäpuolella. Viikon tulos on sama kuin edellisten: saksalaisten rintama on murennut, mutta ei murtunut.

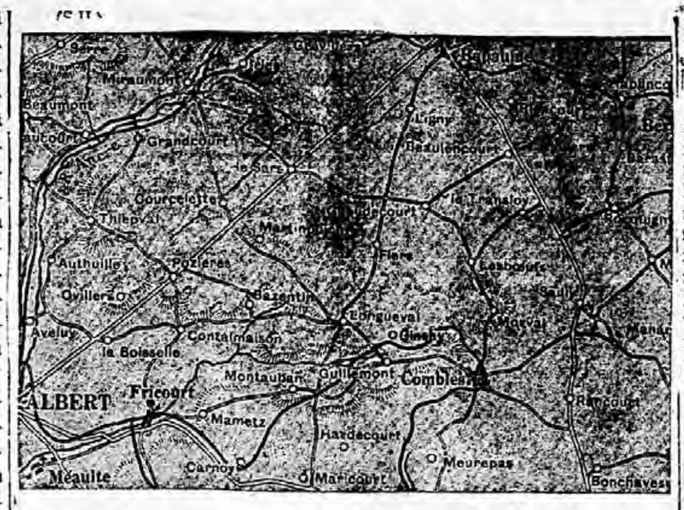

Italian rintamilla on viime viikko tuottanut Italian armeijalle tavallista paljoa suurempia tuloksia. Riittävän tarkkojen karttojen puuttuessa on meidän kuitenkin tyydyttävä tässä vain ylimalkaisesti toteamaan, että italialaiset ovat Triestin suunnalla, Gorizasta eli Görzistä kaakkoon olevan San Pietron kylän ja Vippachin joen välillä sekä siitä etelään ulottuvalla rintaman-osalla vallanneet itävaltalaisten lujasti varustetut asemat, ja saaneet lähes 7,000 sotavankia. Mutta vielä suurempi on italialaisten menestys ollut Isonzojoen latvapuolella Julisten alppien rintamalla, missä taisteluiden lokak. 6—12 p:n välisenä aikana ilmoitetaan saattaneen italialaisten käsiin yli 30,000 sotavankia. Näin suuria numeroita ei Italian armeijan päämajalla ole ennen ollut ilmoitettavanaan, mutta huomattava on, että se vieläkään ei kaiso voivansa puhua ratkaisevasta, vaikka puhutaankin »loistavasta» menestyksestä.

Myöskin Albaniassa on italialaisten toiminta jatkunut ja Delvinon ja Argyrocastron jälkeen ovat he nyttemmin valloittaneet myöskin Klisuran kaupungin.

Siten olemme jälleen Balkanilla. Ympäri mennään ja yhteen tullaan. Sinne viikon varrella useimmin onkin yleinen huomio kääntynyt. Ehkä kaikkein enimmän kuitenkin Kreikan vuoksi. Nyttemmin on ympärysliitto riisuttanut aseista Kreikan sotalaivaston ja ottanut valvontansa alle Piraion sataman ja siitä Larissaan johtavan rautatien. Maassa on kaksi hallitusta: kuninkaan hallitus Atenassa ja Veniseloksen hallitus Salonikissa. Valta on siirtymässä jälkimäisen käsiin, ilman että tarkoituksena kuitenkaan näyttää olevan kuninkaan syökseminen valtaistuimelta. Ne sotavoimat, jotka Veniselos saa kokoon, tulevat taistelemaan ympärysliiton puolella.

Vihdoin on viikon tapahtumista mainittava saksalaisen sukellusvenoen »U. 53:n» ilmestyminen Amerikan vesille ja useat laivain upotukset Newyorkin ja Europan välisellä Atlannin pääväylällä. Siitä on epäilemättä syntyvä suuret jälkimainingit.

Uutisia Helsingistä.

Yliopisto.

(S.T.T.) Dosentiistipendi on annettu dosentti U. T. Sireliukselle.

Professorit H. Paasonen ja H. Pipping ovat valitut edelleen kolmen vuoden aikana toimiman yliopiston kielitoimikunnan jäseninä.

Odontologisen laitoksen assistentiksi, fil. lis. Edv. Groundstroem on pyynnöstä saanut eron mainitusta toimesta.

Yliopp. M. Mustakallio on määrätty anatomisen laitoksen ylim. amanuenssiksi.

Konsistori on päättänyt tehdä kanslerinvirastolle esityksen fil. tri Alma Söderhjelmin nimittämisestä uudelleen yleisen historian dosentiksi.

Dosentti Hj. Öhman, joka on nimitetty Helsingin ruotsalaisen lyseon lehtoriksi, on anonut oikeutta saada jäädä taidehistorian dosentiksi yliopistoon ja on konsistori puolestaan anomusta puoltanut.

Metsänhoitaja A. B. Helander on anonut metsänhoitajan palkkaetujen parantamista samassa suhteessa kuin yliopiston apulaiset aikaisemmin ovat anoneet.

Konsistori on päättänyt tehdä kanslerinvirastolle esityksen, että saksankielen lehtorinviran haettavaksi julistaminen saisi jäädä toistaiseksi.

Hammaslääketaidon opettaja, prof. M. Äyräpää on saanut osittaista virkavapautta kolmeksi kuukaudeksi, sijaisena lääket. ja kirurg. tohtori G. Idman.

*

Julkisen agronomiatutkinnon suoritti eilen yliopp. K. P. Kosonen.

Filosofiankandidaattitutkinnon suoritti eilen hist.-kielit. osastossa yliopp. K. B. Lehtinen ja fys. mat. osastossa yliopp. Alli Könönen.

Ylioppilastutkinto.

Kysymys toisen kotimaisen kielen kirjoituskokeen muuttamisesta.

(S.T.T.) Yliopiston konsistorille lähettämässään kirjelmässä on senaatti käskenyt konsistorin antamaan lausuntonsa sellaisen muutoksen toimeenpanemisesta voimassa olevaan ylioppilastutkinnon suorittamisohjesääntöön, että kirjoituskoe toiseen kotimaiseen kieleen ja vieraisiin kieliin vastedes tulisi tapahtumaan kirjoituskokeena äidinkieleen eikä, kuten tähän asti, päinvastoin ja on konsistori, saatuaan tietää ylioppilastutkintovaliokunnan mielipiteen, päättänyt hankkia vielä hist.-kielitieteellisen osaston lausunnon asiasta.

Kansakoulunopettajain palkkaus ja eläke.

(S.H.) V. 1912 jättivät kansakoulunopettajat M. Holmberg ja W. Sippola senaatille suomalaisen ja ruotsalaisen opettajayhdistyksen valtuuttamina anomuksen kansakoulunopettajain palkkaus- ja eläkeolojen uudestajärjestämisestä. Asia on ollut siitä alkaen lepäämässä, kunnes senaatti nyt on käsitellyt sen ja päättänyt anomuksen hylätä tällä kertaa.

Tällä kysymyksellä ei ole mitään yhteyttä senaatissa vireillä olevan kysymyksen kanssa kansakoulunopettajain tilapäisestä kalliinajanlisäyksestä.

— **Julkiset opettajanäytteet** suoritti t.k. 12—14 pnä suomalaisessa normaalilyseossa filos. kand. E. E. Eerikäinen matematiikan, fysiikan ja kemian nuoremman ja vanhemman lehtorin virkoja varten.

Tullilaitoksen henkilökunnan palkkauksen lisääminen.

(S.T.T.) Tullilaitoksen henkilökunnan palkkauksen lisäyksistä on tullihallitus tehnyt eri kerroilla senaatille seuraavat esitykset: hyvityksen myöntämisestä toimitusmaksujen vähentymisen takia elok. 1 p:n 1914 ja elok. 1 p:n 1915 tälsenä aikana kaikkiaan 201,600 mk.; kalliinajan palkanlisäyksestä ylipäällysmiehille, tulli- ja rajaviskaaleille, konttorikirjureille, päällysmiehille ja vahtimestareille elok. 1 pstä 1915 saman vuoden loppuun yhteensä 101,083 mk. sekä palkanlisäyksestä tullihallituksen tilastollisen konttorin kirjanpitäjille ja leskuanulaisille vuonna 1915 kaikkiaan 6,775 mk.; kalliinajan lisäyksestä kaikille Terijoen tullitoimituksen vakinaisille virkamiehille ja palveluskunnalle elok. 1 pstä tämän vuoden loppuun yhteensä 5,833 mk.; sekä samanlaisen lisäyksen myöntämisestä Pietarin suomalaisen tullitoimiston vakinaisille virkamiehille ja palveluskunnalle viimeksi mainittuna aikana yhteensä 8,400 mk.

Senaatti on nämä esitykset palauttanut tullihallitukselle kehoituksella ottaa ne, sikäli kuin ne koskevat kalliinajan palkkauksen lisäystä, harkittavaksi tehtäessä ehdotusta uudeksi menosäännöksi, mikä ehdotus nyttemmin lienee tullihallituksen käsiteltävänä.

*

(S.T.T.) Viipurin tullikamarin ja tulliloimiston virka- ja palveluskunnan jäsenet oli eilen i.-p. kutsuttu koolle sikäläiselle tullikamarille pohtimaan kysymystä palkkojen korotuksesta. Kokoukselle ilmoitettiin Helsingistä saadun tietää, että kysymys uudesta palkkaussäännöstä on paraillaan käsiteltävänä tullihallituksessa ja että uusi palkkaussääntö astunee voimaan tammikuun alussa. Tämän johdosta päättivät virkamiehet odottaa asian ratkaisua, mutta palveluskunta, jonka toimeentulo nykyään on perin tukala, päätti uudistaa jo ennen tekemänsä anomuksen, että palveluskuntaan kuuluvien palkat viipymättä korotettaisiin.

— **Papisto.** (Kuopion.) Enontekiön kappalaisenvirkaan on nimitetty Haapaveden kirkkoherran virall. apul. Volter Ervast. Oulun läänin vankilansaarnaajan virkaan on nimitetty Suomussalmen kirkkoherra F. Nordlund. Varatuomari P. E. Kansasen y.m. Leppävirran kirkkoherranvaalissa tekemän valituksen on tuomiokapituli hylännyt.

— **Koululaitos.** Suomen- ja ruotsinkielten nuoremman lehtorin viran sijaisuus vuoden ajaksi ensi tammik. 1 pstä Kuopion suomal. tyttökoulussa lehtori B. Granit-Ilmoniemen jälkeen, joka on saanut pyynnöstä eron virastaan, on julistettu haettavaksi 56 p:n kuluessa t.k. 10 pstä lukien.

— **Helsingin yleisen sairaalan** lapsenpäästösosaston assistenttilääkärin virkaa ovat eilen päättyneen määräajan kuluessa hakeneet lääket. ja kir. tri Lauri Terhola ja lääket. lis. Bruno Norén.

— **Maanmittauslaitos.** (Vir.) Lokakuun 6 p. on annettu valtakirjat seuraaville henkilöille alempana luetelluihin virkoihin, nimittäin: nimineuvos N. V. Holmströmille, vanhemmalle maanmittarille F. Lagerstamille ja nuoremmalle maanmittarille Akseli Sadeniukselle vanhemman maanmittarin virkoihin maanmittaushallituksessa, vanhemmalle maanmittarille Aibin Hannikaiselle ja Otto Hakasalolle lääninmaanmittarin apulaisen virkoihin, edelliselle Uudenmaan ja jälkimäiselle Oulun läänissä, sekä nuoremmalle maanmittarille K. L. Rehnille vanhemman maanmittarin virkaan Kuopion läänin maanmittauskonttorissa.

*

Kenraalikuvernööri on yhtynyt senaatin päätökseen J. N. Laurin nimittämisestä vanh. maanmittariksi maanmittaushallitukseen, P. A. Ekblomin nimittämisestä lääninmaanmittarin apulaiseksi Turun ja Porin l. maanmittauskonttoriin, S. V. Nilssonin nimittämisestä vanh. maanmittariksi samaan maanmittauskonttoriin ja Kl. L. Elovaaran nimittämisestä vanh. maanmittariksi Vaasan l. maanmittauskonttoriin.

SALAMANDRA Sota-, palo- ja merivakuutuksia. Erottajak. 13. Puh. 2789.

— **Viipurin hovioikeuden** avoinna olevaan kanslistin virkaa on umpeen menneen hakuajan kuluessa hakenut ainoastaan varat. V. A. Lumme, jonka hovioikeus on myöskin virkaan nimittänyt.

— **Turun merikoulun** johtajan ja ensimäisen opettajan tointa on umpeen menneen hakuajan kuluessa hakenut ainoastaan merikapteeni G. E. Tengström.

Elintarvekysymys.

Maidonvientiluvat.

(S.T.T.) Tänään, t.k. 15 pnä päättyvät nyt voimassa olevat maidonvientiä Pietariin koskevat lisensit. Senaatin viime torstaina tekemän päätöksen nojalla, jolla maidonviejäin ehdotus viennin järjestämisestä pääasiassa tuli hyväksytyksi kuluvan kuun 16 ja 31 p:väin väliseksi ajaksi, on perjantaina lähetetty 70 lisensiä näille asemille, joilla maitoa viedään.

Elintarpeiden tuonti keisarikunnasta.

(S.T.T.) Elintarpeiden tuontia järjestävän keskuskomitean kauppaosasto ilmoittaa 21/7—15/10 välisenä aikana vastaanottamensa ja Pietarista Suomeen lähettämensä: ruista ja ruisjauhoja 78,237,600 kg, vehnää ja gruhamjauhoja 15,458,900 kg, leseitä 965,700, suolaa 5,462,600, yhteensä 100,124,890 kg. Ruisjauhoja on viime viikkoina saatu kovin vähän, jota vastoin ruista jyvinä irrallaan on niitä riittävästi ollut saatavissa. Lokakuun, vanhaa lukua, kuljetusohjelmaan aikaisemmin ilmoitetusta 1,800 venäläisestä vaunukuormasta ruista ja ruisjauhoja lunaa keisarikunnan erityinen muonitusneuvosto nyt toimittaa Suomea varten 500 vaunukuormaa ruisjauhoja.

Voin rajahinnat.

(S.H.) Perjantaina olivat asiantuntijat taas kutsuvat senaatin elintarvekomitean kokoukseen neuvottelemaan voin rajahinnoista. Mikäli Hbl. tietää kertoa, ei kokouksessa ole päästy mihinkään tulokseen.

Mikäli Dag. Pr. tietää tähän lisätä, tulisi kysymys lopullisen ratkaisun alaiseksi ensi viikon kuluessa, ehkä jo tiistaina.

Nykyiset olot ja Mikkelin valtuusto.

(S.T.T.) Viimeperjantaisessa Mikkelin kaupunginvaltuuston kokouksessa esitettiin kaupungin elintarvekomitean ehdotus, että kaupunkiin avattaisiin maitokauppa, jos sellainen käy tarpeellisiksi ja että elintarvekomitea oikeutetaan ottamaan palvelukseensa erikoisen toimihenkilön. Keskustelun jälkeen päätettiin käännyä läänin kuvernöörin puoleen anomuksella, että maidon vienti läänistä kielletäisiin ja sallittaisiin viedä ulos vain se määrä, mikä jää yli kun Mikkelin maitotarve on tyydytetty. — Myös päätettiin oikeuttaa elintarvekomitea avaamaan maitomyymälän kaupungissa, jos sen tarpeellisiksi havaitsee, ja palkkaamaan toimihenkilön palvelukseensa. Näitä tarpeita varten myönnettiin 1,000 mkn määräraha.

Samassa kokouksessa päätettiin ostaa halkoja kaupungin tarpeiksi kohdeksi seuraavaksi vuodeksi eteempäin ja hankkia sitäpaitsi halkoja 1,000 kuutiometriä, jotka myydään vähempävaraisille kaupunkilaisille siitä keskihinnasta, minkä ne tulevat kaupungille maksamaan. Tarkoitusta varten oikeutettiin rahatoimikamari ottamaan lyhytaikainen laina.

Kalliinajan palkankorotusta myönnettiin kaupungin palveluksessa oleville virkailijoille 25—75 mk. kuukaudessa.

Kerman rajahinnat.

Pornaisten Osuusmeijeri r.l. on senaatille lähettänyt anomuksen, missä perustelujen jälkeen pyydetään, että senaatti määräisi kerman rajahinnan entiselleen, siis 1 mk. 20 penniksi ja 1 mk. 40 penniksi litralta.

Voin salakuljetus.

(S.H.)

Tämän tästä on viime aikoina sanomalehdissä kerrottu voin vähyydestä ja varsinkin voinviejäin puolelta väitetty, että voita ei ole olemassa. Toiselta puolelta on väitetty, että voita ankaroista kielloista huolimatta suuret määrät vietäisiin Venäjälle ja että vienti tapahtuu pääasiassa salakuljetuseitse. Näiden selkkain johdosta on otettu tarkka selvä rajaseudun rautatieasemilta siitä, kuinka paljon voita niille on saapunut ja mistä osasta Suomea saapunut voi tavallisimmin on lähetetty.

Silakkain rajahinnat.

(S.T.T.) Uudenmaan läänin kuvernööri on vahvistanut seuraavat rajahinnat: tuore silakka 1:— kg, savustettu 1: 60 kg, suolainen, maustettu 1/8 tynnyriä 30:— ja suolainen, maustettu 2: 50 nassakka.

Voin vienti raja-asemille.

Että voita tosiaankin on eri puolilta Suomea lähetetty raja-asemille, todistavat ne monet voin takavarikot, joita viranomaiset ovat tehneet viimeksi kuluneen syys- ja alkaneen lokakuun aikana. Kun voin lähettäjät, joidenka pääasiallisena tarkoituksena näyttää olleen voin vieminen Venäjälle, ovat tulleet huomaamaan, että poliisiviranomaiset sekä tullimiehet ovat kiinnittäneet voin salakuljetukseen yhä tarkempaa huomiota, ovat hekin keksineet yhä ovelampia keinoja tarkoitustensa saavuttamiseksi. Rajaseudulle on ilmaantunut voin kuljettajia tai n. s. välittäjiä ympäri Suomea ja kun heille melkein joka päivä saapuu eri suuria voilähetyksiä heidän omalle nimelleen osoitettuina ja kun toiselta puoleita tiettiin, ettei näillä henkilöillä ollut seutukunnalla minkäänlaista myyntä eli kauppapaikkaa, alkoi tämmöinen voilähetysten saapuminen, varsinkin kun voin maasta vienti ilman erityisiä lupia oli kielletty, ihmetyttää poliisiviranomaisia siihen määrin, että he ryhtyivät ottamaan selkoa siitä, myydäänkö voi paikkakunnalla kuluttajille vai viedäänkö sitä toisaalkin rajan yli. Tutkimuksen seurauksena oli, että havaittiin näiden välittäjien aniharvassa tapauksessa myyvän voita paikkakuntalaisille, vaan myytiin se etupäässä ammattisalakuljettajille, jotka sitä vähissä erin kuljettivat Venäjälle. Useilla tällaisilla voisaksoilla on palkattuna suuri määrä henkilöitä, jotka kertomuksien mukaan saavat palkkaa 5 ruplaa päivältä ja matkarahat, kuljettamassa voita joko rautateitse tai jalkamiehinä ylitse rajan. Nämä päivämiehet tekevät päiviittäin kolme, jopa neljäkin edestakaista matkaa Pietarin ja jonkun rajaseudun aseman välillä vieden joka kerralla jonkun määrän voita rajan yli. Samalla tavalla sujun kuljetus myöskin maanteitse, jolloin pienissä erin voi viedään rajan yli turvalliseen paikkaan ja sieltä sitten joko hevosella tai rautateitse Pietariin. Poliisiviranomaiset tämän selville saatuaan ja kun rajaseudulla yleensä, vaikka sinne tiedettiin voita tulleen hyvin runsaassa määrässä, vaikutsi ailnomainen voin puute, jopa aikajoittain suoranainen pulakin, alkoivat he pidätellä voita takavarikkoon myyttäen rajahinnalla tarvitseville.

Voitakavarikot.

Voinkuljettajat olivat ottaneet käytäntöön tavan toimittaa voilähetykset rohtikirjan kaksoiskappaleen omistajalle syystä, että silloin pysyi tavaran vastaanottaja salassa, joka oli heille aitäin tärkeämpää, kun viranomaiseen taholta ei voitu silloin tietää, tulivatko voilähetykset paikkakunnan kauppiaille myytäviksi sikäläiselle yleisölle, vai olivatko ne tuotetut keisarikunnaan vientiä varten. Kun poliisiviranomaiset alkoivat yhä tarkemmin seurata voinkuljettajain hommia, on viime aikoina säännöllisesti pidätetty ja takavarikoitu melkein jokainen voilähetys, joka on saapunut jollekin rajaseudun asemalle.

Niiden numeroiden mukaan, jotka on saatu Ollilan, Kuokkalan, Terijoen, Tyrisevän, Raivolan, Mustanmäen ja Uudenkirkon asemilta sekä Kanervan pysäkiltä niihin saapuneista rahtikirjoista, on viime syyskuun aikana yksinään näille asemille muualta Suomesta saapunut voita, takavarikoitu voi lukuunotettuna, yhteensä 134,979 kg. vastaten rajahinnan mukaan 499 916 mk.

Kun ottaa huomioon, että toisillekin asemille Terijoen ja Valkeasaaren välillä on saapunut ainakin joku määrä voita vielä edellämainitun lisäksi, niin syntyy pakostakin ajatus, että kaikki tuo voimäärä ei ole tullut paikkakunnan oman väestön käytettäväksi. Kuinka suuri määrä tuosta voista on kulkenut rajan yli, on vaikea sanoa, mutta että sitä on rajan yli viety, on varma tosiasja, jota eivät paikkakunnan oloja tuntevat voi ottaa epäilyksen alaiseksi.

Mainittakoon vielä paikkakunnalla liikkeellä olevista kertomuksista, että rautatieläisten perheiden jäsenet, joilla on käytettävänään vapaaliput, harjoittavat salakuljetusta varsin laajassa määrässä.

Vienti Pietariin.

Asiantuntijat ovat vakuuttaneet, etta kun ottaa huomioon sen, että Terijoelta menee Pietariin 18 junaa vuorokaudessa ja kun jokaisessa junassa viedään vähintäin 100 kiloa voita ra-

D. MALMBERG.
Puhelin 1554. Helsinki, Aleksanterinkatu 15.
SUOSITTELEE
lujia ja mukavia
Jalkineita kotimaista ja ulkomaista tekoa
naisille, herroille, koululuorisolle ja lapsille.
Huom.! Sukkia ja käsineitä.
101

Iloisena yllätyksenä

arpojemme ostajille ilmoitamme että

voittokokoelmamme kasvaa päivä päivältä.

sillä olemme arpajaisilimme osaottavien koulujen kautta saaneet voittoesineiksi lahjoina m. m. 550 markan arvolsen vanhahopeisen kahvikaluston, kowelta ryijyjä, pöytälliinoja, nutimia, ikkunaverhoja y. m. arvokkaimpia käsityöitä useiden tuhansien markkojen arvosta, taidetoeksia, turkiksia, porontaljoja ja -sarvia, Singer-ompelukoneen, 400 markan arvolsen kirjoituspöydän, venheen, suksia, viljan, olkeuden voittajalle vapaaseen täysihoitoon 2 kkauden aikana Viitasaaren matkailijakodissa, y. m., y. m. Lisää luvassa. Ennestään on voittoina m. m. kiinteistöjä à

100,000:-, 50,000:-, 25,000:-, 15,000:-, 10,000:-, 9,000:-, 8,000:-, 7,000:-, 6,000:-, 5,000:- ja 4,000:- mrk.

arvosta, ynnä erilaatuisia esineitä, joista 1 kpl. à 2,500, 10 kpl. alintaan à 1,000, 20 kpl. à 500, 100 kpl. à 300—100, 500 kpl. à 75—50, 4,863 kpl. à 40—20 arvoltaan ja tuhansittain à 15 mrk.

Ylimääräisinä palkintoina

jaetaan entisille ja uusille asiamiehille, jotka kuluvan lokakuun 1 päivän jälkeen tilaavat ja myyvät vähintään 50 arpaa, myymilleen arvoille langenneitten 22 suurimman päävoittomme nimellisarvosta 3 %, eli 1 kpl. à

3,000, 1,500, 750, 450, 300, 270, 240, 210, 180, 150, 120 ja 75, sekä 10 kpl. à 30 markkaa.

Uusia luotettavia asiamiehiä otetaan kaikkialle. Tarjokkaat tahtonevat välttämättä ilmoittaa myös ammattinsa, sekä — jos mahdollista — kuka Helsingissä voi antaa hänestä suosittelevia tietoja.

Arvonta ensi marrask. 27 p:nä.

Tilaukset täytetään nopeasti.

Yhdistyneitten Yhteiskoulujen Miljoona-Arpajaiset.

Helsinki, Aleksanterinkatu 13. Puhelin 58 95.

Näitä arpoja myyvät myös Kansallis Osake-Pankin kaikki konttorit ynnä lukuisat muut toiminimet ja asiamiehet kaikissa liikekeskuksissa. 19837

Eläinsuojelustyö tahtoo eläinten kohtaloa parantamalla edistää kansan henkistä ja taloudellista vaurastumista. Tällaista työtä tekee Suomen Eläinsuojelusyhdistys. Muistakaa sitä rahalahjoilla, testamenttimääräyksillä j.n.e.

jan yli, tulee siitä jokaisen päivän osalle 1,200 kiloa. Tällä tavalla viedään voita pienissä, noin 2, 3, 5, jopa 10 kilonkin erissä. Kun sitä vievät vaimot tahi heidän sukulaisensa näin pienissä erissä, on tullimiehien melkein mahdotonta valvoa salakuljetusta. Ja kun junat seisovat asemilla ainoastaan 3 minuutta, kunnolliren tarkastus voi tulla kysymykseenkään. Siinä pienessä ajassa, joka tullimiehillä on käytettävänään asemilla tullitarkastukseen, ei ehdi ruuttua kuin suurimpiin, eniten huomiota herättäviin paketeihin ja matkatavaroihin. Suurin osa voi aivan hyvin mennä ohi ilman huomiota. Pikajunat, jotka eivät seiso Uudeltakirkolta lähdettyä, aniharvoja poikkeuksia lukuunottamatta, ennenkuin Valkeasaarella, ovat tulleet salakuljettajien erikoisiksi välikappaleiksi.

Suuri määrä viedään voita myöskin rajan yli muulla tavalla kuin junalla. Tästä tämmöisestä voin rajan yli vienistä onkin ollut seurauksena se, että voita ei ole Viipurin puolessa saatu koko kesän aikana rajahinnoilla ollenkaan. — Viip.

Voin rajahinnat.

(S.T.T.) Viipurin kaupungin elintarpeiden kysyntää järjestämään asettettu valiokunta päätti eilen pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuustolle esittää, että valtuusto ryhtyisi anomaan senaatilta voin rajahintojen korottamista ja että valtuusto asettaisi Viipuriin vakimaisen elintarvevaliokunnan, johon valittaisiin 6 jäsentä valtuustosta ja 2 sen ulkopuolelta, toinen niistä työläispiireistä.

Oulun suomal. yhteiskoulun kiinteistö.

Valtio hakee ulos myöntämäänsä rakennuslainaa.

(S.H.) Torstaina jätettiin valtiokonttorin puolesta Oulun maistraatille uloshakuvaatimus sille valtiolainalle maksamattomine korkoineen, jonka v. 1906 silloinen senaatti myönsi Oulun suomalaisen yhteiskoulun kiinteistöosakeyhtiölle oman talon rakentamiseksi mainitulle koululle.

Laina, suuruudeltaan 265,000 mk., myönnettiin kuoletuslainana, josta vuosittain oli korkona ja kuoletuksena maksettava 10,600 mk., siitä korkoa 3 pros. mukaan lasketuna, loput kuoletusta. Lainaa oli kuoletettu 2,000 mk. ja veletaan maksamattomia korkoja v:sta 1909 alkaen. Laina otettiin v:na 1907—08.

Oulun suomalaisen yhteiskoulun kiinteistöosakeyhtiö muodostettiin v. 1906 5,000 mkn pääomalla oman kodin aikaansaamiseksi mainitulle koululle, joka suurella oppilasmäärällään oli siihen saakka koettanut toimeentulla ahtaissa vuokrasuojissa. Talosta valmistui Oulun suurin ja ajanmukaisin koulutalo, jonka suojissa suomalainen yhteiskoulu on kehittynyt, vaikkakin yksityisenä kouluna ahtaissa taloudellisissa olosuhteissa toimien, Pohjois-Suomen suurimmaksi ja elinvoimaisimmaksi opinkouluksi, joka on nauttinut laajojen kansankerrosten jakamatonta luottamusta. Koulun on ollut aina enemmän pyrkijöitä kuin mitä se on voinut suojiinsa sijoittaa. Melkein omin voiminsa se on tullut toimeen ja on siitä vaikeudella ollut perin vähän menoja, kertoo Kiva.

Lukuisia anomuksia on tehty asian järjestämiseksi, mutta hallitus ei ole niihin suostunut.

Rakennusteollisuudestamme.

Milloin se alkaa uudelleen ja millaiseksi se muodostuu?

Haastatteluja.

(S.H.) Tunnettuahan on, että rakennusteollisuus kaupungissamme on ollut jo pari vuotta melkein seisahduksissa. Seurauksena tästä on ollut että asunnoista vallitsee nyt jo paha pula, mikä näyttää vain päivä päivältä käyvän yhä kireämmäksi samalla kun vuokrat tuntuvat muuttuneen hyvin venyväksi käsitteeksi. Joka kerrottiin tämän lisäksi missä määrin rakennusaineet ovat nyt sodan aikana nousseet hinnassa. Aivan kuin itsestään tulee näitä tosiasioita ajatelleessa kysyneeksi:

Milloinkahan rakennusteollisuus uudelleen alkaa? Ja:

Minkälaiseksi se mahtaa muodostua?

Olettaen, ettei liene mielenkiintoa vailla saada tietää, mitä rakennusmiehet näistä asioista arvelevat, olemme haastatelleet muutamia heistä.

*

Prof. Onni Tarjanne, jonka puoleen ensinnä käännymme, ei tahtonut antautua haastateltavaksi, koska ei halunnut, kuten hän sanoi, mennä puhumaan asioista, jotka ovat kokonaan arveluiden ja otaksumisien varassa.

Keskustelumme koski yksinomaan ensimäistä kysymystä, koska rakennusteollisuus alkaa, ja oli prof. Tarjanne siihen nähden tävsin kielteisellä kannalla, ollen sitä mieltä, ettei se nykyoloissa voi mitenkään alkaa.

— Yksinkertainen syy siihen on rakennusaineitten saannin mahdottomuus. Kulkuneuvojen puutteessa ei esim. viime suvena ollut mahdollista saada hinnalla eikä millään Helsinkiin tiilejä. Sementtiä niinkään ei ole ollenkaan saatavissa ja mitä yleensä rakennusaineita onkin, ovat ne niin kalliita, ettei niistä kannata rakentaa.

— Mutta jos kulkuneuvot paranteisivat? Ja ovathan vuokrat nousseet siksi tuntuvasti, että pitäisi alkaa kannattaa rakentaa, uskaksimme huomauttaa.

— Niin, niin, mutta sehän on arvelun ja otaksuman varassa, paranevatko kulkuneuvot, saadaanko vaunuja. Ja jos saatäisiinkin, ei kuitenkaan saataisi kaikkia raaka-aineita, oli vastaus.

Mouten ei huonerakennusasian ratkaiseminen ole ollenkaan samaa kuin voiasian ratkaiseminen, niinkuin hra Schybergson näkyy ajattelevan. Voita nimittäin on saatavissa ja saadaan, kunhan siitä maksetaan tarpeeksi, mutta huoneita ei saa rahallakaan silloin kun niitä ei ole eikä ainetta mistä rakentaa.

*

Arkkitehti V. G. Palmqvist taas piti aivan välttämättömänä, että pian aletaan rakentaa.

— Niinpian kuin osakekeinottelu on nousut hurjuuttaa teollisuus osakkeitten alalla, alkaa täällä, niin ainakin luulen, keinottelu taloilla. Jos vuokrat nyt jo ovat korkeat, eivät ne vielä ole likimainkaan niin korkeat miksi ne vielä tulevat nousemaan. Ja se suorastaan pakottaa rakentamaan.

Nyt jo on Espiksen varrella kolme taloa juuri vaihtanut omistajaa. Erottajalla ja Boulevardilla on usea talo niinikään siirtynyt uusiin käsiin ja sanomalehtien suuret talo-ilmoitukset onnustavat suunnan käintymistä. Nyt jo on monella talolla paljon yhtiöitä ja aina enemmän tulee olemaan. Monetkin näistä taloista ovat vanhoja, epäkäytännöllisiä ja vallan mahdottomia pitää nykyisillä hinnoilla ilman muutoksia. Niin syntyy rakennusteollisuutta pakostakin. Ensinnä nähtävästi etupäässä liiketarkoituksiin, sillä asuntovuokria ei voida nyt niin äkkiä nostaa, mutta sikäli kuin asuntovuokratkin nousevat, on pakko ruveta rakentamaan asuntojakin.

Asuntovuokrain lisääntyessä yhä keskikaupungilla tulee varakkaimmille yhä edullisemmaksi rakennuttaa omia pikkutaloja Kulosaareen y. m. ja niin voi rakennusteollisuus saada vauhtia siltä taholta.

— Mutta rakennusaineitten saanti? Miten on sen laita? Esim. tiilet?

— Tiilejä ruvetaan nyt saamaan, kun tiilitehtaat alkavat jo olla käynnissä.

— Miksi ne sitten ovat seisseet?

— Yksinkertaisesti siksi, että polttoaineiden hinnan kohottua tavattomasti ei tiilenteko kannattanut entisillä hinnoilla. Esim. vielä viime tammikuussa saatiin täällä Helsingissä 55 mk:lla 1,000 tiiltä ja keväällä samalla hinnalla tehtaissa. Mutta nyt ne maksavat 90 mk. 1,000 kpl ja niitä alkaa kannattaa polttaa. Tiilien hinnan nousu ei kuitenkaan merkitse talojen rakennuksessa niin kovin paljon. Noin 250,000—300,000 mkn talcon on mennyt noin 20,000 mkn tiilet. Jos ne nyt maksavatkin 40,000 mk., ei se merkitse paljon koko talon rakennuskustannuksissa. Paremmin on esim. sementin laita, joka ennen maksoi 8 mk. tynnyri: nyt 35 mk. ja ylkin. Puun hinta on noussut noin 50 %:lla. Jos sota loppuu, luulisi ainakin sementin ja raudan hinnan alenevan.

— Rakennusteollisuus voinee siis alkaa jo sodan aikana?

— Sen on melkein pakko alkaa. Kuta enemmän sotaa kestää, sen pakottavammaksi käy rakentaminen ja sille kai täytyykin ruveta rakentamaan laskelmat, että sotaa kestää. On sopeuduttava vain olevien olojen vaatimuksiin.

— Mutta mitkä ne ovat? Voidaanko ajatella rakennusaineiden korvaamista toisilla tai uusia rakennustapoja, esim. puurakennuksia?

— Tuskin. Puuta kyllä käytetään nytkin jo raudan asemesta esim. pienemmissä huoneistoissa vasoina, mutta tonttien kalleuden ja rakennusjärjestysmääräysten (esim. Töölössä ja Munkkiniemessä) mukaan ei voida ajatella kaikkialle puurakennuksia. Kyllä rakennustoiminnan täytynee kuitkea entiseen tapaan: hinnassa vain on ero. Entisten 25—30 mkn sijasta kuutiometriltä on nyt maksettava 50—60 mk.

— Alkaakohan rakennustoiminta siis jo ensi keväänä?

— Minä olen melkein varma, että se alkaa ja minä tiedän usean yhtiön päättäneenkin ruveta jo ensi keväänä rakentamaan. Monet yhtiöt ovat odottaneet vain rakennusaineitten halpenemista, mutta kun ne eivät sitä tee ja vuokrat yhä kallistuvat, täytyy niiden alkaa ja rakentamisen vähitellen käydä kannattavaksi.

*

— Sitä ei voine sanoa paraskaan profeetta, lausui rakennusmestari Juho Ahde ensimäisen kysymyksen johdosta.

— Voiko se alkaa sodan aikana?

— Ei. Sitä minä tuskin luulen, sillä rakentaminen tulee nyt keskimäärin 100 % kalliimmaksi kuin ennen. Tiilet eivät nyt tosin ole nousseet kuin 60 mksta 100:aan tuhanneltä, mutta kalkki esim. 5 mksta 15 mkaan, »35 pennin rauta» 1 mkaan 50 penniin j.n.e. Puukin on kallistunut ja kallistuisi kai enemmän, jos sitä ruvettaisiin käyttämään. Ainakaan kahteen, kolmeen vuoteen ei rakennusteollisuus sodan jälkeenkään voi päästä alkamaan. Työpalkat ja monet muut tekijät eivät tule nimittäin sodenkaan jälkeen heti laskemaan. Enemmän tullaan kyllä silloin puuhun turvautumaan. Välikatot ja kannattimet tullaan mikäli mahdollista vaihtamaan betonista puuhun. Ja hyvää ruu orkin tähän tarkoitukseen. Rakennusmestarien piireissä on muutenkin ollut puhetta siirtymisestä entiselleen, s.o. betonista puuhun.

— Kuten sanottu, ei rakennusteollisuus voi nyt alkaa, ellei mahdollisesti joku tai jotkut erinomaiset keksinnöt tee sitä mahdollisksi. Pitäkän tällä Helsingissä viime keväänä teknillisissä seuroissa esitelmiä pietarilainen hra Rinne, joka väitti voivansa tehdä tiilejä 12 mk:lla 1,000 kpl., mutta eipä siitä ole sen enempää kuulunut.

*

Kunnallisneuvos Nest. L. Eskola oli kysymyksessä rakennusteollisuuden alkamismahdollisuuksista nykyisenä aikana samaa mieltä kuin rakennusmest. J. Ahde.

— Rakennusaineet ovat nyt niin kalliit ja tulevat kaiken todennäköisyyden mukaan olemaan pitkän aikaa sodan päättymisen jälkeenkin, ettei rakennusteollisuus voi päästä uudelleen vauhtiin ennenkuin muutama vuosi sodan jälkeen. Rakennustoiminta teollisuuden ja liike-elämän hyväksi kyllä tulee kaiketi edelleenkin esiintymään, mutta asuntorakennuksia ei tulene rakentamaan. Asuntopulaa kuvaa mielestäni eräitain valaisevasti se esim., että sellaista asuntosakkeista, joista sodan syttyessä olisi kiittänyt, kun olisi saanut nimellisarvon, tarjotaan nyt kolminkertainen hinta.

Kysymykseen, millaiseksi rakennusteollisuus uudelleen alettuaan muodostuu, oli kunnallisneuvos Eskola sitä mieltä, että noin parikymmentä vuotta sitten muotiin tullut betoni- ja sementtirakennustapa väliaikaisesti on pakosta muuttuva meidän oloihimme sovelluvampaan puurakennustapaan.

— Olen aina vastustanut tätä ulkomaisen sementin ja raudan ylenpaltista käyttämistä, samalla kun arvostaan puumme mennä ulkomaille, vaikkakin olen itsekin tietysti ollut pakotettu seuraamaan aian henkeä. Mutta vastustanut olen sitä aina.

Puhe kääntyi myös viimeaikaisiin suuriin keskikaupungin liiketalojen siirtymisiin toisiin käsiin ja niihin suuriin hintoihin, joita taloista kerrotaan maksetun. Haastateltavamme lausui syytä olevan varottaa yleisää joutumasta sen keinottelun uhriksi, jota nämä korkeat hinnat ennustavat. Talojen omistus tullaan kai siirtämään yhtiöille, joiden osakkeita tullaan ehkä tarjoilemaan yleisesti kaupan, mutta kohtuullistakaan korkoa niihin sijoitetuilla rahoilla tuskin tullaan saamaan.

W.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki.

Osakepääoma ehdotetaan korotettavaksi 2½ milj. markkaan.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin hallintoneuvosto on päättänyt yhtiökokoukselle ehdottaa, että pankin osakepääoma korotettaisiin 1,800,000 markasta 2,500,000 markkaan.

Pankin kamreeriksi on valittu vakuutusvirkailija Yrjö Saari.

— **Suolaa takavarikoitu.** (S.T.T.) Kuokkalan asemalle on saapunut kolme vaununtaista meijerisuolaa, jotka oli lähetetty Raumalta ja osoitettu Pietariin. Kun suolanvienti Suomesta Venäjälle on kielletty ilman erityistä lupaa, jota ei ollut tavaraa seuraamassa, on koko suolamäärä tulliviranomaisten toimesta ettettu takavarikkoon. Suolaa oli kaikkiaan 30,000 kg ja on sen hinta arvattu 8,400 markaksi.

Koulukeiton hyväksi.

(S.H.) (S.H.)

(S.H.) Yläolevien, rouva Ellinor Ivalon piirtämien kuvien mukaisia postikortteja*) ja kirjanmerkkejä valmistetaan parhaillaan Koulukeittoyhdistyksen toimesta ja tullaan niitä myymään keittojen hankkimiseksi kansakoululapsille maaseudulla. Koulukeittojen tarve tulee ensi talvena olemaan entistä suurempi ja yhdistyksen varat ovat pienet. Siksi on yhdistys hankkinut luvan jokaiselle opettajalle, jolla on koulukeittola, toimeenpanna iltama omalla paikkakunnallaan marraskuun ensimäisellä, n.s. »vapaaviikolla», ja on sitä varten toimitettu erityinen ohjelmavihko. Silloin alkaa myöskin mainittujen korttien ja merkkien myynti. Tulot lankeavat kullekin keittolalle itselleen. Opettajat saavat niitä ilmaiseksi, tilaamalla Koulukeittoyhdistykseltä, ja on niistä saaduista tuloista tehtävä lyhyt selostus ennen kalenterivuoden loppua.

Kirja- ja paperikauppiaat, jotka haluavat edistää hyvää asiaa, voivat tilata niitä, tavallisen myyntiprosentin hyväkseen lukemalla, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainosta jälkivaatimuksella. Hinta on 15 p. kortista ja 10 p. merkistä. Toivottavaa on, että yleisökin ottaa käytäntöön noita pirteitä, heleällä puna- ja sinivärillä kirjailtuja kortteja ja hankkii siten lämpimän keiton sitä tarvitseville lapsille.

*) Postikortit ovat painetut puna- ja sinivärillä ja osaksi vihreällä, vaikka ne tässä esiintyvät vain punasella ja mustalla painettuina.

Asutuslautakunnat.

Nyt kuluneen viikon ajalla on asutustarkastajalle saapunut seuraavia tietoja asutuslautakuntien perustamisesta kuntiin:

Lopullisesti on asutuslautakuntia päätetty perustaa Paimioon, Mikkeliin, Nastolaan, Viipuriin, Tyrnävälle, Virtasalmelle.

Erityiseen sitä varten valittuun valiokuntaan on asian valmistelu lykätty Mouhijärvellä, Rovaniemellä, Ranteilassa, Punkalaitumella, Mynämäellä, Räätykylässä, Naantalissa ja Tohmajärvellä.

Aikaisemmin on, kuten jo olemme lehdessämme kertoneet, asutuslautakuntia päätetty perustaa 12 kuntaan, jota paitsi 11 kunnassa lykättiin asian lähempi käsittely erityiseen sitä varten valittuun valiokuntaan tai kunnanvaltuustolle. Näin ollen lienee asutuslautakunnan perustaminen läheisessä tulevaisuudessa n. 40 kuntaan lähellä toteuttamistaan. Joka päivä saapuu tietoja uusien asutuslautakuntien perustamisesta ja käy näistä tiedonannoista ilmi, että asia on ollut vilkkaan pohdinnan alaisena kuntakokouksissa ja että monella taholla, missä asutuslautakuntien kannattajat ovat jääneet vähemmistöön, nämä ovat päätäneet ryhtyä uusiin ponnistuksiin hankkeen toteuttamiseksi ensi vuonna.

Sähkösanomain lähettäminen.

Uusia määräyksiä.

(S.H.) Pankkien, toiminimien ja yhtiöiden sähkösanomavaihtoon nähden on annettu seuraavat määräykset. Osotteissa ja allekirjoituksissa ei saa käyttää lyhennyksiä eikä sovittua muotoa. Sähkösanomaa jätettäessä on esitettävä passi tai asianomaisen viraston lähettäjälle antama todistus. Samoin on esitettävä toiminimen toimeenpanevan johtajan tai kahden siihen oikeutetun yhtiömieben antama valtakirja sähkösanoman jättäjälle. Sähkösanoma on kirjoitettava loiminimen kirjepaperille ja asianmukaisesti allekirjoitettava.

Suomen Punainen Risti.

(S.H.)

Yhdistyksen kannattaminen.

Kahden vuoden ajan on Suomen Yhdistys haavoitettujen ja sairasten sotilasten hoitoa varten (Suomen Punainen Risti) sotanäyttämöllä ylläpitänyt kenttäsairaalaa, joka on työskennellyt sellaisella menestyksellä, että se on saanut osakseen suurta tunnustusta sekä siviili- että sotilasviranomaisilta. Kenttäsairaalan kustannukset ovat niin suuresti kuluttaneet ei ainoastaan yhdistyksellä sodan puhjetessa olleita varoja, vaan myöskin niitä varoja, jotka sota-aikana ovat lahjoitetut, enimmäkseen yhdistyksen kaksi eri kertaa ympäriläheittämien yleisten keräyslistojen kautta, niin että nykyiset varat eivät riitä sairaalan ylläpitämiseksi pitemmäksi aikaa kuin pari, kolme kuukautta ja on sen tähden sairaalan olemassaolo epävarma. Tämän johdosta ja kun sotaa yhä edelleen kestää, eikä sen loppua voida arvata, on yhdistys jälleen ollut pakoitettu turvautumaan kansalais-uhrautuvaisuuteen sairaalan olemassaolon turvaamiseksi ja toistamiseen pyytämään avustusta sen ylläpitämiseksi. Huomioonottaen vallitsevan kalliinajan ja vaikeat olot ei yhdistys ole kumminkaan tahtonut lähettää yleisiä keräyslistoja, vaan kääntyy ainoastaan sellaisten henkilöiden ja toiminimien puoleen, joidenka yhdistys on uskonut ymmärtävän sen merkityksen, joka kenttäsairaalan toiminnan jatkumisella on, ihmisrakkauden ja humanismin palveluksessa, ja joidenka taloudellinen asema ja merkitsevät tulot tuottavat mahdollisuuden jopa suurtenkin avustusten lahjoittamiseen tarkoitusta varten.

Tämän johdosta on yhdistys kirjeissä, jotka syys- ja lokakuussa ovat lähetetyt yksityisille henkilöille, yhtiöille ja osuuskunnille, jotka ovat veroitetut 40,000 markan vuositulon mukaan eli sen yli eivätkä ota osaa Suomen Teollisuudenharjoittajain ambulanssin kustantamiseen, lausunut toivomuksen, että he huomioonottaisivat ne näkökohdat, jotka johtavat Suomen Punaisen Ristin toimintaa, ja pyytänyt, että he haluaisivat auttaa yhdistystä tässä tärkeässä asiassa ja niin pian kuin mahdollista, mitä pikemmin sitä parempi, lähettää yhdistykselle sellaisen rahamäärän, jonka kukin katsoo sopivaksi.

Sellaisia kirjeitä on lähetetty seuraaville paikkakunnille alempana mainitut summat ja on 14 päivään t. k. alempana mainituilta paikkakunnilta kerääntynyt seuraavia summia, nim.

Paikkakunnat	Kiri:oilta lähetetty	Vastuksiin tulleet	Lähetetyt summat Mk. p
Uudenmaan lääni			
kaupunkeja . . .	456	86	59563: 80
maalaiskuntia .	58	7	2700: —
Turun lääni			
kaupunkeja . . .	150	25	9800: —
maalaiskuntia .	47	—	—: —
Hämeen lääni			
kaupunkeja . .	84	8	2920: —
maalaiskuntia .	47	—	—: —
Viipurin lääni			
kaupunkeja . . .	128	22	10900: —
) maalaiskuntia	--	—	—: —
Mikkelin lääni			
kaupunkeja . . .	9	1	50 —
maalaiskuntia .	10	—	—: —
Kuopion lääni			
kaupunkeja . . .	25	5	2250: —
*) maalaskuntia	—	—	—: —
Vaasan lääni			
kaupunkeja . . .	86	13	2600: —
maalaiskuntia .	14	—	—: —
Oulun lääni			
kaupunkeja . . .	47	6	950: —
maalaiskuntia .	6	—	—: —

*) Kyseessä olevat tiedot, koskevat maalaiskuntia Viipurin ja Kuopion lääneissä eivät vielä ole saapuneet.

— **Haaksirikosta pelasti kapt. Ginman**, höyryl. Granö, Porvoosta tullessaan moottorialuksen Harjumaan, joka oli menettänyt purjeensa ja masuonsa sekä vikuuttanut moottorinsa ja avutta olisi joutunut karille. (S.H.)

— **Kuolleita.** T.k. 13 pnä kuoli Pyhäjärven (U.L.) Haavistossa rouva Henrika Serafia Alander, o.s. Nikander, 64:llä ikävuodellaan. Lähinnä jäivät vainajaa suremaan puoliso, lapset ja lastenlapset.

— **Sodassa olevat.** (S.H.) Vänrikistä on vlennetty aliluutnantiksi Juhana Vihtori Tamminen, Leo Sonny ja Paavali Soikkonen. Annan 3 l. merkin on saanut everstiluutn., vapaahra R. Morgenstierne, Stanislaus 2 l. everstiluutn. V. Norenberg. — R. Inv.

— **Aikakauslehdet.** Ensi vuoden alusta alkaen tulee »Rakennustaito» valmistumaan säännöllisesti joka toinen lauvantai, siis 26 numeroa vuodessa, ja kannetaan tilaajien kotiin Helsingissä ja muissa Etelä-Suomen kaupungeissa joka toinen sunnuntaiaamu, etäämpänä asuville maanantaina ja tiistaina. Lehden tilaushinta tulee nousemaan 3 mksta 10 mkaan vuosikerralta.

Helsingin kaupungin halkomyynti.

(S.H.) Huomiesta lähtien myydään taas rajoitettu määrä pitkiä halkoja Kaupungin Halkokonttorin myyntipaikoilta, Hakaniementorilla ja Jätkäsaarella. Hinnat ovat niinkuin ennen:

Koivuhalkoja syleltä Smk.	57: —
Havuhalkoja „ „	48: —
Sekahalkoja „ „	45: —
Kilopuita (koivupilkkopuita à kg.	0: 03½
Pyykkipuita „	0: 02

Kullekin ostajalle myydään koivuhalkoja enintään puoli syltä, havu- ja sekahalkoja enintään syli ja kilopuita enintään 200 kiloa.

Pilkkomisesta suoritetaan Smk 7: — syleltä.

Halkomyymälät pidetään avoinna klo 8—1 ja lauantaisin klo 8—12. Halkoja annetaan klo 5:een saakka.

— (S.H.) **Vähäisen veron kanssuurista tuloista** toimitetaan täällä rahatoimikonttorissa t.k. 25 ja 26 pnä klo puoli 11—3 päivällä.

Kohteliaimmin kiittäen näistä jo kerääntyneistä avustuksista on yhdistys sitä mukaan kuin avustuksia edelleen kerääntyy, siitä ilmoittava sanomalehdissä.

Vellin-Velli

herkkujauhosta keitetään maidontilkassa 2 minuutisea hetposti sulava ja erittäin hyvänmakuinen velli, jota lääkärit suosittelevat sekä lapsille että aikuisille.

Pitkiin aikoihin ei ole kuultu mitään niin paljon kiitettävän kuin Vellin-Velliä.

Lacta O.Y. Salo.

Liiallisten vuokrain vastustaminen.

(S.H.) Helsingin kaupungin työväenasiain lautakunta tulee ensi kokouksessaan käsittelemään kysymystä liiallisten vuokrain vastustamisesta.

Puuseppien työpalkat.

(S.H.) Kuten ennen on kerrottu, pyysivät Hietalahden puuseppätehtaan puusepät tuntipalkkojaan korotettavaksi 66 pennistä 90 p:iin. Tehtaan hallinto antoi kieltävän vastauksen, jonka takia tehtaan puusepät aikoivat etsiä työpaikkoja muualta. Tämän johdosta pyysi puuseppätyönantajain liitto puuseppään ammattiosastoa valitsemaan edustajat yhteiseen neuvotteluun työnantajain järjestön edustajain kanssa. Toissa päivänä tapahtuneessa neuvottelussa Hietalahden puuseppätehtaan edustaja ilmoitti tehtaan suostuvan maksamaan puuseppäin pyyntämän palkankorotuksen, siis 90 penniä tunnilta.

Myöskin Helsingin puuseppätehdas on työläistensä tekemän anomuksen johdosta ilmoittanut korottavansa puuseppäin palkat 90 penniin tunnilta.

Rikollisuuden kasvaminen.

(S.T.T.) Viime aikoina on Helsingin etsivän poliisin työ päivä päivältä ollut kasvamaan päin rikollisuuden alati lisääntyessä. Niinpä on viime päivinä etsivän poliisin tutkittavaksi kertynyt aamusin aina 35—40 rikollista ja eilen aamulla nousi tämä lukumäärä kokonaista 51:een

— **Kaupungin sähkölaitos.** Helsingin kaupungin sähkölaitoksen toimeenpanevan johtajan toimi on julistettu haettavaksi viimeistään marrask. 12 pnä.

— **Helsingin laivaliikenne.** S.H.) Tk. 13 pnä saapui höyrylaiva ja lotja, kummassakin sokeria, yksi höyrylaiva sekatavaralastissa ja yksi moottorilotja, lastina vehnäjauhoja ja ryynejä, 2 hinaaja-alusta, vetäen 3 lotjaa, joissa oli 1,769½ tus. lautoja sekä 2 saaristolaisalusta hietalastiss.

Tk. 14 pnä toivat 8 höyrylaivaa sekatavaraa ja korkkijätteitä, jahti ja kaljaasi 48 syltä halkoja, joitapaitsi saapui muutama kalasumppu.

— **Kauppatorin raitiotieraiteet.** (S.H.) Raitiotie- ja Omnibus Oy. on ilmoittanut, ettei se työväen puutteen vuoksi voi tänä vuonna suorittaa raitiotieraiteiden muutoksia Kauppatorilla, vaan että työ jää ensi keväähseen.

— **Mejlahden huvilatontit.** Työnjohtaja Teodor Lillqvist y. m. ovat anoneet vuokralle n. 1 hehtt. suuruista alaa Mejlahdesta, rakentaakseen sille 1-perheen huviloita. Työlautakunta on ehdottanut anomuksen hylättäväksi.

— **Tasoitustyöt.** Työlautakunta on kehoittanut työpäällikköä hetimiten ryhtymään Neitsytpolun varrella olevan tontin nro 5 tasoitustöihin.

— **Vesikauhu.** (S.H.) Erään Helsingissä vesikauhuiseksi epäillyn koiran pää on tutkittaessa antanut myönteisen tuloksen. Koiran oli ampunut Vallilassa poliisi, joka oli huomannut koiran sairaaksi. Viimeksi Helsingissä sattuneesta vesikauhutapauksesta on kulunut neljä kuukautta.

— **Vuokralaisten ilmoittaminen.** (S.T.T.) Kuluneen syyskuun aikana on Uudenmaan läänin kuvernööri tuominnut 8 henkilöä 20—100 mkn sakkoon siitä, että olivat laiminlyöneet vuokralaisista säädetyn ilmoituksen tekemisen.

— **Raittiusyhdistys Koiton 33:s vuosijuhla** oli eilen illalla. Kukitetulle puhujapaikalle astui ensin yhdistyksen esimies Kaarlo Suominen, joka tervehdyspuheessaan kosketteli lyhyesti Koiton vaiheita ja pyrkimyksiä varhaisempina aikoina, siirtyen sitte selostamaan yhdistyksen nykyisiä ja tulevia päämääriä, joina ovat ei yksin raittiusaatteen tai kieltolain voitto vaan myös nousevan polven kasvattaminen tekemään tulevaisuuden työtä sekä kaikkinainen työskentely valistuksen levittämiseksi ja paremman olotilan kansalle vastaisuudessa saavuttaminen.

Tri Rauha Hammar lauloi Corneliuksen »Laulelmissa ajatukses soi» ja Jensenin »Kuiskiva kukkatuulonen». Säestystä hoiti hra E. Ryynänen. Esitykset palkittiin runsain suosionosoituksin.

Maist. I. Räsänen esitti Santeri Ivalon kirjoittaman vaikuttavan kuvauksen Juho Vesaisen kuolemasta sekä ylimääräisenä Larin Kyöstin kirjoittaman runon »Ontrei Gavrilovitsh».

Kun yhdistyksen sekakuoro oli esittänyt neljä laulua, jaettiin yhdistyksen vapaamerkit 31:lle Koitossa 15 vuotta olleelle jäsenelle.

Tri Julius Ailio piti varjokuvin valaistun esitelmän maamme varhaisemmasta asutuksesta, jonka jälestä viulutaiteilija Yrjö Suomalainen esitti muutamia kappaleita. Vihdoin esitti Koiton näyttämö Yrjö Veijolan kirjoittaman kauniin 3-kuvaelmaisen legendan »Haavoja» varsin onnistuneesti.

— **Naisklubi It. Viertotie 16 A** on avoinna joka arkipäivä klo 12—2 ja 6—½10 ja sunnuntaisin klo 3—½10. Tilaisuutta lueskelemiseen, käsityön tekemiseen, kirjoittamiseen, seurustelemiseen y.m. Kaikki naiset tervetuleet!

— **Helsingin kaupungin lihantarkastamossa** tarkastettiin eilen 208 nautaa, 1 naudanpuolikas, 51 sikaa, 1 sianpuolikas, 294 vasikkaa ja 462 lammasta. Kuluneen viikon aikana on hylätty 6½ kg. naudanlihaa, 132 kg. vasikanlihaa, 3 kg. lampaanlihaa, 14 kg. sianlihaa ja 7 kg. hevosenlihaa.

— **Kuolleisuus Helsingissä.** Viikon ⁴/₁₀—¹⁰/₁₀ kuluessa kuoli 31 henkeä (luterilaisia), joista 9 oli alle 1 vuoden, 1—10 vuoden ja 22 yli 10 vuoden ikäisiä.

Allamainituihin kuolemansyihin kuolleiden henkilöiden lukumäärä oli: keuhkotauti ja muut tuberkulootiset taudit 7, maha- ja suolitulehdus 6, lavantauti 1, verenmyrkytys 1, verenvuoto aivoissa ja sivopehmennys 3, pitkälliset sydän- ja verisuonitaudit 5, syöpä 2, itsemurha 1, muut kuolemansyyt 5.

Viikon kuolleisuutta vastaava vuotuinen keskikuolleisuus oli 9,1 1,000 henkeä kohti. (Keskikuolleisuus vuonna 1915 oli 12,6 1,000 henkeä kohti.)

— **Piirustukset.** Maistraatti vahvisti eilisessä istunnossaan rakennusmest. G. V. Nybergin laatimat piirustukset 1-kerroksista kivirakennusta varten, joka kaupp. A. Lindin laskuun rakennetaan tontille 31 It. Viertotien varrella.

Näytteitä maaseudulle!

Pusero- ja Hamekankaita

A. Kyrklund
Puh. 499

19796

Uutuus!
Punasia
Sinisiä
Punasinervii
Kauluksia.
A. Kyrklund
Puh. 499.

19797

— **Teosofisen esitelmän** pitää kirjailija Pekka Ervast aineesta »Uskon hedelmät». Bulevardinkadun 7:ssä klo 12 päivällä.

— **Yllajo.** Perjantai-iltana klo 6—7 aikaan ajoi muuan auto nurin Primulan kotileipomon leivänajajan Fredrikin- ja Laivurinkadun risteyksessä. Kun leivänajajalle, jolle pälkähäsä sattui pienempiä onnettomuuksia, olisi tarpeen tapauksen näkijöitä, kehoitetaan heitä ilmoittautumaan toiselle poliisiasemalle. Varsinkin toivotaan erään tuntemattoman herrasmiehen ilmoittautumista, hän kun oli pannut merkille m. m. auton numeron.

— **Yhteenajot.** Eilen klo ½1 aikaan päivällä ajoi muuan polkupyöräilijä ja auto n:o 528 yhteen Simonkadun ja Heikinkadun kulmassa. Polkuneuvon takapyörä särkyi.

Eilen klo 4:n aikaan ajoi muuan pika-ajuri raitiovaunua päin Hakasalmen- ja Aleksanterinkatujen risteyksessä. Raitiovaunu sai naarmuja.

Murtovarkaus K. Kallion kultasepänliikkeeseen.

Varkaat saatu kiinni, mutta kelloista vain yksi takaisin.

(S.T.T.) Kuten sanomalehdissä on kerrottu, varastettiin elok. 23 p:n vastaisena yönä täällä K. Kallion kulta- ja kellosepänliikkeestä Mikonk. 11:ssä, särkemällä kivellä näyteakkuna, kultaisia ja hopeaisia miesten ja naisten kelloja, jotka olivat osaksi jalokivillä koristettuja, yht. 8,263 mkn arvosta. Asian ryhtyivät heti tapahtumasta tiedon saatuaan tutkimaan etsivä yliconstaapeli I. Söderholm ja etsivä konstaapeli E. Nyberg sillä tulokseella, että jo parin päivän kuluttua he voivat rikokseen syyllisiksi epäillä joutolaismiehiä Jalmari Lehtoa eli Tuomista ja Yrjö Laitista. Nämä olivat kuitenkin poistuneet jo paikkakunnalta, jonka vuoksi heidän etsintänsä uotettiin koko maahan ja Venäjälle saakka. Lehto saatiinkin pidätetyksi Kuopiossa syysk. 11 p. ja Laitinen Jyväskylässä syysk. 21 p. ja tuotiin heidät molemmat tänne tutkittaviksi.

Etsivässä osastossa toimitetussa kuulustelussa kielsivät molemmat kaiken syyllisyytenä varkauteen. Mainittujen etsivän onnistui kuitenkin saada selville, että osa varastetuista kelloista oli murron jälkeisenä päivänä myyty eräässä laivassa sivoojattarelle, keittäjättärelle, lämmittäjälle ja hänen apulaiselleen. Nämä henkilöt tunsivatkin pidätety. samoiksi, jotka heille olivat kellot myyneet, ja kertoivat pidätetyilä olleen laivalla useita kultaisia ja jalokivillä koristettuja kelloja. Naisten ostamat kultaiset jalokivillä koristetut kellot olivat maksaneet 50 ruplaa ja miesten ostamat 550 mkn arvoiset kellot 100 ruplaa. Myyjät olivat kertoneet saaneensa ne huutokaupassa, joten voivat myydä ne huokealla.

Lehdon yhä kieltäessä kaiken osallisuutensa varkauteen, mutta tunnustaen olleensa laivalla, myönsi Laitinen olleensa Lehdon kanssa kauppaamassa laivalla kelloja. Laitinen kertoi lisäksi, että hän oli varkauden edellisenä päivänä saapunut yhdessä Lehdon kanssa Pietarista, ja oli Lehto matkalla kertonut »pudottaneensa» kulta- ja kellosepänliikkeiden akkunoita sekä matkustavansa samassa tarkoituksessa Helsinkiin. Tänne saavuttuaan olivat yhdessä ottaneet huoneen eräässä matkustajakodissa väärillä nimillä ja lähteneet yöllä kaupungille. Kiuuvi- ja Hallituskatujen kulmassa oli Lehto poistunut erilleen ja hänen tullessa vähän ajan kuluttua takaisin, oli hänellä ollut mukanaan paketti, jonka he veivät kysymyksessä olevaan laivaan. Mentyään akkunasta sisälle asuntoonsa ja oltuaan siellä aamuun saakka, olivat he aamulla saapuneet laivalle, jolla he matkustivat pois paikkakunnalta. Tällä matkalla olivat he aitten laivaväelle myyneet sanotut esineet sekä loput kelloista eräässä satamassa tuntemattomille henkilöille.

Laivaväki kertoi kuulustelussa, että he olivat matkalla ruvenneet epäilemään ostamiaan kelloja varastetuiksi luettuaan sanomalehdissä täällä tapahtuneesta varkaudesta. Sen vuoksi antoivat he kellot takaisin vaatien rahojaan. Kun Laitinen tämän johdosta kertoi ostajain vähän ajan kuluttua tulleen uudelleen heidän luokseen ottaakseen salassa takaisin ostamansa kellot, kuulusteltiin ostajia uudelleen. Nämä väittivät Laitisen valehtelevan, siliä he olivat antaneet kellot takaisin ja saaneet myöskin rahansa.

Varastetuista kelloista ei etsivän poliisin ole ponnistuksista huolimatta onnistunut saada takaisin muuta kuin yksi 550 mkn arvoinen kello, joka tavattiin Pietarissa eräältä työmieheltä ja jonka eräs mainitun laivan miehistä oli antanut hänelle säilytettäväksi.

Munten on Lehdon ja Laitisen kuulustelussa käynyt selville, että he sen jälkeen, kun he kumpikin tämän vuoden alkukesästä olivat päässeet täkäläisestä kuritushuoneesta, olivat yhtämittaa olleet matkoilla kaupungista toiseen. Tuontuostakin oli heillä ollut suuria rahasummia, joista he eivät ole voineet antaa muuta selitystä kuin, että he ovat voittaneet ne korttipelissä. Helsingin etsivän poliisin mielestä on hyvin luultavaa, että Lehto ja Laitinen kuuluvat siihen varasjoukkueeseen, joka kesän kuluessa on eri kaupungeissa tehnyt varkauksia kulta- ja kellosepänliikkeissä ja josta osa on joutunut kiinni Kuopiossa tehtyjen varkauksien johdosta. Ainakin Laitinen on ollut osallinen Kuopiossa tehtyihin varkauksiin. Selville on käynytkin, että Lehto ja Laitinen ovat olleet kosketuksissa muiden varkaiden kanssa. Heidän syyllisyydestään vielä mainittakoon, että Laitinen on laivassa juovuspäissään kertonutkin tehneensä yhdessä Lehdon kanssa kysymyksessä olevan varkauden Kallion liikkeessä. Heidät on passitettu lääninvankilaan.

Kumpaakin on ennen useita kertoja rangaistu varkauksista Helsingissä, Kuopiossa ja Iisalmella. Laitinen on syntynyt Kuopiossa 1896 ja Lehto Pälkäneellä 1891. Molemmat ovat naimattomia.

Varokaa taskuvarkaita.

(S.T.T.) Eilen aamupäivällä tehtiin Helsingin Kauppatorilla viisi varkautta, jolloin naisten käsilaukuista anastettiin rahakukkaroita, joissa oli rahaa 7—300 mk. Etsivän poliisin mielestä on Helsinkiin saapunut joukko ovelia ammattitaskuvarkaita, joten on varsinkin naisten syytä olla tungoksissa hyvin varovaisia rahojensa ja kalleuksiensa suhteen. Parasta olisi säilyttää rahansa varmemmassa paikassa kuin käsilaukussa, josta ammattivarkaan on helppo rahat anastaa.

Yhdennellätoista hetkellä

voivat vielä saada ennakkoarpojamme ne, jotka niitä **heti** hankkivat, sillä arpavarastomme on melkein viimeisiä satoja myöden lopussa, ja

Arvonta on t. k. 30 p:nä.

Ikaalisista vasta saamamme tiedon mukaan on jo ennestään kallisarvoinen voittokokoelmamme viime päiviin asti lisääntynyt runsailla arvokkailla käsitöillä ja muilla lahjoitetuilla voitoilla.

Arpoja haluavat kiirehtiköot johonkin allamainituista liikkeistä, joissa arpojamme Helsingissä myydään **ainoastaan ensi viikon loppuun, mikäli arpoja riittää:**

Aleksanterinkadulla: Fix O. Y., O. Y. Sanomalehtikonttori, Lång & Leppäahon, Dahlbergin ja Bastmanin paperikaupat, Suomal. Kirjakauppa O. Y., Pohjolan Vaatetusliike, Lindroosin manufaktuuriliike, Ekbergin kahvila, Lindgrenin harjakauppa. **Annankadulla:** Löfmanin paperikauppa, Kärlundin kehysliike. **Antinkadulla:** Suomal. Kirjallis. Seuran Kirjapaino. **Arkadiankadulla:** Lindbergin tupakkakauppa. **Bulevardinkadulla:** Snäll Express, O. Y. Pirtti, Grönqvistin paperikauppa, Koulukirjakauppa, Suomen Kauppatoimisto, Högiu Uusi Kirjakauppa. **City pasaasissa:** Kotkavuoren Välitystoimisto. **Eerikinkadulla:** Elannon kahvila, Geidelin paperikauppa. **Erottajalla:** Ikaalisten Yhteiskoulun Arpajaiskanslia, Dahlbergin paperikaupat, Martta Asioimisto, Erottajan Sikaarikauppa. **Fredrikinkadulla:** Lindroosin manufaktuuriliike, Penkalan paperikauppa. **Isolla Robertinkadulla:** Elannon kahvila, Suomal. Paperikauppa O. Y. **Kalliossa:** Kallion Kirja- ja Paperikauppa. **Kapteeninkadulla:** Suomal. Paperikauppa O. Y., Tillbergin paperikauppa. **Kasarminkadulla:** Forsströmin tupakkakauppa, J. Joutsen Hedelmäliike. **Katajanokalla:** Katajanokan sikaarituonti. **Korkeavuorenkadulla:** Korkeavuorenkadun paperikaupat. **Mikonkadulla:** Fix O. Y., Kallion kultasepänliike, Elannon kahvila, Rohdosliike Medeor. **Liisankadulla:** Pelanderin paperikauppa. **Neitsytpolulla:** Wulffin paperikauppa. **Fabianinkadulla:** Färm Express. **Nikolainkadulla:** Kyrklundin ja Nikkilän paperikaupat. **Pohj. Esp. kadulla:** Wulffin ja Dahlbergin paperikaupat, Pohjoism. Taloustarp. Kauppa, Nyströmin tupakkakauppa, Laurent & Co (Wredenpasaasi), Snabb Express. **Riikhardinkadulla:** Wessmanin tupakkakauppa. **Siltasaarella:** Hakaniemen kirjakauppa, Työväen kirjakauppa, Elannon kahvila, Lindroosin manufaktuuriliike, Rosenbergin paperikauppa. **Simonkadulla:** Suomal. Paperikauppa O. Y. **Söörnäisissä:** Söörnäisten Kirja- ja Paperikauppa, Elannon kahvila, Viertolan paperikauppa. **Tehtaankadulla:** Aijälän paperikauppa. **Töölössä:** Töölön Rohdoskauppa, Frilanderin ja Töölön Kirja- ja Paperikauppa. **Vilhonkadulla:** Suomal. Paperikauppa O. Y. **Wladimirinkadulla:** Nikkilän kirja- ja paperikauppa. **Uudenmaankadulla:** Nizzan sikaarikauppa. **Yrjönkadulla:** Wulffin paperikauppa.

Uudet täysin luotettavat asiamiehet onnättävät vielä myydä jonkin määrän arpojamme, jos heti tekevät tilauksensa.

Maaseudulle lähetetään arpoja enää ainoastaan joko kätelsmaksun tai postietuantia vastaan

Lähettäkää allekirjoittaneelle 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20, 25, 50 kpl. Ikaalisten Yhteiskoulun arpoja etuannilla. (Pyyhittävä pois numerot, joita ei haluta).

Nimi: _____

Osoite: _____

Ikaalisten Yhteiskoulun Arpajaiskansliasta
Helsinki, Erottaja 15—17, Puh. 117 52,
joka arpojen myyntiä varten pidetaan avoinna myös
Tänään sunnuntaina kello 12—3.

1994₃

Kokouksia.

— **Ylioppilaiden raittiusyhdistyksen** kokouksessa eilen alusti tri Viljo Hytönen valaisevasti kysymyksen tupakasta. Kertoen sattuvin piirtein tupakan levenemisestä kuvasi puhuja taulukkojen ja lukujen avulla tupakan nykyistä valtaa. Suomi on suhteellisen innokas tupakkamaa, huvittavaa on esim. tietää, että ne rahamäärät, jotka tähän saakka on vuosittain maahan saatu voin viennillä ja joista viime vuosina on niin suurta ääntä pidetty (noin 30 milj. mk., tuskin riittävät meille tupakkarahaksi. Myöskin katsoen siihen höykkäykseen, jonka trusti on maahamme kohdistanut, on tupakan käyttöä vastustettava. Vakaumuksen työllä ensiksikin on vaikutettava ehkäisemiseksi. Toinen keino on lainsäädäntötie. Muissa maissa ollaan tässä suhteessa paljon pitemmällä kuin meillä. Käytännössä on sekä monopolijärjestelmä, että erilaisia verotuskeinoja. Puhuja kannatti erikoisesti n. s. käärepaperijärjestelmää, joka m.m. Ruotsissa on otettu käytäntöön. Myöskin olisi tupakan kauppaa ruvettava rajoittamaan, jossa suhteessa maassamme vielä vallitsee harvinainen vapaus. Asiasta virisi vilkas keskustelu puoleen jos toiseenkin, jonka jälkeen alustajan ponnet hyväksyttiin: Tupakan käyttöä on vastustettava sekä vakaumuksellisen valistustyön että lainsäädännöllisten toimenpiteiden — verotuksen ja kaupan rajoittamisen — kautta.

Muista asioista mainittakoon että päätettiin niinkuin joskus ennenkin tehdä tilastoa ylioppilaiden raittiuskannasta. Yliopp. T. Volonmaa selosteli Vaasan kesäisiä raittiusjuhlia. Iltan ohjelman päättivät yhteislaulu sekä viulu- ja lausuntoesitykset.

— **Oikaisu.** Eilisessä Kotikielen seuran kokouksen selonteossa oleva virheellinen lause on kuuluva näin:

Viitaten niihin periaatteisiin, joita Maantieteellisen seuran toimittamassa Suomen kuntain nimilnettelossa 1896 seurattiin, ilmeitti prof. Setälä nytkin olevan syytä samoin tehdä, ja ehdotti siis Orihvesi-muotoa Oriveden sijasta.

Uusi Suometar ilmestyy tänään 16-sivuisena numerona.

Urheilun alalta.

Jalkapallopeli.

HJK voitti eilen IFK:n 4—0.

Eilen klo 4 l.-p. suoritettiin Töölön pallokentällä verrattain runsaan katsojakunnan läsnäollessa IFK:n ja HJK:n välinen sarja-ottelu, joka päättyi, kuten kaksi näiden joukkueiden välistä ottelua aikaisemmin tänä vuonna, Helsingin Jalkapalloklubin hyväksi, vieläpä sangen ylivoimaisella maalisuhteella, nim. 4:llä 0:aa vastaan (2—0, 2—0), vaikka ottelu kesti vain 30 + 30 min. Kuitenkaan ei HJK itse ottelussa ollut näin paljon parempi eikä sen joukkue myöskään ollut paras mahdollinen. Hyökkääjäketjusta puuttui Nyyssönen nuorempi, jonka sijasta pelasi Kaarna vasempana rajahyökkääjänä, kun Linna oli siirtynyt askelen keskemmäksi. Tanner oli keskushyökkääjänä ja Nyyssönen vanhempi hänen sivullaan oikealla. IFK:n joukkueessa nähtiin pitkästä aikaa jälleen Viberg voimakkaannäköisenä ja toimeliaana kuten ennenkin. Hänelle oli uskottu keskustukimiehen kestävyyttä kysyvä toimi. Hyökkääjäketjussa oli tehty

Kirje Helsingistä.

1756.

Eräs vaalitappio. — Palkanmaksu »luonnossa». — Se suomennossota. — »Ilkan» töitä.

Lokakuun 14 p.

(S.H.) Helsingin ruotsalaisen puolueen johtava aines merkitsee kuluneen viikon aivan erityisessä merkityksessä oman puolueensa murheen viikoksi, jos nimittäin saa luottaa puolueen täkäläisten sanomalehtien lausuntoihin. Muuallahan ei ole murhetta julki tuotu. Puolue kärsi maanantai-iltana tappion maistraatinsihteerin vaalissa. Ja se oli jo toinen kunnallinen vaalitappio tämän vuoden kuluessa. Ensimäinen sattui keväällä oikeusneuvosmiestä äänestettäissä — ja siitäkin tappiostahan sitä riitti puhetta aivan jäämään asti.

Silloinen onnettomuus selitettiin johtuneen puutteellisesta vaalivalmistuksesta; vaalikomitea asetti ehdokkaan, mutta kansanpuolueen puoluekokous ei sitä hyväksynyt, vaan »edeskatsoi» toisen, ja silloin lopullisessa vaalissa vietiin kolmas henkilö neuvosmieheksi näiden kahden kilpailevan ehdokkaan välitse. Niinhän se usein käy muuallakin kuin Amerikassa, jossa käsite »musta ori» on varsin tuttu.

Viime maanantai-iltaisessa vaalissa oli asia aivan toinen. Vaalikomitea ja puoluekokous — molemmat tietysti ruotsalaisen kansanpuolueen — hyväksyivät melkein yksimielisesti, ainakin minkäänlaisitta vastalauseitta, yhden ja saman ehdokkaan, mutta kun virallinen vaali tapahtui, saikin toinen hakija enimmät äänet ja viran. Ja hänet on, päälle päätteeksi, ilmoitettu suomenmieliseksi!

Vaalin tulos on sattunut, kuten sanoin, kipeästi ruotsalaisen puolueen virallisesti johtaviin piireihin, ja julkisuudessa on jo esitetty harkittavaksi kysymys, tokko tällä puolueella on enää Suomen pääkaupungin kunnallisissa vaaleissa mitään valtaa ja vaikutusta. Ollaan siis hiukan hermostuneita, ja voihan siihen olla syytä, mutta vain keskinäisen kurin kannalta asiaa arvostellen. Mitään vallan menettämisen pelkoa ei puolueella suinkaan tarvitse olla; se määrää edelleen aivan varmasti kaikki Helsingin kunnalliset asiat ja virkapaikat, kun vain puolueen ohjat juoksevat sotkeentumatta. Mutta niin ei viime vaalissakaan näytä olleen asianlaita.

Täkäläiset ruotsinkieliset lehdet ovat selittäneet, että Helsingin oikeuslaitoksen ympärille ovat lakimiehet muodostaneet oman piirinsä, joka mrka täyttää näiden laitosten virat oman harkintansa mukaan »välittämättä tavallisessa järjestyksessä suoritetuista kunnallisista vaalivalmistuksista». Tämän lakimiesrenkaan jäsenet ovat, niin nyt valitetaan, »kääntäneet omalle puolueelleen selkänsä» ja »tehneet liiton vastustajien kanssa» sekä siten »kaikessa hiljaisuudessa toimineet toisten puolueiden jäsenten keralla yhteistoiminnassa omaa puoluetta vastaan». Tällaisten »luopioiden vaalikepponen» yllätti muka viime maanantai-iltana kansanpuolueen vaalivalmistukset ja laskelmat, yllätti ne ja vei niistä voiton. Tappion kärsineet ovat »kuin puusta pudonneet ja siitä säikähtäneet». Niin hyvin Hbl. kuin D. Pr. ovat lausuneet valitteluusa ja syvimmän paheksumisensa tapahtuman johdosta. Puolueen arvovaltaa on pahasti horjutettu. Se on nyt kutsuttava koolle harkitsemaan, millä tavalla sen auktoriteetti jälleen kohotetaan »raastuvanoikeuden eteishuoneeseen järjestetyn taistelurintaman» yläpuolelle, jonka jäsenet, vaikka heidän »tehtävänään on olla yleisen oikeuden palvelijoita ja tulkkeja», kuitenkin näissä vaalipuuhissa muka »syrjäyttävät oikeudentunnon vaatimuksia».

Tämä hälinä ja hämminki ei oikeastaan koske meihin. Minä vaan en tiedä kuinka »oikeudentunnon vaatimukset» tulevat sillä syrjäytetyiksi, jollei jotakin lainopillista virkaa täytetäkään erityisen puolueen puoluekokouksen päätöksen mukaisesti. Vaalitulosta vastaan sinänsä ei kellään ole voinut olla mitään muistuttamista; kaikki ovat myöntäneet valitun erinomaisen hyvin täyttävän kaikki kelpoisuusehdot. Mutta puoluekurin kannalta ottaen — niin — se on toinen asia.

* * *

»Palvelin minä rikasta miestä, rikasta miestä ja viisasta, sain minä kukon palkakseni», lauloi vanhan kansanrunon sepittäjä. Ja sitten hän palveli uusia jaksoja ja ansaitsi niillä kanan, sian, lehmän, härän ja hevosen, jotka hänelle kiekuivat, kaikattivat, ammuivat, mylvivät ja hirnuivat. Ne olivat hänen omansa, hänen palveluspalkkansa, jonka hän oli ottanut »luonnossa» niinkuin muinoin Jaakoppikin Mesopotamiassa.

Mutta eihän meidän tarvitse mennä niinkään kauas tai edes Kantelettaren runojen sepittäjän aikoihin löytääksemme palkanmaksamisen »luonnossa» vallitsevana tapana. Vanhempamme korvasivat ruiskapalla niin hyvin halonhakkaajan kuin kuhilaantekijänkin vaivat, ja voinaula oli sangen tavallinen kehruupalkkana. Tässä palkkausjärjestelmässä, jonka sitten kaikkivaltias raha kumosi, oli jotakin oikeudenmukaisuutta — ilmankos se on viimeksi säilynyt kirkollisella alalla.

Niin, raha kukisti valta-aikanaan luonnonantimien arvon, etteivät ne enää palkaksi kelvanneet. Tänä kovana aikana on arvovaaka keikahtanut jälleen toisinpäin. Kyllähän nyt vielä »rahankin ajellaan aartehia»; mutta eiköhän vain useimmat nyt tekisi mielellään työtä saadakseen vanhanaikaisen »luonnossa» suoritettavan palkan lihana, voina, villoina t. m. s. Hbl:n maatalousosojen erikoistuntija, nimim. G. v. W. arveli viimekeskiviikkoisessa artikkelissaan, että nykyinen voinpuute osittain johtuukin valtaanpäässeestä palkan »luonnossa» maksamisesta, maanviljelijäin pyrkimyksestä alentaa sitä tietä palkkatyön tavattoman korkeaa arvoa sekä samalla kohottaa voin pakollisesti alhaalla pidettyä hintaa. »Aputyöläinen, joka vaatii 8, 12, 15 markkaa tahi vieläkin enemmän päiväpalkakseen, taipuu hyvin monessa tapauksessa tekemään päivän työtä yhdestä voikilosta.» Hra G. v. W. luulee, että tällaisissa olosuhteissa talonpojat, tahi oikeammin heidän emäntänsä ja tyttärensä kirnuta hyrskyttelevät kotona voita, joka sitten on parhaiten käypää rahaa työtä korvatessa, se rasvaa ja taivuttaa jäykimmätkin ja vaativimmatkin »itselliset» palvelemaan maamiestä, jolta saa voikilon päiväpalkakseen.

Täällä kaupungissa ei tämä järjestelmä käy päinsä. Täällä ei ole sellaista »rikasta miestä», jolta saisi edes »kukon» palkakseen. Valiokaan ei voi enää palkita ylen raskasta »jonottamista» edes voikilon neljänneksellä; siksi siitäkin hommasta on luovuttu. Huolet eivät suinkaan ole sillä hävinneet. Muutaman suuren koulun opettajaväki on minulle kertonut, että voinpuutteen vaikutus näkyy jo kovin hyvin nuorimmissa koululaisissa.

Sen kyllä uskon, vaikken omasta puolestani ole tällaista voimien lamaannusta vielä havainnut. Lapset liikkuvat iloisina kaduilla, peuhaavat kuin ennenkin ja telmivät kuin ennenkin.

Ja ettei elintarpeiden puute vielä ole levittänyt aivan raskasta painoa ja karua kolkkoutta niillekään aloille, joissa sen luulisi ensinnä ilmenevän, siitä mainitsen erään todistuksen. Muuan täkäläinen jokapäiväinen lehti julkaisee erityistä »Perheenemäntien osastoa». Tällä viikolla täytti sen osaston melkein koko tilan niin tärkeän taloudellisen ja elämisen ehtoja koskevan kysymyksen selvittely kuin: onko aviovaimo velvollinen tekemään miehellensä selkoa niistä lemmenseikkailuista, joita hänellä on mahdollisesti ollut, ennenkuin löysi oikean omansa, jonka ainoaksi uskolliseksi hän sitten tuli? Tätä »herkullista» kysymystä — siksi sitä »Perheenemäntien osastossa» nimenomaan kehutaan — valaistaan puolelta sekä toiselta, miehen sekä vaimon kannalta, ja miesväki tuntuu vaativan kainaloisiltaan täydellistä avomielisyyttä, »perheenemännät» arvelevat, että tässäkin »puhuminen on hopeaa, mutta vaitiolo kultaa».

No, tätä »herkullista» keitosta seurasi »perheenemäntien» jäätiruokina hiukan »kirnupiimää» ja »papuja». Ja hyvähän on, että osaston lukijoille tulee senkin verran palkkaa »luonnossa».

* * *

Päättyvä viikko on eletty taistelun merkeissä kirjallisesta omistusoikeudesta eli, kuten eilispäivän arv. lähettäjä suvaitsee sanoa, »mannisjupakan» merkeissä. Milloin se päättyy ja miten, se on toistaiseksi tuiki tuntematonta. Kansallisteatterin johtokunnan vastaus 17 henkilön allekirjoittamaan ja johtokunnalle osoittamaan kirjelmään ei anna paljoakaan toiveita sovinnosta, enempää kuin sitä tehnee myöskään eilispäiväinen lähetetty kirjoitus aiheettomine sivuviittauksineen. Voineepa syyllä kysyä, saattaako Kansallisteatterin johtokunta todella kokonaisuudessaan hyväksyä vastauksena esitetyn riitakirjoituksen, vai onko — niinkuin on kerrottu — joku johtokunnan jäsen, tietenkin eräiden yksityisten toverien tukemana, tahtonut ja uskaltanut noudattaa periaatetta »valtio olen minä» ja niin sepittänyt ja julkaissut tuon pitkän filippiikin omalla uskalluksellaan, mutta Suomen Kansallisteatterin johtokunnan nimessä. Ainakin on minulle mainittu, etteivät kaikki johtokunnan jäsenet edes tietäneet koko sepityksestä, ennenkuin saivat sen viime tiistaiaamuna sanomalehdistä lukea. Mutta sellaistakin saattaa tapahtua — ainakin taistelun tuoksinassa.

Huvittavaa tässä asiassa — sellainenkin puoli sillä nyt sattuu olemaan — on se, että »Työmies»-lehti on johtokunnan laukauksiin erinomaisen tyytyväinen. Se on leimannut suomentajan ja hänen puolustajiensa kannan »keinotteluksi 'edistämisrahaston' varoilla», ja se lausuu inhonsa siitä, »että kuuluisia, ulkomaalaisia kirjallisuustuotteita pidetään näin räikeästi saalistamisvälineinä». Lehti näkee siinä »jatkuvaa sivistysrientojen kiristämistä», joka muka tahtoo »ehkäistä etupäässä syviä rivejä pääsemästä osalliseksi taiteen muruista». Sangen hauskoja päätelmiä todellakin! Lehtori Manninen tekee tietääkseni kaikella tarmollaan työtä suomalaisen sivistyksen hyväksi, samoin monet teatterin johtokunnalle osotetun kirjelmän allekirjoittajista. Ja kuitenkin he muka »kiristävät sivistysrientoja» ja estävät »syviä rivejä pääsemästä osalliseksi taiteen muruista». En ymmärrä tätä »Työmiehen» ajatuksen juoksua muuten, kuin että lehti on tahtonut olla mukana härkitsemässä asiassa, jota se joko ei ymmärrä tai johon se ei ole viitsinyt perehtyä. Puumerkkinsä on se vain tahtonut siihen raaputtaa, kuten »Nummisuutarin» Esko. Mutta siten on tuo kaiken urakkatyön leppymätön vastustaja joutunutkin sellaista työtä innokkaasti puoltamaan, vieläpä työnantaian liittolaisena ja työnteki-

Tilma Hainari:

Hilda Käkikoski kirjeittensä ja kirjoitelmiensa valossa.

Toinen osa. Hinta 5: 75.

»Hilda Käkikosken yksityisen sielunelämän rikkauteen, joka ensi osassa jo on astunut lukijan eteen, antaa tämä toinen osa vielä tärkeitä lisäaineksia.»

»Hilda Käkikosken elämän traagillisuus astuu esiin paremmin kirjeiden ja kirjoitelmien toisesta osasta kuin edellisestä.» (Kansanvalistus.)

»Sille, jolle teoksen ensimäinen osa ennestään on tuttu, tarjoaa tämä osa paljon mielenkiintoista ja selvittävää. (Valvoja.)

Arvi Järventaus:

Risti ja noitarumpu.

Olaus Sirman tarina.

Hinta 4: 25.

Ensimäisiä arvosteluja:

»Niin jylhänrunollista ja vaikuttavan eloisaa luonnonkuvausta ei ole ennen Lapin tuntureilla piirretty.» (Mikk. Sanomat.)

»On ilmestynyt uusi Panu.» (Keski-Suomi.)

»Suurella nautinnolla lukee kirjan alusta loppuun.» »Ehdottomasti tämänsyksyisillä kirjamarkkinoilla parhaiden teosten joukkoon luettava.» (Suur-Savo.)

»Soveltuu verrattavaksi Ahon Panuun.» (Uusi Aura.)

Heikki Impola:

Aunolan perhe.

Kertomus merimiehistä ja porvareista Pohjanmaalta.

Hinta 3: 75.

Ensimäisiä arvosteluja:

»Olen lukenut Heikki Impolan kertomuksen ja viehkeät kuvaukset Aunolan perheestä todellisesti viehättyen.» »Vilpittömät onnittelut kirjan tekijälle.» (Karjalan S:ssa A. P.)

»Raitishenkinen kansan kirja.» (Mikk. S.)

»Aunolan perhe on hyvä kirja sanan kauneimmassa merkityksessä.» (Et.-Saimaa.)

»Siinä on paljon historiallista yleiskatsausta, uuteran, idyllisen pikkukaupungin työn kuhinaa ja elämän leppoisuutta.» (Uusi Aura.)

A. Ingman:

Latvasaaren kuninkaan hovilinna.

Seikkailuja Venäjän rajalta.

Hinta sid. 2: 90.

»Voidaan huoletta sanoa, että samallainen aarre kuin »Rimpisuon usvapatsas» on myöskin tämä pastori Ingmanin toinen teos, joka on varmaan nuorison käsiin monina painoksina leviävä. Eikä siitä ole hullumpi vanhemmankaan lukea.» (Pohjanlahti.)

Rimpisuon usvapatsas.

Hinta sid. 1: 90.

»Menee pikkupoikiin kuin häkä.» (Tamp. San.)

Uusia painoksia:

Martti Vuori:

Onnen unelma.

Hinta 4: 50.

»Se on hauska, reippaasti ja vauhdikkaasti kirjoitettu kirja. Tarjoaa paljon ajattelemisen aihetta ja taiteellistakin nautintoa.» (Tur. S.)

Toinen painos tulee kauppaan piakkoin.

Holger Drachmann:

Soittajan tarina.

Hinta 2: 90.

»Epäilemättä asetettava parhaiden joukkoon uudemmassa käännöskirjallisuudessamme.» (Satak.)

Toinen painos tekeillä: ensimäinen loppunut.

Helga Silén:

Norma.

Hinta 2: 25.

Loppunut kustantajalta.

«Kotoa ja kaukaa« Jouluna 1916.

Kustannusosakeyhtiö Kirjan joululehti

Kuvitetun aikakauslehtemme »Kotoa ja kaukaa» vuoden viime numeron julkaisemme kauniina joululehtenä. Tilaajille se tulee tilaushintaan, yksityisnumerot maksavat 1 mk. Voimakkaan myrskyaiheisen kansilehden on piirtänyt Eric Vasström. Seuraavat kirjailijat ovat m. m. avustustansa lähettäneet:

Juho Heikkanen, Osmo Iisalo, A. Ingman, Santeri Ivalo, Arvi Järventaus, Aarni Kanta, Eino Leino, A. Peltovuoma, G. J. Ramstedt, A. Rentola, Kyösti Wilkuna ja Martti Wuori.

Taideliitteenä, hienona kolmivärijäljennöksenä jaetaan joku seuraavista kuvista: Hugo Simberg: Aamu; Magnus Enckell: Albert Edelfeltin muotokuva; Eero Järnefelt: Pojat kalassa; Albert Edelfelt: Mataleena; ja Juho Rissanen: Ruumiinpesijät.

Asiamiehiä otetaan!

Kustannusosakeyhtiö Kirja.

19873

muutoksia. Erotuomarina oli hra I. Saxell. Ensi aikapuoliskolla olivat sinivalkoiset parempi puolue ja saavuttivat molemmat maalinsa alkupuolella ottelua lyhyen ajan kuluessa. Väliajan lähetessä punavalkoiset alkoivat pelata paremmin, mutta ammuntataidon laita oli vähän niin ja näin. Tämä ilmeni erikoisesti toisella aikapuoliskolla, jolloin IFK:laiset ampuivat useammin kuin vastustajansa, mutta joko liian laimeasti, joten maalivahdin oli helppo palauttaa pallo, tai sitte ohi tai yli. Jalkapalloklubilaiset pääsivät harvemmin hyökkäämään, mutta onnistuivat paremmin yrityksissään, vaikka heilläkin meni ratkaisevalla hetkellä pettävän miolenmaltin vuoksi pari varmaa maalia hukkaan. Nyyssönen oli hyökkääjäketjun tehokkain mies ja hänen lopullista ansiotaan olivatkin jälkipuoliskon molemmat maalit, jotka hän saavutti 26:nnella ja 27:nnellä minuutilla. Hyökkääjistä oli Linna entiseen tapaansa toimelias ja Kaarna »dribbleili» ovelasti ja petkutti pari kertaa IFK:n pitkää oikeata puolustajaa perinpohjin, mutta pelästyi tukimieslinjasta tullutta määräystä ja koetti sen jälkeen päästä pallosta eroon niin pian kuin suinkin. IFK:n maalivahti ei ole edistynyt, vaan laskee edelleen usein väärin, juosten maalista ulos aivan toivottomissakin tapauksissa. Englund pelasi eilen hyvää puolustajapeliä. Eklöf ja Jansson tukimieslinjassa ovat toimen miehiä.

Suomen Jalkapallomestaruus.

Viimesunnuntainen Viipurin Bandy- ja Jalkapalloseuran ja Turun IFK:n välinen ottelu ei päättynyt kummankaan hyväksyi ja siten lykkääntyi viikkoa pitemmälle ratkaisun saaminen kysymykseen, mikä joukkue pääsee KIF:n kanssa ottelemaan Suomen mestaruudesta. Uusinta-ottelu suoritetaan tänään klo 2 i.-p. Töölön pallokentällä. Viimesunnuntainen ottelu oli epäsuotuisista olosuhteista huolimatta sangen nautittava. Eilen oli kenttä verrattain hyvässä kunnossa ja jos sääsuhteet eivät muutu, niin ei tämänpäiväistä peliä pitäisi kentän laadun haitata. Jos koskaan on ollut vaikeata ennustaa, kumpi puoli voittaa, niin on niin asianlaita erikoisesti nyt. Turkulaisilla on omat suosijansa, mutta on »Susillakin». Ja näiden puolesta toivoisin, että viipurilaiset tänään pelaisivat tehokkaasti ja sisukkaasti, mutta kuitenkin pysyen mieluummin paljon sääntöjen rajan sisäpuolella kuin kynnenvertaakaan sen ulkopuolella.

Osakuntainväliset jalkapallokilpailut.

Tänä vuonna on ollut osakuntainvälisiin jalkapallokilpailuihin vilkas osanotto. Kaikki muut osakunnat paitsi savolainen ovat olleet mukana. Nyt ovat kilpailut jo lähellä loppuaan, sillä enää on jälellä vaan 6 osakuntaa, kun ennen aina joko ensimäisenä tai toisena olleet uusmaalaisetkin joutuivat eilisen häviönsä jälkeen kilpailuista pois. Varsinais-suomalaiset nimittäin voittivat uusmaalaiset (2—0) vastoin odotusta. Huomenna pelaavat kaikki kilpailussa vielä mukana olevat osakunnat nim. klo 12 hämäläiset—turkulaiset, klo 1,15 satakuntalaiset—vaasalaiset ja klo ½3 eteläsuomalaiset—varsinaissuomalaiset. Kaiken todennäköisyyden mukaan voittavat hämäläiset vastustajansa, satakuntalaisten ja vaasalaisten pelistä ei tiedä ennustella mitään. Eteläsuomalaisten pitäisi taas voittaa varsinaissuomalaiset jos he vaan saavat parhaan miehistönsä kokoon. Maananteina kilpailun jälkeen jää taas 2 tai 3 osakuntaa pois, jotenka silloin jo alkaa nähdä kilpailujen lopputuloksen.

Pikku-uutisia.

Lokak. 15 p:nä 1916:

Tänään: Helvi.

Huomenna: Sirkka, Saga.

Aurinko: nousee klo 6,41 ja laskee klo 4,50.

*

— **H. K. K. Suuriruhtinas Kirill Wladimirovitsh,** joka viime tiistaina matkusti höyrylaivalla Tampereelta Hämeenlinnaan, nousi Hämeen läänin kuvernöörin ja seurueensa saattamana maihin Sääksmäellä, tehdäkseen käynnin kuvanveistäjä Emil Wikströmin ateljeessa. H. K. Korkeutensa katseli suurella mielenkiinnolla taiteilijan teoksia, joiden joukosta erittäin sopii mainita J. V. Snellmanin kuvapatsas. Käynti tapahtui noin klo 2 päivällä ja kesti toista tuntia. (S.H.)

*

— **Ulkomuseo** Seurasaarella on tätään avoinna klo 11—3. Arkisin pääsee ulkomuseoon kääntymällä vahdin puoleen.

*

— **Henkilötietoja.** (S.T.T.) Ruotsalaisen normaalilyseon rehtori V. T. Rosenqvist sai täyttäessään eilen 60 vuotta vastaanottaa lukuisia onnitteluja ja kunnianosoituksia. Koulussa ojennettiin hänelle aamulla rukousten päätyttyä adressit opettajakunnan sekä oppilaiden puolesta. Oppilaiden adressissa oli kaikkien koulun oppilaiden nimet. Kotonaan sai hän klo 11 vastaanottaa kustannusliike Söderström & C:on lähetystön, jolloin prof F. Gustafsson antoi liikkeen puolesta onnitteluadressin. Onnittelut entisiltä auskultanteilta uskonnossa esittivät tri A. Simolin ja lehtori M. von Bonsdorff. Pedagoogisen yhdistyksen puolesta kävi onnittelemassa lähetystö, johon kuuluivat yhdistyksen puheenjohtaja prof. W. Ruin, varapuheenjohtaja tri O. Mantere ja sihteeri lehtori R. Krogerus, suomalaisen normaalilyseon yliopettajakunnan puolesta lähetystö, johon kuuluivat rehtori Paavo Virkkunen sekä yliopettajat Melander ja Soveri, Helsingin ruotsalaisen lyseon puolesta lähetystö, johon kuuluivat tohtorit Rancken ja Holmberg sekä Helsingin K. F. U. M:n puolesta lähetystö, johon kuuluivat tri Simolin ja pastori Berglund. Pitkin päivää kävi juhlijaa tervehtimässä lukuisa joukko ystäviä ja tuttavia ja saapui suuri määrä kukkia. Lisäksi oli tullut monta onnentoivotussähkösanomaa ja -kirjettä. Illalla klo puoli 7:ltä oli joukko kaupunginvaltuuston jäseniä, ruotsalaisen normaalilyseon opettajia ja muita kaupungin opettajia sekä kansalaisia kutsunut juhlijan päivällisille Fennian hotelliin.

70 vuotta täyttää huomenna Laitilan kirkkoherra Henrik Oskar Elers.

65 vuotta täytti Janakkalassa t.k. 13 p. maanviljelijä Oskar Lassila.

60 vuotta täyttää tänään Keiteleen kirkkoherra Aksel Anton Lindgrén.

Rakennusmestari A. Tammilehdolle, joka äskettäin täytti 50 vuotta ja on ollut 25 vuotta yhtämittaa Helsingin kaupungin töissä, antoi kunnan työnjohtajaliitto toissa päivänä muistolahjaksi kallisarvoiset hopeaiset kirjoitustelineet. Työnjohtaja O. Aarto puhui samalla toverien puolesta. Eilen sai hra Tammilehto kaupungin rakennuskonttorin insinööreiltä vastaanottaa lahjan, hopeaiset kynttilänjalat, jolloin kaupungin insinööri Idström kiitti T:a hyvästä ja uutterasta palveluksesta.

*

— **Perhoutisia.** Kihlauksensa ovat julkaisseet kassanhoitaja Aino Lindström ja konttoristi Yrjö Kallio, täällä.

*

— **Viisi vuotta** oli eilen kulunut siitä kun V. Hovingin paperi- ja pelikorttikonttori, johon sittemmin liitettiin joku vuosi sitten perustettu Suomen kivipinokonttori, siirtyi Viipurista Helsinkiin. Merkkipäivän johdosta antoi liikkeen omistaja eilen kodissaan päivälliset liikkeen henkilökunnalle.

*

— **Kirkollismaksujen kanto** toimitetaan huomenna kirkkokonttorissa, Annankatu 14 klo 11—2 ja 5—7 sekä Kansallispankissa ja Yhdyspankissa pankkiaikana kymmenennestä kaupunginosasta.

*

— **Kansallis-Osake-Pankki** avaa huomenna haarakonttorin Keravalla.

*

— **Virallisen paperin hinnat.** Uudenmaan läänin kuvernööri on julaissut kuulutuksen, joka koskee virallisen paperin hintoja.

*

— **Taiteilijaseuran tavanmukaiset arpajaiset** pidetään joulukuun puolivälissä ja tulevat ne erittäin mielenkiintoisiksi, sillä nyt arvotaan sekä ostetut voitot että myöskin arpajaisiin lahjoitetut arvokkaat teokset: Ville Wallgrenin valmistama pronssikuva sekä Magnus Enckellin ja Verner Thomén maalaamat kaksi taulua. Arpalippuja saadaan Taiteilijaseuran huoneustosta Unioninkadun 30:ssä sekä näyttelystä Ateneumissa. Arpalippu oikeuttaa myös pääsemään paraikaa avoinna olevaan näyttelyyn.

*

— **Ylioppilasjuttu.** »Ylioppilaslehti» kertoo seuraavan hauskan historian:

Nuorukainen meni tenttiin. Professori tuli eteiseen ottamaan sydänkurkkuista vastaan ja sanoi: »var så god och stig in — — olkaa hyvä ja astukaa sisään.»

Nuorukainen totteli.

»Istukaa, olkaa hyvä — — var så vänlig och tag plats.»

Nuorukainen teki käskyn mukaan.

Mutta kun professori kysäsi: »talar herrn svenska eller finska — — puhuuko herra ruotsia vai suomea?», oli hermostuminen ja kaksikielisyys saanut nuorukaisen niin sekaisin, että vastasi samaan nuottiin: »jag talar både finska och svenska — minä puhun sekä suomea että ruotsia.»

!?!

Tutkija ja tutkittava paistoivat pari sekuntia särkeä, kunnes professori purskahti naurama:n, hykerteli käsiään ja ilmoitti: »jaha, jaha; vi blir nog go'a vänner — meistä tulee kyllä hyvät ystävät.»

*

— **Sokeroitua nahkaa.** Kans. L:lle on kerrottu, että eräässä tamperelaisessa nahkatehtaassa olisi jo pitemmän aikaa harjoitettu omituista keinoa nahkan valmistamisessa. Parkiammeeseen näet liotetaan suuri määrä sokeria: sen imee nahka itseensä ja kun valmistus jatkuu, haihtuu vesi, mutta sokeri jää edelleen nahkaan lisäämään sen painoa.

*

— **Apollon Operetti** antaa tänään klo 4,30 (alenn. hinn.) ja klo 7,30 »Pikku Pyhimyksen». Iltapäivänäytännössä esiintyy ensi-kerran nti Athenaise Starenow pääosassa. Iltanäytöksessä esiintyy nti Elna Gistedt Pikku Pyhimyksenä.

*

— **Panttitavarain huutokauppa** toimitetaan tiistaina t. k. 24 p:nä Helenank. 3:ssa ja myydään silloin pääkonttoriin Helenankadun varrella sekä C-konttoriin Ratakadun varrella huhtikuulla pantatut lunastamattomat pantit. Viimeinen lunastuspäivä on perjantaina lokak. 20 p.

*

— **Kun kalastajat ovat varkaissa.** Viime pyhän seuduissa on varas vienyt Haukivuoren Häkkilässä Häkkisen talon nuotanperän, leikkaamalla peräverkon nuotasta aivan tyystin pois. Lauantaina oli nuotan omistaja käynyt pyydyksellään viimeksi kalastamassa ja kun tiistaina yritti mennä uudelleen, oli toinen korjannut sillä välillä nuotan peräpussin. Varkautta ei voitane kulkumiesten tiilin merkitä, kertovat Mikk. S.

Kuutamosonaatti

eli

Caveant consules . . .

(S.H.) Jos silmään ulos ikkunasta ja nostan katseeni maan tomusta korkeutta kohti, näen, että kuu jälleen täydeltä terältään loistaa kaupungin yllä

Se on noussut jostain Kruununhaan takaa ja aikoo kaikesta päättäen tarkistaa kurssiaan Tähtitornin yllä. Sen tavallisestikin valju naama näyttää hiukan sumuisessa ilmassa erikoisen vetisteleältä, melkeinpä siltä, kuin katuisi se tilillään olevia huonoja sonetteja ja harkitsemattomia kihlauksia, molemmat lukumääräitään kymmenentuhatta kertaa kymmenentuhatta legionaa ynnä eilisilitaiset tykö!

Anteeksi, ihanat lukijattareni, tuhannesti anteeksi, mutta minun on mahdotonta lähteä kilpasille runoilijoiksi kutsuttujen nuorten herrain kanssa, jotka parkuvalla käsipelillään kuuluttavat kuutamolle särkyvän sydämensä suruja.

Silhen ryhtyäkseni puuttuu minulta taito — niin, ja halukin, sillä ainoastaan kuu Julian parvekkeen, Kirsikkatarhan heinäniityn j.n.e. yllä saa minut hempeälle ja rakkaudenkipeälle tuulelle; miljoin nimittäin näyttämövalaistuksen hoito on tottuneen konemestarin käsissä.

Taivaallisesta Lunasta en enää pitkiin aikoihin ole tuon enempää perustanut.

Sen osakkeet ovat allekirjoittaneen yksityispörssissä julmasti laskeneet — ainakin niistä pakkasilloista lukien, jolloin se huurteisten pihakoivujen lomitse silivilöi kotipuutarhan nietoksiin violetin kelmeää sineään, valvotti lastenkamarin asukkaita ja sai heidät kertomaan satuja hankiaisella kuperkeikkaa heittelevistä ja navettaa lyhtyineen tarkastelevista punahilppaisista tontuista.

Silloin oli kuutamolla mystillinen tenko, ja vieläkin mystillisempi silloin, jolloin tytöt alkoivat näyttäytyä muiltakin kuin lumisodassa aina itkeviltä raukoilta . . .

Silloin niin, mutta nyt tuntuu sen valo heleän auringonpaisteen rinnalla samanarvoiselta tuotteelta kuin esim. kynämiesten nimillä varustettu soikea paperi tukevan liikemiesvekselin vierellä.

Vaikka kukapa tällä kaikkien arvojen uudelleen arvioimisen aikakaudella eroittaa vekselin vekselistä!

Kaikki ne nykyisin ovat yhtä kuranttia tavaraa, läpäsevät kaikki pankeissa ja tulevat kaikki pikajunan täsmällisyydellä myös maksetuiksi.

Suorastaan peloittavalla täsmällisyydellä, täsmällisyydellä semmoisella, että Helsingin raastuvanoikeus on katsonut tarpeelliseksi puuttua asiaan.

Yksi mainitun kunnianarvoisen viraston jäsenistä, sivilinotario nimittäin, uhkaa samaisen maksamisraivon vuoksi jäädä puille paljaille, kuolla nälkään, lyhyesti sanoen.

Asiasta kertoo virallinen ja vakava uutinen seuraavaa:

»— Sivilinotarion palkkaa on raastuvanoikeus kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä anonut korotettavaksi 200 mk:lla kuussa, koska mainitun viranhaltijan pohjapalkka on ainoastaan 1,600 mk. vuodessa ja koska hänen sivutulonsa nykyisin vähentyneiden vekselijuttujen vuoksi ovat supistuneet 700 mk:sta kuussa 100 mk:aan kuussa. Rahatoimikamari puoltaa anomusta.»

Synkkä paikka, kuten näkyy!

Synkkä ja seurauksiltaan arvaamaton! — jos nimittäin virallinen protesteraja tosiaankin joutuisi nälkäkuoleman uhriksi.

Tuntien hrojen kaupunginvaltuusmiesten valistuneen mielenlaadun, uskallamme kuitenkin toivoa, ettei niin surullisesti käy.

Ja toiveemme ponneksi liitämme profetallisen ennustuksen: viel' joutuvi päivä se myös, jona kaatuva on pyhä Troija.

Iänkaiken ei vekselejä makseta pikajunan täsmällisyydellä, ja silloin taas sekä katsotahan että kaivatahan sivilinotarionkin puoleen.

Parasta siis maksaa pyydetyt valvaiset Smk. 200: —.

Caveant consules . . . !

Hassen.

Kellot, Kihlat

(ilman juotossaumaa)

y. m. kulta- ja hopeatavarat saadaan voittamattoman halvalla

K. Kallion

Kello- ja Kultatavarainliikkeestä

Mikonkatu 11.

Siroimmat

Kihlasormukset

ilman juotossaumaa ostetaan varmasti huokeammalla

Suomen Kultaseppä O-y:ltä

Aleksanterink. 15

(Mikonkadun kulmassa).

Turku Aurak. 12. Tampere Kauppak 8

— Suurin varasto Suomessa. —

jää vastaan! Niin voivat rintamat sekautua, kun käydään teatterisotaa.

* * *

»Hyvää tahtoa» ja sovinnollisuutta näyttää sen sijaan osoittavan maalaisliiton vaasalainen äänenkannattaja »Ilkka». Mutta se on tosiaankin sitä laatua, että pari sanaa lienee paikallaan.

»Ilkan» politikan mukaista on, että se koettaa kuvata muiden puolueiden lehdet maalaisharrastusten vastustajiksi; sitenhän se itse tovereineen voi loistaa kaiken hyvän loitsijana maata raatavan rahvaan keskuuteen. Tässä syksyllä, kuten aikaisemmin on jo muutamia kertoja mainittu, tiesi »Ilkka» ja näki etujensa mukaiseksi siellä Vaasassa kertoa U. Suomettaresta sellaista, jota kukaan täällä Helsingissä ei kuolemakseenkaan edes aavistanut. Se väitti, että tämän lehden toimitus on »jyrkästi kieltäytynyt julkaisemasta Pellervon johtomiehen osuustoimintaa ja maalaisoloja koskevia artikkeleita», koska muka U. S:n toimituksen mielestä »sanomalehtitaloudelliselta kannalta kannata ajaa maalaisten asioita». Pohjanmaan maalaisväestön piti siitä tietenkin oppia ymmärtämään U. S:n kaupunkilaisitsekkäisyyttä ja tuntea oikea ystävänsä — Ilkassa.

Syyskuun 14 p. U. S. torjui »Ilkan» jutun kokonaan perättömänä, mainiten, ettei se ole »koskaan kieltänyt sijaa kenenkään Pellervon johtomiehen kirjoitukselta, päinvastoin niitä aina mielihyvällä julkaissut, kuten asianomaiset voivat itse todistaa». Ja niin jäätiin odottamaan, että »Ilkka» myöntäisi saaneensa erehdyttäviä tietoja ja peruuttaisi juorunsa.

Mutta »Ilkka». Se sanoikin »jäävänsä odottamaan Uuden Suomettaren lupaamia todistuksia». Se tahtoi pitää päänsä ja syytöksensä, ellei syytetty todista viattomuuttaan.

U. S:lla ei luonnollisesti ollut halua mennä puhdistusvalalle Vaasaan eikä todistajia etsimään: sillä olihan todistusten hankkiminen kaikkein alkeellisimpainkin oikeusnormien mukaan teki syyttäjän asia. Ja U. S. äi niitä odottamaan.

Vihdoin »Ilkka» ilmoitti, että se Pellervon johtomies, jonka kirjoitukset eivät ole saaneet Suomettaressa sijaa on muka itse osuustoiminnallisen liikkeemme johtaja, prof. Gebhard. Siinä se oli. Mitäs sanotte pohjalaiset maanviljelijät? Ja mitä kykenee U. S. sanomaan?

U. S. painatti syyskuun 28 pnä prof. G:n toimittamassa »Pellervo»-lehdessä julaistun »Ilkan» syytöstä koskevan lausunnon pääponnen, joka kuului: »— tosiasia on, että U. S. ei ole koskaan kieltänyt tilaa lehdessään yhdeltäkään Pellervon johtomiehen kirjoitukselta, olkoon se koskenut mitä asiaa tahansa, vaan päinvastoin niille aina suonut riittävästi huomattavan sijan».

Mitä teki nyt »Ilkka»? Se sanoi: »Kun meillä ei ole halua tehdä asiasta pitempää juttua, jätämme tämän kohdan Pellervon selityksen varaan?»

Merkillistä sovinnollisuutta! Tahi oikeammin: pitemmälle jatketuna siitä syntyisi vielä pitempi valhe. Tähän Pellervon selitykseen päättyneenäkin on sitä jo todellakin tarpeeksi. Ei kumma, jos »Ilkka» ei halua enää lisää. Mutta näinkin »viel' elää 'Ilkan' työt kenties kauvankin kansan suussa . . .»

Matti.

Kolme kuukautta Juanshikain jälkeistä Kiinaa.

(Kiinan-kirjeenv aihtajaltamme.)

(S.H.) Yuan-Shi-kain kesäk. 6 p. julkisesti ilmoitetun kuoleman syyt ovat jääneet hämärän peittoon. Yleensä ovat arvelut pysähtyneet itsemurhan otaksumiseen. Japanilaiset, joilla aina on parhaat tiedot Kiinan asioista, ovat sitä mieltä, että presidentti Juan lopetti päivänsä itse, jouduttuaan hallitusasioissaan sellaiseen umpikujaan, josta hänen oli mahdoton itämaalaisena selviytyä vähemmällä kuin kuolemalla.

Tämän viimeisten vuosikymmenien suurimman kiinalaisen äkkinäinen lähtö oli joka tapauksessa yllätys, erittäinkin niille kahdelle puolueelle, jotka Kiinassa viime aikoina ovat voimiansa mitelleet: niinhyvin Etelän puolueelle, joka oli presidentin kukistamiseksi nostattanut veriseen kapinaan 6 maakuntaa, sekä Pohjan puolueelle, jolle etelän vihaama presidentti oli yhtä »pyhä» kuin muinaisuuden suuret keisarit, ja jolle sen mielestä oli annettava Kiinan keisarius ja suurelle hallitsijalle kuuluva loisto ja kunnia. Sitä varten oli paljon valmistuksia tehty. Puolen miljoonan sotajoukko oli valmiina, maakuntain kuvernöörit rakensivat tulevan hallitsijan valtaa teloittamalla kymmentuhansin sellaisia, jotka eivät olleet uuden järjestyksen ystäviä. Yksityisseikkoja myöten oli kaikki harkittu valmiiksi. Mutta kaunis keisarikuntarakenne kukistui, vieden mukanaan suunnittelijansa.

Presidentin kuolemaa ei heti virallisesti ilmoitettu. Vielä kahdeksan tuntia kuoleman jälkeen ilmoitettiin maakuntiin, että presidentti oli terveenä johtanut keskusteluja ministerineuvostossa. Vasta kun kuvernöörit olivat saaneet lisätyksi pääkaupunkiensa poliisivoimia ja kun Pekingiin oli tuotettu kymmenentuhatta »Nankingin sankarin» Changshuenin sotamiehiä, joita kutsutaan »pitkäpalmikkoveljiksi», siksi, että he yhä vielä ajelevat ja palmikoivat hiuksensa kuten oli tapana mandshujen aikana, uskalsi pääministeri Tuan-Tsi-svei kansalle ilmoittaa asian todellisen laidan.

Perustuslain määräysten mukaan julistettiin varapresidentti Li-Yuang-hung »Kiinan suureksi presidentiksi». Hänkin joutui johtoon aivan odottamatta, sillä Yuan-Shi-kai oli eristänyt hänet valtiollisesta toiminnasta, huomattuaan, ettei Li-Yuang-hung ollut hänen kannattajiaan. Varapresidenttiä pidettiin vankina samassa palatsissa, jossa keisari Kuangshu vietti viimeiset vuotensa, ja hänen henkensä oli aina vaaran alaisena.

Kerrotaan että Yuan-Shi-kain vanhin poika yritti vallankaappausta, jonka kuitenkin pääministeri Tuan-Tsi-svein, joka samalla oli sotaministeri, lujuus teki tyhjäksi. Presidentin arvo annettiin »tasavallan esi-isälle», kansan suosiossa olevalle Li-Yuang-hungille, joka on Kiinan Washington ja nyt vasta näkee täyttyneenä sen työn, jonka hän suurin toivein oli alkanut syksyllä v. 1911. Häntä seurasi presidentin istuimelle kansansa yleinen kannatus sekä kristillisten alamaistensa hartaat rukoukset.

Uuden presidentin ensimäisenä tehtävänä oli yrittää rauhan rakentamista pohjan ja etelän välillä. Enemmistö etelän vallankumouksen johtajista olikin siihen taipuvainen, mutta leppymätön vähemmistö pysyi yhä Pekingiä vastustavalla kannalla, esittäen uudelle presidentille hyvinkin vaikeita vaatimuksia. Niinpä he vaativat, että kaikki henkilöt, jotka kannattivat Yuan-Shi-kain hallitusta, joko virkamiehenä tai raha-avulla, ovat mestattavat, ettei Kiinan historiassa saisi mainita Yuan-Shi-kain nimeä(!), ja että kuolleesta presidentistä puhuttaessa hänet mainittaisiin nimellä »Yuan, valtakunnan varas».

Yuan-Shi-kain päästyä mansoleuminsa rauhaan alkoi Li-Yuang-hung uudistustyönsä, joka vieläkin jatkuu. Itseensä nähden toteuttaa hän yksinkertaisen elämäntavan periaatteita. Hän on esiintymisessään erittäin vaatimaton ja sanoo olevansa vaan »yksi tasavallan monista kansalaisista». Hän ei tahdo lukeutua mihinkään puolueeseen ja on lausunut toivomuksen, että tulevat ministerit olisivat samalla kannalla. Tämä hänen vaatimattomuutensa on tuottanut hänelle paljon kiitosta eteläistenkin leirissä. Hänen kansansuosionsa on yhä kasvanut sen johdosta, että hän rohkeni kiristää takaisin Yuan-Shi-kain pojilta ja vaimoilta heidän Pekingistä viemänsä mandshu-aikaiset, valtakunnalle kuuluvat muistoesineet. Näitä oli kymmeniä vaununlasteja, niiden kolmensadanneljänkymmenen vaununlastin joukossa, joiden sanottiin sisältäneen Yuan-Shi-kain omaisuutta, ja jotka lähetettiin sille rautatien asemalle Honanissa, jonka läheisyydessä sijaitsevat presidentti-vainajan perhetilukset.

Heinäkuu oli »suuri vapauden kuukausi». Lähes joka päivä julkaisi uusi presidentti ukaaseja, joilla hän kumosi vanhaa ja sääsi uutta. Etelän painostuksesta täytyi Li-Yuang-hungin hävittää monta edellisen presidentin eloonherättämää laitosta Niinpä lopetettiin korkein tuomioistuin ja erityinen neuvonantajakamari, jonka ulkomaalaiset jäsenet vaan pysytettiin toimissaan. Suuri santarmikunta, johon Yuan-Shi-kai-vainaja oli uhrannut paljon varoja ja huomiota, laskettiin hajalle, samoin vähennettiin poliisikuntaa puolella. Laivalaiturit, rautatieasemat ja kadut vapautuivat vahdeista, matkustajain matkatavaroita lakattiin tutkimasta, oli kuin ihmiset olisivat päässeet pitkä-aikaisesta vankeudesta vapaaksi. Pekingistä lähetettiin kotiseuduilleen suuret joukot Kiinan eri kolkilta sinne saapuneita vanhanaikaisia lukumiehiä, jotka pitkäkyntisillä sormillaan ja mustepensseleillään lakkaamatta kirjoittivat esityksiä Yuan-Shi-kaille, haukkuen uutta aikaa ja ylistäen entisiä kulttaisia keisariaikoja ja myrkyttäen täten ilmakehää pääkaupungissa. He ovat saaneet nyt antaa tilaa toisille esittelijäsihteereille ja aatteille, joista nuori-Kiina iloitsee.

Erityistä tyydytystä on herättänyt uuden presidentin toimenpide, jolla hän sulki n.k veroviraston ja lopetti Yuan-vainajan ylimääräiset veroitukset. Tämän veroitusjärjestelmä oli jo niin sietämättömällä kannalla, että esim. sianlihasta, ennen kuin se suuhun joutui, oli täytynyt maksaa kuusi erinimistä veroa!

Tärkeintä etelän vallankumoukselliseen nähden oli valtiollisten vankien täydellinen vapauttaminen ja samalla niitten tuomioistuinten lopettaminen, joitten tehtävänä oli ollut näitä tuomita ja joille vertoja vetäneitä ovat vain muinoiset Europan kerettiläistuomioistuimet. Niiden kaksivuotinen historia on surullinen lehti Kiinan uusimmassa kehityksessä. Ne takavarikoivat »kapinallisten» omaisuutta, ammuttivat, hirttivät ja mestauttivat »huonoja luonteita», joihin yleensä luettiin sivistyneempi, nuorempi aines kansasta. Tämän pimeän yön mentyä ohi on kaikkien kansankerrosten ilo suuri. »Taivas meidät vapautti», kuulee ihmisten sanovan.

Suuriseurauksellinen oli myös sanomalehtisensuurin lopettamipen. Yuan-Shi-kain hallitus tappoi vähitellen Kiinan parhaat sanomalehdet. Nyt saavat lakkautetut lehdet ilmestyä uudelleen ja sanomalehdistön edustajille on Li-Yuang-hung luvannut perustaa erityisen uutistoimiston pääkaupunkiin. Hän on kehoittanut sanomalehtiä vapaasti käyttämään puhevaltaansa ja tuomaan kansan mielipiteen julki.

Elokuun 1 pnä tapahtuivat parlamentin viralliset avajaiset. Yksinkertaiseen mustaan pukuun puettuna vannoi presidentti Li sen edessä uskollisuudenvalansa tasavallan perustuslaille. Edustajat kumarsivat hänelle kolmasti tasavallan lippujen

Ensimäinen arwostelu

V. A. Koskenniemen

teoksesta

Kirjoja ja kirjailijoita

„Koskenniemi, jolla on ollut wiimeisen kymmenen wuoden aikana hallitsewa asema kyrikossamme ja joka runotuotantonsa ohella on tehnyt nimensä tunnetuksi hienotakeisten esseiden sepittäjänä, edustaa myös suomenkielisen arwostelun korkeinta tasoa. Ilmoitettawana olewa arwostelukokoelma, joka käsittää edellisen talwikauden kuluessa meillä ja muualla ilmestyneitä kirjoja, on suomenkielellä ensimäinen laatuaan, ja tuskinpa woitaisiinkaan meillä kenenkään toisen niniin koota juoksewasta kirjallisuusarwostelustamme walikoimaa, joka kestäisi wertaisna Koskenniemen kirjan rinnalla. Tämä seikka wiittaa osaltaan, mikä Koskenniemellä on arwostelumme rintamapalweluksessa ja myös sen historiassa.

Puheenolaisessa kirjassa wiehätymme ihailemaan esteettis-psykologisen tajun warmuutta ja walppautta, suurta lukenejuutta ja kirjallishistoriallista perehtymystä. Esityksellä antaa pirteytä tekijän meillä ehkä ainoalaatuinen aforismeja luoma kyky, joten ujeat kirjoitelmista owatkin muodostuneet esseiksi, milloin aihe on tarjonnut laajempaa liikkumisalaa. — — Koskenniemen kirjoitelmat owat intiimiä arwostelun taidetta ja ne owat myöskin runoutta.“ (Satakunnan San.)

Siwuja 301, hinta 4: —. Saatawana kirjakaupoista ja ofiamiehiltäämme.

Werner Söderström Osakeyhtiö.

U. Suomettaren Toimitukselle.

Korttijärjestelmä ja yksityinen voinhankinta.

Epäonnistunut ehdotus.

(S.H.) Kaupungin halkokauppa on fallut surullisen kuuluisaksi. Valituksia kuuluu joka taholta, mutteivät ne näy johtavan mihinkään tuloksiin. — T.k. 11 p. sanomalehdissä ollut muonitustoimikunnan ehdotus voikaupan järjestämiseksi näyttää vielä vähemmän lupaavalta. Siinä ehdotetaan m. m., että »yksityinen voinhankinta olisi väärinkäytösten wältämiseksi kokonaan kiellettävä ja voikonttori oikeutettava ottamaan huostaansa kaiken sekä rautateitse että maanteitse kaupunkiin tulevan voin».

Muonitustoimikunta ei kuitenkaan sitoutuisi hankkimaan kaikille »määrättyä painomäärää voita, koska käytettävänä oleva voimäärä luultavasti vaihtelisi päiwästä toiseen, waan wiikkoannoksen, jonka muonitustoimikunta wahwistaisi määrätyin wäliajoin». Mutta ellei voita saapuisi juuri ensirkään? Onko kohtuullista, että esim. ne, joilla on maatilat ja jotka kirnuawat voita omaksi tarpeekseen, eiwät saisi sitä itse käyttää, waan se otettaisiin heiltä ja jaettaisiin muille? Warmasti tilanomistaja lopettaisi voinwalmistuksen. Taikka jos joku on onnistunut saamaan itselleen kesäasuntonsa läheltä »woitingin» maalaisvoita, niin se joutuisi toiisille? Mitä wäärinkäytöksiä siitä voisi syntyä, jos kukin saisi omaansa käyttää? Kaupunkiin tuctu voimäärähän siten wain suurenisi. Mainitun ehdotuksen toteuttaminen siitä wastoin kärwisi waralliseksi ennakkotapaukseksi, jota myöhemmin woitaisiin sowelluttaa mitä turmiollisimmalla tawalla.

Mutta tämä ehdotus alkaa jo waikuttaa woipulaan siten, että se käy wain suuremmaksi. Moned, jotka owat onnistuneet hankkimaan itselleen woita, pelkäämät antaa lähettäjälle määräystä sen lähettämiseksi, kun eiwät ole warmoja siitä, tuleeko se perille. Epäwarmuutta lisää wielä se kannatus, jonka ehdotus sai osakseen waltuustossa.

Muonitustoimikunnan ensimäinen ehdotus voinjakamiseksi on siis näin ollen ainoastaan lisännyt woipulaa.

E. S—o.

— **Maatilankauppoja. Maanwilj. Kaarlo Köhl** on myynyt omistamansa Tackskogin tilan Espoossa sitä warten perustetulle yhtiölle. Kaupan wälitti Artur Allin Maanmittaustoimisto Helsingissä.

T. k. 2 pnä tehdyllä kauppakirjalla myi maanwiljelijä Nestor Mattila Hattulan pitäjän Nihtitulan kylässä omistamansa Mattilan perintötalon 3/8 manttaalia ilman irtaimistoa 107,000 markan hinnasta rouwa Sigrid Mäkiselle Helsingistä. Wastaanotto tapahtui heti. Kaupan wälitti Riihimäen Talonwälitys-Toimisto.

— **Keuhkotautiparantolat. Tarinaharjun keuhkotautiparantolan** johtajattareksi on walittu neiti Hilja Heikinheimo Helsingistä.

— **Sairaanhoitajattaret. Kuhmoisten ja Padasjoen** yhteisen sairashuoneen sairaanhoitajattareksi on walittu 21:stä hakijasta neiti Aleksandra Ahonen Helsingistä.

Maaseutu-uutisia.

Kalliinajan palkankorotukset.

(S.T.T.) Turun rahatoimikamari on päättänyt kaupungille ehdottaa, että sellaisille Turun kaupungin palweluksessa oleville henkilöille, joiden palkka on 300 mk. tai sitä wähemmän kuukaudessa, annettaisiin kalliinajan lisäystä 15—60 mk. kuukaudessa. Lisäystä tulisi saamaan kaikkiaan noin 350 henkilöä ja tuottaisi se lisäkustannuksia noin 118,000 mk.

Haaksirikkoja.

(S.T.T.) Kotkan lähellä on 4 lastissa olewaa halkoproomua joutunut myrskyn tuhottawaksi. Lotjista meni kaksi hinausköyden katketessa kokonaan pirstaleiksi. Halot, joita oli noin 140,000 markan arwosta, kuuluiwat Pietarin halkokomitealle.

(S.T.T.) Haaksirikon teki Suursaaren edustalla t.k. 9 p. lättiläinen moottoriproomu Marosia, joka yritti täydessä silakkalastissa ulos Suursaaren satamasta.

(S.T.T.) Pari päiwää sitten kerroimme koiwistolaisen kuunarin Emma Krokin haaksirikosta Koiwistolla. Laiwan pelastustyötä on estänyt myrsky ja kowa merenkäynti, joten se ei ole wielä onnistunut. Nykyään alus kellu Wasikkasaaren luona noin 1 kilometrin päässä rannikosta 6 sylen sywyydessä. Kun ankkuri ja ankkuriketju owat pudonneet pohjaan, ei laiwa enää ajelehdi myrskyn mukana. Myrsky on katkonut laiwan mastoja, mutta muuten ei alus liene wahingoittunut. Emma Krok on 283 rek. tonnin wetoinen, rakennettu 1894 Englannissa ja ostettu Suomeen 1913. — Tämän yhteydessä' woidaan mainita, että wiime myrsky on ajanut Koiwistoon rejtiin useita lastattuja sekä tyhjiä proomuja

Torpparien wuokramaksut.

Eräs wuokralautakunnan päätös.

»Sanantuoja» kertoo, että t.k. 5 p. haastatti muuan Lapinlahden pitäjän Ollikkalan kylän talollinen wuokralautakuntaan 2 torppariaan, jotka saman wuokralautakunnan päätöksellä olivat kaksi wuotta sitten siirretyt päiwätyöwuokrasta rahawuokrakannalle, ja waati torpparien ennen määrättyjä wuokramaksuja korotettaviksi sen johdosta, että työpalkat nykyisten olosuhteiden wallitessa owat entiseltään kohonneet, tai sitten torpparejа siirrettäwiksi takaisin päiwätyöwuokraan. Wuokralautakunta ottikin asian käsiteltäwäkseen ja päätöksellään määräsi torpparien wuokramaksut korotettaviksi n. 50 % siitä, miksi ne aikaisemmin oli määrätty. — Päätöksessään sanoo wuokralautakunta nojautuwansa taannehtiwan asetuksen 5 §:ään.

— **Opettajain kalliin-ajan palkankorotukset.** Kärkölän kunta päätti kokouksessaan jo wiime syyskuussa maksaa m.s. kalliin-ajan palkanlisäystä kaikille kansakoulujensa opettajille 150 mk. kullekin, lukien wiime elok. 1 p:stä. Opettajat eiwät enempää pyytäneetkään. Päätös oli jotenkin yksimielinen.

— **Kasakoulut.** Rautalammin kunnan kirkonkylän koulun apuopettajaksi lukuwuodeksi 1916—1917 on lopullisesti hywäksytty opettajatar Heilä Siwiä Koiwisto.

Karttulan kunnan Haapamäen koulun opettajaksi lukuwuodeksi 1916—1917 on lopullisesti hywäksytty opettajatar Alli Estrid Ojalin.

Mäkkelin kunnan Harjumaan koulun opettajaksi lukuwuodeksi 1916—1917 on lopullisesti hywäksytty opettajatar Tyyne Flora Ahlqwist Sortawalasta.

— **Wesikauhu.** (S.H.) Uudenmaan läänin kuwernööri on julistanut Askolan pitäjän wesikauhun saastuttamaksi.

— **Uusia myllylaitoksia.** Ylhäisten mylly-yhdyskunta Uskelassa on t. k. 11 pnä tehnyt sopimuksen Keskusosuusliike Hankkijan kanssa täydellisen jauho- ja kauranryynimyllynkoneiston hankinnasta ja paikoilleen sijoituksesta yhdyskunnan myllylaitokseen, joka sijaitsee lähellä Salon kauppalaa. Laitokseen tulee 4 kiwiparia, joista yksi ranskalaista walmistetta, on aiottu yksinomaan nisujen jauhamista warten ja warustetaan n. k. sylinterisihdillä, joka eroittaa karkeamman ja kienomman jauheen toisistaan ja poistaa myöskin leseet. Wielä tulee laitokseen wiljan puhdistus- ja lajittelukoneet, kiwien tuuletuslaitteet, ohranryynikone, koneisto höyrytettyjen ja »mankeloitujen» kauranryynien walmistusta warten, johon kuuluu kaurain puhdistus- ja lajittelulatteet, kuiwauskone pyörimää järjestelmää, kuorimakoneet, patentin saanut pyörimä ryynien höyrytyjä sekä ryynisihti ja kuiwauskone. Elewaattorien ja siirtolaitteiden awulla itsetoimiwasti eri koneiden läpi kuljettuaan juoksewat walmiit höyrytetyt ja likistetyt kauranryynit puhtaina, kuiwina ja kuumina suoraan säkkiin.

Jauhomylly järjestetään myös siten, että sen jälkeen kuin wilja on elewaattorin suppiloon kaadettu, siihen ei saa käsin koskea ennenkuin walmiit jauhot juoksewat säkinpakkauslaitteesta suoraan säkkiin.

Käyttöwoimana on sähkö, ollen moottorien yhteinen woima 85 hewosmaa.

Mylly- ja siihen yhdistettäwä sähkölaitos on äskettäin tullut käyntiin Siikaisten Otamon koskella. Laitokseen kuuluu 2 turpiinia, 3 paria kiwiä ja ryynikoneet. Weden waihtelusta riippuen woidaan turpiinit helposti yhdistää ja eroittaa toisistaan.

— **Eläinlääkärien taksat.** Keski-Suomen eläinlääkäriklubi päätti eilen kokouksessaan Tampereella korottaa eläinlääkäritaksaa 25 %:illa.

— **Wuokrien suhteetonta korottamista** koskewan pakollisen määräyksen rikkomisesta oli eräitä talonomistajia Tammelan kaupunginosasta Tampereella wiime wiikolla määrätty Hämeen läänin kuwernöörin luo kuulusteltawiksi. Mikäli »Aamulehti» on saanut tietää, on asianomaiset talonomistajat tuomittu sakkoihin kysymyksessä olewan menettelyn johdosta. — (S.T.T.)

— **Kirjakaupan kauppa.** Herra Victor Hoving on myynyt omistamansa osake-enemmistön Aktiebolaget Victor Hoving Osakeyhtiössä, joka yhtiö omistaa Wiipurissa kauan toimineen kirjakaupan, kirjakaupan nykyisille johtajille, konsuli Hjalmar Gröhnille. Liiketä tullaan jatkamaan entiseen tapaan.

— **Tilankaupat.** Maanwiljelijät A. Enberg ja E. Westerling Perniöstä owat myyneet Siggans-nimisen maatilan Siuntion pitäjässä tilanomistaja F Wirtaselle. Wastaanotto tapahtuu marrask. 1 p. Kauppahinta tuntematon.

Eilen toimitetussa huutokaupassa Pyhäjärwen U.l. Wuotinaisten kylässä sijaitsewasta Alkowelon talosta teki korkeimman tarjouksen kamariherra Hj. Linder 202,000 mk.

— **Uudenkaupungin kunnallisneuwosmiehen waalissa** keskiwiikkona sai ääniä entinen neuwosmies, apteekkari Knut Leonard Frick 922 ääntä 55 äänestäjältä, kapellimestari Aug. Widgren 291 ääntä 15 äänestäjältä, isännöitsijä Matti Lehmus 255 ääntä 13 äänestäjältä ja kanttori P. Leppänen 103 6 äänestäjältä.

— **Waltion puiden huutokauppa.** Wiime tiistaina Kokkolassa pidetyssä waltion tukkihuutokaupassa tehtiin seuraawat kaupat:

Jalasjärwen hoitoalueen II Kurjen kr. maalta tarjottiin myytäwäksi 6,292 kpl. sahapuuta, korkeimman tarjouksen Smk. 1: 64 teki Seinäjoen Sahayhtiö; II samoilta mailta myytiin 9,656 kpl. puhdistuspuuta, korkeimman tarjouksen Smk. —: 33 teki Seinäjoen Sahayhtiö.

Lestin hoitoalueen I Selkämaan kr. puistosta tarjottiin myytäwäksi 3,736 kpl. sahapuuta, korkeimman tarjouksen Smk. 4: 32 teki Himangan Saha- ja Myllyosakeyhtiö; II Kortetmaan kr. puistosta tarjottiin 4,401 sahapuuta, korkeimman tarjouksen Smk. 7: 61 teki Wilh. Schauman Aktiebolag, Pietarsaaresta.

Kalajoen hoitoalueen Etelä-sydänmaalta tarjottiin myytäwäksi 6,024 kpl. sahapuuta, korkeimman tarjouksen Smk. 4: 11 teki J. Tuomaala Siewistä.

Pyhäjoen hoitoalueen Kärsämäen kr. puistosta tarjottiin myytäwäksi 6,782 kpl. sahapuuta, korkeimman tarjouksen Smk. 3: 10 teki Kärkkäinen & Putkonen Iisalmelta.

Siikajoen hoitoalueen Kiuwasahon y. m. mailta tarjottiin myytäwäksi 20,003 puuta, korkeimman tarjouksen Smk. 2: 10 teki Ruukinkosken Saha- ja tiilitehdas, Ruukista.

Ostajia oli tilaisuuteen saapunut runsaanlaisesti, mutta olivat nämä, ihme kyllä, hywin heluttomia ostamaan, joten kilpailu muodostui hywin pieneksi. Tästä myöskin johtui, että hinnat olivat yleisesti alhaisia — Kokk.

— **Naapurisopu Kaukolassa.** T. k. 6 päiwän iltana klo 6 aikaan ampui Kaukolan Kortteensalmella joku henkilö haulikolla torppari Ville Siirikaisen pirtin ovesta sisään, sillä seurauksella, että haulit tunkeutuiwat torpan isäntään ja kahteen alaikäiseen poikaan, jotka kuitenkin onneksi eiwät saaneet hengenwaarallisia wammoja. S. on ilmoittanut epäileränsä syyllisiksi tekoon erästä naapuriaan.

Kirjallisuutta ja taidetta.

Lapin romaani.

Arvi Järwentaus: Risti ja noitarumpu. Olaus Sirman tarina. Kirjan kust. 344 siw., hinta 4: 25.

Lapinmaalla on ollut ja on yhä wieläkin omituinen wetowoima moniin suomalaisiin kirjailijoihin. Se on sadun ja taian, runouden ja romantiikan maa Suomen rajojen sisäpuolella. Siellä owat kansan käsityksen mukaan saatawissa sywimmät synnyt, tiedot ja taiat. Sinne on romantiikan aamukoitteella Franzén sijoittanut yhden ihanimmista idyllisistä kuwauksistaan: »Emili tai ilta Lapissa». Sen lumotusta ilmasta» on uneksinut Aleksis Kiwi, pääsemättä sitä kuitenkaan hengittämään. Samoin Larin Kyösti, joka on runoillut Lapin-romantiikkaansa »Aslak Hettaan», Wäinö Kataja, joka on tuonut suoraan sanaiseen kirjallisuuteemme Lapin-tunnun — tosin sangen kewyen ja hauraan, werrattuna lappalaissyntyisen Matti Aikion meilläkin tunnetuissa ja tunnustusta saaneissa teoksissa »Eläinten nahoissa» (I dyreskind) ja »Kurimuksen kuilu» (Ginunga Gap) tawattawaan. Ja owatpa lappalaisiin aiheisiin kajonneet muutamat muutkin kirjailijat — esim. Ivalo »Margaretassaan» ja Alpo Noponen »Lapin profeetassaan» — olematta lainkaan Lapin-romantiikan lumoissa.

Tätä kirjallisuushistoriallista taustaa wastaan woidaan asettaa äsken ilmestynyt Lapin romaani, Arvi Järwentauksen »Risti ja noitarumpu», joka osittain tuntuu nojaawan eräisiin edeltäjiinsä, mutta joka kokonaisuudessaan tarjoaa paljon uuttakin. Se on puolittain historiallinen, puolittain romanttinen kertomus lappalaispapista Olaus Sirmasta, joka eli 17:nnen wuosisadan loppupuoliskolla ja kuoli Enontekiön kappalaisena 1719. Tämä mies, jota paikkakuntalaiset nimittäwät muisteloissaan »herr' Wuoleiksi», oli tunnettu kiiwaudestaan, riidanhalustaan ja juoppoudestaan, mutta myöskin henkisistä ja hengellisistä harrastuksistaan, joiden tuloksena oli m.m. Cezeliuksen aapiskirjan lapinkielinen käännös sekä tunnetun lappalaisrunon »Juokse, porosein» toimittaminen professori Schefferille Upsalaan (waikkei tekijä tätä seikkaa mainitse; wrt. Suom.-ugr. Seuran aikak.-lehti VIII).

Romaani kuwailee Sirman elämää ja waikutusta, warsinkin hänen taisteluansa lappalaisten pakanuutta ja taikuutta wastaan. Hänen pahin wihollisensa on muuan lappalainen noita, Paulus-Jouni, joka pyrkii uudistamaan esi-isiensä wanhoja pakanallisia tapoja ja pitämyksiä. Jouni joutuu taistelussa kuitenkin alakynteen, ja kristinuskon tulewaisuus Lapissa näyttää sen jälkeen entistä waloisammalta. Näiden päähenkilöiden ympärille ryhmittyywät muut romaanissa mainitut henkilöt kahdeksi puolueeksi. Kristinuskon edustajista mainittakoon Sirman rouwa Kaarina, pelkuri suntio sekä nimismies Martti. Martinpoika, joka wastustaa pappia ja suojelee Jounia. Pakanallisia lappalaisia taas esiintyy epäluku inen lauma. Ei woitane kieltää, että tässä pakanuuden ja kristinuskon edustajain wastakkain ryhmittelyssä sekä taistelukuwauksien järjestelyssä tuntuu jossakin määrin Ahon »Panun» waikutusta. Samaten on eräissä lappalaisluonteiden ja -tilanteiden esityksessä mielestäni hawaittawana muistoja Aikion kirjoista. Ja tuleepa romaania lukiessa paikoin mieleen Ivalon »Juho Wesainen» sekä Franzénin idylli (Sirman rakkaustarinan juontelussa). Nämä kirjailiset piirteet osoittawat, ettei tekijän mielikuwitus wielä ole rohjennut liikkua aiwan omawaraisesti. Hänellä on kuitenkin niin paljon omia hawaintoja Lapin luonnosta ja kansasta ja hän tuntee siksi hywin lapin kieltä, tapoja, joikuja ja satuja, että hän saa niiden awulla herätetyksi wäärentämättömän paikallistunnun. Joskus on, warsinkin romaanin alkupuolella, uhrattu tämmöisille ulkonaisille seikoille liiankin suuri sija ja esitystä siten raskautettu. Mutta tekijä osaa kuitenkin werraten hywin käytellä aineistoaan ja kertoa tahdikkaasti. Esitys wakaantuu ja wapautuu lopummalla, ja se sisältää monta sangen wauhdikkaasti ja hawainnollisesti kerrottua kohtaa. Esimerkiksi mainittakoon Sirman käynti Piera Päiwön kodassa ja harhailu Rostotunturilla lumipyryssä, kohtaus pappilan heinäniityllä sekä lopussa Jounin kiinniottaminen, kirkolle tuominen ja kuolema.

»Risti ja noitarumpu» tekee kokonaisuudessaan miellyttäwän waikutuksen. Kertomatapa on asiallista, olematta silti kuiwaa; se on wailla pateettisuutta, olematta silti laimeata. Tosin siitä puuttuu se näkemyksen omaperäisyys ja werewyys, mikä antaa Aikion lappalaiskuwauksille niiden warsinaisen arwon. Mutta teos on werraten hywin rakennettu, ja se osoittaa miehekkyyttä ja rehellistä pyrkimystä selwyyteen. Tuulahteleepa siitä paikoin eepillisessä muodossa oikeata Lapin runoutta. Ottaen huomioon sen taidon, mikä ilmenee romaanin parhaimmilla siwuilla, woidaan odottaa, että tekijä wastaisuudessa pystyy luomaan puhtaampiakin tuotteita, wapauduttuaan historiallisen asiallisuuden waatimista rajoituksista sekä kirjallisista muistelmista. Alku on lupaawa.

V. T.

— **Ruotsinkielistä kirjallisuutta.** Ruotsalaisen Kirjallisuudenseuran toimesta on julkaisusarjassa »Skrifter utgifwna af Swenska Litteratursällskapet i Finland» ja sen 131:senä n:rona ilmestynyt:

Carl Gustaf Estlander. Lewnadsteckning af M. G. Schybergson. Siw. XIII + 592, hinta 12 mk.

— **Aikakauslehtiä** on ilmestynyt:
Mercator n:o 41.
Kotimainen Työ n:o 9.

— **Uusi suomalais-wenäläinen tulkki, Lindstedtin käytännöllisiä tulkkikirjoja, 4:s osa, on ilmestynyt 7:ntenä painoksena. Hinta 1:50.**

— **Aikakauslehtiä** on ilmestynyt:
Eläinten Ystäwä n:o 10.
Liikeapulainen n:o 41.
Opettajain Lehti n:o 41.

Otawan uusi kirjalähetys.

Uusia teknillisiä käsikirjoja.

Woiman saanti ja siirto, W. von Niesiolowski-Gawinin teoksesta mukaellen ja lisäten suomentanut insinööri Ilmari Killinen. Hinta 5 mk.; sid. 7: 50.

Tämä tärkeätä kysymystä walaiseva teos ilmestyy Suomalaisen kirjallisuuden edistämisrahaston awustuksella. Siinä on kauttaaltaan pidetty Suomen oloja silmällä; kotimaiset tehtaat ja laitokset owat auliisti antaneet sitä warten sekä tietoja että kuwia koneistaan. Teos on mielenkiintoinen muillekin kuin warsinaisille teknikoille, etenkin nykyään, jolloin kaikille kansalaisille on selwinnyt, mikä tärkeä asema kotimaisella teollisuudella on ja kuinka tärkeätä olisi että se woimakkaasti edistyisi. Woiman saantia koskewassa osassa esitetään tärkeimmät woimakoneet, turpiinit, wesipatsaskoneet, höyrykoneet, höyryturpiinit ja moottorit. Woiman siirtoa koskewassa osassa esitetään woimansiirto köysillä, woimansiirto nesteen awulla, paineilma-woimansiirto ja sähkö-woimansiirto, wiimemainittu laajasti ja perusteellisesti käsiteltynä.

Höyrykoneoppi, lyhempi laitos, kirjoittanut W. V. Forsman. Kolmas, kokonaan uudistettu painos, jonka on toimittanut Teknillisen Korkeakoulun lehtori Emil Saraoja. — Kehityksen wiimeaikaisimmatkin saawutukset on tässä painoksessa otettu huomioon, joten tämä ansiokas, suosittu oppikirja nyt esiintyy tawallaan uutena teoksena, ollen ajanmukaisin suomenkielinen höyrykoneopin esitys. Kirjassa on 166 kuwaa. Hinta sid. 4: 25.

Uusia oppikirjoja.

J. Kahilus—G. Tegengren, Algebrallisia tehtäwiä ja johdantoa korkeampaan analyysiin. Edellinen osa. Keskikoulua warten. 2: 40; sid. 3 mk.

Terweysopin pääpiirteet, kirj. Max Oker-Blom. Oppikirja koulua ja kotia warten. Kolmas, lisätty painos. 59 kuwaa ja 3 wärillistä taulua. 1: 50; sid. 2 mk.

Aakkosellinen sanasto I. E. Kerkkolan lukukirjaan „Deutsche Stilproben“. Toimittaneet I. E. Kerkkola ja A. Paasio. 1: 50.

Caesarin „Gallian sodan“ neljännen kirjan sanasto ja selityksiä, kirjoittanut Weikko Pakarinen. 2 mk.

Uutta kaunokirjallisuutta.

August Strindberg, Tschandala. Suuren ruotsalaisen kirjailijan jännittäwimpiä kertomuksia. Suomentanut Aarni Kouta. 1: 75.

Anna Baadsgaard, Muistojen maa. 1 mk.; sid. 2 mk. Romaani, suomentanut Helmi Krohn. Anna Baadsgaardin wiehättäwillä, puhdashenkisillä romaaneilla on Suomessakin tawattoman laaja kiitollinen lukijakunta.

Otawan 1 markan kirjaston uutuudet:
4. Eino Leino, Olli Suurpää. Romaani. — 5. Laura Kieler, Eri kansallisuutta. — 6. G. H. Lorimer, Kirjeitä pojalleni. Kirjat saadaan sid. à 2 mk.

Otawan 2 markan kirjaston uutuudet:
4. Gottfried Keller, Martti Salander. — 5. Leo Tolstoi, Kasakat. — 6. Teuwo Pakkala, Pieni elämäntarina. Kirjat saadaan sid. à 3: 25.

Uusia lastenkirjoja.

Seppolan lasten kaswitarha, kirj. Hanna Järwi. Kuwittanut R. Koiwu. 1: 75.

Mielenkiintoisessa kertomuksessa lapset tutustuwat puutarhanhoidon alkeisiin, saaden myös halua itse käytännössä yrittää samaa kuin Seppolan lapset.

Wiseli löytää oikean tien. Raikas kertomus alpeilta, kirj. Johanna Spyri. Sid. 2: 50.

Ranskalaisia kansansatuja. Runsaasti kuwitettu kokoelma. Sid. 2 mk.

Kustannusosakeyhtiö Otawa, Helsingissä.

19918

liehuessa ja musiikin kaikuessa. Suurin toiwein owat he ryhtyneet welwollisuuksiansa täyttämään. Yuan-Shi-kailainen perustuslaki on kumottu ja sen tilalle on asetettu Sun-Yat-senin laatima tasawallan ensimäinen perustuslaki, joka kuitenkin on aiottu wain wäliaikaiseksi. Parlamentin käskystä on poltettu Yuan-Shi-kain aikaiset postimerkit ja hänen paperirahansa tulewat menemään samaa tietä. Niiden tilalle on walmistettu uusia, nykyisen presidentin kuwalla warustettuja rahoja ja postimerkkejä. Uusi parlamentti on wielä määrännyt eräitten keisaripalwelusta warten awattujen temppelien sulkemisen.

Parlamentin awauksen yhteydessä sattui eräs ikäwä wälikohtaus. Kolme Hunanin maakunnasta kotoisin olewaa edustajaa toi matkatawaroittensa joukossa Pekingiin 24 kirstullista oppiumia, minkä arwo on wähintäin 2 miljonaa markkaa, aikoen sillä tehdä kauppaa. He owat kyllä joutuneet ansaan, mutta koko parlamentin maine on kärsinyt heidän lähtensä. Ja kuitenkaan heidän yrittämänsä affääri ei ole mitään tawatonta tässä maassa.

Wielä mainittakoon, että parlamentti on waatinut kansan tietoon saatettawaksi kaikki Yuan-Shi-kain tekemät lainat, selityksineen siitä, mihin rahat owat joutuneet. Tätä waatimusta on hallituksen kuitenkin waikea täyttää, sillä Yuan-Shi-kain aikainen rahaministeri Liang-Shi-ii on poistunut maasta papereineen. Lisäksi on eduskunta waltuuttanut nykyisen rahaministerin hankkimaan ulkomaalaista lainaa maan eriläin sekawien raha-asiain järjestämiseksi. Täten on lueteltu kaikki tärkein, mitä uusi Kiinan parlamentti toistaiseksi on saanut aikaan. Sen todellinen työkausi on sitäpaitsi wasta edessä. Sille apuaan antamaan on presidentti Li-Yuang-hung kutsunut tasawallan luojat: Sun-Yat-senin ja Huang-Sin'inkin, tarjoten heille loistokkaan ma'kan Shanghaista Pekingiin. Toistaiseksi nämä kuuluisuudet kuitenkin pysyttelewät asioista erillään.

*

Huolimatta parlamentin ja presidentin ponnistuksista uuden, paremman asiaintilan luomiseksi waltakuntaan jatkawat Etelän eri puolueet hallitukselle wihamielistä politiikkaansa, mikä tuntuu ulkomaalaisesta hywin nurinkuriselta. He syyttäwät hallitusta kolmesta seikasta: 1) hallitus ei ole luonut uutta ministeristöä, sellaista, jossa maan tunnetuimmat kyywt olisiwat edustettuina. Yuan-Shi-kailaisaikaisten ministerien kanssa he eiwät tahdo olla missään tekemisissä. 2) »Monarkistit» owat jääneet rankaisematta, waikka juuri tästä on yhä uudestaan tehty keskushallitukselle esityksiä. Näiden »monarkistien» rankaisemiseksi ehdotetaan perustettawaksi erityisiä tuomioistuimia niitä »kymmenen eri asteen» keisarillismielisiä warten, joihin he owat nämä jakaneet. Ankarin rangaistus olisi kuolemanrangaistus ja armotta olisi mestattawa kiihkoisimmiksi tunnetut Yuan-Shi-kaismieliset ylemmät sotilas- ja siwiliwiranomaiset; toiset pääsisiwät maanpaolla, wankeudella tai rahasakoilla. 3) Hallitus ei ole nimittänyt wallankumouksellisen puolueen esittämiä henkilöitä wirkoihin armeijassa, meriwäessä ja maakuntain hallinnossa, joissa yhä edelleen on lukematon joukko entisen presidentin asettamia wiranhaltijoita. Näiden henkilöiden edelleen wirassa pitämistä katsoo Etelän puolue taisteluwaatimukseksi.

Näihin kolmeen seikkaan kohdistuwat nykyisin Etelän rauhanwaatimukset ja asema on yhä kowin sekawa, kun keskushallitus ei ainakaan toistaiseksi ole niihin suostunut.

Tämä ristiriita keskushallituksen ja Etelän puolueitten wälillä saa jatkuwaa onnettomuutta aikaan, aiheuttaen wiime aikoina lukuisia kostotoita ja ryöwäysretkiä, jollaisista Kiinan warempi historia on niin rikas. Warsinkin kärsiwät Kuangtungin, Hunanin ja Setsuangin maakunnat. Werikosto on aina ollut wallalla Kiinassa ja nykyisin se on päässyt entistä suurempaan wauhtiin. Suuret suwut kamppailewat keskenänsä ja tasawallan puolueeseen lukeutuwat kostawat »kärsimyksen», minkä heille aiheutti kahtena wuonna wallalla ollut »keisaripuolue». Siimä silmästä ja hammas hampaasta on lakina, talojen poltot, murhat ja jäsenten silpomiset kuuluwat päiwäjärjestykseen. Sisämaassa asuwat lähetystyöntekijät saawat nähdä sydäntä särkeiwiä näkyjä: mestattujen päitä kylänteillä ja kaupunkien muureilla, ruumiita puroissa ja joissa, naisten pieksemisiä y.m. Kiinalaisen pohjaltaan raaka luonne on näin tullut mitä peloittawimmin näkywiin.

Sekasortoa lisäämät eräät Yuan-Shi-kailaiset sotapäälliköt, jotka eiwät ole totelleet hallituksen käskyä hajoittaa sotawäkensä ja luopua taistelusta tasawaltalaisia wastaan. Tällaisia sotilasjoukkojen komentajia, jotka tahtowat kostaa Yuan-Shi-kain puolesta, on wielä paljon, ja werisiä otteluita on tapahtunut heidän alkuunpanostaan eri osissa Kiinaa. Useat maakunnat owat täydellisen anarkian kannalla. Hunanissa esim. oli heinäkuun ajalla 6 eri kuwernööriä, jotka sotiwat keskenään. Woimakkain ja itsepintaisin wanhoista Yuan-Shi-kailaisista on Kuangtungin maakunnan kuwernööri Lung-Tsi-kuan, joka tottelematta Pekingin-määräyksiä ja säikkymättä Etelän tasawaltalaisten uhkauksia waan lisää sotajoukkojansa ja warustaa Kantonia, jonka ympäristöllä tätä kirjoitettaessa richuu sisäinen sota.

On selwää, että kun isot riitelewät, niin pienet tekewät samaa. Warsin kummallisia »sotaretkiä» käydään yltympäri eri maakuntia, univormuissa olewia niinkuin wormuttomiakin »sotamiehiä» waeltelee teitä ja kyliä, mikä minkin suuren herran wirka-asioilla. Päiwisin he tutkiwat, missä rikkautta löytyy ja öisin yhtywät näitä ryöstämään. Samaa tapahtuu kaupunkien kultasepille ja panttilaitosten isännille.

Surkuteltawalla kannalla owat siis edelleen Kiinan asiat. Koko maa on kiehuntatilassa. Tasawaltalaiset kyllä ennustawat sisäisen rauhan palaawaksi kohta kun juanshikailaisuus on häwitetty; muutama kuukausi waan ja maa on saawa kaiwatun lewon. Jospa niin olisi. Siwullisen tarkastajan on sitä waikea uskoa..

Kuling, elok. lopulla 1916.

Erland Sihwonen.

Muistakaa pääkaupungin tulewaa

Terweydentemppeliä

lahjoituksilla ja testamenteilla!

Suomen Hierojaseura.
Pohjarahasto on jo 20,000 mk.

19921

Tyttöjen käsityökirja.

Kirj. Eva Somersalo. 192 siv. Runsaskuvainen, 3 kirjaimistomallia ja iso kaavalehti. Sid. 2:50.

Käsityökirja on järjestelmällinen opastus käsitöiden perusteisiin, selittää yksityiskohtaisesti ja asiallisesti, mutta hyvin pirteällä ja yrittelemiseen rohkaisevalla tavalla käsityöainekset ja -välineet, ompelemisen, neulomisen, virkkaamisen, koukkuamisen, korjaamisen, mitanottamisen ja kaavapiirustuksen sekä antaa ohjauksia lukuisien esinetehtävien valmistamiseen paperikanavasta, vahakankaasta, kankaasta, ja vielä neuletöihinkin, virkkaustöihin ja pahvitöihin.

„On taidokkaasti ja tarkalla harkinnalla laadittu. Nti S. on onnistunut erinomaisesti työssään. Jokainen selitys tehty havainnolliseksi kuvan avulla, josta menettelytapa selvästi esiintyy." (U. Sissa A. Bruun.)

Tyttöjen kotitöitä.

Kirj: Eva Somersalo. 52 siv. Väinö Hämäläisen kuvitt. Sid. 75 p.

„Tämä kirja on senkaltainen, että olisi hankittava jokaiseen kotiin. Voisimme hyvin nimittää tätä hyvin järjestetyn ja hyvin hoidetun kodin käsikirjaksi." (Helsingin Sanomissa Alli Nissinen).

Kaikissa kirjakauppoissa!

Kansanvalistusseura, Helsinki. 19879

E. J. Kurikka:
Työnjohto.

Eri rakennusalojen työnjohtoon soveltuvia tietoja. Esipuheen kirj. prof. J. J. Sederholm.

»Lukiessa tätä teosta huomaa joka sivulta, että sen tekijä on lahjakas ja toimeensa innostunut ammattimies. Niin nuorten kuin vanhainkin kannattaa siis hyvin hankkia tämä teos kirjastoonsa — taikka sanokaamme kernaammin työpöydällensä, sillä kirja on niitä, joista työnjohtajalla usein on aihetta etsiä tietoja ja neuvoja töitä suunnitellessaan.»

(Arkkit., lehtori J. Stenbäck Rakennustaidossa.)

Hinta 2:50. Saatavana useimmista kirjakaupoista ja suoraan meiltä.

Rakentajain Kustannus-o.-y., Helsinki, Mikonk. 11. Puh. 6459. 19977

Erään yksityisnäyttelyn johdosta.

Viimeaikaisten taidenäyttelyjen kirjavassa sarjassa on nuoren esiintyjän V. Kojon yksityisnäyttely Stenmanin taidesalongissa herättänyt vähän keskustelua tämän lehden palstoilla. Lyhyt ilmoitus tästä näyttelystä — ilmoitus, joka ei ole mikään varsinainen arvostelu, vielä vähemmän »virallinen» semmoinen — pyrki viimalkaisesti esittämään hra Kojon taiteellisia harrastuksia, jotka ovat suuntautuneet sekä runoilliselle että maalaukselliselle alalle. Koska minua on moitittu ymmärtämyksen puutteesta ja harhaanmenosta mainitussa kirjoituksessani, koetan nyt täydentää sitä toisella poikkeamisella puheenaolevaan näyttelyyn ja sen yhteydessä oleviin asioihin.

Mitä tulee yleensä nykyisten monilukuisten näyttelyjen karakterisoimiseen, luulen että se on melkein vaikea tehtävä jokapäiväisessä sanomalehdessä. Puhuessaan suurelle yleisölle, johon kuuluu myös maaseudun tilaajat, täytyy arvostelijan yrittää jotakin yleistä tietä herättää mielenkiintoa taiteentuotteisiin, ja silloin tarjoutuu helpoksi apuneuvoksi esim. taulujen ja veistosten kirjallisen sisällön kertominen. Puhdas maalauksellisen ja veistoksellisen ytimen esittäminen käy ajan pitkään ikävystyttäväksi, värien ja muotojen luetteleminen abstraktiseksi. Ulkomaisessa taidekirjallisuudessa on käyty laajaa keskustelua siitä, miten kuvaamataiteellisia ilmiöitä olisi ylimalkaan yleisölle kirjallista tietä esiteltävä. Vaikeudet tässä suhteessa esiintyvät myös meikäläisissä sanomalehtioloissa, ja varsin kipeästi kaipaa erikoislehteä, joka voisi syvemmin ottaa asian huolekseen.

Jokapäiväisen sanomalehden täytyy nykyisen näyttelytulvan ja paperinpuutteen aikana pysähtyä etupäässä ilmoituksen luontoisiin kirjoituksiin. Missä jotakin erikoista ja syvällisempää ilmaantuu, siellä voi arvostelija yrittää jonkinlaista karakteristiikkaa, mihin voi oikeastaan vasta useampikertainen käynti näyttelyssä johtaa.

Puhuakseni hra Kojon näyttelystä voin mielelläni tunnustaa, että käydessäni siinä toisen kerran hänen maalauksensa esiintyivät paremmassa valossa. Siihen vaikutti jo se seikka, että avajaisaamun kirpeän sähkövalon sijasta maalauksia valaisi auringonvalo. Sinertävät ja ruskehtavat toonit sointuivat nyt lämpimämmin ja puhtaammin. Kuitenkin niitä haittaa joskus eräänlainen »likaisuus», joka on kyllä tahallista — maalari on sen avulla tahtonut aikaansaada hämyä ja salaperäistä tunnelmaa — mutta jonka toivoisi poistuvan, koska tarkoitettu vaikutus voitanee toistakin tietä saavuttaa. Niinkuin ilmoituksessani mainitsin, on hra Kojolla herkän näkijän lahjaa — vähäpätöisistä aiheista ja vaatimattomista rämeensopukoista voi hän saada lähtökohdan maalauksiinsa. Miellyttävästi vaikuttaa hänen kuvissaan hartaus, joka leimaa avutontakin ja vielä osaksi dilettanttimaista muotoa. Eräissä syksyisissä tauluissa, joissa on tahdottu kuvata luonnon salaperäistä syystunnelmaa, niittyjen omituista vihreyttä, pellolla kyyköttäviä kuhilaita, raskaita ja vetisiä pilviä, jonkun harmaan tai punervan saunan yksinäistä elämää, on V. Kojo onnistunut parhaiten. N:ot 4 ja 6 ovat näiden joukossa välittömimpiä.

Niin hyvää kuin tässä kaikessa onkin, ei se mielestäni vielä suinkaan todista vakiintunutta maalaria. Usein voi aivan alkavillakin ja diletanteilla olla samantapaista herkkyyttä, mikä saattaa sitten kadota ajan mukana. Onhan tunnustettava, että hra Kojo on jo elempänä taiteen vakavalla tiellä. Mutta, niinkuin sanottu, hänen runoelmissaan on intuitsioni vielä kovin epämääräinen, ja yrittäessäni viime kesänä lukea hänen novelliaan »Väärä vala» (Aika n:o 5), kompastuin heti siihen ulkomaiselta kajahtavaan vuoristoympäristöön, mihin suomalaiset sankarit olivat sijoitetut. Tulevaisuus on näyttävä, kuinka V. Kojo on suoriutuva kahden niin vaikean taiteen harjoituksesta kuin maalaustaide ja runous ovat. Tämän kirjoittaja on puolestaan kaikella myötätunnolla seuraava hänen kehitystään.

Näyttely Stenmanin salongissa on auki t. k. 17 p:ään.

O. O—n.

Suomalainen julkaisu arvosteltu ulkomailla.

(S.H.) Suomalaisen Tiedeakatemian julkaisema sarja Folklore Fellows Communications (Kansanrunouden ystäväin tiedonantaja), jota on ilmestynyt 23 numeroa, on saanut osakseen laajan selostuksen ja arvostelun amerikalaisessa aikakauskirjassa The Romanic Review (1916 n:o 1). Arvostelijan, New-Yorkin Cornell yliopiston opettajan T. F. Cranen mielestä tämä julkaisusarja »muodostaa tärkeimmän lisän kansanrunouden tutkimukselle, mitä on moneen vuoteen ilmestynyt. Se tulee epäilemättä herättämään uutta harrastusta aineeseen ja antamaan tutkijan käteen uuden tutkimus-aseen. Tämän terävyyttä ja kestävyyttä on vielä koeteltava, mutta kieltämätön on nyt jo tämän arvo ja mielenkiinto.»

»Jokaisen tieteenhaaran historiassa ilmenee sama huvittava ajatustoimintojen kehitys. Niinpian kuin joku käsitystapa vanhettuu tai kadottaa uskottavaisuutensa, tulee toinen sen sijalle. Kun kiintymys johonkin tutkimusaineeseen näyttää kokonaan lamautuneen, nousee uusi katsantokanta tai uusi tutkimustapa sitä virkistämään ja siihen uutta eloa luomaan. Siten kansanrunoudentutkimuksen alalla Grimmin (tarullinen) teoria väistyi Benfeyn (sadulle kirjallista alkuperää omaksuvan) teorian tieltä ja heidän mytologiset ja kielitieteelliset tutkimustapansa yleisemmälle kansatieteelliselle, jota Lang ja Frazer edustavat. Nyt kun viimemainittu teoria näyttää tyhjentyneen ja vakavia epäilyksiä on sen peruskäsitteiden paikkansa pitäväisyydestä, ainakin mitä satuihin tulee, esiintyy uusi metodi, joka vuorostansa on tutkimusta kiihoittava ja uutta harrastusta herättävä.»

Yksityiskohtaisesti tehdään selkoa Julius Krohn-vainajan historiallis-maantieteellisestä tutkimustavasta, jonka hän keksi Kalevalan runoja tutkiessaan ja jota sittemmin on kansansatuihinkin sovitettu.

Erikoisesti arvostelija panee huomiota A. Aarneen moniin julkaisuihin tässä sarjassa. Suomalaisten satujen luetteloa, joka käsittää 26,000 satutoisintoa, hän tavattoman työn tuloksena, joka avaa pääsyn suomalaisiin satuaarteihin toisten maitten oppineille ja epäilemättä tekee samanlaisten luettelojen tarpeen muuallakin tuntuvaksi. Aarneen katsaus maailman satukirjallisuuteen »hämmästyttää tietojen äärettömällä runsaudella alaansa hyvinkin perehtynyttä tutkijaa». Hänen toimittamansa vertailevan satututkimuksen opas on »ihmeteltävä tieteellisen työn suoritus, selvä ja tarkka; se on epäilemättä suuresti edistävä uuden tutkimustavan leviämistä».

Aarneen erikoistutkimuksista arvostelija vertaa erästä, joka käsittelee satua eläinten kieltä ymmärtävästä miehestä ja hänen uteliaasta vaimostaan, kuuluisan englantilaisen tiedemiehen J. G. Frazerin aikaisempaan saman aiheen käsittelyyn. »Näitä molempia tarvitsee vain keskenään verrata nähdäkseen Aarneen tutkimuksen pitkälle menevän etevämmyyden ja hänen käytettävänään olevain, Frazerille täysin tuntemattomain ainesten rikkauden.»

Teatterit.

Kansallisteatterissa

esitetään tänään klo 4 ip. ensi kertaa alennetuin hinnoin teatterin viimeinen kotimainen uutuus Konrad Lehtimäen 4-näytöksinen näytelmä »Perintö», Urho Somersalmi päätehtävässä. — Iltanäytännössä klo puoli 8 ip. esitetään tavallisin hinnoin toisen kerran Oscar Wilden 4-näytöksinen näytelmä »Lady Windermeren viuhka», Helmi Lindelöf, Lilli Tulenheimo ja Oskari Salo tärkeimmissä tehtävissä.

Lippumyymälä avataan tänään klo 2 ip.

Teatterilla on harjoituksen alaisena keskiaikainen, alkuaan englantilainen moralisteetti: »Jokamies» (»Everyman»), vanha näytelmä rikkaan miehen kuolemasta, jonka Huugo Jalkanen on suomentanut. Näytelmään on Jean Sibelius säveltänyt laajan musiikin orkesterille ja kuoroille. Ensi-ilta on suunniteltu marraskuun alkupäiviksi.

Kansan Näyttämöllä

esitetään tänään klo puoli 5 alennetuin hinnoin huvinäytelmä Naissankari. Iltanäytännöstä klo 8 näytellään seitsemästoista kerta Laulu tulipunaisesta kukasta. Sama kappale esitetään myöskin ensi tiistaina. — Lippumyymälä on auki tänään klo 12:sta ja ennakkomyynti tiistain näytäntöön on huomenna klo 12—3

Ensi torstaina on teatterilla ensi-ilta. Esitettävänä kappaleena on tshekkiläisen Ferenz Molnárin 3-näytöksinen Satu sudesta, jossa pääosia esittävät nti Lindberg ja herat Hildén ja Käyhkö.

Ruotsalainen teatteri

esittää tänään klo 2 alennetuin hinnoin Inspektorn på Siltala ja klo puoli 8 i. Ambrosiuksen. — Huomenna annetaan operetti Violinkungen; ennakko-osto tänään 12—3 ja 5:stä.

Uusia kirjoja.

Otavan

kustannuksella on ilmestynyt:

Voiman saanti ja siirto. Viktor von Niesiolovski-Gavinin teoksesta mukaellen ja lisäten suomentanut Ilmari Killinen. 216 siv. 123 kuvaa. Hinta nid. 5 mk.; sid. 7:50. — Tämä tärkeätä kysymystä valaiseva teos on ilmestynyt Suomalaisen kirjallisuuden edistämisrahaston avustuksella. Pitkin matkaa on kiinnitetty erityistä huomiota Suomen oloihin ja useat kotimaiset tehtaat ja laitokset ovat teosta varten auliisti antaneet sekä tietoja että kuvia koneistaan.

Lyhyt höyrykoneoppi. Kirjoittanut W. V. Forsman. Kolmas, kokonaan uudistettu painos, jonka on toimittanut Teknillisen Korkeakoulun lehtori Emil Saraoja. Hinta sid. 4:25.

Terveysopin pääpiirteet. Oppikirja koulua ja kotia varten. Kirjoittanut Max Oker-Blom. Kolmas, lisätty painos. 120 siv. 59 kuvaa ynnä kolme värillistä taulua. Hinta 1:50; sid. 2 mk.

Aakkosellinen sanasto J. E. Kerkkolan lukukirjaan »Deutsche Stilproben». Toimittaneet J. E. Kerkkola ja A. Paasio. Hinta 1:50.

Algebrallisia tehtäviä ja johdantoa korkeampaan analyysiin. Kirjoittaneet J. Kahilus ja G. Tegengren. Edellinen osa: Keskikoulua varten. 153 siv. Hinta 2:40; sid. 3 mk.

Caesarin »Gallian sodan» neljännen kirjan sanasto ja selityksiä. Kirjoittanut Veikko Pakarinen. VIII + 77 siv. Hinta 2 mk.

Hanna Järvi: Seppolan lasten kasvitarha. Kuvittanut R. Koivu. 111 siv. Hinta 1:75.

August Strindberg: Tschandala. Romaani. Suomentanut Aarni Kouta. 164 siv. Hinta 1:75.

Anna Baadsgaard: Muistojen maa. Romaani. Suomentanut Helmi Krohn. 184 siv. Hinta nid. 1 mk., sid. 2 mk. Otavan 50-pennin kirjasto n:o 112—113.

— **Suomen taiteilijain näyttelyssä** Ateneumissa on näyttelyn ensimäisen viikon kuluessa myyty 14 teosta, nimittäin: Mikko Carlstedtin »Kylä», R. Gladin »Rantamotiivi», Hj. Granin »Maisema», Eero Nelimarkan »Pohjalainen maisema» ja »Kevätpäivä», Lyyli Ollilan »Poika», H. Tandefeltin »Syysmaisema», etsaus, kahtena kappaleena, »Sisäkuva», etsaus, »Kymistä», etsaus, ja »Veräjä», etsaus, E. Vasströmin radeeraus »Työstä kotiin», L. Ylösen »Tie» ja N. Åströmin »Kenttä». — Näyttely on auki joka päivä klo 11—4.

— **Stenmanin Taidesalongin uudet taiteilija-apurahat,** suuruudeltaan 500 mk., on annettu maalareille I. Aallolle, Valle Rosenbergille, Anton Lindforssille, Mikko Oinoselle ja Veikko Purolle sekä kuvanveistäjä Into Saxelinille.

Taiteilijaseuran syyskokous.

(S.T.T.) Taiteilijaseuran varsinaisessa syyskokouksessa eilen illalla seuran huoneustossa luettiin tilikertomus sekä tilintarkastajain lausunto ja myönnettiin johtokunnalle vastuuvapaus. Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti taiteilija Magnus Enckell ja varapuheenjohtajaksi niinikään yksimielisesti kauppias Victor Hoving. Intendentiksi valittiin taiteilija Toivo Vikstedt sekä johtokunnan jäseniksi taiteilijat Juho Rissanen, Marcus Collin ja Viljo Kojo. Ostolautakuntaan valittiin kuvanveistäjä Gunnar Finne ja taiteilija R. Ekelund. — Taiteilijaseuraan kuuluvaa maalariliittoa kehoitettiin kokoontumaan ja valitsemaan keskuudestaan oman johtokunnan.

Kokouksessa luettiin äskeisen, lehdissä mainitun näyttelyrakennuslahjoituksen lahjoituskirjelmä, mainitsematta kuitenkaan lahjoittajan nimeä. Kirjelmän johdosta päätettiin lähettää kiitossähkösanoma lahjoittajalle.

Käsiteltävänä oli myöskin kysymys seuran lainarahastosta. Seura päätti jättää rahaston säännöt muuttamatta, mutta päätettiin kuitenkin, ettei laiinarahastosta toistaiseksi myönnetä lainoja, vaan annetaan sen pääoman kasvaa ensin jonkun verran suuremmaksi.

Kokouksessa oli määrä antaa taloudellinen selonteko silhuettikokoelmista, mutta ei kukaan kokoelmain huolehtijoista ollut selontekoa seuran johtokunnalle toimittanut, joten selonteko jäi antamatta.

— **Konsertit tänään:** Ida Ekmanin päiväkonsertti Vanhalla ylioppilastalolla klo 2 päiv.

Kaupunginorkesterin kansansinfoniakonsertti klo 5 ip.

Kaupunginorkesterin helppotajuinen konsertti klo 8.

— **Taidegalleria. Berndtson-näyttelyn viimeinen päivä tänään.** Taidegallerian järjestämä Gunnar Berndtsonin teosten muistonäyttely, joka yleisön taholta on saanut osakseen vilkasta huomiota, on tänään Ateneumissa viimeistä päivää avoinna. Mitään eri maksua ei näyttelyssäkävijöiltä kanneta gallerian tavallisen pääsymaksun lisäksi. Koska väkeä arvatenkin tulee runsaasti, pidetään galleria avoinna klo 10—4.

— **Uusi Teatteri.** Viime torstaina alotti Uusi Teatteri kiertomatkansa, joka tulee käsittämään koko Suomen. Aikomuksena on antaa 63 näytäntöä. Kiertomatkaohjelmistoon kuuluu paitsi jo täällä esitetyt Ibsenin draama »Östrotin Inger-rouva» ja rva Willman-Elorannan »Rakkauden orjuus», myös Somerset Maughamin 3-näytöksisen komedian »Uusi Eeva», minkä ensi-ilta oli torstaina Hyvinkäällä. Salin täytteinen yleisö otti kappaleen vastaan ihastuksella.

Teatteri kiertää nyt ensin Karjalaan ja Savoon, poiketen välillä Pietariin.

— **Hra O. Merikanto** tulee esiintymään oratoriomusiikki-illoissa, joita Pietarissa järjestää laulajatar Meitshik, kertoo »Birsh. Vedomosti».

— **Maggie Gripenbergin tanssinäytäntö** on Kansallisteatterissa tiistaina klo ½8 ip.

Muut lehdet.

KANSALLISUUSKYSYMYS JA INKERILÄISET.

(S.H.) »Inkeri»-lehden viime numerossa käsitellään ylläolevalla otsikolla mielenkiintoisesti inkeriläisten suhtautumista kansallisuuskysymykseen. Kirjoitus sisältää pääasiallisesti seuraavaa:

Inkerin kansan siveellisistä cloista, sen kunnosta, on lausuttu paljon pahaa. On sanottu, että se kansa on niin rappeutunutta, ettei se kykene enään kauan säilyttämään omaa kansallisuuttaan, vaan on tuomitta kuolemaan. Rappeutumisesta puhuttaessa on etupäässä tarkoitettu inkeriläisten suhtautumista omaan kansallisuuteensa ja omaan kieleensä.

Asiat eivät kuitenkaan lehden mieleistä vielä toistaiseksi ole niin toivottomalla kannalla kuin mitä ensi silmäyksellä voisi luulla. »Kun ajattelee, että Inkerin kansa on yli 200 vuotta asunut venäläisen kansan keskuudessa ilman että se on sen enempää kansallisuuttaan menettänyt, vaikka sivistystasokin on ollut verrattain alhainen, niin todistaa tämä seikka jo jonkinlaista kansallista kuntoa, eritoten kun ottaa huomioon ne erittäin vaikeat olosuhteet, joissa on täytynyt toimia.»

Inkerin kansa on monin paikoin vielä ilahduttavan paljon suomalaista. »Tapaa vieläkin inkeriläisiä, joilla on kalliina sydämen asiana kysymys kansallisuudesta. Nousevassa polvessa on osottautunut myöskin olevan joukko kansan miehiä, joitten syöän sykähtelee lämpimästi omia sivistyspyrinnöitä ajatellessaan. Kun vielä ottaa huomioon ne monet laajat alotteet inkeriläisen sivistystyön vainiella, jotka ovat viime vuosina joutuneet päiväjärjestykseen, niin täytyy todellakin vielä luoda toivova katse tulevaisuuteen. Ei kaikki ole menetettyä!», lausuu lehti, ja jatkaa:

»Kansan siveelliseen kuntoon kuuluu vielä paljon muutakin kuin kansallisuustunto, joita muita varsin tärkeitä puolia ei myöskään saisi millään tavoin syrjäyttää. Tällaista kansallista kuntoa on omiaan selvittämään kansan oikeustajunta, s.o. käsitys oikeasta ja väärästä sekä kysymys velvollisuudentunnon suuruudesta. Mitä inkeriläisiin tässä kohdin tulee, niin eivät asiat ole kovin ilahduttavia. Kieroja katsantokantoja siitä, mikä on oikein ja mikä väärin, mitä voi itselleen sallia ja mitä ei, tapaa kaikkialla. Erikoisesti on velvollisuudentunto kovin vähän tunnettu käsite, mikäli sitä muutamissa voi ollenkaan puhua. Poikkeuksia luonnollisesti on. Tähän seikkaan lienee ennen kaikkea vaikuttanut miljoonakaupungin läheisyys ja ympäröivä vieras kansa.»

Venäjältä.

(S.H.) Protopopovin Moskovassa sanomalehtien edustajille pitämä puhe. — Mitä Protopopovin duumalle esittämä deklaratsioni tulee sisältämään? — Stürmerin erikoiskomitea päättänyt lakkauttaa ruht. Obolenskin komitean. — Yhteiskunnallisten järjestöjen ja valtakunnanduuman edustajat kokoontuvat neuvottelemaan elintarvekysymyksestä. — Pohjoisen rintaman armeijain päällikkö ilmoittaa voivansa ottaa varustaa Pietarin kaupungin elintarpeilla.

Protopopovin puhe.

(S.H.) Viime perjantaina saapui sisäministeri Protopopov Moskovaan, missä hän »Djenin» kertoman mukaan klo 5 ip. otti vastaan Moskovan sanomalehdistön edustajat.

Vastaukseksi sanomalehtimiesten pyyntöön, että sisäministeri ilmoittaisi jotakin ohjelmastaan, Protopopov lausui seuraavaa:

»Te haluatte, herrat, saada tieteja ohjelmastani. En voi siitä ilmoittaa mitään, sillä minun ohjelmani on — nykyisen ministerineuvoston ohjelma. Nykyhetkellä ei voi olla muuta ohjelmaa. Mitä tämän ohjelman sisältöön tulee, tekee siitä selkoa ministerineuvoston puheenjohtaja valtakunnanduumassa. Minä olen vain yksi yhdistetyn hallituksen jäseniä. Olisiko johdonmukaista ja järkevää, että minä omasta puolestani antaisin henkilökohtaisia tietoja vastaisesta työstäni. Hallituksemme ohjelman suuntaviivat esittää Stürmer valtakunnanduuman avajaisissa. Tämä tapahtuu aivan lähimmässä tulevaisuudessa.»

Sanomalehtimiehet pyysivät ministeriä lausumaan mielipiteensä elintarvekysymyksestä, joka nykyään on herättänyt niin suuria levottomuutta.

— Moskovan varustaminen elintarpeilla, lausui Protopopov, on hallitsijan erityisenä huolena. Kaikki puutteellisuudet tässä suhteessa ovat erittäin raskaita Hänen Majesteetilleen, sen vuoksi, että Moskova on aina ollut ja tulee olemaan Venäjän isänmaallisuuden kehtona. H. M. Keisari luottaa lujasti siihen, että Moskova säilyttää sille ominaisen mielialan nykyhetkenäkin ja että se pysyy lujuudessaan horjumattomana. Tietenkin ovat vajavaisuudet elintarvekysymyksen järjestelyn alalla sodan aikana välttämättömiä, mutta mikäli mahdollista ovat ne järjestettävät ja niitten on saatava oikea ratkaisu. Näin ollen tulee väestön asema lähimmässä tulevaisuudessa helpottumaan. Olen Itsevaltijaalta Hallitsijaltamme saanut käskyn ryhtyä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin elintarvekysymyksen järjestämiseksi, jotta väestö ei kärsisi, enempää kuin on välttämätöntä tämän suuren sodan aikana.

Väestön kärsimyksiä ei ikävä kyllä voida välttää. Hallituksen tehtävänä on täyttää H. M. Keisarin antamat käskyt siten, että ne todella tulevat sovitettua elämään. Toistan, että kaikki tämä liikuttaa H. M. Keisarin sydäntä mitä syvimmästi. Häntä liikuttavat ne kärsimykset, joita hänen kansansa saa kokea. Mutta, luonnollisesti, te käsitätte, hyvät herrat, että sota, kun se kerran on alkanut, on käytävä voittoisaan loppuun. Tämä sota on ainoa laatuaan historiassa. Tällaista sotaa ei muista mikään kansa. Suuri on näin ollen myöskin se työ, jonka Venäjä ja me saamme suorittaa. Jos me jätämme tämän sodan keskeneräiseksi nykyisten meille edullisten olosuhteitten vallitessa eri valtioitten kesken, tulee se ehdottomasti toistuman eivätkä olosuhteet silloin enää tule olemaan näin edulliset kuin nyt.

Koko Venäjän kansa taistelee, se taistelee koko olemuksellaan ja verelään, ja siksi vaaditaan paljon kärsivällisyyttä. Tämä on välttämätöntä koko valtakunnan vuoksi. Jumala on laupias, asiamme edistyy ja lopun rusko jo kajastaa. Juuri siksi nykyisissä vaikeissa olosuhteissa, jotka vallitsevat koko Venäjällä ja etenkin Moskovassa, minä vetoan teidän kärsivällisyyteenne ja isänmaallisuuteenne, jota on osoittanut koko Venäjä ja kaikki H. M. Keisarin alamaiset, voisinpa lisätä, uskonnosta, säätyluokasta ja politiseista vakaumuksesta riippumatta. Tämähän isänmaallinen tunne on yhdistänyt ja yhdistää koko kansan taistelussa viholliset vastaan. Tätä seikkaa ei voida arvioida liian suureksi, sillä yksimielisyydessä piilee voima. Näin ollen me tulemme voittamaan. Mitä aineellista ja henkistä rikkautta voitto tulee tuomaan tullessaan, sen te, hyvät herrat, hyvin tiedätte.

Suokaa anteeksi, että rajoitan puheeni tähän, sillä kaikki ennakolta määrätyt ohjelmat ovat arvoituksellisia.

Protopopov ja duuma.

(S.H.)

»Birsh. Vjedomosti» kertoo, että sisäministeriön eri osastojen päälliköt ovat saaneet käskyn laatia selostuksia Protopopoville tärkeimmistä kysymyksistä.

Näitten selostuksien perusteella aikoo ministeri duumassa antaa deklaratsionin, jota jo hyvissä ajoin ryhdytään laatimaan.

Yllämainittujen tärkeimpien kysymyksien joukossa, volostisemstvoja lukuunottamatta, ovat kaupunkireformia sekä yhdistymis- ja kokoontumisvapautta koskevat lakiehdotukset.

ELÄMÄN KALLEUTTA VASTUSTAVA KOMITEA.

(S.H.) »Utro Rossijin» tietojen mukaan on viiden ministerin komitea Stürmerin puheenjohdolla käsitellyt ruhtinas Obolenskin puheenjohdolla toimivan elämänkalleutta vastaan taistelevan komitean ohjesääntöä. Suurin osa komitean jäsenistä vaati yllämainitun ruhtinas Obolenskin komitean poistamista, koska se koko olemassa olonsa aikana ei ole tehnyt mitään elämän kalleuden vastustamiseksi ja toisaalta taasen, kuten maanviljelysministeri, kreivi Bobrinski ja kauppaministeri Shahovskoi huomauttivat, on se koko ajan toiminnallaan loukannut elintarve- ja polttoainekomitean oikeuksia sekä herättänyt kyselyjä ja vastalauseita näitten komiteain jäsenten ja lainsäädännöllisten laitosten edustajain puolelta.

Komitean istunnossa kävi ilmi, että Obolenskin komitean varten on myönnetty yli 100,000 ruplaa.

*

»Russk. Slovo» kertoo, että nykyään harjoitetun elämän kalleutta vastaan taistelleen erityisen komitean puheenjohtaja, ruhtinas Obolenski nimitetään huhujen mukaan Jaroslavin kuvernööriksi.

ELINTARVEKOMITEAN ISTUNTO.

(S.H.) Elintarvekomitean kokouksessa viime keskiviikkona teki duuman jäsen Voronkov selkoa elintarvekysymyksen nykyisestä tilasta.

Tämä suuria ponnistuksia kysyvä tehtävä vaatii ennen kaikkea toiminnan oikeata keskittämistä. Ja kuitenkin on päävaltuutetulla, lukuunottamatta hänen työtään elintarvekomiteassa, vielä joukko muita velvollisuuksia.

Maanviljelysministerin apulainen Njeverov huomautti, että maanviljelysministeriö on toiminnassaan aina nojautunut ja nojautuu edelleenkin yhteiskunnallisiin voimiin. Puhuja ilmoitti m. m., että näinä päivinä tullaan tarkastamaan suunnitelmaa elintarpeista huolehtivan keskuslaitoksen laajentamiseksi ja paikallisten elinten perustamiseksi.

Maanviljelysministeri, kreivi Bobrinski huomautti, että itsenäisen elintarvelaitoksen perustamista olisi pitänyt ajatella aikaisemmin. Nykyään on jo myöhäistä hävittää olemassaoleva järjestö. Sitä voidaan ainoastaan täydentää ja parantaa.

Lopuksi käsiteltiin kokouksessa kysymystä Pietarin varustamista lihalla koskevien sääntöjen muuttamisesta. Kokouksessa ehdotettiin, että lisättäisiin jokapäiväistä liha-annosta, joka nykyään on 3 solotnikkaa henkeä kohti.

Kovalevski puolusti korttijärjestelmän voimaansaattamista lihalle.

Pietarin kaupunginpäällikön mielestä on korttijärjestelmän voimaansaattaminen erittäin vaikea tehtävä, sillä suurin osa Pietarin väestöä syö kotona.

Jättäen korttijärjestelmää koskevan kysymyksen avonaiseksi, päätti komitea lisätä liha-annosta neljäsosanaulaan päivää kohti neljän lihattoman päivän ollessa voimassa. — »Retsh».

Suomen kaikkien kotien joulujulkaisut

Joulutunnelma
Nuorison Joulu
Lasten joulukirja

ilmestyvät jälleen ensi jouluksi, vaikeista oloista huolimatta entisten vertaisina, mahdollisuuden mukaan vielä niitäkin arvokkaampina.

Joulutunnelma

Kirjallistaiteellinen joululehti

Hinta taideliitteineen 2:50,

muodostuu tänäkin vuonna Suomen ehdottomasti ensimäiseksi loistojoululehdeksi, niin hyvin sisältöönsä kuin ulkoasuunsakin nähden. Maamme parhaat kirjalliset ja taiteelliset voimat ovat antaneet avustustaan. Seuraava luettelo takaa sisällön arvokkuuden:

Eero Alpi	Fr. J. Lindström	Albert Edelfelt
Jalmari Hahl	Severi Nuormaa	Albert Gebhard
Iivo Härkönen	V. Tarkiainen	Väinö Hämäläinen
Santeri Ivalo	U. V. Valakorpi	Rurik Lindqvist
Arvid Järnefelt	Kyösti Vilkuna	Leevi Madetoja
Ilmari Kianto	Paavo Virkkunen	Onni Muusari
Helmi Krohn	*	V. Soldan-Brofeldt
Larin Kyösti		Eric Vasström
Ernst Lampén	Väinö Blomstedt	Fr. G. Älander
Eino Leino	Axel Ekroos	y. m, y. m.

Taideliitteinä hienoina moniväripainoksina, seuraa lehteä tänä vuonna **Albert Edelfeltin** „Suru" ja **R. Löfgren'in** „Kaarina Maununtytär ja Eerik XIV". — **Leevi Madetojan** uusi sävellys „Talvikuutamolla" edustaa ansiokkaasti musiikaalista puolta.

Kaikkina edell. vuosina on „Joulutunnelma aina loppunut kesken; epäilemättä on niin käyvä myös tänä vuonna. Siksi kehoitammekin kaikkia tositaiteellisen joululehden harrastajia ajoissa tilaamaan tämän loistojulkaisun. Samoin kehoitamme kaikkia asianymmärtäviä kansalaisia maaseuduilla ja kaupungeissa ryhtymään lehden levittäjiksi. Menekki kaikkialla on suuri ja taattu. Tilauksia ja asiamiehiä ottavat Suomen kaikki kirjakaupat ja lukuisat maaseutuasiamiehemme sekä kustantaja. **Pyytäkää tilauslistoja,** nähdäksenne mitä kaikkea „Joulutunnelma" tarjoaa.

„Nuorison Joulu" ja **Lasten joulukirja"**
hinta 60 p. hinta 60 p.

ilmestyvät entisen tapaisina, runsaalla ja vaihtelevalla sisällyksellä varustettuina. Ne leviävät kymmeninä tuhansina kappaleina Suomen joka pitäjään, aina Lapin perukkoja myöten. „Lasten joulukirja" on tullut perin suosituksi kansakoululasten lahjakirjana. Oivallisen hyvän työn tekevät ne, jotka hankkivat tahi lahjoittavat sen paikkakuntansa koululaisille.

Myös näille julkaisuille haluttaan uusia levittäjiä kaikkialle. Lähettäkää osotteenne allaolevalla lipulla, saadaksenne tilauslistat ja asiamiesohdot. Kiirehtikää!

Kustannusliike Arvi A. Karisto, H:linna.

Irtileikattava!

Lähettäkää **Kariston joululehtien** tilauslistat seuraavalla osoitteella:

19806

Jyväskylän Kesäyliopiston ja Tieteellisen Kirjaston

arpajaisissa ovat voittoina m. m.

20,000:—, 10,000:— ja 3,000:— markan maatilat tai muut voittajien itsensä valitsemat kiinteimistöt; **kymmenet 1,000—500—100: — ja tuhannet 100—5:—** markan ostokortit ja lukuisat lahjoitetut voitot.

Kokkolan Suom. Yhteiskoulun

arpajaisissa:

10,000:—, 3,000:—, 1,500:—, 750:—, 500:—, 300:— markan maatilat, huonekalustot, y. m.; kymmenet **150:—, 100:—, 90:—, 80:—, 70:—, 60:—, 50:— markan** sekä tuhannet 50—5:— markan arvoiset ostokortit.

Tyrvään V. P. K:n 50-pennin

arpajaisissa:

3,000:— markan huvila, 1,000: markan huonekalusto, 5:det 100:— markan kirjastot sekä kymmenet **50 25:— markan** ja lukuisat pienemmät ostokortit tai esineet.

Asiamiesten lahjapalkkioista

näissä arpajaisissa mainittakoon:

2,000:—, 1,000:—, 750:—, 300:—, 300:—, 200:—, 100:— markan ja erittäin huomattava määrä 50:—, 25:—, 20:— ja 15:— markan. Kun vertaa lahjapalkkioiden suuruutta arpajaisten arpamäärään, niin jokainen myöntää, että arpajaisemme tarjoavat asiamiehillekin edullisimmat ehdot.

Tarmokkaita ja rehellisiä asiamiehiä otetaan kaikkialle!

Postimaksujen säästämiseksi kehoitamme tilauksia tehdessänne käyttämään alaolevaa tilauslomaketta ja lähettämään sen jollekin meistä (kaikkia näitä ennakkoarpoja voitte tilata samalla osoitteella):

Jyväskylän Kesäyliopiston ja Tieteellisen Kirjaston Arpajaistoimisto
Kokkolan Suom. Yhteiskoulun Arpajaistoimisto
Tyrvään V. P. K:n Arpajaistoimisto

Helsinki, Mikonkatu 23. Puhelin 7280. Konttoriaika 9—5.

Irtileikattava ja lähetettävä avonaisessa kirjekuoressa, jolloin tilaus tulee meille 5 pennin postimaksulla. 19888

Tilataan:
50, 100, 150, 200 kpl. Jyväskylän Kesäyliopiston ja Tieteellisen Kirjaston;
50, 100, 150, 200 kpl. Kokkolan Suom. Yhteiskoulun ja
50, 100, 150, 200 kpl. Tyrvään V. P. K:n ennakkoarpoja myytäväksi ja tilitettäväksi tarjoamillanne ehdoilla. (Numerot, joita ei haluta, pyyhitään pois.)

Nimi _____

Arvo tai ammatti _____

Osoite _____

Lähettäkää:
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20 kpl. Jyväskylän Kesäyliopiston ja Tieteellisen kirjaston;
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20 kpl. Kokkolan Suom. Yhteiskoulun;
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20 kpl. Tyrvään V. P. K:n ennakkoarpoja postitetuannilla. (Numerot, joita ei haluta, pyyhitään pois.)

Nimi _____

Arvo tai ammatti _____

Osoite _____

»Utro Rossiji» kertoo, että elintarvekysymyksen nykyisen vakavan tilan vuoksi pidetään näinä päivinä Pietarissa yhteiskunnallisten järjestöjen johtajain neuvottelukokous, johon saapuvat osaa ottamaan ruhtinas Ljvov, Gutshkov, Tshelnokov, Fedorov ja muutamia valtakunnanduuman jäseniä, jotka ovat jäseninä elintarvekomiteassa.

SOTILASVIRANOMAISET JA ELINTARVEKYSYMYS.

(S.H.) »Retshin» tietojen mukaan pidettiin Pietarissa viime torstaina pohjoisen rintaman varustamispäällikön, kenraali Pokotilon puheenjohdolla uusi neuvottelukokous, jossa käsiteltiin kysymystä Pietarin varustamisesta elintarpeilla.

Kokoukseen ottivat osaa Pietarin sotilaspiirin ylipäällikkö, kenraali Habalov, maanviljelysministerin apulainen Njeverov, Pietarin sotilaspiirin ylipäällikön apulainen, senaattori Pleve, kaupunginpäällikkö, ruhtinas Obolenski ja kaupunginpää Leljanov. Paitsi ylämainittuja, oli kokoukseen kutsuttu Pietarin sanomalehdistön sekä kauppa- ja teollisuusmaailman edustajia.

Avatessaan kokouksen kenraali Pokotilo ilmoitti, että Pietarin varustamiseen elintarpeilla oli kiinnittänyt huomiotaan pohjoisen rintaman ylipäällikkö, joka tätä varten oli valmis antamaan elintarpeita. Kenraali Pokotilon mielestä ei tämä kuitenkaan pelasta Pietaria elintarvepulasta. Sen selvittämiseksi on välttämätön niin yhteiskunnallisten voimain kuin kauppa- ja teollisuuspiirienkin yhteistyö. Viimeksi mainittujen on kieltäydyttävä yksityisistä eduistaan ja työskenneltävä sovussa muitten laitosten ja yhteiskunnallisten järjestöjen kanssa vaikeuksien poistamiseksi.

Tämän jälkeen kääntyi Pokotilo läsnäolevien sanomalehdistön edustajain puoleen, pyytäen heitä antamaan tässä tehtävässä apuaan sotilas- ja siviliviranomaisille, selittämällä sanomalehtien palstoilla pulan poistamista tarkoittavia toimenpiteitä karttamalla yksipuolista arvostelua ja suhtautumalla suopeasti niihin virheisiin, joita voi sattua tässä suureessa ja tärkeässä tehtävässä. Sanomalehdistön on myötävaikutettava siihen, että väestö vähentää vaatimuksiaan. Edelleen lausui puheenjohtaja toivomuksen, että sanomalehdistö selittäisi väestölle, että vehnäjauhojen puutteen korvaa ruisjauhojen runsaus, joten väestö ei mitenkään voi joutua kärsimään leivän puutetta.

Lopuksi ilmoitti kokouksen puheenjohtaja, että sotaministeriö antaa Pietarin varten 200,000 puutaa ja Moskovaa varten 100,000 puutaa sokeria.

Maanviljelysministerin apulainen ilmoitti tämän johdosta, että Pietari siten pelastuu sokeripulasta, sillä lähimmässä tulevaisuudessa saapuu Pietariin Kiovasta 132 vaununlastia sokeria, josta jo on lastattu 97 vaununlastia.

Ruisjauhoja riittää Pietarissa ainakin 8 kuukaudeksi, suolaa ja erilaisia kyynejä 6—7 kuukaudeksi.

Njeverov ilmoitti edelleen, että lähiaikoina aletaan voimaan korttijärjestelmä. Erittäin kärjistynyt on kysymys pääkaupungin varustamisesta voilla. Tammikuuhun mennessä voidaan Europan Venäjän kaupunkeihin tuoda kaikkiaan ainoastaan 150 000 puutaa voita, josta melkoinen osa menee sairaaloihin.

Munia ja vihanneksia on riittävästi.

Tämän jälkeen sukeutui kokouksessa lyhytaikainen keskustelu, jonka jälkeen Njeverov lausui julki vakaumuksen, että yhteiskunnallisten voimain ja sanomalehdistön avulla voidaan voittaa kaikki vaikeudet ja väestö rauhoittuu.

Suikiessaan kokouksen kehoitti kenraali Pokotilo armeijan ylipäällikön puolesta kaikissa vaikeissa tapauksissa kääntymään sotilasviranomaisten puoleen, jotka tulevat antamaan kaikkea mahdollista apua.

AMERIKALAISET JA KARJANHOITO.

(S. H.) Venäläis-amerikalainen kauppakamari on pannut vireille kysymyksen pohjolan niittyjen käyttämisestä karjanhoitoon, amerikalaisen rotukarjan tuomisesta Aunukseen, Vienan lääniin ja Vologdan tienoille sekä amerikalaisen pääoman sijoittamisesta näissä kuvernementeissa suuriin karjanhoitoyrityksiin. Kamari on pyytänyt semstvoilta ja muilta laitoksilta mainituissa läänissä tietoja niityistä ja laitumista sekä agronomien mielipidettä tässä asiassa. Myös Aunuksen, Arkangelin ja Vologdan kuvernööreiltä on kamari pyytänyt kannatusta. Amerikalais-venäläisen kauppakamarin Newyorkissa on kehoitettu ryhtymään toimenpiteisiin amerikalaisten pääomien siirtämiseksi Pohjois-Venäälle karjanhoidon ja maitotalouden elvyttämiseksi. — »Arhangelsk».

— **Uusi valtakunnanneuvoston jäsen.** Vitebskistä, lokak. 14 p. (P.T.) Valtakunnanneuvoston jäseneksi Vitebskin kuvernementista on valittu entinen Vitebskin, nykyinen Harkovin varakuvernööri, vapaaherra Rosen.

— **Radiumilöytö.** (S.H.) Geologi A. Ljvov, joka tänä kesänä Keis. maantieteellisen seuran Irkutskin osaston puolesta teki retken Hamar-Dabanin vulkaniselle seudulle, on Sudankajoen laaksosta löytänyt radioaktiivisia kivennäisiä, esim. mendeleviitia, joka sisältää 20 pros. uraninalmia. — Prav. V.

— **Varastoja löydetty.** Odessasta, lokak. 14 p. (P.T.) Eräässä suuressa pankin varastossa on huomattu suuria varastoja tavaroita, m.m. nahkoja ja hartsia.

— **Sotarosvous.** Kiovasta, lokak. 14 p. (P.T.) Loumaisten armeijain ylipäällikkö on julaissut päiväkäskyn, jolla saatetaan tiedoksi, että tod. valtioneuvos Savitsh on nimitetty esikunnan päällikön päävaltuutetuksi tutkimaan väärinkäyttöjä sotakulkumeuvojen ylihallituksen laskuun suoritettavissa töissä ja hankinnoissa. Väärinkäyttöjen tutkimista varten asetetaan keskushallinto ja kolme sen osastoa, nim. Kiovaan, Moskovaan ja Pietariin.

*

Moskovasta, lokak. 14 p. (P.T.) Täällä muodostetaan yhdistys sotarosvouden vastustamista varten. Yhdistyksen jäsenet tulevat keräämään tietoja pankkien ja yksityisten henkilöiden harjoittamista keinotteluista, minkä jälkeen johtokunta tarkistaa tietojen todenperäisyyden ja julkaisee ne sekä ilmoittaa ne sisäministeriille ja prokuraattorille. Yhdistyksen etunenässä on valtuusmies Shamin ja on yhdistyksellä lainopillinen osasto.

— **Sairaussuhteet Helsingissä.** (S.H.) Seuraavat uudet taudinkohtaukset kaupungissa ilmoitettiin 1/10—7/10 päivien välisellä viikolla (numerot sulukkeiden sisällä merkitsevät taudinkohtausten lukua edellisellä viikolla):

oisintotyyfusta	—	(—)
gastrista ja vaihtelevaa kuumetta, febricula	2	(6)
vilutautia	1	(1)
influensaa	34	(16)
tartt. selkäydin ja aivokalvojen tulehd.	1	(—)
aasial. koleraa	—	(—)
punatautia	1	(1)
kotimaista koleraa, epideem.		
vatsa- ja suolikatarria	—	(3)
vatsa- ja suolikatarria	67	(87)
isoarokkoa	—	
vesirokkoa	7	(6)
tulirokkoa	14	(11)
tuhkarokkoa	16	(21)
viburirokkoa	3	(—)
ruusua	1	(2)
verenmyrkytystä	1	(—)
lapsivuodekuumetta	—	(1)
kurkkumätää	11	(10
kuristustautia	4	(1)
kurkkutautia	46	(50
kurkunpää- ja keuhkokatarria	128	(135)
hinkua	4	(15)
keuhkotulehdusta	19	(24
sikotautia	—	(—
niveleinlä	4	(0)
tuberk. aivokalvon tulehdusta	1	(—)
keuhkopussin tulehdusta	5	(12)
vatsakalvon tulehdusta	—	(—)
umpisuolen tulehdusta	14	(9
syphilis. recens	13	(12
gonorrhoe	59	(4
ulcus molle	12	(6)
Yhteensä	469*	(478

*) Näistä on 91 tapausta alueläävien ilmoittamia.

Kaupungin sairaaloissa oli sairaiden luku 1/10—7/10 päivien välisellä viikolla keskimäärin päivässä: Marian sairaalan sisätautiosastolla 170, Marian sairaalan kirurgisella osastolla 51, Marian sairaalan kulkutautiosastolla 116, Marian sairaalan lastenosastolla 27, Kunnankodissa 78 kaupungin mielisairaalassa Nickbyssä 340 Ilmaliston sairaalassa 43, Kivelän sairaalassa 321 Hesperia 21, yht. 1,167.

Suurvaltasota.

(S.H.) Italian päämaja julkaisee lähempiä tietoja taisteluista Carsolla ja Julisten alppien rintamalla. — Veniselos selittää syitä, miksi hän on muodostanut rinnakkaishallituksen Salonikiin. — Italia julistaa perättömäksi tiedon, ettei Italia muka halnaisi Kreikan yhtymistä sotaan. — Jälkimainingeita laivain upotuksesta Amerikan rannikolla.

Asema.

(Sodan 807:s päivä.)

(S.H.) Veniselos selittää muodostaneensa hallituksen Salonikissa kansan tahtoon perustuen. Hän ei kuitenkaan katso Kreikan kuningaskunnan lakanneen olemasta, vaan »pysyy Kreikka edelleen kansanvaltaisena valtiona, jossa on kuningas johdossa sekä kaksi hallitusta, joista toinen nojautuu kansan enemmistöön». Hän siis yhä odottaa kuninkaan taipuvan hänen puolelleen ja pitää tällä tavoin tietä auki sen mahdollisuuden varalle. Mutta, ellei se tapahdu, ei se asiaan vaikuta: »Atenaan jäänyt valta häviää vähitellen». Salonikissa oleva hallitus tulee, nauttien kaikkia valtiovallan etuja, kantamaan veroja, säätämään asevelvollisuuden ja aseistamaan sotajoukkoja. Ja nämä sotajoukot lähettää Veniselos »taistelemaan ympärysliiton puolella täyttääkseen velvollisuutensa Serbiaa kohtaan ja poistaakseen tahran Kreikan kunniasta».

Arpa on siis heitetty. Paluutietä ei ole. Kuninkaalla luulisi olevan, ellei hän tahdo kruunustaan luopua, vain kaksi mahdollisuutta: joko yrittää asevoimin kukistaa Veniselos tai taipua Venisleoksen puolelle. Salonikiin hän ei pysty hyökkäämään. Veniselokseen hän ei tahdo suostua — ja niin on edessä vain umpikuja, josta ei näytä olevan ulospääsyä. Mutta Kreikasta on tämän sodan aikana tullut yllätys toisensa perästä; on siis paras olla ennustamatta ja kenties muistaa vain, että Kreikastahan juuri on peräisin muinainen tarina Labyrintistä, jonka sokkeloista Theseus tuli kuin tulikin lopulta ulos. Ehkä löytää nyt kuningas Konstantin puolestaan jonkun Ariadnen, joka hänelle antaa oikeaan johtavan langan.

Ensimäinen seuraus Veniseloksen hallituksen valtiotoimista on se, että Havasin toimisto nyt jyrkästi julistaa perättömäksi taannoin mainitun, Italian pääministerin antamaksi ilmoitetun tiedon, ettei Italia haluaisi Kreikan sotaan-sekaantumista.

*

Muu eilispäivän sähkösanomasaalis on poikkeuksellisen niukka. Italiankin päämajan tiedonanto vain toistaa kenraali Cadornan jo edellisenä päivänä antamat tiedot taisteluista Carsolla ja Julisten alppien rintamalla.

Venäjän rintamat.

YLIPÄÄLLIKÖN ESIKUNNAN TIEDONANTO.

Pietarista, lokak. 14 p. (P.T.) Korkean ylipäällikön esikunta ilmoittaa:

Läntinen rintama. Stohodjoen latvoilla, Raimeston kylän alueella Severinkan luona, Kiselinin etelläpuolella ja Bubnovin länsipuoleilla olevalla metsäalueella ovat tiedustelijamme tehneet onnistuneita retkeilyjä vihollisen kuormastoa ja suojeluksvartiostoa vastaan ja miehittivät sen juoksuhaudat. Vihollisen vastahyökkäykset torjuttiin takaisin tulellamme. Dorna-Vatran alueella on vallinnut tykkituli. Täällä on kaatunut erään Terin joukkojen kasakkarykmentin uljas päällikkö, eversti Tuskajev.

Kaukaasian rintama. Asema muuttumaton.

Dobrudsha. Mitään oleellista ei ole tapahtunut.

Ranskan rintama.

YLEINEN ASEMA.

Parisista, lokak. 13 p. (P.T.) Virallinen päivätiedonanto ilmoittaa: Sommen molemmilla rannoilla oli verrattain levotonta. Taistelut ja tykinlaukaustenvaihto saavuttivat aikaajoin korkeimman huippunsa Morvalin ja Bouchavesnesin rintamain osilla.

Ilmailijain toiminta. Englantilais-ranskalainen lentokoneosasto, johon kuului 40 konetta, pommitti Oberndorfissa sijaitsevaa mausertehdasta. Neckarin varrelle heitettiin 4,430 kg pommeja, jolloin todettiin, että pommit osuivat maaliinsa. Kuusi saksalaista lentokonetta syöstiin maahan saksalaisten yrittäessä suojella tehdasta.

ENGLANNIN ARMEIJA.

Lontoosta, lokak. 13 p. (P.T.) Ranskassa olevan Englannin armeijan päämaja ilmoittaa t.k. 12 p:n iltana: Tänään teimme hyökkäyksiä pieniä kukkuloita vastaan, jotka eroittavat rintamamme Bapaumen—Péronnen tiestä. Olemme jo saavuttaneet menestystä ottaen vankeja taistelun aikana, joka vielä jatkuu. Päivän kuluessa pommitti vihollinen tarmokkaasti le Sarsin luoteispuolella ja Courceletten pohjoispuolella sijaitsevia juoksuhautojamme. Huonosta säästä huolimatta ovat lentokoneemme olleet kahden viime päivän aikana tarmokkaassa toimimassa vihollisen liikeyhteyksiä, ilmailusemia ja liikkeellä olevia sotajoukkoja vastaan. Meiltä puuttuu yksi lentokone.

Italian sota.

PÄÄMAJAN TIEDONANTO.

Roomasta, lokak. 13 p. (P.T.) Italian armeijan päämaja ilmoittaa: Adigen laaksossa pommitti tykistömme sotavarastoja, Roverettoa sekä Gallianan rautatieasemaa. Vihollisen tekemä hyökkäysyritys Vaglarsassa olevia asemiamme vastaan pysäytettiin viipymättä. Pasubion vuoren pohjoisilla rinteillä torjuivat sotajoukkomme vihollisen toistuneet hyökkäykset, tuottaen sille suuren mieshukan ja vallaten yhden tykin, suuren joukon aseita sekä sotatarpeita. Asiagon yläasangella tunkeutuivat tiedustelijaosastomme Caserazzabiolla olevien vihollisen juoksuhautoihin, jotka hävitettyään palasivat tappiota kärsimättä takaisin. T.k. 10 p:n iltana teki vihollinen Ravan laakson suulla rajun tykistövalmistelun jälkeen neljä peräkkäistä hyökkäystä asemiamme vastaan Busaaltan luona. Bersaglierit ja alppipiiäkärit mursivat menestyksellisesti vihollisen hyökkäyksen ja tekivät pistinhyökkäyksen ottaen 37 vankia. Julisten alppien rintamalla haittasi sumu tykistöhyystystä. Aamun kuluessa tekivät verekset vihollisjoukot alituisesti hyökkäyksiä tärkeimpiä asemapaikkoja vastaan linjalla, jonka olemme vallanneet Vertoibizan itäpuolella. Hyökkääjiä vastaan avattiin tykkituli ja torjuttiin heidät takaisin tuottamalla heille melkoista mieshukkaa. Päivän kuluessa laajensi jalkaväkemme valtaamaansa aluetta etenkin Soberin, Gorizan sekä 343 ja 144 m kukkulain läheisyydessä sekä samoin Novavillan itäpuolella. Carsolla olemme vielä ottaneet 1,771 vankia, joukossa 35 upseeria. T.k. 6 p. lähtien olemme yksin Julisten alppien rintamalla ottaneet 30,881 vankia, joukossa 728 upseeria.

Vihollisen ilmalaiva heitti eilen pommeja Asiagon ylätasangolle aikaansaamatta minkäänlaisia vaurioita. Muuan lentokone-eskaderimme pommitti taasen vihollisen asemia Colsantolla ja Adigen laaksossa palaten vahingoittumattomana takaisin.

Roomasta, lokak. 13 p. (P.T.) Italian päämaja ilmoittaa: Italialaiset joukot ovat voittoisalla hyökkäyksellä valloittaneet edellisinä päivinä valloittamansa linjan ja sitä seuraavan linjan välisen alueen ja saaneet Pecincan eteläisille rinteille, Lokwitzan ja Hudilogin ensimäisiin taloihin saakka. Tällöin on otettu noin 400 vankia.

LÄHEMPIÄ TIETOJA.

(S.H.) »Birsh. Vjedomostin» erikoiskirjeenvaihtaja sähköittää lehdelleen Roomasta, että t. k. 12 p. illalla julaistiin seuraava virallinen tiedonanto Roomassa:

»Sen suuremmoisen hyökkäyksen kautta, jonka toisen ja kolmannen armeijan sotilaat suorittivat, joutui käsiimme vihollisen ensimmäinen varustuslinja Carson vuorella 208 m. kukkulalta ja Doberdo-järven puoleita Vippaccoon saakka.

Samaan aikaan murrettiin vihollisen rintama yhdessä sen tärkeimmistä paikoista kaakkoon päin Goritsasta (Gorgo-San-Pietro), missä vihollisen hallussa oli ollut koko Vertoibitsin seutu.

Voitokkaitten hyökkäystemme jälkeen syysk. 1 ja 3 p. välillä olivat itävaltalaiset lujittaneet nämä asemat erittäin vahvoiksi. Kaikkialle oli laitettu juoksuhautoja, vieläpä kallioilleikin, linjoille, jotka kulkivat pitkin 343 m. kukkulan, Suur-Gribatshin metsäisten vuorirotkojen kautta. Täällä on vuorilla vain hyvin ohut maakerros ja sen vuoksi oli juoksuhaudat laitettava koneilla. Juoksuhautojen syvyys oli keskimäärin 1 m. 80 sm. Sitä paitsi suojeli niihin pääsyä vielä monta riviä piikkilankaesteitä. Myöskin Carson kuuluisia luonnollisia rotkoja käytti vihollinen hyväkseen ja voivat ne olla hyvinä suojapaikkoina useammille pataljoonille. Etenkin oli vahvasti varustettu Novaville, missä yhtyy erittäin tärkeät tiet.

Tästä kylästä pohjoiseen päin oleva linnoitus, joka oli varustettu kolmikulman muotoon, oli itsessään erittäin huomattava aste, mutta sitä paitsi oli tämän kylän edustalla vielä linja juoksuhautoja. Kylän raunlot olivat rakennetut siten, että ne muodostivat aivan kuin päällinnakkeen.

Samalla tavoin olivat vahvistetut myöskin 208 m. kukkulan varustukset, jotka sijaitsevat hiukan etelään päin Novavillasta.

Sumu ja epäsuotuisa sää vaikeutti tykistömme toimintaa ja myöskin ilmailutiedustelujamme. Kuitenkin onnistuimme voittaa kaikki nämä vaikeudet tykkimiestemme urhoollisuuden ja tiedustelijoittemme rohkeuden avulla, jotka tunkeutuivat aina vihollisen äärimmäisille linjoille saakka.

Kun päivällä kävi ilmi, että tykistömme toiminta oli ollut menestyksellistä rynnisti italialainen jalkaväki rohkeasti vihollisen linjoja vastaan. Virallinen selonteko lyhyessä muodossa rajoittui vain toteamaan tämän voittoisan päivän tulokset, jotka kuitenkin olivat saavutetut kestävän ja kiihkeän taistelun jälkeen, jolloin useampia kertoja monet linnoitukset vallattiin, annettiin takaisin ja uudelleen vallattiin klukkuisilla vastahyökkäyksillä ja olivat rynnistävät joukot koko ajan monilukuisen vihollisen tykistön tulelle alttiina.

Muutamin paikoin rintamaa pääsivät italialaiset joukot niitten vihollisen asemien selkäpuolellekin, joilla he lopullisesti saivat tukevan jalansijan. Muutamat joukko-osastot ajaessaan takaa vihollista pääsivät Damianin senduille saakka, mutta olivat kuitenkin pakoitetut välttääkseen mieshukkaa vihollisen kiihkeän tykkitulen johdosta peräytymään takaisin enemmän turvatuille asemille.

Eilisen voiton kautta joutui haltuumme vihollisen puolustuslinja pääpaikoineen, joina oli Liso-Gorin kukkula, 265 m. kukkula, itään päin San-Gradosta, Novavillan kylä, 208 m. kukkula, pohjoiseen päin Etesistä ja ne varustukset, jotka sijaitsevat etelään päin tästä varustuksesta.

Voiton merkitystä lisää suuri vankien lukumäärä, yli 6,000 miestä sekä suuri sotasaalis, johon kuuluu kaikkia aselajeja ja ampumatarpeita, joitten todellista lukumäärää ei vielä ole voitu määrätä.

Tähän on vielä lisättävä vihollisen kärsimät tappiot, jotka vankien ilmoitusten mukaan ovat erittäin suuret. Se onkin hyvin käsitettävissä, kun otetaan huomioon ankara tykkitaisteluja, joka vankienkin lausuntojen mukaan oli todellakin ollut luonteeltaan murhaava.

Kreikka.

VENISELOKSEN SELITYS.

Lontoosta, lokak. 13 p. (P.T.) Salonikista ilmoitetaan Reuterin toimistolle, että Veniselos on keskustellessaan toimiston kirjeenvaihtajan kanssa lausunut aikovansa ystävällisä kanssa muodostaa hallituksen Salonikissa kansan tahtoon perustuen. Valtiovallan kaikkia etuoikeuksia nauttiva hallitus tulee kantamaan veroja, säätämään asevelvollisuuden sekä värväämään ja aseistamaan sotajoukkoja. Veniseloksen hallitus ei katso Kreikan kuningaskunnan lakanneen olemasta, vaan pysyy Kreikka edelleenkin kansanvaltaisena valtiona, jossa on kuningas johdossa sekä kaksi hallitusta, joista toinen nojautuu kansan enemmistöön. Väliaikainen hallitus toivoo, että sopimusvaltat horjumatta tunnustavat sen vallan. Kuningas Konstantin on menettänyt kuningaskunnan perustuslakien säätämien rajojen yli. Syyskuussa v. 1915 pyysi Veniselos kuningasta täyttämään liittolaisvelvollisuutensa Serbiaa kohtaan. Kuningas vastasi tällöin olevansa valmis jättämään sisäiset asiat hallituksen huoleksi, mutta pitävänsä itseään vastuunalaisena Jumalan edessä ulkoasiain johdon suhteen. Kuninkaan kanta on syynä Kreikan onnettomuuksiin. Väliaikainen hallitus tulee taistelemaan sopimusvaltain puolella täyttääkseen velvollisuutensa Serbiaa kohtaan ja poistaakseen tahran Kreikan kunniasta. Me olemme toivoneet, jatkoi Veniselos, että meidän lähettämämme Atenasta pakottaa kuninkaan tunnustamaan että hän on valinnut väärän tien, mutta nyt on tämä toivo häipynyt. Ateenaan jäänyt valta häviää vähitellen.

SALONIKIN HALLITUS.

Salonikista, lokak. 13 p. (P.T.) Uusi hallitus on alkanut toimintansa kenraali Sambrakakiksen nimittämisellä sotaministeriksi. Uusi sotaministeri teki valan Veniseloksen, amiraali Konduriotiksen ja kenraali Dangliksen läsnäollessa, vannoen pysyvänsä uskollisena isänmaalle ja kansallisille hallitukselle. Veniselos on käynyt kaikkien liittovaltain konsulien luona.

ATENAN-HALLITUS.

(S.T.T.) Köpenhamirasta, lokak. 13 p. (R.) Atenasta ilmoitetaan, että kaikista ponnistuksista huolimatta on Lambrosin ministeristössä vielä kaksi paikkaa täyttämättä.

ITALIA JA KREIKKA.

Parisista, lokak. 13 p. (P.T.) Havasin toimiston tiedonanto kumoaa jyrkästi ulkomaisissa sanomalehdissä olleen, pääministerin antamaksi ilmoitetun tiedon ettei Italia haluaisi Kreikan sotaan sekaantumista.

(S. H.) Ranskalaisessa hospitaalissa.
Sairaanhoitajatar parturina.

Roomasta, lokak. 18 p. (P.T.) Stefanin toimisto ilmoittaa että ulkomaisiin lehtiin joutuneet ja muutamissa parlamenteissa vastakaikua saavuttaneet huhut siitä, että Italia panisi tai olisi pannut vastalauseensa Kreikan esiintymistä vastaan sopimusvaltain puolella, ovat kokonaan perättömät.

Hajatietoja.

LAIVAIN UPOTUKSET AMERIKAN RANNIKOLLA.

(S.T.T.) »Birsh. Vedomosti» kertoo, että viiden suuren laivan upottamista Norjan aluevesillä sekä 9 laivan upottamista Amerikan rannikolla pidetään diplomaattisissa piireissä Saksan uutena yrityksenä terrorisoida puolueettomat vallat ja niissä arvellaan, että Saksan valtiokanslerin on täytynyt tehdä myönnytyksiä niille sotilaspoliittisille ryhmille, jotka jo aikaa sitten ovat vaatineet vedenalaisen sodan uudistamista erittäin puolueettomien maiden kauppalaivoja vastaan vaikeuttaen siten ympärysvaltain tavarainsaantia. Toisena tarkoituksena mainitaan pyrkimys saada puolueettomt vallat sekaantumaan sotaan. Myöskin mainitaan, että vainoamalla norjalaisia laivoja Saksa haluaisi kostaa Norjan hallitukselle Skandinavian maiden konferenssissa tehdyn päätöksen johdosta.

NORJAN TOIMENPITEET SUKELLUSVENEITÄ VASTAAN.

Kristianiasta, lokak. 13 p. (P.T.) Kuninkaallisella käskykirjeellä säädetään, että sotaa käyvien valtojen sotatarkoituksiin soveltuvilla sukellusveneillä ei ole oikeutta liikkua eikä seistä Norjan aluevesillä. Tätä kieltoa rikottaessa tullaan ilman varoitusta veneitä vastaan käyttämään aseellista voimaa. Kielto ei koske sukellusveneitä, jotka etsivät turvapaikkaa Norjan aluevesien rajojen sisällä huonon sään ja haaksirikon takia michisiön pelastamista varten. Näissä tapauksissa tulee niiden olla sukellustilassa ja ovat ne velvolliset nostamaan kansallisuuslippunsa sekä kansainvälisellä kielellä ilmoittamaan merkeillä syyn, joka on pakottanut ne etsimään pelastusta ja heti sen hävittyä poistumaan aluevesien sisällä. Muunlaiset sukellusveneet eivät saa näyttäytyä Norjan aluevesiilä muuten kuin vedenpinnalla ollen ja kansallisuuslippua kantaen. Vedenalaisten laivojen muotojen eroittamisvaikeuksien johdosta ovat ne itse edesvastuussa vaurioista ja satunnaisesta tuhoamisestaan, jonka on aiheuttanut eri venemuotojen sekoittaminen. Määräys astuu voimaan lokak. 20 p.

Lontoosta, lokak. 13 p. (P.T.) Asquith ilmoitti alahuoneessa, että hallitus on huolissaan armeijaan astuvien nostokkaitten vähentymisestä sekä myöskin värväyksestä Irlannissa. Hän ilmoitti, että hallitus piakkoin voi tehdä parlamentille selkoa viimemainitusta kysymyksestä. Edelleen sanoi hän olevanea valmis ottamaan vastaan parlamenttivaliokunnan lähetystön kanaalin alitse kulkevattavan englantilais-ranskalaisen tunnelin rakentamista koskevassa kysymyksessä. Lopuksi Asquith ilmoitti, että Lloyd George jättää parlamentille lakiehdotuksen niitten hankkijain saattamisesta edesvastuuseen, jotka ovat lahjoneet virkamiehiä.

(S.T.T.) »Birsh. Vjedomosti» kertoo, että Saksan lehtien mukaan on Saksassa tähän saakka kutsuttu sotapalvelukseen kaikkiaan 10 miljoonaa sotilaita, joista 7 miljoonaa on lähetetty sotatantereelle.

Myöhäisimmät tiedot.

RANSKAN VIRALLINEN PÄIVÄTIEDONANTO.

Parisista, lokak. 14 p. (P.T.) Virallinen päivätiedonanto ilmoittaa: Sommen pohjoispuolella etenevät ranskalaiset Epine d'Malassiscä kohti. Joen eteläpuolella tekivät saksalaiset kiivaan sulkutulen jälkeen voimakkaan hyökkäyksen ranskalaisten asemia vastaan Ablaincourtin luona, jolloin heidän onnistui jälleen miehittää osan tästä kyläslä ja sen koillispuolella olevat juoksuhaudat, mutta vastahyökkäyksellämme karkoitettiin ne viipymättä sieltä. Muulla rintamalla ei ole mitään huomattavaa tapahtunut.

Ilmailijain toiminta. Ranskalaiset lentokoneet ovat heittäneet pommeja Bouzieriin ja Ardeuiliin. Sumu ja pilvet ovat ehkäisseet ilmasotatoimia muulla rintamalla.

ENGLANNIN UUDET PANSSARIAUTOMOBIILIT.

Lontoosta, lokak. 14 p. (P.T.) Alahuoneen iltaistunnossa ilmoitti Lloyd George, että n.k. soikot, s.o. uudet panssariautomobiilit ovat tuottaneet suunnattoman hyödyn viimeisissä taisteluissa ja saavat vieläkin suuremman arvon, kun saadaan suurempaa kokemusta niiden rakentamisessa ja joista englantilaiset ovat kiitollisuuden velassa Churchillin, hänen ollessaan amiraliteetin ensimäisenä lordina, laivaston pääkonstruktöörin d'Eyncourtin, sir Hankeyn, sotilaskomitean sihteerin sekä eversten Sweentonen ja Sturnin yhteisille ponnistuksille.

PRINSSI KANININ MATKA.

Tokiosta, lokak. 14 p. (P.T.) Hoviministeriö on ilmoittanut prinssi Kaninin onnellisesti palanneen Japaniin ja huomauttaneen siitä erikoisen ilahuttavasta ja kunnioittavasta vastaanotosta, jota Venäjällä oli mikadon edustajalle osoitettu.

TRIESTIÄ TYHJENNETÄÄN.

Bernistä, lokak. 14 p. (P.T.) Triestisiä ilmoitetaan, että hallinnollisissa laitoksissa on saatettu järjestykseen arkistot ja asiakirjat sekä sitten huolellisesti pakattuina lähetetty Wieniin. Kaupungin ja hallituksen kassat tyhjentävät erityiset viranomaiset joka kymmenes päivä ja lähettävät Wieniin tulojen ylijäämän. Näinä päivinä on panttilaitos ilmoittanut väestölle panttien tulevan lähetettäväksi Wieniin säilytettäväksi, kehoittaen henkilöitä, jotka haluavat lunastaa tavaransa, tekemään sen mahdollisimman pian. Lunastus tapahtuu kuitenkin hitaasti väestön ollessa varojen puutteessa.

Poimintoja.

Englannin asevelvollisuus.

(S.H.) »Times» kirjoittaa:

Totta kyllä, tulevat sotatoimet eräillä rintamilla talven alkana olemaan edelleenkin vaikeita, sillä rintamiin nähden pitää luultavasti palkkansa väite, että lokakuun jälkeen laimenevat sotatoimet ja alkavat suurin piirtein vasta keväällä 1917, jatkuakseen sitten vähenemättömällä kiivaudella.

Itse asiassa aloimme tämän sodan ilman armeijaa nykyaikaisessa merkityksessä, ja meidän oli samaan aikaan taisteltava armeijaa vastaan ja luotava armeija. Me emme kuitenkaan voi olla tyytyväisiä, ennenkuin olemme tilaisuudessa lähettämään uusia divisioneja sotakentälle.

Asevelvollisuuslaki asetti viisi miljoonaa sotilasijässä olevaa miestä käytettäväksemme, ja sitäpaitsi vielä nuoria miehiä, jotka ovat 18 vuoden ikäisiä ja joita vuotta kohti on 350,000. Jos jättää laskusta ulkomaiset siirtomaat, riittäisivät tarjona olevat numerot, kaikkien oikeutettujen vähennysten jälkeen, ylläpitämään 100 divisioona rintamassa. Tuskin olimme saaneet asevelvollisuuden, ennenkuin joukko henkilöitä, olivatpa ne oikeutettuja tai eivät, alkoi murtautua miehistövarastoomme. Asevelvollisuuslaki tarjosi itse useita lymynurkkia laiskotelijoille, samalla kuin sen lisäksi kauppaosaston valiokunta, josta Runcimanin täytyy olla vastuussa, mielivaltaisesti asetti pitkiä poikkeuslistoja.

Aika on nyt tullut panna toimeen ponteva reformi asevelvollisuuslain toimeenpanossa, ja jollemme ryhdy tähän reformiin ripeästi ja perinpohjaisesti, on Saksa pääsevä edellemme miehistöjärjestöllään.

Me emme tarvitse uutta lakia, ennenkuin nuorempien ikäluokkien tyhjentäminen pakoittaa meidät ulottamaan asevelvollisuusijän 41 kanemmaksi. Sellaiseen menettelyyn ei nykyään ole mitään pakottavaa syytä, koska vielä kolme tai neljä miljoonaa nuorta miestä on kätkettynä sivilitammatteihin tai joita suojelee sotapalveluksesta joukko määräyksiä, joita kauppaosasto tai muut viranomaiset ovat olleet kyllin heikkoja säätämään vastoin lain henkeä ja Englannin kansan lausumaa tahtoa.

Ne henkilöt, jotka ovat vastuunalaisia näistä erehdyksistä, ovat ajatelleet enemmän kauppaa kuin itseään. He olivat hyvin lyhytnäköisiä, sillä paras kiihoitin kauppaan on voitto ja rauha, ja kuinka me voimme saavuttaa molemmat, jos armeijamme ei ole kyllin vahva? Meillä on 1,600 asevelvollisuusijässä olevata miestä, jotka ovat saaneet vapaalipun ja joiden suhteen tuomioistuimilla yleensä ei ole mitään valtaa, samalla kuin vielä suurempi lukumäärä on kätkettynä virastoihin ja teollisuuslaitoksiin tai joita suojelee nääräysten valli palveluksesta rintamalla.

Toiset englantilaiset lehdet, kertoo »Svenska Dagbladet», lieneevät ottaneet vakavasti harkittavaksi kysymyksen, olisiko nykyinen asevelvollisuusikä, 41 vuotta, korotettava 45 tai 48 vuoteen. Sen puolesta eivät puhu vain sotilaalliset syyt, vaan ennen kaikken Ranskan esimerkki. Muutamat kääntet Briandin hiljakkoin pitämässä puheessa on käsiteity niin, että Runska vaatii liittolaisiltaan puhecnalaisessa kohdin yhdenmukaisuutta.

Toisaalta ilmoitetaan taasen, että Englannissa pohditaan sotilasvärväyksen ulottamista Irlantiin. Mutta Irlannin johtomiehet ovat tuumaa vastaan. Edustaja Dillon on julaissut kehoituksen kaikille Irlannin puolueille liittymään yhteen ja vastustamaan asevelvollisuuden ulottamista Irlantiin. Redmondin kerrotaan pitävän kysymyksestä puheen näinä päivinä, ja sen sisällys on jo ennakolta herättänyt Englannissa levottomuutta.

Asevelvollisuuden laajentamisella on useita muitakin vastustajia. Niinpä vältää »Daily News», että Englannin osuus sodassa ei rajoitu vain siihen, että se antaa eläviä voimia ja valmistaa sotatarpeita. Erittäin tärkeä on näet sen osa ympärysvaltain »pankkiirina». Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että sen finanssikyky, s. o. sen tuottava voima pidetään pystyssä. Siinä suhteessa ei Englantia voi verrata Saksaan, jonka finanssitoimet jo ovat supistuneet siihen, että se vaihtaa obligatsionin toiseen.

Kuormahevonen.

(Eläintenpäivänä 15 p. lokak.)

(S.H.) Hevonen, tuo ihmisen uskollinen ja äänetön toveri, on sodan todellinen marttyyri, kuvaa erään ulkomaalaisen lehden kirjeenvaihtaja. Niin on laita varsinkin kuormahevosten, jotka kaatuvat tuhansittain, täyttäen viimeiseen hetkeen asti velvollisuutensa.

Ampumatarpeiden ja ruokavarain kuljetus, — siinäpä kuormaston suuri merkitys. Kuormastolla on täytettävänään jättiläistehtävä, sen kun tulee pitää miljoonittain sotilaita sotakuntoisina. Siihen käytetään suuri joukko hevosia. Nämä ovat, niinkuin ihmisetkin, temmatut rauhallisista oloista kenttäelämän temmellykseen ja vaivoihin.

Meidän osastossamme oli suuri joukko maalaishevosia. Ne olivat voimakkaita eläimiä, joilla oli lempeät, hyväntahtoiset silmät. Ne olivat tottuneet hyvään hoitoon ja talliin, ehkäpä joukossa oli ollut talonpoikaistalon suosikki, jota lapset ja rengit hyvällivät. Sitten joutuu hevonen sotakentälle, useinkin pitkän ja r[illegible] matkan jälkeen. Kova palvelus alkaa ja kestää levotta yöt päivät. Säännöllistä ruokintaa ei ole, eikä talliakaan. Pohjattomilla teillä, savi- ja liikajoukkien yli, on niiden kuljettava, usein marssittava 50 à 60 tuntia ilman unta ja vähällä ravinnolla. Lisäksi on vedettävä raskaita kuormia, jotka käyvät kaksinkerroin raskaiksi, kun tiet ovat kurjassa tilassa. Hevonen ei voi vaittaa. Sotakentän kärsimykset kohtaavat mykkää olentoa.

Olen nähnyt hevosia, jotka väsyneinä ja murtuneina ovat ponnistaneet viimeiset voimansa matkojen jälkeen, jotka ehkä ovat kestäneet kolmisen päivää. Nälistyneinä, läpimärkinä ilan peittäminä ovat ne allapäin laahustaneet ja vetäneet. Sattuu tuon tuostakin, että hevonen häviää savimaahan. Sitä koetetaan vetää ylös panemalla ohjakset sen kaulaan ja valjastamalla toinen hevonen eteen. Mutta se ei aina onnistu, ja silloin ei ole muuta neuvoa kuin ampua. Tai kaatuu hevonen kumoon tielle ja se täytyy jättää siihen muiden jatkaessa matkaa. Karpaateilla näkee usein hevosia, jotka ovat tointuneet ja sitten harhailevat ympäri. Mutta yhtä usein sattuu, että väsynyt hevonen makaa tiellä kykenemättä nousemaan ylös, ja niin tulee toinen vaunu ja ajaa sen yli. Vain hevonen!

Tuli talvi, Karpaatein kauhea takatalvi. Ei tallia eikä kattoa hevosten pään päälle. Aina jalkeilla — maa lumen tai syvän mutavallin peitossa, mikä teki lepäämisen mahdottomaksi. Useita kuukausia perätysten täytyi eläinparkain oleskella ulkosalla. Lakkaamatonta knolemaa!

Olen nähnyt ajajia, jotka itkivät kaatuneita hevosiaan, heittivät peittonsa hevosten päälle ja jakoivat niiden kanssa leipänsä. Useinkin on sattunut että ajaja on pannut oman henkensä tai vapautensa alttiiksi, hankkiakseen ruokaa hevoselleen. Monella ajajalla on hevonen mukanaan kotoa. Olen kuullut heidän puhuvan eläinten kanssa kodista ja tyynestä siunatusta rauhanajasta, ikäänkuin ihmisten kanssa. Päivää myöhemmin on ehkä hevosen repinyt kappaleiksi granaatti tai se on hukkunut liejuun tai kuollut väsymykseen.

Nämä jättiläiset lempeine silmineen! Haava sääreen oli kyllaksi tuomitsemaan ne kuolemaan. Lika syöpyi sisään, hoitoa ei voinut ajatella — verenmyrkytys. Moni kuoli keuhkokuumeeseen. Kauheista oloista huolimatta koski meihin kovasti, kun meidän täytyi ampua joku niistä. Ja oli kuvaamattoman vaikeata jättää jälkeen nelijalkainen toveri, joka ei jaksanut eteenpäin.

Niinä raskaina päivinä, jolloin miehistö haki jotain suojaa vilua vastaan hävitetyistä kylistä, täytyi hevosten jäädä ulos kentälle. Menimme niiden ohi ja olimme suunnittamme säälistä, mutta emme voineet niitä auttaa.

Karpaateilla meillä oli mukanamme ori, joka oli aivan näännyksissä, mutta meillä ei ollut sydäntä sitä ampua. Niinpian kuin levähdimme monipäiväisen marssin jälkeen, heittäytyi eläin maahan väsyneenä kuin kuollut. Se näytti keräävän voimia, mutta voi töin tuskin syödä heiniä, joita annoimme sille yllin kyllin. Alkoi taas marssin nousi hevonen ylös ja seurasi meitä horjuen väsymyksestä, kunnes me neljäntenä päivänä ymmärsimme, että meidän täytyi tehdä loppu eläimen kärsimyksistä. Pelastus oli mahdoton. Mutta kukaan ei tahtonut ampua. Vihdoin se tapahtui kumminkin.

Nämä ovat meidän mykkiä toverelitamme, joiden kohtaloa harva ajattelee. Ne ovat uskollisia ja luotettavia ja täyttävät velvollisuutensa viimeiseen hetkeen asti.

Romanian sota.

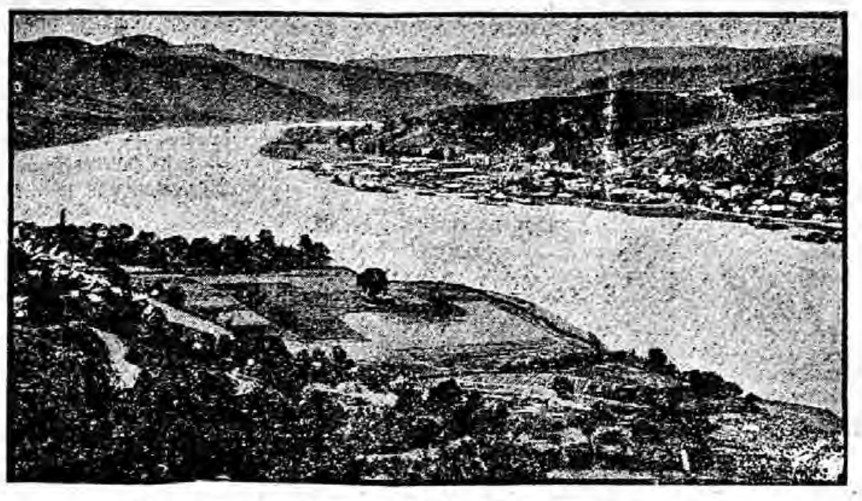

(S.H.) Romanialaisten valloittama Orsovan kaupunki Siebenbürgenissä.

Uhkavaatimus Kreikalle.

(S.H.) »Birsh. Vedom.» kirjoittaa pääkirjoituksessaan, että kun syysk. alussa ympärysliiton laivasto saapui Kreikan vesille, kävi selvään ilmi, et ä ympärysliitto oli jyrkästi päättänyt tukahduttaa hovipuolueen vehkeilyt. Ensimmäisessä uhkavaatimuksessaan näkyi vielä heikko toivo siitä että Kreikan hallitus tulisi toimimaan järkevästi, mutta kun se toive petti ja kun toinenkaan uhkavaatimus, jossa jo ympärysliitto asettui jyrkemmälle kannalle, ei saattanut mitään käännettä aikaan, on ympärysliitto täydentänyt vaatimuksiaan ja viime lauantaina jyrkemmin selvittänyt edellisessä uhkavaatimuksessaan lausumiansa periaatteita. Kreikan hallituksen on luovutettava koko Kreikan laivasto ympärysliiton amiraalin johdettavaksi sekä sitä paitsi on Kreikan luovutettava ympärysliiton huostaan osan linnoituksiaan ja pattereitaan.

Ei ole epäilemistäkään siitä, ettei uhkavaatimus loukkasi Kreikan suvereniteettia, lausun lehti. Se hallitus, jolla ei ole oikeutta omiin sotajoukkoihinsa, lakkaa tietysti hallituksena olemasta. Lambroson ministeristön vastalausekaan tuskin tulee vaikuttamaan mitään, sillä kuningas Konstantinin vehkeilyt ovat saaneet aikaan sen, ettei maata enään voitane pitää puolueettomana. Jo silloin, kun Kreikka toukokuussa luovutti bulgarialaisille vastustamatta muutamia linnoituksia, lakkasi Kreikka olemasta puolueeton. Elokuussa taas luovutettiin bulgarialaisille Kavalan—Seresin linjalla monta varustettua linnaketta ja paljon tykkiä ja aseita. Näin ollen kävi päivän selvään ilmi, että kuningas Konstantin ei aiokaan asevoimen puolustaa maataan. Bulgarialaisten toiminta Kreikassa pakoitti siitäin ympärysliiton jo puhtaasti ryhtymään toimenpiteisiin.

Kreikan laivaston aseista riisuminen merkitsee samaa kuin aseitten riisuminen hallitukselta. Armeijasta on taas jo lähden muknan puolet siirtynyt Veniseloksen puolelle ja näissä olosuhteissa ei enään kuninkaalla ja hovipuolueella voi olla suurta merkitystä.

Nähtävästi on ympärysliitto uhkavaatimuksellaan tarkoittanut eroittaa toisistaan Kreikan sotilaallisen ja poliittisen elämän. Jälkimäiseen eivät he toistaiseksi tule kajoamaan, vaan antavat Kreikan sisäisessä elämässään itse järjestää asiansa, kun taas sotilaallisen puolen ympärysliitto ottaa kokonaan omiin käsiinsä. Olisi kuitenkin erehdys, jos luulisi, että tällä pakoitettaisi Kreikkaa yhtymään ympärysliittoon, vakuuttelee lehti. Salonikiin saapukoot yksinomaan ne, jotka sitä pitävät kansalaisvelvollisuutenaan.

Kreikan satamien ja laivaston joutuminen ympärysliiton käsiin tulee tietysti tekemään suuren vaikutuksen Berlinissä. Ensiksikin siksi, että Aegean merellä toimivat saksalaiset sukellusveneet menettävät hyvän tukipaikkansa ja toiseksi tekee se tyhjäksi saksalaisten vakoilijain ja asiamiesten kaksivuotisen toiminnan. Venisclos on vienyt kuninkaalta kansan, ympärysliitto laivaston ja armeija taas itse on suurcksi osaksi hänestä luopunut. Onko näissä olosuhteissa enään kuningas Konstantinilla ja hänen hallituksellaan mitään merkitystä, kysyy lehti lopuksi.

Englantilaisten uudet aseistetut automobilit.

(S.H.) Viimeksi tänne saapuneiden englantilaisten lehtien taisteluselostuksissa on viljalti kuvauksia uusista aseistetuista automobileista, jotka erinomaisen tehokkaalla tulokseita ovat ottaneet osaa Combles'n, Morvalin ja Guinchyn taisteluihin.

Suurimman yllätyksen mainituissa taisteluissa, kirjoittaa muuan englantilainen sotakirjeenvaihtaja, tarjosivat aseistetut automobiilimme. Nämä kammottavan nerokkaasti suunnitellut koneet syöksyivät petojen laillä kuuminpaan kahakkaan ja aiheuttivat tuhoa, joka yhtä suuressa määrin kauhistutti saksalaisia sotilaita kuin hämmästytti meikäläisiä. Tyynesti ja piittaamattomasti ajoivat nämä »rautalaatikot» läpi tuimimmankin tulen, törmäsivät saksalaisten valloittamiin kyliin ja puhdistivat ne ihailtavalla helppoudella.

Flers-nimistä kylää valloitettaessa sijoitettiin yksi aseistettu automobili pahimpaan paikkaan, ja se puhdisti vaivatta lähinnä olevat saksalaiset juoksuhaudat. Muutta pikatykeillä varustettua linnaketta vastaan lähetettiin kaksi aseistettua automobiilia, ja ne avasivat niin voimakkaan tulen, että linnake oli hylättävä. Vaunujen takana ja niiden suojassa hyökkäsi jalkaväki. Vaunuja ajettiin siten, että niistä voitiin ampua saksalaisiin juoksuhautoihin pitkittäin, jolloin yhdelläkään niissä olevista vihollisista ei ollut pelastuksen mahdollisuutta. Kun vaunut ajoivat kylään, seurasi jalkaväki siitoinkin jälessä.

Ajatus aseistettujen automobiilien rakentamisesta on saatu muutamasta kirjailija H. G. Wellsin novellista.

(S.H.) Kreikkalainen kapteeni Sarris lukee Salonikissa julistuksen Kreikan kansallisen puolustusliiton perustamisesta, jonka tarkoituksena on etupäässä bulgarialaisten vastustaminen.

Kolme englantilaista sanaa . . .

(Suomennos.)

— Olette oppinut kolme englantilaista sanaa? kysyi Mary de Lauranne erityiseltä suosikiltaan, Jean Séravalilta. Kolme englantilaista sanaa miellyttääksenne minua?

— Kolme sanaa, vastasi Jean hymyilen. Kolme vain, en yhtään enempää.

— Sanokaa ne minulle heti.

— Kohta sanon. Ne kaikuvat kauniimmin illan tullen.

Montreux-laiva loittoni Genèven satamasta. Komentosillen peräpuolella nämä nuoret näkivät kaupungin katoavan kullankarvaiseen usvaan, joka nousi kuumasta elokuun auringosta aina Saint-Pierre kirkon harmaisiin, nyt hohtaviin seiniin saakka.

— Mennään etukannelle, virkkoi Mary. Siellä meidän on parempi. Kuulen Alessandro orkesterin alottelevan valssin säveliä.

»Meidän on parempi» merkitsi »Ollaan yksin».

Mary oli nuori tyttö, joka matkusteli isänsä kanssa. Isä ei ollut niitä, jotka häiritsevät. Hän oli liian nuorena säilynyt isä, joka piti suurta huolta puvustaan ja paraikaa kiemaili kolmen naisen edessä, joista ainakin yksi oli kaunis.

Tyttö kulki nuoren miesystävänsä edellä laivan kantta, joka oli tulvillaan matkailijoita. Nämä enimmäkseen lukivat Baedekerilä tai jurottivat eriväristen jäätelö-annosten edessä, joita pienin erin nauttivat, mikä vattua, mikä aprikosia, sen sijaan että olisivat ihailleet järven sineä tai rannan tunheuteen kätkettyjä huviloita.

Seuratessaan tyttöä nuorukainen vielä kerran ihaili hänen liikkeittensä siroa notkeutta, hänen hohtavan valkoista niskaa ja kastanjan väristen hiusten runsautta. Neitonen oli valkosessa, puku flanellia ja hattu isojen siipien koristama. Nuorukainen ajatteli seuraavana päivänä tapahtuvan lähtöään Evianista, jossa molemmat olivat kesää viettämässä, ja tunsi ettei hänellä ollut rohkeutta sanoa hyvästiä tuolle kauniille lapselle, johon hän oli ihastunut.

He sivuuttivat soittajat, joiden ympärillä oli joukko kuulijoita, ja saapuivat laivan keulaan.

Heti Mary kääntyi seuraajansa puoleen ja virkkoi hyvälievällä äänellään:

— No nyt, sanokaa ne minulle?

— Mitkä sitte?

— No kolme englantilaista sanaan ne. Sitä varten olemme tulleet tänne.

Tyttö katsoi toveriaan hyvin lempeästi, rohkaistakseen häntä, ja tämä hymyili yhä iloisesti:

— Luulin, että olimme tulleet orkesteria kuulemaan.

— Sitä varten myös, vastasi tyttö veitikkamaisesti.

Ja äkkiä nostaen käsivartensa, tarttui hän molemmin käein hattuunsa, jonka siipiä tuuli taivutteli taaksepäin.

— Varokaa, sanoi Jean, ettette lehahda lentoon kuin lokki.

— Ei vaaraa, te kyllä pidätte minusta kiinni!

— Kahden käden, niinkuin te hattuanne.

Tyttö ei unohtanut kysymystään:

— Tehkää pian päätös: odotan kolmea sanaanne.

Mutta hänen täytyi korottaa äänitään, saadakseen sanansa toisen kuuluville. Nuorukainen ajatteli:

»Enhän sentään voi huutaa niitä ääneen täällä laivalla, noitten kiertävien viuluniekkojen iloksi!»

Hän kierteli:

— Tuuli ne veisi, ja ne ovat sentään kolme arvokasta sanaa, joiden en suinkaan soisi häviävän. Sanon ne teille kohta ranhassa.

Tyttö loi häneen kirkkaan katseen, joka ei tuntenut valhetta eikä levottomuutta. Molemmat vaikenivat; olisi voinut luulla, että valssin keveä rytmi oli saanut heidät valtoihinsa: eivät he sentään tätä soittoa kuunnelleet, vaan toista, vanhaa laulua, joka heistä tuntui uudelta.

Neitonen näytti tuijottavan eteensä, katselevan järveä, joka piteni, leveni mereksi, ja jonka sini kauempana vaaleni, yhtyi häämöittävien rannikkojen kanssa kullankarvaiseksi usvaksi: itse teossa hän tuijotti sydämeensä, vähän hämmästyneenä siitä, mitä siellä näki.

Tähän päivään saakka hän oli elänyt ajattelematta, ja kun elämä ei ollut häneltä vaatinut mitään ponnistusta, mitään uhria, niin hän ei voinut kuvitellakaan, että hänen osakseen oli tuliut harvinainen etu. Hänen silmissään, jotka helppo olo oli tehnyt likinäköisiksi, maailma oli vain onnellista huorisoa, jonka toimena oli hakkailu. Hän tuskin aavisti, että saattoi olla köyhä ja neljäkymmenvuotias. Nyt rakkauden odottelu sai maailman hänenkin silmissään laajanemaan, valkka vain hiukkasen. Tällä hetkellä hän halveksien ajatteli sitä, mikä tavallisissa oloissa riitti häntä hurmaamaan: kaunista pukuja, tanssimuistikkia ja kohteliaisuuksia. Jäätelökään — vanilji ja sitruuna, hänen mielijajinsa — ei olisi häntä huvittanut. Hänen pikku mietiskelynsä tuotti hänelle oudon ja väkevän onnellisuuden tunteen.

Jean katseli vakavana tuota nuorta tyttöä, joka oli voittanut hänen ylpeytensä. Hän ei enää hymyilyt, vaan mietti niitä kolmea englantilaista sanaa, jotka aikoi sanoa. Tämä hänen elämänsä ei ollut vielä kestänyt kuukauttakaan. Tokkohan hän enää muisti retkiään Soudanissa ja Tonkinissa, muistiko hän että oli meritykistön kapteeni siirtomaaministeriön palveluksessa? Hän oli tuonut Evianiin sairastelevan äitinsä, jolle lääkäri määräsi sikäläistä parannusvettä. Siellä hän oli kohdannut Mary de Lauranen, ja heti paikalla oli hänet hurmannut tytön ruusunnuppu-tuoreus, hänen poskiensa kirkas ja herkkä väri, nuo avomieliset siniset silmät, pieni suupielista kohoneva suu pikkuruikkuisen ylöspäin pyrkivä nenä, ja myöskin tytön väliton ja vilpitön herttainen luonne, joka paljastui pienimmässäkin puheessa, kiemailun täydellinen puute, ja hänen englantilainen tyttömäisyytensä, jonka hän säilytti rohkeimmillaankin ollessaan.

Ensimäisinä päivinä hän pysytteli loitolla, ihastuneena, hurmautuneena, pelokkaana. Hän ei koettanut kiistää tyttöä hänen muilta ihailijoiltaan, jotka olivat yhtä meluavia kuin vähäpätöisiä. Hän tunsi todella olevansa kolmenkymmenen vanha näiden nuorten miesten seurassa, joiden elämä ei ollut koskaan ollut muuta kuin lapsenleikkiä. Mutta tyttö suosi häntä ja veti häntä puoleensa. Siitä Maryn silmissä hänen jäykkyytensä oli peitettyä voimaa ja hänen katseestaan hän luki palavan intohimon, joka hänet hurmasi. Jean ei kuitenkaan taipunut kaikkiin hänen oikkuihinsa, ei kehunut kaikkia hemmoitellun pikkutytön mielipiteitä eikä edes peljännyt tarvittaessa häntä hiukan nuhdella hänen kevytmielisistä ja ymmärtämättömistä

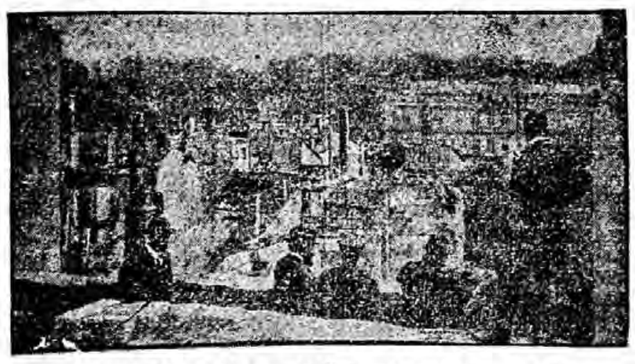

(S. H.) Lloyd George ja Ranskan varustusministeri Albert Thomas Verdunissä.

OXYGENOL-HAMMAS-PULVERIA
SISALT: VETYSUPEROKSIDIA
TEKEE HAMPAAT VALKOISIKSI-VAARATON
Hinta ennallaan 1 mk. kaikkialla Suomessa.

arvosteluistaan. Mutta tyttö tunsi valtavaa iloa, jos hänen onnistui miellyttää Jeania. Siitä asti kun hän oli tuon miehen nähnyt, siis jo kokonaisen kuukauden, hän tunsi povessaan alituista taistelua: toiselta puolen suuren maailman tottumukset tahtoivat kumota tunteiden vahan asettaakseen ensi sijalle mitättömyyksiä, toiselta puolen hänessä paloi halu oppia tuntemaan järkyttävämpää elämää, [illegible]kakin odottamattomat vaatimukset häntä siinä kohtaisivat. Hänessä eli se uteliaisuus, joka saa merimiehet ikävöimään uusia meriä.

Jeanin oli lähdettävä seuraavana päivänä, ja hän oli päättänyt, että tällä heidän viimeisellä yhteisellä laivamatkallaan hän vihdoinkin sanoo sanottavansa. Olihan tyttö häntä rohkaissut lakkaamatta näyttämällä pitävänsä enin hänen seurastaan! Ja eikö hän odottanut noita kolmea englantilaista sanaa, jotka hän varmaan jo arvasi? Miksei hän suostuisi tulemaan hänen vaimokseen, jakamaan hänen elämäänsä? Mutta juuri kun hänen piti puhua, niin hän epäröi. Hänen omaisuutensa oli vaatimaton, ja kylpypaikan juorujen kautta hän oli saanut tietää, että Maryn isä häikäilemättä kulutti hänen huostaansa uskottuja varoja ja että ne jo olivat aika laila huvenneet.

Tokkohan tuo nuori tyttö rakastaisi häntä kyllin tyytyäkseen viettämään hänen kanssaan, jos niikseen tuli, vähemmän yleilistä elämää? Eikö hän mieluummin ottaisi jotakuta noista narrimaisista nukeista, jotka hänen kiusakseen liehakoivat tyttöä?

Poikettuaan Nyoniin laiva kulki järven poikki. Orkesteri soitti nyt toisen luokan matkustajille ja pienen huilun räikeät äänet olivat ainoat, jotka kuuluivat yläkannelle.

Nuoret päättivät siirtyä pois keulasta, jota tuuli nuoli. He istuutuivat vieretysten tyhjälle penkille. He näkivät laivan loittonevan Nyonin vanhasta, uinuvasta kaupungista, jonka yläpuolella harjalla olevan linnoitukseen jäykkyys ei kyennyt vähentämään maiseman suloutta, ja edessään he näkivät lähenevän Yvoire niemen kalastajakylineen ja kulmikkaine vanhoine linnoineen. Mutta vähät he välittivät ulkomaailmasta.

Marya vaivasi vaitiolo, johon Jean oli vaipunut.

— Te palaatte huomenna Parisiin?, hän virkkoi ja lisäsi kohteliaasti:

— Mikä vahinko!

Ja herättääkseen kerrallaan vaikenevan toverinsa, jonka synkät silmät häntä pelottivat, hän daverteli:

— Minunkin täytyy lähteä sinne teidän Parisiinne. Ensi kuussa, hähhin. Eräs ystävättäreni tekee tyhmyyden.

Tekee tyhmyyden? toisti hajamielisesti Jean, joka oli lopettanut mietiskelynsä ja epäröimisensä.

— Niin, hän menee naimisiin nuoren miehen kanssa joka on varaton ja, mikä on vielä pahempaa, lääkäri joka tulee olemaan liikkeellä pälvät pitkät, ehkä yötkin.

— Mutta miksi se on tyhmyys? kysyi Jean, äkkiä kiintyen tähän aiheeseen. Eivätkö he rakasta toisiaan?

Läpitunkevalla katseellaan hän tarkasti Maryn punottavia kasvoja. Tämä ei huomannut toisen äkillistä ja melkein hyökkäävää huomaavaisuutta.

— He jumaloivat toisiaan, hän sanoi.

— Silloin en käsitä.

— Kyllä kohta käsitätte. Helenen vanhemmat — hänen nimensä on Helena — eivät anna tyttärelleen kuin viisi tuhatta frangia korkoja. Hänen pikku lääkärinsä, joka on vasta-aikava, ansaitsee tuskin saman verran. Sehän on täydellinen kurjuus. Hänen täytyy ottaa kahden tuhannen frangin asunto.

Nuori mies tuijotti tyttöön, katseessa malttamattoman uteliaisuuden lime, joka olisi pitänyt varoittaa tyttöä, mutta hän ei nostanut silmiään. Toverinsa lyhyistä kysymyksistä ja äänensävystä Mary arvasi hänen olevan tyytymätön, ja kun tyttö pelkäsi kaikkea tuskaa, ei hän uksaltanut kohdata vaativan ystävänsä ankaraa katsetta. Englantilaiselta äiditään hän oli perinyt asjallisen luonteen. Hän päätti pienen käytännöllisen tuumailunsa seuraavin sanoin:

— Heistä tulee hyvin onnettomat. Mutta se on heidän asiansa.

— Oletteko varma siitä?

— Se on selvää. Jos mieli rakastaa, ei saa olla puutetta. Ja minä olen laskenut paljonko tarvitaan jos mieli elää Parisissa.

— Vai niin, te olette laskenut?

— Olen. Se on hyvin täydellinen menoarvio. Täytyy olla vähintään kolmekymmentä tuhatta frangia vuodessa.

— Vähintään! myönsi Jean Séraval niin vakavan ivallisesti, että tyttö saattoi erehtyä.

Voisin luetella teille numerot täsmälleen, jatkoi tyttö.

— Kiitos. Minä luotan teihin.

Heidän hakkailunsa sai omituisen käänteen. Luullen saaneensa kanna tusta, Mary intti:

— Heistä tulee köyhät.

— No, köyhyys tulee suhteellinen, koetti nuori mies heikosti vastustaa. Monet elävät vähemmälläkin.

— Luuletteko?

— Olen varma siitä. Ja sitä paitsi tärkein ei maksa rahaa. Taivaan kauneus ei maksa mitään, ei järvien eikä puiden. Eikä rakkaus. Tämän illan ihanuus, mitä se maksaa?

— Meillä on tilaisuutta siitä nauttia, vakuutti Mary arvokkaasti. Rikkaus tekee kauneuden nautittavaksi.

— Entä jos on sitä vailla, niinkuin teidän nuori parinne?

— Silloin ei pidä mennä naimisiin.

Hän lausui tämän selvlön täsmällisesti, varmana siitä, että oli sanonut totuuden.

Heidän keskustellessaan oli laiva siivuttanut Thononin, joka sijaitsee korkealla, rannalla, melkein puiden peitossa. Se kulki Ripaille-niemen ohi, Evian tuli näkyviin. Tuuli oli lauhtunut; he saattoivat seista etukannella. Tyttö muisti, että Jean Séraval, hänen ystävänsä Jean, aikoi lähteä seuraavana päivänä.

Aurinko läheni vuorta. Juuri sinä hetkenä illan ihanuus saavuttaa huippunsa ja valo saa ennen sammumistaan sanomattoman sulouden. Järven pinta, jota viilsivät pitkät elon väreet, näytti nauttivan ilman hyväilyistä.

Mary katsahti vihdoin matkatoverinsa, jonka kasvoissa selvästi huomasi painavan surun. Hämmästyneenä, melkeinpä hämillään, hän kuiskasi:

— Mikä teidän on?

— Minunko? Ei mikään.

Mutta tyttö tunsi sydäntänsä särkevän, tietämättä syytä siihen. Saattoiko niin äkillinen ja syvä alakuloisuus johtua hänen viittomista sanoistaan?

Hän koetti päästä siitä tuskallisesta tunteesta, joka hänet valtasi:

— No, sanokaa minulle nyt nuo kolme englantilaista sanaanne.

Hän yritti hymyillä, mutta se jäi kesken.

Ojentuen sanoi Jean melkein välinpitämättömästi:

— En enää muista niitä. Ne taksivat puoeta minulta tuonne järven laineisiin.

Ja melkein huolimattomasti hän lisäsi:

— Älkää niitä kaivatko. Ne olivat kolme tarpeetonta sanaa.

Vihdoin tyttö ymmärsi. Hän loi nuoreen mieheen katseen joka oli täynnä ääretöntä hellyyttä. Hän huomasi hänet kauniiksi, ylpeäksi, vähän ylimieliseksi, ja ajatteli — liian myöhään — että olisi ollut suloista olla kokonaan hänen omansa, veläpä uhrata hänen tähtensä jotakin, paljo, kaikki. Nuo kolme englantilaista sanaa kohosivat sydämestä hänen huulilleen. Jospa hän ne lausuisi, hän ensimäisenä, vakuuttaen toiselle avoimesti, vastikään erehtyneensä.

Hän ei uskaltanut. Loppumatkalla he eivät vaihtaneet muuta kuin tyhjänpäiväisiä sanoja, jotka peittivät molempain tuskaa. Rakkaus oli heihin kajonnut vuorotellen. Se on pieni vaativainen jumala, jota antimet ja uhrilahjat huvittavat.

He olivat käyttäneet tämän suloisen illan arvioidakseen mitä elämä maksaa, sen sijaan että olisivat eläneet. Ei toinen eikä toinen ollut uskaltanut uhmata sitä mysteriota, jonka sisältävät nuo kolme sanaa:

I love you! (Minä rakastan teitä.)

Lähetettyjä kirjoituksia.

Vastaus

hra Juhani Aholle.

Oikeussuhteita perustavaksi alottu Suomen Kansallisteatterin johtokunnan viimevuotisen puheenjohtajan »yksityiskirje» siis osoittaa, että siinä »evätään» prosenttilasku, mutta ei ilmaista mitään vastahakoisuutta sitä kohtaan; sanotaanhan vain, ettei kappale tuota mitään, mistä prosenttia voidaan laskea, joten prosenttilasku on reaalinen mahdottomuus. Voittoa tuottamattoman yhtiön johtokunta voi tietenkin olla täysin myötämielinen osakkaiden osinkovaatimuksille silloinkin, kun sen täytyy sanoa, ettei ole, mistä osinkoa jakaa. Tätä ainakin tarkotin sanoa, enkä vääristellä, kuten tri Aho uskottelee. Tämän solvauksen torjun jyrkästi.

Ettei hra Mannisen puoleita olisi pitkien neuvotteluiden ja sovintoehdotteluiden kuluessa osoitettu [illegible] ei pidä paikkaansa, mutta kaikkihan jo alussa kilpistyi johtokunnan jyrkkään non possumus, jota johtokunta luuli »hyvittävänsä» tarjoamalla rahaa ja taas rahaa.

Lopuksi en voi olla toteamatta, että vetoaminen hyvän tahdon puutteeseen aina samalla merkitsee kaiken keskustelun mahdottomaksi tekemistä.

14. X. 1916.

Lauri Hendell.

Vielä vähän Fennia-koneesta.

Koska useissa sanomalehdissä on ollut kiistelyä Fennia-koneen synnystä ja siitä kenelle ansio sen suunnittelusta ja rakentamisesta kuuluu, niin en voi olla sekaantumatta juttuun oikaistakseni asian kun kerran siitä on tehty julkinen kysymys ja se sellainen, että siitä asioita lähemmin tuntematon yleisö voi saada monenlaisia käsityksiä.

Asian todellinen laita on seuraava:

Hra Onni Palokangas teki asiamiehensä välityksellä sopimuksen Oy. Lapuan konepajan kanssa sellaisen koneen valmistamisesta, jolla voitaisiin tehdä suoturpeesta erikoisesti valmistettua massaa, jota kuivaamisen jälkeen voidaan käyttää polttoaineena. Koneen piirustukset piti sopimuksen mukaan toimittaa meille hra Schusslerin, jonka hra Palokangas oli sitä varten palkannut. Samoin oli myös puhe, että hra Schusslerin piti johtaa työ ja valvoa valmistus. Mitään piirustuksia ei meille kuitenkaan tullut. Joitakin skitsejä vain ja piirrettiin kone meillä Schusslerin suunnitelman mukaisesti, jotka piirustukset vieläkin ovat hallussamme ja on Schussler niistä saanut meiltä kopiat. Kun sitte kone valmistui ja koetettiin mihin se kelpaa, ei se toiminutkaan ollenkaan. Esittelimme Schusslerille muutoksia parannuksiksi, vaan ei hän niihin sellaisiin suostunut ja seuraus oli, että kone ei ruvennut toimimaan. Silloin teimme muutoksia omin päin jo koeteltuamme oli tulos, että olimme osuneet oikeaan. Kun sitte kutsuimme taas Schusslerin tänne konetta katsomaan, muutatti hän koettamatta summassa meidän laittamat parannukset ja kone meni taas pilalle. Tällöin selvisi, että Schussler ei ole selvillä koko asiasta ja käännyimme sen vuoksi Palokankaan puoleen kysymyksellä, mitä koneelta olkein vaaditaan, miten sen pitäisi toimia ja saammeko luvan sitä kehittää omintakeisesti hänen periaatteensa mukaan. Tähän häneltä myönnytyksen saatuamme muuttelimme koneistoa ja saimmekin sen työskentelemään jo ennen sanomalehdissä olleiden selostusten tuloksella. Kuitenkin voidaan konetta vielä paljon parantaa ja olemmekin jo asiasta hra Palokankaan kanssa sopineet.

Emme ole tähän asiaan julkisesti kajonneet siksi, että sillä mitään reklaamia itsellemme tahtoisimme tehdä, sillä emme me pidä itsemme Fennia-koneen keksijänä, vaan tahdomme saada sanotuksi sen mikä on oikeaa ja totuudenmukaista. Fennia-koneen keksijänä pidämme hra Onni Palokangasta, konstruktörinä hra Schusslerin ja kehittäjänä sekä valmistajana konepajaamme.

Lapualla, lokak. 7 p:nä 1916.

Juho Fr. Piirainen,
Oy. Lapuan Konepajan johtaja.

Pyydetään muitakin lehtiä, joissa mahdollisesti asiasta on kirjoitettu, ottamaan ylläolevakin palstoilleen.

Vaatetustyöntekijäin palkat.

(S.H.) Ylläolevalla otsikolla kirjoittaa »työnantaja» »Uuden Suomettaren» n:ssa 272 ja »Helsingin Sanomien» n:ssa 275.

Kun molemmat kirjoitelmat ovat lähtösin nähtävästi samasta kynästä ja ovat olevinaan vastauksia allekirjoittaneen vastaukseen H:gin S:n töherrykseen vaatetusteollisuustyöväen korkeista palkoista, niin suotanee allekirjoittaneelle edelleen tilaisuus väitteitteni puolustamiseen ja »työnantajan» uusien väitteitten kumoamiseen.

U. S:ssa ja H. S:ssa koettaa »työnantaja» väittää, että heidän esittämänsä numerot H. S:ssa työntekijäin suurista ansioista ovat tilikirjojen kanssa yhtäpitävät. Eihän allekirjoittanut ole väittänytkään työnantajain tilikirjoja vääriksi, niinkuin »työnantaja» väittää allekirjoittaneen »Työmiehessä» esittämiä numeroita, vaikka ne ovat otetut työnantajain nimellään varmentamista palkkakirjoista, joita kirjoja on näytetty H. S:n toimituksessakin ja pyydetty vertaamaan siihen kirjoitukseen, jonka H. S. jättivät julkaisematta ja voidaan näyttää tarvittaessa kenelle hyvänsä. Sitä varten olemme sopimuksessa vaatineet työkirjat otettaviksi käytäntöön.

Jos »työnantaja» olisi lukenut kirjoitukseni, jossa osotettiin selvästi, että yhden takintekijän on mahdotonta ansaita 4,211: 73 p. vuodessa, koska hänen pitäisi olla silloin säännöllisesti joka arkipäivä 10 tuntia työssä ja tehdä jokainen takki 24 tunnissa, joka on yhtäjaksoiseksi työksi jokaiselle työnantajalle sekä työntekijälle mahdottomuus. Tämä väitteeni pitää paikkansa 1) siinä, ettei Helsingissä ole yhtään sellaista räätälintyöntekijää, joka tekisi vähintään 210 sellaista takkia vuodessa, jotka sellaisiin liikkeisiin kelpaisi, mistä mainittu ansio on otettu, ja 2) ettei Helsingissä ole myöskään yhtään sellaista räätälinliikettä, joista olisi yhdelle työntekijälle antaa 210 takkia tehtäväksi vuodessa, koska mikään liike ei ole yhden tai kahdenkaan työntekijän varassa, vaan on työntekijöitä niin paljon tavallisesti, että työntekijät saavat odottaa työtä, eikä työ tekijöitä. Kun asia on näin ei silloin myöskään ennätetä takkia 14 tunn. valmistaa. Tämän myöntää kyllä »työnantajakin», mutta koettaa lohtunnissa valmistaa. Tämän myöntää kyllä työnantajakin, mutta koettaa lohduttaa itseään ja yleisöä ettei se ole mikään paha jos vaimo ja lapset miestä avustavat, sillä parhain tuloshan urheilussakin merkitään. Onkohan »työnantaja» niin tyhmä tai pitääko työntekijöitä niin tyhminä, ettei luule yleisön ja työntekijäin sitä ymmärtävän, merkitäänkö yhden tai kolmen urheilijan pisteluku yhdeksi saavutukseksi, niinkuin »työnantaja» merkitsee kolmenkin henkilön ansion yhden henkilön ansioksi. Merkillinen käsitys on siis »työnantajalla» urheilusta.

Ylläolevaan ansioon ei kuulu ainoastaan kahden tai kolmen työntekijän työpalkka, vaan kotityö- ja neulomatarpeiden ostoa varten myönnetty 10 %, joka on mennyt työntekijältä toisen 10 % kanssa kallistuneiden neulomatarpeiden ostoon, huoneen vuokraan, valoon y.m. Näihin meneekin jo vuodessa noin 1,000 mk.

»Työnantajan» väite, että he olisivat korottaneet työntekijäin palkkoja 20—30 %, on valhetta. Ylläoleva korotus kun on luvattu ainoastaan kappaleen pohjapalkalle, eikä koko työpalkalle, niin korotus ei tee muuta kuin 18—23 %.

»Työnantaja» myöskin väittää, että työntekijä voi tehdä 3 jakettia tai 2 talvipalttoa, jolloin viikon ansio nousee noin 80 mk. Kun sopimuksessa on työaika määrätty 10 tuntia viikon 5 päivänä ja kuudentena 9 tuntia, niin muodostuu viikon työajaksi 59 tuntia viikossa. 80 mk. ansion hankkimiseen tarvaa sopimus 92 tuntia työajaksi. Näin pitäisi työntekijäin tehdä ylityötä noin 33 tuntia viikossa. Jos ylityötä tehdään näin paljon muodostuu viikosta 9 päiväinen viikko. Vielähän viikosta saadaan useampikin-päiväinen viikko, arv. »työnantaja». Jos tehdään 3 jakettia tai 2 sellaista talvipalttoa viikossa, joista ansaitaan 80 mk., ei sitä ole ansaittu säännöllisellä työllä, vaan yli- ja yötyöllä, josta on vähän korotusta. Tällä tavalla ei työntekijä jaksa tehdä työtä jos korkeintaan parisen viikkoa, eikä ole työnantajallakaan niin paljoa työtä säännöllisesti tarjolla. Jos työnantajat takaavat työntekijöille vaikka 45 mk. viikkotulon ympäri vuoden, niin kyllä työntekijät ovat siihenkin palkkaan tyytyväisiä, sillä nousisihan silloin vuosiansio 2,340 mk., sensijaan että ne nyt jäävät noin 1,500 à 1,800 mk. vuodessa. Kaikkien on muistettava, että räätälintyö on sesonkityötä ja ellei sesonkiaikana saa vähän parempaa palkkaa, kuolevat työntekijät kuolleena työaikana nälkään.

»Työnantajan» väite sopimuksen rikkomisesta on myöskin valhetta. Sopimuksen 6 §:ssä sanotaan nimenomaan, että sopimuksen määräämät palkat ovat alimmat. Tämän mukaan on työntekijöillä sopimuksen voimassaollessakin oikeus vaatia korkeampaa palkkaa kuin mitä sopimus määrää alimpana palkkana maksamaan.

Työntekijäin 35 % palkankorotuspyyntö ei myöskään ole kohtuuton, kun ottaa vaan huomioon elin- y.m. kulutustarpeiden hintojen 100 % ja enemmänkin kallistumisen.

Työnantajain ansiot ovat myöskin siksi hyvät, että luulisi niiden suuremmitta vaikeuksitta työntekijäin pyyntöön suostuvan.

Helsingissä, 14 pnä lokak. 1916.

Akseli Kokkola,
S. Vaatetustyöntekijäin liiton sihteeri.

Oikeus- ja poliisiasioita.

— **Malinin tappojuttu.** Syysk. 9 p:n ilmana puukotti työmies Hugo Harald Hermansson työmies Feodor Robert Malinia Fredrikinkadulla juovuspäissään niin pahoin, että Malin melkein heti verenvuotoon kuoli. Juttu oli eilen esillä raastuvanoikeudessa ja tunnusti Hermansson Malinia puukottaneensa, mutta että tämä oli tapahtunut erehdyksessä. Isku oli nimittäin ollut tarkoitettu toiseen henkilöön, jonka kyyristyessä se kuitenkin osui Maliniin. Kun muutamia todistajia oli kuulusteltu, lykättiin juttu viikoksi eteenpäin.

— **Varkausjuttu.** Raastuvanoikeudessa oli eilen jälleen käsiteltävänä ent sairaanhoitajatar Elsa Gustava Margareta Skogmanin varkausjuttu. Juttua käsiteltäessä on vastaajan avustaja, hovioik ausk. Agnes Lundell anonut vastaajan asettamista lääkärinvalvonnan alaiseksi, kun todistajain lausunnoista on käynyt ilmi, että vastaajalla on lapsuudestaan saakka ollut sairaaloinen halu anastaa toisten omaisuutta. Oikeus määräsi vastaajan asetettavaksi lääkärintarkastuksen alaiseksi hänen mielentilansa selville saamiseksi.

— **Hartauskokouksen häiritsemisestä** tuomitsi eilen raastuvanoikeus työmies Rudolf Nousiaisen 100 mkn sakkoon, vastaava 20 päivän vankeutta. N. oli syysk 1 p:sunnuntai-iltana rähisten ja muuten sopimattomasti esiintyen hairinnyt Pelastusarmeijan rukouskokousta Pursimiehenk 6:ssa. Nousiaista poistettaessa kokouksesta hän oli tehnyt vastarintaa, eikä tällainen esiintyminen ollut Nousiaisen puolelta ensi kertaa tapahtunut.

Noteraukset Helsingin arvopaperipörssissä.

Nimell. arvo	Osinko v. 1915		Lokak. 3 p. Ostaja	Lokak. 3 p. Myyjä	Lokak. 14 p. Ostaja	Lokak. 14 p. Myyjä	Lokakuun 14 p. päätetyt kaupat.
5000		Puut Oy. Kemi	10500: —	—: —	14900: —	15200:	2 à 15100 15000
1000		Ab Uleå Oy.	2300: —	3000: —	3475: —	3650: —	
1000	10	Ab Crichton	3750: —	4100: —	4750: —	4800: —	12 à 4700—4600
		Leppäkoski (k.)	—: —	—: —	5500: —	7450: —	
		Aström (et.)	—: —	—: —	1600: —	—: —	
400	12	Taalintehd.	2070: —	2100: —	2190: —	2200:	45 à 2195—2155
2000	10	Tineen Pell. (v.)	10850: —	11050: —	10450: —	10500: —	10 à 10550—10500
2000		» (u.)	—: —	10800: —	—: —	10300: —	
2000	16	Tamp. Puuv.	—: —	—: —	13000: —	—:	
200	30	Billnäs	1700: —	1720: —	1680: —	1690	140 à 1705—1685
100	0	Keravan Tiilit.	200: —	—: —	200: —	—: —	
1000	12	Tornato.	5000: —	—: —	5600: —	—: —	
100	30	Orimatt. Villat.	470: —	488: —	462: —	468	110 à 470 460
200	11	Valkiakoski	1510: —	1517: —	1545: —	1550. —	100 à 1550—1550
500	20	Vaasan Sokerit.	3765: —	3850: —	3580: —	3690. —	30 à 3630—3500
300	20	Vartsilä	2600: —	2700: —	—: —	—: —	
500	20	Fiskars	5700: —	5850: —	5000: —	5700: —	
400	12½	Forssa	16750: —	—:	18035:	18475: —	
250	6	otkan Sokerit.	931: —	935: —	867: —	890: —	128 à 900—860
200	0	Vaasan Puuv.	878: —	882: —	878: —	882: —	85 à 879—870
1000	10	Högfors	1060: —	4200: —	1670: —	— —	
100	10	Vaasan Höyrm.	262: —	—: —	251: —	275: —	
100	0	Paraisten kalk	488: —	492: —	485: —	490: —	420 à 486—470
2000	10	Nokia (kanta	14000: —	15000: —	13000: —	14500: —	
200	9	» et. 1886	—: —	—: —	—: —	—: —	
2000	6	» » 1912	—: —	—: —	—: —	2500: —	
1000	8	Kymi (v.)	7760: —	—: —	8270: —	8290: —	55 à 8305—8230
500		» (u.)	2625: —	2645: —	2780: —	2800: —	148 à 2775—2670
1000	30	Kone- ja Silt.	10000: —	10100: —	9400: —	10500: —	5 à 10500—10400
500	6	Läskelä	4245: —	4285: —	4160: —	4700: —	
500	10	Yhdist. Villat	3025: —	3150: —	3185: —	3200: —	30 à 3200—3200
100	25	Suom. Trikoot.	700: —	990: —	—: —	900: —	30 à 900—895
500	10	Ferraria	2226: —	2274: —	2325: —	2350: —	18 à 2325—2250
1000	20	Vulcan (v.)	4408: —	4419: —	4390: —	4500: —	4 à 4400—4400
1000		» (u.)	4020: —	4040: —	4225: —	4300: —	2 à 4250—4250
100	15	Kotkan Rauta	4406: —	—: —	4780: —	4790: —	28 à 4785—4765
200	10	Nurmi (kanta)	—: —	—: —	1850: —	—: —	10 à 1885—1885
200	8	» (et.)	—: —	—: —	210: —	—: —	
500	10	Turun Rauta (v.)	4426: —	4449: —	4675: —	4800: —	14 à 4700—4690
500		» (u.)	—: —	—: —	4480: —	4600: —	4 à 4510—4500

Helsingin Arvopaperi-Oy. suorittaa pörssitehtäviä ostaa ja myy osakkeita
Länsi Ranta 18. Puh. 5518. 19629

Kaupan ja teollisuuden alalta.

Viimeinen kokertomus

Suomen Meijeriyhdistyksen asiamiehelta Suur-Britanniassa.

Manchesterissä 26 pnä syysk. 1916.

Voimarkkinat.

(S.H.) Voin saanti on yhä ollut niukka ja vaikkakin hollantilaiset ovat mielestään olleet pakoitetut lähettämään liikatavaransa Suur-Britanniaan, ei tämä noin pariin tuhanteen astiaan nouseva voimäärä näytä juuri ollenkaan lisänneen voin saantia maassa, kun kotimainen, irlantilainen ja tanskalainen tuotanto on loppumaisillaan puhumattakaan ranskalaisesta voista, jota ei näytä tuotavan maahan ollenkaan. Euroopan ulkopuolella olevista maista on tuonti Kanadasta ja Yhdysvalloista vähentynyt ja odotetaan yhä vähenevän, samoinkuin argentiinalaisen voin tuonnin. Ei myöskään Australian mannermaalta saata tuonti tapahtua ennen kuin aikaisintaan marraskuussa, ja Uudessa Seelannissa tulee tuotanto, jota yhä jatkuu, olemaan niukka vähintäin kaksi kuukautta eteenpäin.

Kaikki käsillä oleva voi saatetaan siis myydä noin 4 sh. voitolla verrattuna viimeisiin markkinoihin ja sangen luultavaa, että noteraukset tulevat taasen tämän viikon lopulla nousemaan. Hienoimmasta tanskalaisesta voista maksettiin aina 210 à 211 sh. cwt kohti ja irlantilainen voi nousi osaksi 200 sh. erikoisajoilta. Siirtomaan voita ei juuri myyty alle 190 à 195 sh. ja samoihin hintoihin noteerattiin myös hollantilainen voi.

Manchesterin tukkukauppiasyhdistyksen keskihinnat olivat tänään 209/— tanskalaiselle ja irl. creamery voille 197/11, kaikki cwt. kohti.

Silavamarkkinat.

Silavanoteeraukset pysyivät viime viikon loppupuolelle jotakuinkin samoina, kumminkin oli sävy markkinoilla siinä määrin parantunut, että moni kauppias vaati ja saikin useimmissa tapauksissa noin 1 sh. voiton cwt. kohti eilen ja tänään. Nähtävästi voidaan siis lähimmässä tulevaisuudessa odottaa korotettuja noteerauksia.

Tanskassa ilmoitetaan teurastuksen käsittäneen viime viikolla noin 28,000 sikaa, samaan aikaan arvioitiin irlantilaisen teurastuksen käsittäneen noin 22,738 sikaa.

Tuonti.

16 päivänä syyskuuta päättyneellä viikolla tuotiin brittiläisiin satamiin.

	cwt.	sam aik 1915
Voita	38,607	75,537
Kylkisilavaa	104,690	85,272
Kinkkuja	20,993	21,116
Juustoa	56,540	30,603
Margariinia	34,708	40,553

Kunnioittaen:
Alex. von Becker.

Tuomaskuonan valmistus Venäjällä.

(S.H.) Sen johdosta, että helpotukset tuomaskuonan kuljetuksessa ovat pitennetyt marrask. 14 p:ään, julkaisee »Isv. Minist. Semi.» muutamia tietoja tämän tekolannan valmistuksesta.

Tuomaskuonaa jauhetaan siitä kuonasta, jota saadaan teräksen valmistuksessa tuomasuuneissa. Rautamalmin tulee kuitenkin sisältää fosforia. Tällaista malmia on Venäjällä suuret määrät lähellä Kertshia: Uralissa esim. ei ole fosforia sisältävää malmia.

Kertshin malmia käyttää kolme tehdasta: Taganrogin, Kertshin ja Sartanin (Mariupolin luona). Näiden tehtaiden luokse on perustettu tehtaita tuomaskuonan valmistusta varten. Taganrogin tehdas, joka perustettiin v. 1902, tuottaa tuomaskuonaa 4,200 puutaa päivässä ja 1,200,000 p. vuodessa. Sartanin tehdas, joka sijaitsee 6 virstan päässä Mariupolista, tuotti v. 1915 tuomaskuonaa 817,802 puutaa. Kertshin tehdas, joka sijaitsee 14 virstan päässä kaupungista Kertshin lahden rannalla, perustettiin v. 1914. Viime vuonna valmistettiin siellä tuomaskuonaa 459,005 puutaa. Yhteensä kohosi tuotanto viime vuonna 2,288,335 puutaan ja edellisellä vuodella oli jäljellä 476,176 p. Tästä määrästä kuljetettiin viime vuonna pois 1,965,230 p.

Kuusipuutaisissa säkeissä myytiin tuomaskuonaa maanviljelijöille v. 191: 3½ kopiasta. Esim. 16 prosenttisesta tuomaskuonajauhosta otetaan 56 kop. puudalta, kuljetettuna tehtaan rautatieasemalle. Säkit ovat varustetut lyijylukoilla, joilla on mainittuna fosforihapon prosenttimäärä. — Prav. V.

Toritietoja.

Helsinki, lokakuun 14 p:nä 1916.

Ruisleipä, kuiva, metr. leiv. (10 kil.)	6:75— 7:—
Ruisleipä, puolikuiva, metr. leiv. (10 kil.)	5:50—6:—
Ruisjauhot metr. leiv. (10 kil.)	4:50— 4:60
Kaurat hehtol.	14:——14:50
Kauraryynit 1 kilo	—:80——:85
Ohraryynit » »	—:70——:80
Maltaat 1 kilo	—:80——:85
Herneet, vihreät 5 litraa	2:80— 3:—
» valkeat » »	2:50— 2:80
» sekaiset » »	2:40— 2:50
Perunat, uudet, 5 litr.	—:60——:65
Porkkanat 5 litr	—:75——:80
Maito kuorimaton litra	—:30——:—
» kuorittu litra	—:16——:—
Viili 2½ litraa	1:25— 1:50
Piimä litra	—:18——:20
Kerma 1 litra	1:——:—
Juusto kpl.	—:85— 1:10
Munat tiu	4:80— 5:—
Naudanliha, tuore 1 kilo	1:80— 2:60
» palvattu » »	2:50— 3:—
Lampaanliha, tuore » »	2:70— 3:—
» palvattu » »	3 —— 3:40
Sianliha tuore, » »	3:—— 3:50
» palvattu » »	4:50— 5:—
Vasikka, juotettu » »	2:—— 2:50
Kanat kpl.	2:—— 3:50
Kananpojat kpl.	2:—— 2:50
Teeret kpl.	3:—— 3:50
Metsot »	5:—— 7:—
Pyyt »	2:25— 2:50
Jänis kpl.	3:50— 4:—
Spenati kori	—:60——:70
Kukkakaali kpl.	1:—— 2:—
Kupukaali »	—:80— 1:20
Omenat 5 litraa	2:—— 2:50
Puolukat 1 litra	—:40——:45
Sipulit kilo	1:—— 1:20
Lohi, tuore kilo (Laatokan)	6:——: 8—
Hauki, tuore kilo	2:25— 2:50
Ahven, » »	2:——:—
Särki, » »	1:——:—
Siika, » »	2:50— 3:—
Ankerias » »	7:—— 8:—
Kampela, » »	2:50— 3:50
Silakat, » »	—:—— 1:—
Siika, suolattu kilo	4:—— 4:50
Lohi, » »	6:—— 8:—
» vähä suol. (graavi)	11:——12:—
Lahna, suolattu kilo	2:50— 3:—
Silakka, maustettu, lekkeri	2:50— 3:—
Turskat, tuoreet kilo	—:——1:50
Heinät, timotei- » »	1:50— 1:60
Halot, koivuset metr. syli	60:——74:—
» mäntyset ja kuusiset metr. syli	48:——60:—
» sekapuut metr. syli	45:——60:—

— **Turun pörssi.** Viime toukokuun 18 p. pitämässään kokouksessa jätti Turun kaupunginvaltuusto Turun pörssiä koskevan asian valmistelun erityiselle valiokunnalle, johon tulivat johtaja Ernst Grönblom, pankinjoht. Edvard Solin ja hovioikeudenneuvos August Jukelius. Valiokunta on nyt asiasta antanut lausuntonsa, jossa se selittää,

että valtuusmiehet myöntäisivät vakinaisen pörssilaitoksen aikaansaamiseksi palkkakunnalle vuotuisen korkeintaan 1,200 mkn avustuksen;

että valtuusmiehet, hyväksyen valiokunnan yläesitetyt huomautukset Turun pörssin sääntöehdotusta vastaan, palauttaisivat asian tämän puolen pörssikomitealle pyynnöllä, että komitea tekisi ehdotukseen siitä aiheutuvat muutokset.

Sääntöehdotuksen mukaan voisi muodostettava Turun pörssi suorittaa kaikkia arvopaperipörssin, valutapörssin ja tavarapörssin toimia. Pörssin hallituksen muodostaisi valtuuskunta, johon kuuluisi kaksitoista jäsentä ja varittaisiin ne siten, että kaupungin valtuusmiehet valitsivat neljä valtuutettua, kauppayhdistys ja tehdasyhdistys kumpikin kaksi, pörssiin liittyvät pankit kaksi ja pörssin jäsenet kaksi valtuutettua. Kustannukset suorittaisivat Turun kaupunki, kauppayhdistys ja tehdasyhdistys tai näiden sijasta kauppakamari sitte kun se perustetaan sekä palkkakunnan pankit ja pörssin jäsenet.

Juoksevien asiain hoito kuuluisi seitsenhenkiselle, valtuuskunnan asettamalle pörssikomitealle. — U. A.

Tavaranoterauksia.

Vilja.

Rybinskista, lokak. 13 p. (P. T.)

Ruisjauhot, kaamal.	22: 50
Vehnäjauhot, 1 laji	26: —

Kurssit.

Suomen Pankki lokak. 12 pnä.

	Myyntikurssi. M. p.	Ostokurssi. M. p.
Pietari a/v	216: 50	216: —
3 kk.	— —	206: —
Lontoo a/v	33: 50	31: —
3 kk.	— —	25: —
Paris

Tulli-huutokauppa

Julkisella huutokaupalla, joka pidetään Porissa karjarannan makasiinissa kuluvan lokakuun 25 päivänä alkaen klo 10 ap., myydään allamainitut tulipalossa osaksi turmeltuneet tavarat:

Pienempiä muokattuja nahkoja 16,706 kg, lakeerattuja nahkoja 310 kg, isompia muokattuja nahkoja 1,832 kg, pumpulikankaita 669 kg, villaplyysiä 344 kg, vanuttamatonta villakangasta 303 kg, kamelilankaa 7,715 kg, kalastajalankaa 591 kg, konehuopaa 1,315 kg, messinkilankakudelmaa 1,512 kg, linoleumimattoa 1,762 kg, koneosia raudasta 4,593 kg, teräslankaa 2,695 kg, viiloja 9,500 kg, polkupyöränosia 3,731 kg, separaattorinosia 4,685 kg, neilikoita 981 kg, teetä 427 kg, puutarhasiemeniä 1,452 kg, ongenkoukkuja 521 kg, kolofoniumia 20 tonnia, tankoterästä 10 tonnia, lankanauloja 10 tonnia y. m., y. m.

Porin tullikamari, lokak. 10 p. 1916.

L. A. EKROTH,
(Satak. S.) 19740 v.t.

Kuulutus.

Täten ilmoitetaan, että kaiken valtionrautateiden konepajoille Helsingissä, Fredriksbergissä, Karisissa ja ja Turussa nykyään löytyvän romun ostotarjoukset ovat jätettävät kolmannen piirin Piirihallitukselle suljetussa kuoressa päällekirjoituksella »Romutarjous» viimeistään kuluvan lokakuun 21 päivänä ennen klo 12 päivällä. Romu on seuraavan laatuista, nimittäin:

1) Pyöränrenkaita, degelteräst ä.
2) Pyöränrenkaita, Siemens-Martinteräst ä.
3) Pyöränrunkoja.
4) Jousiteräsromua.
5) Karkeaa levy- ja takorautaromua.
6) Ohutta levyromua sekä
7) Sorvilastuja.

Tarjoukset voidaan tehdä koko romumäärästä tahi jostakin erityisestä lajista tai osasta ja tulee ostajan kuletuttaa romu konepajoilta asianomaisten konepajaesimiesten kanssa tehtävän sopimuksen mukaan ollen maksu suoritettava kultakin romumäärältä ennen sen ulosottamista.

Hinta on laskettava vapaasti vaunussa asianomaisilla konepajoilla.

Lähempiä tietoja romumääristä saadaan Piirihallituksen kansliasta.

Helsingissä, kolmannen piirin Piirihallituksessa lokakuun 3 päivänä 1916.

Toimeksi saanut:
(S.I.20469)19442. Yrjö Strang.

Kuulutus

Asianomaisten henkilöiden tietoon Helsingin kaupungissa ilmoitetaan täten, että vällaikaisen veron ylöskanto suurista tuloista, joka armollisen asetuksen mukaan huhtikuun 8 pltä 1916 on täytäntöönpantava, toimitetaan Lääninkonttorin verolippua vastaan Rahatoimikonttorissa Raatihuoneella keskiviikkona 25 pnä ja torstaina 26 pnä kuluvaa lokakuuta klo puoli 11—3 päivällä ulosmittauksen uhalla.

Helsingin Rahatoimikamari, lokak. 12 p. 1916.

Rahatoimikamarin puolesta:
Alexis Gripenberg.
19892 Goerg Estlander.

Kuulutus.

Täten julistetaan konttorikirjurintoimi kaupungin Rahatoimikonttorissa avoimeksi halukkaiden pätevien henkilöiden Rahatoimikamarilta kirjallisesti haettavaksi kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa tästä alkaen, tätä päivää kuitenkaan lukematta ja ilmoitetaan samalla, että toimi, josta on 2,500 markan vuotuinen palkka 10 % korotuksineen 5 ja 10 vuoden palveluksesta, täytetään määräämättömäksi ajaksi 6 kuukauden molemminpuolisella irtisanomisajalla.

Helsingin Rahatoimikamari, lokak. 12 p. 1916.

Rahatoimikamarin puolesta:
Alexis Gripenberg.
19893 K. Rein.

Kuulutus.

Yleisölle annetaan tiedoksi, että Keisarillisen Senaatin päätöksen mukaan virallista paperia myytäessä ei missään tapauksessa saa ottaa enempää kuin 10 prosenttia yli nykyään voimassa olevan tehtaanhinnan, uhalla, että myyjän koko varasto takavarikoidaan; sekä että Keisarillisen Senaatin päätöksen mukaan elokuun 29 p:ltä 1916 virallisen paperin tehtaanhinta on nykyään riissilta:

virallinen paperi N:o 1 kirjoituspaperin kokoa Smk. 68: —.
virallinen paperi N:o 2 kirjoituspaperin kokoa Smk. 34: —.
virallinen paperi N:o 3 kirjoituspaperin kokoa Smk. 24: —.

B WIDNÄS.
A. W. Helander.

Kuulutus.

Halukkaiden ostajain tiedoksi ilmoitetaan täten, että valtionrautateiden varastoihin Helsingissä, Fredriksbergissä ja Turussa kerääntyneiden tyhjien koneöljytynnyrien kirjalliset ostotarjoukset ovat jätettävät suljetussa kuoressa varustettuna päällekirjoituksella »Tyhjien tynnyrien ostotarjous» kolmannen piirin piirihallitukselle viimeistään kuluvan lokakuun 31 päivänä ennen kello XII päivällä. Samalla ilmoitetaan, että tynnyreitä myydään eri varastoista seuraavat määrät:

	tammisia	haapaisia
Helsingissä	200	225
Fredriksbergissä	—	527
Turussa	200	600

Tarjoukset voidaan tehdä joko koko määrälle tahi myöskin johonkin määrättyyn varastoon kertyneelle määrälle. Kaikki kuormaus- ja kuljetuskustannukset ovat ostajan suoritettavat. Helsingissä, kolmannen piirin Piirihallituksessa, lokakuun 13 päivänä 1916.

Toimeksi saanut:
(S.I.21140)19914 Yrjö Strang.

Huutokauppoja

29 Osakeyht. Roinilan Osaketta

à 200 markkaa kuuluva ent. talonomistaja C. G. Fontellin konkurssipesälle ja oikeuttaen 5:een talossa n:o 18 Fredrikinvuorenkadun varrella olevaan huoneustoon, myydään käteisellä asianomaisten pantinomistajien laskuun julkisella huutokaupalla, joka maanantaina tulevan lokakuun 16 p:nä klo 2:lta päiv. pidetään täkäläisessä huutokauppakamarissa, Mariank. 3.

Helsinki, syysk. 27 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
18802

Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttori

toimeenpanee panttitavarahuutokaupan talossa N:o 3 Mariankadun varrella täällä perjantaina 20 pnä ja lauantaina 21 p. tulovaa lokak. klo 10:ltä a.-p.; ja, jos tarve vaatii, 5 i.-p, jolloin myydään joukko viime maalis- ja huhtikuussa yhtiön pääkonttoriin (Fabianinkatu n:o 21) n:oilla 6,346—12,708 ja sivuosastossa (Pursimiehenkatu n:o 7) n:oilla 8,879—17,622 pantattua, mutta lunastamatta jätettyä tavaraa.

Myytävänä oleva panttitavara käsittää: arvopaperia, kuten Asunto Oy. Kaiku'n ja Asunto Oy. Marstähti'n osakkeita; kulta- ja hopeateoksia, joukossa kelloja, sormuksia, ketjuja, rannerenkaita, korvarenkaita, rintasolkia, nappia, savukekoteloita, kultainen nuuskarasia, kahvikalustoja, kannuja, kerma-astioita, maljoja, liemikauhoja ja lusikoita; soittimia: viuluja, kitaria, sitra, torvisoittimia, gramofooneja nuottilevyineen ja harmonikkoja; huonekaluja ja talouskapineita: sohva, pöytä, rautasänky patjoineen, haarakynttiläjalkoja ja kupari-astioita; sekä sekalaista muuta arvokasta tavaraa joukossa polkupyöriä, numeroimiskone ja ompelukoneita, puhelin- ja valokuvauskoneita, kiikaria, 50 kriminnahkaa ynnä joukko pito-, liina- ja sänkyvaatteita y.m.

HUOM.! Jonkun osan kyseessäolevasta panttitavarasta voivat asianomaiset panttilipun omistajat lunastaa ennen huutokaupan alkua.

Helsinki, syyskuun 29 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
18840

4 Asunto Oy. Marstähden osaketta

à 1,000 markkaa, kuuluva rouva H. G. Koskisen konkurssipesälle ja oikeuttaen 2:een, huoneen ja keittiön, huoneustoon talossa n:o 24 Mariankadun varrella täällä, myydään julkisella huutokaupalla, joka maanantaina kuluvan lokakuun 23 p:nä klo 2:lta päiv. pidetään täkäläisessä huutokauppakamarissa, Mariankatu n:o 3.

HUOM.! Ostohinnasta on puolet maksettava oitis ja loput viikon kuluessa.

Helsinki, lokak. 3 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
19311

PAKKOHUUTOKAUPPA

pidetään maanantaina 16 ja, jos tarve vaatii, torstaina 19 p:nä tätä lokakuuta alk. klo 5 i.-p. täkäläisessä huutokauppakamarissa, Mariankatu n:o 3, johoin myydään — ellei maksua tai muuta laillista estettä tule — joukko takavarikkoon otettua tavaraa, jonka joukossa on m. m. pianiino, mahonkija muita huonekaluja, kattokruunuja, lamppuja, peilejä, tauluja, makuuvaatteita, talouskaluja, keittiöastioita, kuin myös tiski, sikareja, kassakone, ompelukoneita, gramofooni, sähköpora, porauskone, sorvi, 3 ruuvi- ja yksi pajaalasin y. m.

HUOM.! Ostohinnasta on puolet heti maksettava käteisellä ja loput viikon kuluessa.

Helsinki, lokak. 6 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
19368

Taikeli- ja kirjapainon pikapainin

myydään — ellei maksua tai muuta laillista estettä ilmaannu — julkisella pakkohuutokaupalla, joka maanantaina kuluvan lokakuun 16 p:nä klo 11 a.-p. pidetään talossa n:o 39 Ison-Roopertinkadun varrella täällä.

HUOM.! Ostohinta on heti käteisellä maksettava.

Helsinki, lokak. 6 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
19367

Karjan y. m. irtaimen huutokauppa

toimitetaan tiistaina ja keskiviikkona t. lokak. 24—25 pnä alkaen klo 10 ap. Leppälän tilalla Haapajärven kirkonkylässä O.I. (58 km Ylivieskan asemalta tai noin 70 km Iisalmi—Kiuruvesi lajvaveit.) tilan myynnin tähden seuraava irtain omaisuus, kuten:

Kk. ori »Ertto» N:o 1280, 5 vuot. palk. V. ravikilp. Oulussa. Kk. ori »Ilme» N:o 442, 11 vuot. palk. mon. näyt. ja kilp. sekä 2 siitostammaa, 1 viime ja 1 tämän kesän varsa.

Lehmiä ja nuortakarjaa 25 kpl., osa itä-Suomen tyyppiä, samoin 5 v. sonni »Uljas».

5 sikaa ja porsaita.

Maanviljelys-, suvi- ja talviajokaluja: auroja, kamara-aura, lautas-tiikeri- y.m. karheja, tasotus- y.m. äkeitä, viljan-, heinän- ja turnipsinkylvöneet, heroja, näittö- ja haravakoneet, rekikärryjä, työvankkurit, matka- ja työrattaita, matka-, pari- ja työrekiä, valjaita, kilpakärryjä, sekä silppu-, viskuu- ja lajittelukoneita, luumyälY, vaakoja, separaattoreja y.m. sekatavaraa.

Viljaa, kuten: kevätvehnää, ruista, ohraa, kultasade- ja ripsikauraa, herneitä, perunoita.

Uittotarpeita: 2 kpl. ankkuria, trossia, pouliinaa, sinkki- y.m. varppeja, vorakki y.m.s.

Lankkuja, lautoja, halkoja, 2 sirkkeliä y.m.s.

Tunnetut ja luotettavat huutajat saavat 3 kuukauden maksuajan velkakirjaa vastaan. Hevoset myydään ensi, lehmät ja siat toisena huutokauppapäivänä.

Haapajärvi, lokak. 10 pnä 1916.

K. O. Rouhu.

Suuri Kirjahuutokauppa!

Huomenna maanantaina klo 5 i. p. huutokaupataan painetun luettelon mukaan, lainopillisia, historiallisia ja kaunokirjallisia teoksia y. m., kuten The encyclopaedic dictionary 4:o osassa; Teknillinen käsikirja; Oma maa; Ohqvist, Suomen talteen historia; Tietosanakirja; Wrede, Finsksakrätt y. m.

Huutokauppakamari Salama,
Mikonk. 8. Puh. 108 40.
19925.

Suuri kuoinpesän huutokauppa.

Julkisella vapaaeht. huutokaupalla, joka toimitetaan maanant. 6 p:nä ja tiist. 7 p:nä tulevaa marrask. alk. klo 10 a.-p. huvilasea n:o 75 Riihimäen rautatieaseman luona, myydään edesmenneen neiti Hanna Stjernvallin kuolinpesälle kuuluva irtaimisto, johon kuuluu kaikenlaisia huonekaluja (m. m. ruokasalin kalusto kiilloitetusta koivusta), pöytähopeaa, uusihopeaja nikkelikaluja, höyhenisiä sänkyvaatteita, arvokakita sänkylinavaatteita ja pöytälinoja, kristalleja, lasia ja porsliineja, talouskaluja, naisen pito- ja liinavaatteita, ikkunaverhoja, oviverhoja ja mattoja, joku määrä erilaisia koriste-esineitä y. m. sekä suuri määrä muuta irtainta.

Tehdyt huudot ovat maksettavat heti käteisellä.

Espoossa, lokak. 12 p:nä 1916.

Edv. E. Salenius,
(I.7535)19962 pyydetty toimitusmies.

Uusia jalkineita,

niiden joukossa saappaita, huutokaupataan maanantaina tämän lokakuun 16 pnä jälk. klo 5 ip. Helsingin Huutokauppakamarissa, Mariank. n:o 3.
19407

Kuolinpesähuutokauppa.

Julkisella huutokaupalla, joka torstaina tämän lokakuun 19 p:nä alk. klo 10 a.p. pidetään täkäl. huutokauppakamarissa, Mariankatu N:o 3, myydään m.m. kaikenlaisia huonekaluja, makuu-, pito- ja liinavaatteita, laseja, porsliineja, keittoastioita y. m. kuin myös

1 etuoikeutettu. ja 2 kantaosaketta Rakennus-Osakeyhtiössä Maja,

kukin 1,000 markkaa arvoltaan ja jotka yhteensä oikeuttavat huoneen, keittiön ja alkoovin asuntoon, josta kuu. kausivuokra tekee 47 markkaa.

HUOM.! Ostohinnasta on puolet maksettava heti ja loput viikon kuluessa. 19399

Helsinki, lokakuun 4 pnä 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.

RAVINTOLAHUONEKALUJA,

niiden joukossa 100 kokoonlaskettavaa, pyöreätä kahvilanpöytää ja useita ruokapöytiä kaksinkertaisilla levyillä kuin myös

PIANIINO,

pöytäliinoja, suuliinoja, akkunaverhoja, nushopeaa, kuten veitsiä, haarukoita, lusikoita, vateja ja karotteja, sekä n. kolmisenkymmentä nikkelistä kahvikalustoa, messinkisiä akkunaverhotankoja, kupariastioita, laseja ja posliineja y.m. myydään julkisella huutokaupalla, joka maanantaina 16 ja tiistaina 17 päivänä tätä lokakuuta alk. klo 10 ap. pidetään täkäl. huutokauppakamarissa, Mariankatu n:o 3.

HUOM.! Käteismaksu vaaditaan heti myyntitilaisuudessa.

Helsinki, lokakuun 5 pnä 1916.
19400
Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr. Em. Hallblom.

Flyygeli,

(Worster)

hyvä-ääninen huutokaupataan **maanantaina lokak. 16 p:nä klo ½12 päivällä.**

Cityn Huutokauppahuoneustossa,
Uudenmaank. 2. Puhel. 37 92.
19890

Tarkastaja Carl Albin Hammarlindvainajan jälkeensä jättämä omaisuus, jossa on huonekaluja, vaatekappaleita, makuuvaatteita, talouskaluja y. m., myydään julkisella huutokaupalla, joka lauantaina tämän lokakuun 21 p:nä alk. klo 10 a.-p. pidetään täkäläisessä huutokauppakamarissa, Mariankatu 3, joka täten ilmoitetaan.

Helsinki, lokak. 6 p:nä 1916.

Helsingin Huutokauppakamari,
Pehr Em. Hallblom.
19402

Ruokasalinkalusto

tummasta tammesta, käsittävä veistoksilla ja marmorilevyllä varustetun astiakaapin, pöydän ja 10 viheriällä nahkapäällyställä verhottua tuolia, huutokaupataan käteisellä maanantaina kuluv. lokakuun 16 pnä klo 6:lta ip. täkäläisessä huutokauppakamarissa, Mariankatu N:o 3.

HUOM.! Sekä pöytä että tuolit ovat Bomanin tekoa.

Helsinki, lokakuun 10 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
19946

7 Ajurinrekeä,

metsästysvaunujen piukori, työrekiä, aisoja, 2 ompelu- ja 1 satulasepän kone y.m. huutokaupataan käteisellä lauantaina lokakuun 21 p. klo ½2 päiv.

Helsingin Huutokauppakamarissa,
Mariankatu N:o 3.
19944

2 salin-

ja uudenaikuinen sänkykamarinkalusto sekä sekalaisia muita huonekaluja y.m. huutokaupataan torstaina kuluv. lokakuun 19 pnä klo 5:ltä ip.

Helsingin Huutokauppakamarissa,
Mariankatu N:o 3.
19945

Suuri

Karjan ja irtaimiston

huutokauppa pidetään kuluvan lokakuun 20 pnä klo 11 ap. MYRAKSEN tilalla Sipoon pitäjässä, 7 km Dickursbyn (majatalo) ja 5 km Korson asemilta, jolloin myytäväksi tarjotaan:

22 korkealypsyisiä, tervettä ayrshire-, osaksi sekarotuista lehmää,

1 puhdasrotuinen ayrshiresonni, hiehoja ja vasikoita,

4 hyvää työhevosta,

2 sikaa, kuin myöskin kaikenlaisia maanviljelyskaluja, heiniä, pahnoja, huone- ja talouskaluja y.m.

Tunnetuille ostajille 1 kuuk. maksuaika. Tilatkaa karjaluettelo! Lähemmin 19289

Aksel Alander,

Toimitusmies.
Helsinki, Mikonk. 7.

Kirjahuutokauppa

pidetään lauantaina 21 pnä, keskiviikkona 25 pnä ja — jos tarpeellisiksi käy — lauantaina 28 pnä kuluv. lokakuuta klo 5:ltä ip. täkäl. huutokauppakamarissa, Mariankatu N:o 3.

Kirjakokoelma, josta on saatavana painettu luettelo, käsittää 350 erisisältöistä kirjaa.

Helsinki, lokakuun 10 p. 1916.

Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
19947

37 herran- ja 21 naisenkello

sekä sormuksia, rintasolkia ja rannerenkaita kuin myös puodinhylly, 2 smoking-pukua y.m. huutokaupataan käteisestä torstaina tämän lokakuun 19 pnä klo 5 ip. Helsingin Huutokauppakamarissa, Mariankatu N:o 3.
19918

Paperikauppatavaraa,

maitoastioita, huonekaluja, taloustavaroita y. m. huutokaupataan maanantaina lokak. 16 p. klo 11 a. p.

Huutokauppakamari Salama,
Mikonk. 8. Puh. 108 40.
19924.

Suurempi määrä

Postipaperia

talonmies- y. m. kilpiä paperikauppatavaroita y. m. huutokaupataan tiistaina lokak. 17 p. alk. klo 11 a. p.

Huutokauppakamari Salama,
Mikonk. 8. Puh. 108 40.
19923.

Karjan, sahan, viljan ja rehujen

Huutokauppa!

Perjantaina tulevan marraskuun 3 pnä klo ½12 päivällä toimitettavalla julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla myydään Karjalohjan pitäjän Bölen kylässä Niku-nimisellä tilalla mainitun talon hyvälypsyiset terveet nautaeläimet, nim.:

25 osittain maatiais- (nupu-), osittain sekarotuista lehmää,

6 astutettua hiehoa,

4 vasikkaa,

1 hyvin komea, 2½ vuotias maatiaissonni (nupu),

2 emäsikaa, 1 karju, 5 ulkolaisrotuista lammasta.

Yksi 24" lev. rautakeh. sahanraami terineen, tukkivaunuineen ja katkosirkkelineen, erinomaisen hyvä 200 kg painava alasin sekä

Heiniä, olkia, 100 hl rukiita, mustia suomal. kauroja, 10 hl vehnää, ohria, herneitä, 100 hl perunoita, heinänsiemeniä y.m.

Varmoille ostajille myönnetään 2 kuukauden maksuaika tunnustetta vastaan.

Hevosia toimitetaan pyydettäissä Virkkalan (Virkbyn) asemalle.

Tilatkaa karjaluettelo! 19917

Aksel Alander.
Toimitusmies.
Helsinki, Mikonkatu 7.

Suuri irtaimisto-huutokauppa.

Julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla, joka paikkakunnalta poismuuton takia pidetään torstaina t. k. 19 p. alkaen klo 10 a.-p. Mäntsälän Sääksjärven Koivumäen tilalla, myydään m. m. lehmiä, nuortakarjaa, kantakirjasonni, 4 hevosta, 5 lammasta, 3 sikaa, kanoja, niittokone, harava, äkeitä, auroja, rekiä, rattaita, 1 kpl. Vikströmin maamoottori, aivan uusi puimakone Kullervo n:o 2, rouhemylly, ryyninlikistäjä, silppukone, smirkelikone, kenttähjo, separaattori, maitoastioita, kymmenys- ja tiskivaaka, puhelin johtoineen (noin 5 kilom. pitkä), koneöljyä, moottoriöljyä, 6,000 kg. päivänkukkakakkuja, rukiita, kauroja, ohria ja perunoita, heiniä, kauran- ja ruokinolkia y. m. Eläimet myydään klo 12 päivällä. Huudot ovat paikalla maksettavat.

Mäntsälässä, 14 p. lokak. 1916.

Juho Liija.
19926 Toimitusmies.

Kallisarvoinen

Ruokahuoneenkalusto

(päärynäpuusta),

jossa on ravintolahylly, vetolevyillä varustettu ruokapöytä sekä 6 tuolia huutokaupataan maanantaina, lokak. 16 pnä klo ½2 päiv.

Cityn Huutokauppahuoneustossa,
Uudenmaankatu 2. Puh. 37 92.
19889

Täytetty huonekalusto, vetolevyillä varust. ruokapöytä, 6 tuolia ja tarjoilupöytä, Wienersohva ja 6 tuolia, pöytä, koruhylly, sohvamatto, 2 uutta kerisohvaa, lapsenmakuukori, bamburuokotuoli, jäljennöspuristin, flyygeli (venäläinen) huutokaupataan maanantaina, lokak. 16 pnä alk. klo 11 ap.

Cityn Huutokauppahuoneistossa,
Uudenmaank. 2. Puh. 37 92.
19891

Myytävänä

Arvoisat NAISET ja HERRAT!

Kireän ajan johdosta myydään kuosikkaimpia päällystakkeja, pukuja y. m alle puolen hinnan. Tilauksia vastaan otetaan ja tehdään het: ja halvalla ZALL, It.-Helsinkatu 1. Esplanaadink kulmassa, 3 kerros Pääovi. Puh. 52 16.

Huom! Käyttäkää hissiä! Huom.!

Myytävänä

Kopiopaperia

planokoossa, suurempi määrä Helsingissä. Lähemmin nimim. »Kopio», 1252, t.l. konttorissa. 19705

Yksityisiä sekä 1, 2, 3 huoneen ja keittiön asunto-osakkeita, johin voi päästä asumaan 1. 11. 16. Lähemmin Vladimirinkatu 54, porr. B, h. 2.

Petrolimoottoria:

9 hv. maamoottori, Bolinderin.
8 hv. venemoottori, Bolinderin.
7½ hv. maamoottoreja, kotimaisia.
5 hv. maamoottoreja, englantilaisia.

ALFA-pulmakoneita

voidaan vielä saada tänä syksynä, jos tilaus tehdään viipymättä.

Pyytäkää selityksiä ja tarjouksia.

P. SIDOROW,
Suomalainen Kalustokauppa Oy.
Helsinki. 19704

Remy'n Riisi-tärkkiä

myytävänä G. E. Ramberg, Pori.
(Hbl.) 19951

Talo Sörnäisissä,

hyvällä liikepaikalla, ilman valikäsiä. 70 tulisijaa, 2 tallia. Kiinnityslainat 282,000 mk. Vuokrat 26,500 mk.

Hinta 330,000 mk.

19868 Tarkemmin puh. 80 33.

Myydään

asunto-osakkeet

4 huonetta ja keittiö 3 kerroksessa aur. puol., näköala yli Töölön lahden. Asumaan pääsee heti.

Hinta 13,000: —.
Läh. Puh. 56 57. 19886

Kolmasosa osakkeista

eräässä yhtiössä, joka omistaa terva- ja tärpättitehtaan ynnä sahan, sattumalta myytävänä. Vast. Hels. San. kontt. ennen 20 p. nimim. »Voitto 200 %». 19974

Hehkulamppuja,

5—100 kynttilän prima lajia paljottain ja vähittäin.

Nic. Antipin,
Uudenmaank. 34, puh. 897.
(S. I. 21225) 19968

Saapunut:

Ulsteria, sarkaa,

pukukank., vuorisatiinia,

Villavatiinia,

mustaa ja sinistä cheviottia, must. leninkikank. Ompelutarpeita.

SANNI LEISIO.
Tarkk'anpujank. 10. Puh. 79 15.
(I.7562)19963

Asunto-osakkeet

2, 3 ja 4 huon. ynnä keittiön ja palv. huon. huoneustoihin myydään ilman välittäjiä. Lähemmin klo 10—3, Runebergink. 6 A, pr. B, 24.

2 Kamiinaa,

20 akkunapuitetta, 2 p. rautaovia, uuninluukkuja, uunikaakelia, 1 emaljoitu kylpyamme, kaarilamppuja, levykamiina, kaasuhelloja, lastipaljuja, y. m. Lähemmin Teatteri Lyran konttorissa, Erottaja 15—17 maanantaista kello 4—6. 19980

Pieni huoneusto

(2 huon. ja keitt.) vanhassa, tod. vakavaraisessa, halpavuokraisessa yhtiössä. Vast. t. l. k. nimim. »Hyvä sijoitus, 1278».

Musta topattu miehen talvipaltoo

sametti- ja nahkakauluksella ja urkuharmooni. Uudenmaankatu 20—22, pr. L, ovi 42.

Lapsenrattaat (kuomun kanssa) myyd. Tehtaankatu 18, pr. A, ovi 13.

Livekalaa

Prima, paaluttain ja vähittäin

V. W. Dahlgrénilla,
Vladimirinkatu 34, puhelin 5275 ja 5038.

Priima Dextriiniä

suuremmissa ja pienemmissä erissä hankki

Jockis Socker- och Sirapsfabriks Ab. Konttori H:gissä. Puh. 1297.

(I.7082) 18482

3 kpl. 4 kuuk. porsasta, sopivat siitossijoiksi sekä 1 kaltti, Fastbölen pysäk. 15 m. matka vasemmalle, Malmströmin huvila, puh. 6771.

HUOM.! Halvalla.

Uusia ja käytettyjä huonekaluja, rautasänkyjä, patjoja, ruokasenkkiä, pöytiä, tuolia, pianino, urkuharmooni, gramofooni y. m. Vladimirinkatu 5. Puhelin 5634.

Uudellamaalla, luonnonihanan järven rannalla sijaitseva hyvin viljelty ja erittäin hyvin rakennettu, metsärikas

MAATILA,

koko alaltaan 351 t.-a., josta 160 t.-a. ensiluokkaista peltoa, myydään täydellisine ensiluokkaisine irtaimistoineen 175,000 markalla, josta 50,000 mk. vaaditaan käteisesti.

Tukkimetsän arvo on vähintään 50,000 mk. Tilalla löytyy sitä paitsi kaunis nuori metsä, arvoltaan 30,000 markkaa.

Päärakennuksessa on 6 suurta hyvin sisustettua huonetta, keittiö, eteinen y. m. Kaikki ulkorakennukset ovat ensiluokkaiset. Vesijohto useimpiin rakennuksiin. Kotitarvesaha, mylly y. m.

Lähemmin

AKSEL ALANDERIN Asianajotoimisto Oy.
Helsinki, Mikonk. 7.
19817

Rahaksimuutto!

eli Lindstedtin suuret kirjamarkkinat N:o X. Tämä uusi alennusluettelomme sisältää yli 700 eri teosta ja ovat ne kaikki uusia ja yhä myytävinä perin huokealla hinn. Lindstedtin Antikv. Kirjakaupassa, Helsingissä, P.-Esplanaadink. 17332

Myytävänä maanantaina hietamaan perunoita Rautatientorilla kotilinajettuna 12: 50 mk.

Kaupunkitalo

76 tulisijalla. Halukkaita ostajia pyydetään ilmott. U. Suom. kontt. nimim. »Talo, 1279».

Hienoja kovarintaisia paitoja, kaulanlaajuus 40. Vladimirink. 18. B, huone 6.

1 käytetty huonekalusto

ja kirjoituspöytä myytävänä. Merikatu 9, pr. A, ovi 4. Näht. klo 11—6 i.-p.

Sekatavara-kauppa!!!

Toistakymmentä vuotta hyvällä menestyksellä toiminut kauppalike hyvällä paikalla H:gissä, myyd. käteisellä. Varasto sisäänostohinnalla, noin Smk. 5—6,000, kalusto Smk. 1,500. Läh. J. E. Lehtovirta, Kruununvuorenkatu 11.

Osakkeita myyd., asum. pääsee 1 p. marrask. Läh. Liisankatu 9, pr. A, ovi n:o 9.

Vähän käytetty ompelukone (Pfaff G 1), sohva ja pöytä. Palin. Nikolainkatu 5.

Kauniita Närz'iä

Kärpän, Hillerin ja Saukon nahkoja. Vuorikatu 4, pr. A, ovi 3, 10—2.

Paltto,

vähän käytetty, myydään halvalla. K. O. Laakso. Pukimoliike. Vladimirinkatu 23. Puh. 7803.

Asunto-osakkeet:

1 huone, keittiö ja valoisa alkoovi. Läh. klo 3—4, puhelin 4692.

Singerin kone, vanh. mallia, myyt. halvalla. Tehtaankatu 18, pr. A, ovi 1.

3—2—1 huoneen ja keittiön sekä 1 huoneen osakkeita varmoissa yhtiöissä sekä edulliset ostajalle, heti saatavana. Läh. puh. 7751, 114 39. Rak. mest. Ruusuvuori.

Turku—Salo rataosan varrella, lähellä asemaa, joen rannalla ja meren läheisyydessä
(meri näkyy tilalle) sijaitseva

Maatila.

Pinta-ala n. 600 tynn. alaa kaikki yhdessä palstalla, josta ensiluokan peltoa n. 175 tynn.-alaa. Kaikki rakennukset hyvässä kunnossa, päärakennus 7 suurella huoneella ja keittiöllä, navetta kivestä sementtisisustuksella ja talli kivestä 12 hevoselle. Omapainovesijohto kaikkialle. Rakennukset palovakuutetut 65,000 markkaa. Itselliset maksavat veroa 1,000 markkaa vuodessa ja tekevät päivlä. Myytävää metsää n. 20,000 markan edestä. Elätetään nyt 20 lypsävää lehmää, osa ayrshire-rotua, 2 sonnia, 5 hevosta, vasikoita y. m. Hinta irtaimistoineen 165,000 markkaa.

Viktor Tavaststjerna
Kiinteistöosasto.
Unioninkatu 30. Puh. 1002.
19860

Perunoita

myydään huomenna maanantaina vaunusta Merisatamassa.

Pienempi määrä

H-rautoja.

Tarjoukset t. l. k. nim. »H, 1276».

Nostokone

hyvässä kunnossa, n. 70 m. ketjulla, nähtäv. Katajanokalla. Lähemm. maanant. puhel. 50 22, klo 10—12 välillä.

ElävienkuvienTeatteri

Helsingissä, hyvin tuottava ja hyvässä kunnossa. Puhel. 115 95.

Luxlamppuja

jokseenkin uusia, 3 kpl. 700 normaalikynttilän ja 1 kpl. 50 norm. kyntt. myydään huokealla.

Kangaskauppa L. Heikink. 10, p. 9712.

Myytävänä huoneen, keittiön, alkovin sekä kylpyhuoneen sisältävä OSAKE.

Vanha, vakavarainen yhtiö. Lähemm. K. Siitanen, Nikolaink. 16, puh. 103 75.

TERVEITÄ HEVOSIA
myydään Malmink. 34. Helin.

8 kpl. 1 huoneen Osakkeita

Kalliossa ja

TALO Vallilassa halvalla.
Lähemmin Virtaintie 12. Laalo.

Hels. S., Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 55 mm.

Erittäin tuottava

K. J. Kaurala. Oy:n

Kenkä-, nahka-, remmi- ja ajokalutehdas

Oulussa.

kaikkine varastoineen. Lähemmin puh. 10874. U. T. Sonne, os. Helsinki, Vilhonkatu 4 A.

Huonekaluja halvalla.

2 tammista ruokahuoneen kalustos, tammisia kirjoituspöytiä, halpoja koko kalustoja, rautasänkyjä, patjoja, tuolia, pöytiä y.m. sekalaista huonekalustoa. Kalusto-Aitta, Antinkatu 15. Puhelin 96 04.

Käyttäkää Economic-Kaminia

joka säästää 50 % polttopuita, saanut patentin Suomessa, Ruotsissa ja Venällä. Valmistaja

Hj. H. Kasténin Metallitehdas.

Helsinkin, Korkeavuorenkatu 31—33. Puhelin 37. 19864

Hels. S., Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 9 mm.

Myydään 2 hyvää kalustoa, piironki, pesukaappi, sähkö-, katto- ja pöytälamppuja, filkus y. m. Pohj.-Rautatienkatu 19, pr. A, as. 7, klo 12—2.

Rautakamiineja

80 cm. kork myydään halvalla.

U. Dahlgrén.

P.-Roopertink. 4—6 pr. N. P. 6632. (S.I. 21180) 19907

Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 6 mm.

Moottoripyörä, 3 hev.-voim., näht. klo 12:sta. Malminkatu 16, pr. I.

Hels. S., Työm. 1 k. tj. 15 mm.

Yksityisen huoneen

Osakkeita

myyd. huok. Läh. V. E. Leino, Engeltori 7. Puh. 8975. 12—2.

Suomalaisia

Kalasiris Korsetteja

myy ainoastaan

Rouva E. Bäcklund

Yrjönk. 14, porr. B, 2 kerr.

Huom.! Yksityisasunto.

(S.I. 21131) 19910

Myydään vähän käytetty, pyöreäsukkulainen Singerin ompelukone 155 mk. Pietarink. 10, pr. B, ovi 12. Puh. 8345.

Jalkineita.

Naisten kokokenkiä, puolileveäkärkiä, joiden nyk. hinta olisi 40 mk., myydään 34 mk., ohkasia puolikenkiä, eriväriselä, 10 mk. Uudenaikaisia miesten ja naisten kenkiä ajan halvimpiin hintoihin.

Jälleenmyyjille 500 tus. miesten sukkia, 50 tus. villa-alushousuja, 25 tus. paitoja.

KALOSSIA 4,000 paria,

tuoreita, venäläisiä.

Miesten villav. 14 mk., ruskeav. 11: 25, harmaav. 9: 50.

Naisten villav. 10: 50, ruskeav. 8: 75.

Tyttöjen villav. 7: 50, ruskeav. 6: 25, harmaav. 5: 50.

Lastenvillav. 5: 75, ruskeav. 4: 75.

M. Rintala, Porthanink. 7, puh. 11781. Lähetetään kaikkialle.

Työm., Hels. S. 1 k. tj. 12 mm.

Myymälätiski

y. m. Engeltori 7.

PIANIINOJA

tunnetuista tehtaista, uusia sekä muutamia vähän käytettyjä.

Löfstrands Pianoaffär,

Unioninkatu 20.

(P. I. 19700) 19881

Suuri varasto uusia ja käytettyjä

Pianiinoja

juuri saapunut.

Huom.! Pari pianiinoa vuokrataan.

Mikkola & Wegelius, Pianoliike.

Aleksanterink. 15. Av. 11—5.

19785

Kaunis Herraskartano

luonnonihanalla paikalla järven niemessä, 16 km. asemalta Lahti—Kouvolan radalla. Pinta-ala 900 t.-a., josta 140 t.-a. peltoa. Rakennukset hyvät, palovak. 60,000: —. Myytävää metsää n. 30,000 mk. arvosta. Hinta Smk. 90,000: — ilman irtainta ja Smk. 145,000: — irtaimineen. Läh. ilmoittaa nimim. »Kaunis maatila», os. Sanomalehtien Ilmoitustoimisto, Helsinki, Aleksanterinkatu 40.

(S. I. 20999) 19774

300 eri kirjan suuri loppuunmyynti. Edullisimpia tarjouksia mitä milloinkaan on tehty. Alennusta aina 75 %:iinkin asti! Pyytäkää heti luetteloa!

Kansanvalistusseura, Helsinki. 19878

Ruokalat ja Kansankeittiöt

Huom.!

Soppalihaa ja luita

myy

Elintarvetörssi Oy.

Fabianink. 14. Puh. 11795 & 11103. (I. 7552) 19957

Pianiino myydään halvalla Katajanokankatu 3 B. 9.

Harvinaisia tilaisuuksia!

Höyrykattila,

seisova Rapid

+ Höyrykone,

ainoanlaatuisen käytännöllisesti asetettu samalle rautavalupohjalevylle, siirrettävä. Hinta ainoastaan 6,500 mk.

1 saharaami

kaksinkertainen täydellinen, 32 tuumaa.

1 saharaami

yksinkertainen, täydellinen, 28 tuumaa.

1 saharaami

yksinkertainen, täydellinen, 24 tuumaa.

Molemmat ensimäiset korkealla alakerroksella ja kolmas matalalla alakerroksella

1 kanttisirkkeli,

täydellinen.

Puutarhapalsta

+ rakennukset 3 km. Keravan asemalta. 1 tynn. viljel. Helpolla. 2,000 mk.

1 metsätila

Hämeessä 5 km. Hauhon lauttausvävältä 350 tynn. ala. Metsän arvo 40,000. Hinta 52,000: —.

1 pieni maatila

Hämeessä, kauniilla paikalla veden rannalla puistossa 32 km. asemalta. 106 tynn. ala, metsän arvo ainakin 6,000: —: uudet rakennukset. Kiinnelsina 5,000: —. Hinta ainoastaan 16,000 ilm. ja 25 irtaimiston kanssa. Sopiva pienvilj. tai torpparille.

1 höyrykattila,

käytetty, mutta täysin käyttökelpoinen. 3 m. pitkä, vaakasuora, sopiva esilämmitykseen tai paikassa, jossa tarvitaan suurehkoa vesisä liötä. Polkuhinta 600 mk.

2 myllyä

Turun rautateollisuusyhtiön valmistetta Hyvinkään ja Turun läheisyydessä, toinen 1,000 ja toinen 5,000 mk.

1 myllypaikka

+ höyryllä käypä mylly vilkkaalla liikepaikalla erittäin hyvässä kunnossa. Hinta Smk. 16,000: —.

Taloja

erittäin halpoja Hämeenlinnassa ja

Huviloita

Hämeenlinnan läheisyydessä.

Herraskartano

Uudellamaalla aseman läh., koeviljelyksessä yhdessä ryhmässä vesistön ympäröimänä. Kokonaisala 500 tynn., josta 220 viljeltyä saviperustamultamaata. Hyvä metsä n. 100,000 mkin arvoinen; hyviä metsästysmaita ja kalavesiä. 2 päärakennusta, toinen 12 tulisij., toinen 5 tulisij. Sementtipermant. navetta 50 lehmälle; talli 12 hevoselle. Vilja-aitta on 2-kerroksinen, betongista. Suuri puimarakennus ja koivausriihi. Kaikki rak. rak. v. 1908 jälkeen. Palovakuutettu 60,000 mk. Noin 40 lehm., ayrshirerotua, 7 hevosta, koneet ja koko kuollut irtaimisto sisältyy hintaan. 310,000 mk. Hevost. ja muita kiinnit. 111,000 mk.; ei yht. eläkkeitä, mutta vuokraoikeus hiekanottopaikkaan. Loput käteisellä.

17 moottorivenettä

katettuja ja avonaisia, meri- ja sisämaassaariston. 10—30 hengelle. Hinta 2,000—8,000 mk.

Trasselia

6,000 kg. à 3 mk.

11 venemoottoria

16, 24, 36, 40, 48, 50 ja 80 hv. Hinta 7,000—17,000 mk.

Herraskartano,

½ tunn. junamatka Turusta, 2 km asemalta, veden ja merenlahden läheisyydessä. Vanhan ja korkean kulttuurin merkki. Kokonaisala 470 tynn., josta 160 aivan ensiluokkaista yhdessä lohkossa talon ympärillä. Mlä ihanin asema. Päärakennuksessa 9 tulisijaa, 2 keittiötä, 2 eteistä. Navetta 80 lehm Vesijohto kaikkialla. Sähkövoima ja -valo myös perunakellareissa. Koko irtaimisto sisältyy samaan hintaan, 210,000 mk. Kiinn. 95,000. Käteisellä 50,000.

1 auto

6 heng., hyvässä kunnossa, Adler. Hinta ainoastaan 7,000 mk.

3 kaljaasia

à rek. tonneja 78, 65 ja 30. Hinnat 30,000, 29,000 ja 12,500 mkaa.

1 moottorilaiva

116 rek. ton. Hinta 110,000: —.

1 moottorilaiva

50 tonneja. Hinta 26,000: —.

1 purjehduslaiva

270 tonneja, 3 mastoinen Hinta 32,000: —.

Kaikki laivat erittäin edulliset.

Sylinteriöljyä

2 ast. ensil. lajia, 340 kg., ostettu ennen sotaa 1: 80 kilolta.

1 öljymoottori

(maam.) 30 h.v. Hinta 10,000: —.

1 rautalotja

ins. Schwartzbergin tekoa.

Muist.

Halutaan ostaa vesimyllypaikkoja, vanhoja pianinoja, kivenmurskaajia ja nostoraamia.

Hämeen laki- ja liiketoimisto

Hämeenlinna, puh. 23, klo 8—10, 12—2 ja 5—6. 19871

Suuri valiokoima

SYYSHATTUJA ja TURKISTAVAROITA

Heimon Muotiliikkeessä

19759 Annankatu 24. Fredrikinkatu 24. (I. 7549)

LUX-Lamppuja

200—1000 nkt.

varastosta erihintaisia.

SUOMEN LUX O.Y. Teknillinen Toimisto

Helsinki, Mikonkatu 23.

19269 Puhelimet 5636 & 3386.

Hup-autotehdas Detroitissa. Yli 500,000 nelöjalkaa permannon alaa.

Ne voittavat, joilla on oikeus tunnollaan.

Tämä on yhtä hyvin autoerikoisilaisin kuin kansakuntien usko.

Koska on tarkoitus aina antaa Hup-autojen ostajille suurin arvo heidän rahastaan, **Hupp Motor Car Corporation** on tehnyt ja myönyt neljä automaalia 8:ssa vuodessa eikä oie kostaan epäonnistunut.

Sittenkun malli „20" v. 1909 kulki ma palion ympäri Hup-autolla on ollut maailman maine. 50 prosenttia Hup-autoista myydään joka vuosi entisille Hup autojen omis ajille.

Tämä luottamus Hupp autojen hyvyyteen on käsitt äksemme riittävä todistus tarkoituksemme puhtaudesta.

Lyhyt Hup-autojen erikoisselvitely:

Hup-auton malit: 5-istuiminen 7-ist. ja 2-ist. nojatuoleineen ja 2 ist. irroitettavalla talvi-suomulla. Moottori: 4-silinteriinen 95 mm reiän lapimitta 140 isku. (3¾"×5½"). Voimansiirto: kolme nopeus kulkuun eteenpäin ja taakse; kerrottu erilinen vaihde. Taka-akseli notkavaa mallia, spiraaliraitteinen hammasratas. Kampijohde ja akselijohdekannattimet pronssiset. Pitkä pyöräperusta (119" 2- ja 5-ist. ja 134" 7-ist.) Pyörärenkaat 880×120 mm. eli 34"×4" 2- ja 5-ist., 920 120 mm. eli 35"×4½" 7-istuimisissa. Sähköliikkeellepano ja -sytytys: ilmajohde, sadesuojus; 1-henkilöinen päällysverho, nopeasti toimivat sivuverhot, oviverhojen kannattimet, paksu päällystys, nopeusmittari, päällystetyt tangot, astuimet ja mattopohja suojatut renkaat takana, 5 pyörävannetta, renkaiden kannattaja, pumppu nostokone ja täysi kalusto: Magneettisytyttäjä, lankapuolaiset pyörät, erikoisväri, khakiverhot ja istuinpeitteet halvalla lisämaksulla.

Hupp Motor Car Corporation

Detroit, Michigan, U. S. A.

Myyjä Suomea varten: S. A. Ochs, Kasanskaja Ploschad 3, Pietari, Venäjä.

Erinomaisen vaikuttava yskään, äänenkäheyteen, katarrin ja liman irtautumiseen on

SUCRO-tabletti.

Tukkutilauksia Helsingissä vastaanottavat:

I. Jusslin, Erottajankatu 5, puh. 10399.
Erik Lilja, Konstantinink. 32.
J. V. E. Valtonen, Rikhardink. 4, puh. 11143.

Päävarasto: **Veljekset SEPPÄ & Kini, Oulu.** 19029

Uusi Vanu- & Makuuvaatteiden kauppa

Aleksanterinkatu 52, Puhelin 2551.

Vanua, Untuvia, Höyheniä, Jouhia, Kutuja ja Kapokkia.

Peitteitä varastossa runsain valikoima.

Tilauksia vastaanotetaan yksinkertaisimmista hienoimpiin.

Myös kaikkea, mikä kuuluu hyvinlajiteltuun makuuvaatteidenkauppaan.

Ainoastaan parhaimmista aineista. Runsas värivalikoima. Lähetetään maaseudulle. Makuuvaatteiden korjaustöitä tehdään. Käsitöiden loppuvalmistustöitä tehdään.

Harvinainen tilaisuus.

Kun haluamme saada tilaa saapuvalle suuremmalle varastolle erilaisia tavaroita, olemme päättäneet

muuttaa rahaksi

suuren valikoiman kestäviä, virheettömiä, vahvoja

Kureliivejä.

Niiden joukossa on sellaisia, jotka ovat maksaneet aina 80 markkaa saakka, sekä joukko 25 20, 18 markan j. n. e Myymme niitä nyt riippumatta siitä mitä ne ovat aikaisemmin maksaneet, tuolla kuulumattoman halvalla hinnalla

Smk. 7: 50 kpl.

Kehoitamme jälleenmyyjiä in katsomaan tavaraa.

Butterickin kuosiliike,

Bulevardinkatu 2—4. Puhelin 3315. 19854

ALFA-KIRNU

valmistaa ensiluokkaista voita vähimmistäkin kermamääristä. Edullisin kirnu sekä kotitarvetta että maataloutta varten.

Pyytäkää hintaluettelo:a ja selityksiä.

P. Sidorow, Suomal. Kalustokauppa Osakeyhtiö. Helsinki, Aleksanterinkatu 7. 19939

TAITEEN ystäville.

Ehdoton jokapäiväinen loppuunmyynti torstaiksi 19:teen p. tätä kuuta saakka. Maasta poislähdön johdosta myydään kauniisti nikerretty kirjoituspöytä täytelaisesta valnöttipuusta, kaappi vanhasta tammipuusta, herrahuoneen kalustoita, persialaisia puffeja, muutollinen nikerretty kamiini teak-puusta, peilejä, kudonta, italialaisia ja suomalaisia tauluja, erinomaisia rameja, gravyyrejä, kuriositeettejä ja antikviteettejä, kartlineja, vanhoja aseita, koristeita, pöytähopeat, kynttiläkruunuja, lamppuja, kallisarvoinen postimerkkikokoelma (11,740 kapp.), mainion hyvä Görz-valokuvakone (9×12), halpa ompelukone, Littrén sanakirja, ruotsalaisia ja ranskalaisia kirjoja y.m.,y.m. Nähtävinä klo 1:stä 5:teen konsuli Clainen tykönä, 5 Vironkatu, paraatiporras, toinen kerros, vasemmalle. Puh. 79 05 ja 69 02.

Hels. S., Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 18 mm.

Huviloita sekä Mökkejä

Tuusulan järven ympäristöllä ja muualla. Läh. puh. 108 74. S. Soinne, os.: Helsinki, Vilhonk. 4 A.

Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 15 mm.

OSAKKEET: 2 huon. ja keitt., koik. mukavuuksilla, esumaan pääsee 1. 11. 16. sekä huvila Fastbölen pysäkin luona, sis. 1 huon. ja keitt. Läh. Nikolainkatu 16 C, huon. 30.

Halutaan ostaa

Paras

Taulukokoelmien taulujen ja muiden taideteoksien ostopaikka on Lindstedtin Antikvariaatti ja taidekauppa, Helsingissä. Huom.! Tarjouksia odotetaan aina. 18872

Maitoa, kermaa, juustoa ja munia

ostaa erittäin korkeisiin hintoihin

Oy. Helsingin Meijeriliike.

Helsinki, Lapinlahdenk. 11, puh. 6263. (S. I. 20902) 19713

Vehnäjauhoja

prima ja sekunda lajia.

Kahvia,

Makaroonoja,

Puolukoita

tynnyreissä tai laatikoissa ostetaan isompi määrä kutakin lajia. Tarjoukset osotteella

Kontantti-ostaja.

Ilmoitustoimisto, P.-Esplanaadinkatu 27, Helsinki.

(I. 7525) 19842

Teuraskarjaa

päivän korkeimpiin hintoihin ostaa K. M. Forsander, Tehtaank. 8. Puh. 86 89, Helsinki. (S.I. 20635) 19524

Sianruokaa.

Puhelin 2342.

(I. 7441) 19650

Pianiinoja halutaan ostaa. Vastaus hintailmoituksen kerralla nimim »Käteismaksu 1265» t. l. k.

Tiivikrossi ja Betonisekoittaja

hal. ost. heti. Tarj. työselityks. ja hintailmoituksineen läh. U. S:n k. merk. »Sepelikone», 1267.

Koivumetsän palstoja

200—400 tynnyrin-alaa, rautatien eli laivaväylän läheisyydessä, Uudenmaan läänissä ostetaan käteisellä. Tarjouksia odottaa t. l. k.

19859 **„Polttoaine".**

Halutaan ostaa

Kaupunkitalo

kaupungin keskuksessa.

19941

Artur Allin Maanmittaustoimisto Helsinki, Erottajank. 5. P. 3733.

Ilmaterästä, Spiraaliporia

ostetaan.

A. V. Strand,

I. Roopertink. 46, puh. 9300 & 11718.

2 tai 3 h. ja keittiön osake ostetaan. Vast. t. l. k. nim. »Heti, 1282».

Terve työhevonen ostetaan 3 linja 3, puhel. 8152, rappu A.

2 kansanruokalaa, 1 kanvila, 2 maitopuotia halut. käteismaksulla k:tta Liiketoim. L. Helkink. 24. P. 82 58. 19976

Suomalaisia, Ulkomaalaisia, Antiikkeja

Tauluja

ostetaan aina **korkeimpiin hintoihin.**

Lindstedtin Antikv. ja Taidekauppa

Pohjois-Esplanadink. 31.

Tällaisia tarjouksia vastaanotetaan aina! 19751.

Ostetaan

Koivuhalkoja

Tarjoukset hinta-ilmoituksella t. l. k. nimim.

„Halko". 1277.

Halutaan ostaa

Maatiloja

keski- ja etelä-Suomessa. Hinta aina miljonaan markkaan saakka.

19940

Artur Allin Maanmittaustoimisto, Helsinki, Erottajank. 5. Puh. 3738.

Perunoita
Karpaleita
Metsäriistaa
Muikunmätiä

ostaa suuremmissa määrin

Carl Norling, Helsinki, Vladimirink. 9. Puh. 6209

Heinää

125,000 kg. hyvää kylvöheinää halutaan ostaa Hämeen läänistä heti toimitettavaksi. Vaunut hankitaan.

Maalaispörssi.

Helsinki, puh. 537.

(S. I. 21124) 19908

FAGERSTAN

Poraterästä

ostetaan

uutta ja myöskin käytettyä aina 7"—8" 1½" paksuista ajan korkeimpiin hintoihin. Tarjoukset os.

Rauta- ja Metallitehdas. O. S. Pesonen. Helsinki, Kristiinankatu 8. Puh. 11563. (S. I. 21048) 19904

Miesten paittoita ja pukuja ostetaan korkeimpiin hintoihin Mikonk. 8, porras B, ovi 3.

Hyvässä kunnossa oleva Persoonin

Kutomakone n:o 7

Vast. hintailmoituks. pyydet. jättäm. nim. »E. H. 1284» t. l. kontt. tahi telef. 84 50 1284.

Virkoja haettavana

Opettajan

toimi

Pohjois-Hämeen Maamieskoulussa Vilppulassa

julistetaan agronoomien haettavaksi koulun johtokunnalta ennen t. k. 25 p:ää Palkka on: asuntona 2 huonetta ja keittiö ynnä lämpö, öljyvalo, vähän peltoa ja osa puutarhaa; rahassa vaihtoehtoisesti joko 2,400 mk. koulutyökaudesta tai 2,000 mk. vuodessa ynnä neuvojatoimesta palkkio matkustussäännön 8:n luokan mukaan. 3 kk. molemminpuolinen irtisanomisaika. Toimi on otettava vastaan ensi marrask. 1 p:nä. — Hakemukset ovat lähetettävät koulun johtokunnan esimiehelle, maanviljelysneuvos, fil. maisteri A. Aminoffille, osotteella: Vilppula & Pekkala.

Vilppulassa, lokak. 12 p. 1916.

(I. 7522) 19841 Johtokunta.

Virkoja avoinna.

Täten julistetaan Helsingin kaupungin Tyttöjen Ammattikoulussa pukuompelunopettajattaren ja liinaompelunopettajattaren virat koulun johtokunnalta haettaviksi ennen lokakuun 28 p. 1916. Lähempiä tietoja viroista, joihin on astuttava 8 p. tammik. 1917, antaa koulun johtajatar, joka on tavattavissa koululla joka arkipäivä klo ½11—½12 e. p. p. Hakemukset, joita tulee seurata ansioluettelot, ovat osoitettavat johtokunnan puheenjohtajalle, lehtori J. Reuterille. Tyttöjen Tyttöjen ammattikoulu, Itä-Heikinkatu 13.

Helsingissä, 14 p. lokak. 1916.

19919 Johtokunta.

Kunnaneläinlääkärin virka

Jämsän kunnassa julistetaan hakukelpoisten haettavaksi Jämsän kunnallislautakunnalta ennen ensi marraskuun 7 päivää. Kunnaneläinlääkäri, joka tulee astua toimeensa tammikuun 1 p:nä 1917 saattii vuosipalkka kunnalta 1,200 mk. sekä A.B. Jämsänkoskelta 300 mk., sen määräämillä ehdoilla. 1,200 mkin suuruista valtioavustusta sekä virkavuosiolkeutta myöskin haetaan. Taksaa ei ole. Kunnaneläinlääkärin tulee ilman eri korvausta hoitaa kunnan omistamat eläimet niiden sairastuessa, sekä olla yleisön tavattavissa kerta kuukaudessa Koskenpään kirkolla. Kunnaneläinlääkärin asuntopaikkana on Jämsän kirkonkylä, tai joku muu kunnallislautakunnan hyväksymä paikka. Irtisanomisaika on 3 kk. kummaltakin puolen. Kunnaneläinlääkärin ohjesäännöksi on hyväksytty sellaisenaan »Ehdotus yleisohjesäännöksi kunnaneläinlääkäreille».

Hakemukset todistuksineen ovat lähetettävät allekirjoittaneelle Jämsän kunnallislautakunnan esimiehelle, joka pyydettäessä antaa lähempiä tietoja asiasta.

Jämsässä, lokakuun 7 pnä 1916.

Kunnallislautakunnan puolesta:

19607 Teodor Nurmiranta.

Halutaan palvelukseen

Alaansa innostunut

Kirjakauppa-apulainen

saa paikan vilkasliikkeisessä kaupungissa, kun lähettää todist. palkkavaatim. merkille »A—O, 1242», U. Suom. kontt.

Kaupanhoitajan ja Naiskirjanpitäjän

toimet Ruoveden Yleisessä osuuskaupassa r. l. julistetaan haettaviksi ennen t. k. 25 päivää. Osuuskaupalla on paitsi päämyymälää kaksi sivumyymälää, joitten myynti vuoden 9 kuukaudella nousee yli 300,000 mkaan, kolmas sivukauppa avataan näinä päivinä.

Hoitajalta, jonka tulee olla osuustoimintaan innostunut, raitis, mieluimmin pieniperheinen ja itse ottaa osaa myyntiin, vaaditaan 5,000 markan takaus. Vapaa asunto, 2 huonetta ja keittiö on vähän matkan päässä kauppatalosta, lämpö ja valo kaupan puolesta.

Kirjanpitäjän tulee olla amerikkalaisen kirjanpitoon perehtynyt ja mikäli aikaa riittää ottaa osaa myyntiin ja saa kaupan puolesta asunnon, valon ja lämmön.

Kuukauden irtisanomisaika kumpaiseenkin toimeen nähden molemmin puolin. Toimet vastaanotettavat mahdollisimman pian eikä valittu saa kieltäytyä. Hakemukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen osoitettavat hallitukselle.

Ruovedellä, 10 p. lokakuuta 1916.

Ruoveden Yleisen Osuuskaupan r. l. Hallitus, Ruovesi.

(S. I. 21000) 19772

Marraskuun 1 p:stä

VOUTI

hyvillä suosituksilla, veistotaitoinen ja muutamia

Muonarenkiä ja Navettatyttöjä

Domarbyn ja Tomtbackan kartanoihin Helsingin pit. Postiosote: Oulunkylän asema. (I. 7503) 19776

Metsänvartijakoulun käynyt

Metsänvartija

saa heti paikan Vuojoen kartanossa. Otteet koulu- ja palvelustodistuksista palkkavaatimuksineen lähetettävä Vuojoen kartanon konttoriin, osoite Vuojoki.

Kaksi ammattitaitoista

Kaakelinpoltta'aa

saavat vakinaisen paikan kun lähettävät hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen

Rakkolanjoen Kaakelitehdsa Oy.

Hovimaa. 19853

Etevä Cellisti

saa paikan. Lähemmin maanantaina kello 12—2 Teatteri Lyran konttorissa, Erottaja 15—17. 19979

Konttorityöhön tottunut, kirjanpito- ja konekirjoitustaitoinen

Neiti

saa paikan heti. Hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen t.l. konttoriin nim.

»Lehtikonttori», 1283.

Tyttö saa heti paikan tiskaajana Annosruokalassa Fredrikinkatu 38.

Työm. 1 k. tj. 6 mm.

Makkaratyöntekijä saa työtä.

Puhelin 6079.

Nuorukainen saa hevosenajajan paikan Eklundilla, Töölönkatu 8, pr. B.

1 neiti saa räätälintyötä. A. Qvist, Työmiehenkatu 2.

Paikattomat Kansakoulun-opettajattaret

Huomatkaa!

Nuori kansakoulunopettajatar saa paikan rouvan apulaisena vaatimattomassa liikenneperheessä, vilkasliikkeisellä maaseudulla keski-Suomessa. Velvollisuudet opettaa ja huitaa kolmea teryettä lasta, joista nuorin yli vuoden vanha, sekä auttaa rouvaa käsitöissä y.m. taloudessa esiintyvissä tehtävissä. Lapsirakkaat ja työstä huvinsa löytävät opettajattaret suvaitkoot lähettää todistuksensa, suosituksensa ja palkkavaatimuksensa t. l. konttoriin nimimerkille »Kunnollinen koti».

Kauppamatkustajat !!!

Tarmokas, suomea ja ruotsia taitava, **maatalouskoneita ja tarvikkeita** tunteva mies saa matkustajan toimen, toimipiirinä Uudenmaan lääni, suuressa tukkuliikkeessä. Vastaukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen ovat lähetettävät nimim. »Matkustaja», os. Sanomalehtien Ilmoitustoimisto, Helsinki, Aleksanterinkatu 40.

(S.I.21143)19915

Asiamiehet

saavat edullista tointa. Vastaus nimim. »Merkurius», Bulevardink. postikonttoriin.

Kappaompelijatar

joka taitaa vanhojen korjaustyötä, otetaan Niska & Sarjolle, Aleksanterinkatu 19.

1:si vanhempi pelti, ja lakkiseppä saa heti vakituisen paikan, 1:si poika, joka on ollut ammatissa, saa myös paikan. Läh. maanant. aam. klo 7, verstaalla Nikolainkatu 19.

Kielitaitoisia kunnoll. kontt. ja **kauppa-apul.** puhtaaksikirj., vahtimest., tarjoil., sisäköitä, yksinp. y. m. saad. heti k:tta Liiketoim. L. Heikink. 24. Puh. 8258. 19975

10 naiskarjakkoa, 80 navettatyttöä, 20 maalaistyttöä, 4 muonarenkiä ja asiatyttö halut. V:toim. Alku, Mikonkatu 8.

Nainen saa vakinaisen paikan suuremman kauppaliikkeen hoitajana, joka voi sijoittaa 3,000 à 6,000 mkn rahallisen takuun. Huom.! Rahoista maksetaan 6 % korko. Läh. **V:toim. Alku, Mikonkatu 8.**

Siisti asiatyttö

saa paikan

Kielilopistossa,

Pohjois-Esplanaadinkatu 39.

19978

Nuorten hevosten opettamiseen tottunut

Ajomies

saa hyvän paikan. Todistusjäljennökset, joita ei palauteta, lähetettävät palkkavaatimuksineen os.

Avikin kartano, Somero.

(S.I.21127)19909

Karjanhoitajat,

emännöitsijät, keittäjät sekä palvelijat kaikille aloille saavat edullisia paikkoja lähettämällä todistuksensa Välitystoimisto Alkuun. Yrjönkatu 10. Pori. (Satak. S.) 19897

Karjakko,

naimaton, mies tai nainen saa paikan pieneumman karjan hoitajana. Navettamies ja lypsyapulainen löytyy. Hakemukset lähetettävät lakit. kand. Lauri af Heurlin, Alberga, Leppävaara.

(S.I.21229)19967

Lasi- ja posliinialaan perehtynyt

myyjätär

saa vakinaisen paikan liikkeessämme. Ilmoittauduttava maanantaina t. k. 16 p:nä konttorissamme.

Oy. Albion Lamppumakasiini. 19920.

Kaupanhoitajan ja Kauppa-apulaisen toimet

Kaipiaisten Osuuskaupassa r. l. julistetaan täten haettavaksi ennen t.k. 25 päivää. Kaupan puolesta on vapaa asunto, puut ja valo. Kaupan liikevaihto noin 250,000 mk. vuodessa. Kaupanhoitajalta vaaditaan 4,000 mkn takaus. Ehdoton raittius niinikään vaaditaan. Toimet ovat vastaanotettavat heti kutsun saatua. Valittu ei saa kieltäytyä. Hakemukset palkkavaatimuksineen lähetettävät Kaipiaisten Osuuskaupan r. l. Hallinnolle osoitella Kaipiainen.

(Yhteishyvä) 19954

Poika tai tyttö saa heti vakituisen paikan leipomossa. Tarkka-ampujankatu 10.

Toimeensa kykenevä ja innostunut

Naiskarjakko

sekä ruuanlaittoon tottunut

Keittiöpalvelija

saavat paikan Molnbyn tilalla, Porvoon pitäjässä. Karjakon tulisi olla, jos mahdollista, perehtynyt talousjuustojen valmistukseen. Lehmiä on tilalla 70. Hakemukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen osoitetaan allekirjoittaneelle, os.: Porvoo, Molnby.

19877 **Anna Heinonen.**

Kappaompelija ja tyttö, joka haluaa tisäoppiin, saavat työtä heti. Korkeavuorenkatu 28. Mandi Kaskinen.

Palvelusta haluaa

Työtä Ylioppilaille.

Ylioppilaskunnan Välitystoimisto välittää sitä haluaville: koti- ja tuntiopettajia, preparantteja, konttori- ja kansliapulaisia, viransijaisia opettajan ja muihin virkoihin, käännöstyön tekijöitä, laskuapulaisia y. m.

Toimisto avoinna arkipäivinä klo 4-5 i.-p. **Ylioppilastalolla, puh. 123.** Työtarjouksia otetaan vast. kirjeellisestikin.

Kauppiaat ja tehtaililat!

Paikallisedustuksia **Viipurissa, Karjalassa** ja **Savossa** haetaan. Vast. **Hels. Sanomain kontt.** nimim. 19936 **»Takankeella».**

Kelvollinen palv. väki saad. joka toimialalle perh. ja ravint. k:tta A. Moilasen v:toim. Fabianinkatu 29. Puhelin 6418.

Arv. Rouvat!

Hyviä palvelijattaria monivuotisilla todistuksilla suosituksineen on saatavana Kirkkok. 14, puhelin 8675, rouva R. J. Fahler. Huom.! 24 vuoden kokemus.

Maalta tullut 18 v. nuorukainen hal. sopiv. tointa. Vast. t. l. k. merk. »Heti, 1259».

Ompelutaitoinen neiti haluaa kangaskauppaan harjoittelijaksi. Vast. t. l. kontt. nimim. »Pieni palkka, 1281».

Vaan puh. 7751 tai 114 39, niin saadaan heti keittäjiä, yksinpalv., maalaist., lastentytt., tarj., tisk. y. m. I.-Roopertinkatu 3. Vuori.

Kunnollisia palvelijattaria saadaan edullisimmin »Minervan» k:tta, Katariinankatu 3. Puh. 7932.

Ystävällisiin ihmisiin toimeen mennäkä vaan haluaisi nuori naisylioppilas. Arv. vast. t.l.k. nimim.

»Reipas», 1270.

Sairaanhoitajatar, joka on käynyt täydellisen kurssin Kirurgisessa sairaalassa, haluaa tointa. Vast. t.l.k. nimim.

»Hyvät suositukset», 1271

Arv. Herrat Tukkukauppiaat!

Useimman vuoden ajan suuressa tukku- ja vähittäisliikkeessä, kuin myös jalkine- ja trikooalan teollisuuslaitoksissa palvellut nuorimies haluaa paikanmuutosta nyt heti tai tuonnempana.

Arv. vast. pyyd. lähettämään Tampereen Postikonttoriin nimim.

Hyvät suositukset n:o 24,724.»

(Aamul.)19899

Siisti nuori tyttö haluaa yks. palv. tahi sisäköksi marrask. 1 p:stä. Vast. t. l. k. nimim. Suomalainen, 1273.

Nais- ja miespalvelusväkeä kaikille eri aloille, maalle ja kaupunk. on saatav. heti ja 1 p:stä k:tta V:toim. Alku, Mikonk. 8, tel. 7882 ja 9911.

Vuokralle tarjotaan

Hels. S., Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 18 mm.

Asumaan pääsee heti lunastamalla kolmen tai kahden huoneen ja keittiön

Osakkeet.

Lähemmin Väinö E. Leino, Engeltori 7. Puh. 8975, 12—2.

Osakkeet 1 h. ja kei t. myyd Saarinie-menk. 8. T. 8754. O. Savo.

1 ja 2 huoneen

ja keittiön osakkeita myy **Eteläinen Liiketoim. Fabianink. 4. Puh. 7876,** tänään klo 1—4.

Huone vuokrataan kesk. lämm. nyt heti tai 1 p. Cygnaeuksenk. 8. rappu A, ovi 3. Tav. 3—5.

Kalust. huone. I.-Roopertinkatu 26, pr. A. ovi 4. klo 10.

1 mies saa asunnon P.-Makasiininkatu 3. Petsnikoff.

Yrjönk. 32, huon. 41. Kalust. näht. k. 9—4.

Hyvin kalustettu huone, paitsi sänky itsellä. Malmink. 38 C, ovi 36. Puhelin.

Siist. aur. hyv. kal. sali täysh. tai ilman halvalla, puh. y. m. Iso-Roopertink. 3, pr. A, ovi 7.

Kalustettu huone vuokrataan yhdelle hengelle. I.-Roopertinkatu 26, pr. C, ovi 20. Puh. 6927, näht. 10 jälk.

Siisti nuorimies saa asunnon toverina Lapinlahdenkatu 14, porr. F. o. 15.

Kalustettu huone 2:lle Lapinlahdenk. 31, D. ovi 31. Nähtäv. 9:ttä.

Erottajak. N:o 7, porr. B, asunto 13 kalustettu huone vuokrataan heti herroille.

Pieni kalust. huone 1 hengelle. Lähemmin klo 11—3. Itä-Papink. 3, ovi n:o 42.

Siisti neiti saa asunnon toisen tovarina Tehtaank. 16, porr. A, ovi 6.

Talvi-Huvila

Albergassa noin 15 min. matka, 6 huonetta, keittiö, kylpyhuone, lasiveranta, sauna y. m. Kylpy- ja talousvesi kuunnelee automaattisesti; I luokan mukavuudet. Kaunis paikka. Läh. puhel. 76 13 tai 83 67. 19942

Halutaan vuokrata

Puoti

sekä suuri, lämmin ja valoisa varastohuone

halutaan vuokrata hyvältä liikepaikalta. Vastaus nimim. „Suurliike" os **Sanomalehtien Ilmoitustoimisto,** Helsinki, Aleksanterinkatu 40. (S.I.21043)19926

Pieni perhe haluaa vuokrata huoneen ja keittiön tahi 1 huoneen ! päivästä marrask. Vast. t.l.k. nimim.

Vuokra etukäteen, 1272.

Kalustamaton huone 1 p. marrask. Vast. t. l. k. nim. »Keskikaupungilta 1274».

Varastohuone halutaan vuokrata lähellä Hietalaht. Vastaukset Helsingin San. kontt. nimim. »Varastohuone, 25». 19953

Sekalaisia ilmoituksia

Uutta! Uuttaa!

Gillette-teriä

teroitamme uudella, amerikkalaisella erikois-teroituskoneellamme.

O.Y. Husqvarna

Aleksanterink. 54.

Viktor Lång'in Ruumis-arkkutehdas

Erottajank. 3 & Siltasaarenk. 14.

Ehdottomasti ensiluokkaisia ja halvimpia arkkuja. Puhel. 429, 3375.

K. Rautasen Polkupyörätehdas ja urheilukauppa O.-Y.

Ottaa Polkupyöriä talven yli säilytettäväksi, pyörät noudetaan kotoa.

Vanhoja Polkupyöriä ostetaan samassa paikassa. 19862

Asiamiehiä

maaseudulla otetaan meidän veroista vapaita mallasjuomia varten.

Aktiebolaget Fortuna, Panimo.

Helsinki, Fredriksberginkatu 11. Puhelin 4684.

(P. I. 19632) 19224

Konnitsan Maamieskouluun

aikovia kehoitetaan ensi tilassa lähettämään hakemuksensa. Läh. t.v Pellervo n:o 15.

Os.: Pyhäjärvi Viip. l. Konnitsa.

(Viipuri)19728 **Viktor Juntunen.**

Edullinen

Kaupunkitalo

Helsingissä halutaan **vaihtaa** isompaan **maatilaan.** Arv. tilanomistajilta odotetaan tarjouksia selostuksineen Helsingin Sanomain konttoriin merk. »Vaihtaja, 69». (Savon S.) 19898

Hyvää ja ravitsevaa

Ruokaa

tarjoillaan Bulevardink. 28.

Gustafsson.

Helsingin Tanssi-opisto

Jatkokurssit

alkavat. Opetetaan Puol. masurka, Lancier, Francaise y.m. Kts. läh. ilm. tekstin edellä.

(S.I. 21204) 19972

Kurssi Venäjän kielessä

vasta alkavia ja toinen kehittyneempiä varten alkaa viikon kuluttua. Opettajana toimii suomalainen ylioppilas, joka on pitemmän aikaa asunut Venäjällä. Oppikirjat samat kuin valtion kouluissa. Opetusmaksu 10 markkaa kuukaudessa (1 tunti joka toinen arkipäivä). Ilmoittaudutaan klo 5—7 i.-p. Auroorankatu 11, p. B, as. 16.

Hiustöitä

tehdään hyvin. Hiuksia ostetaan. Porthaninrinne 1, Hilda Leivo, Kampaaja. Puhelin 5861.

Kultaseppä LILJESTRÖM, Museok. 10, Ostrobotnia. P. 9183. Korjaa myöskin kelloja!

Hiustöitä

vastaan otetaan, palmikkoja, valkkeja ja kellonperiä myy halpolla **Johanna Larsson, Unionink. 30.**

Hiuksia ostetaan.

Työm. 1 k. tj. 35 mm.

O. LEINON

Tanssi-kurssi

alkaa jälleen maanant. 16 p. klo 8 Heimolan voimist. salissa Hallitusk. 15. Huom.! Opet. 22 nyk. ajan tanssia. Sis. kirj. maanant. klo 7:stä alkaen. Huom.! Kurssi etup. opiskel. nuorisolle. Hinnat vuan 15 ja 10 mk. Huom.! Ei sakkiaisia.

A. Tähtelä,

luonnonmukainen parantaja ja terveydenhoidonneuvoja, hieroja, on varmimmin sairaitten tavattavana joka päivä klo 2—¼4 p:llä Helsingissä, Punavuorenkatu 17, katukäytävä (entinen asunto Vuorik. 7).

Parannettu erilaisia vaikeita tauteja — todistettavasti — ja huomataan taudit sairaitten kertomatta. P. 11625.

Asunto-osakkeita

otetaan myytäväksi vakavaraisissa yhtiöissä.

Särkilahden Perimis- ja Liiketoimisto. Huvilak. 30. Puh. 5294.

(S. I. 21066) 19829

SILAKOITA:

Pohjalaisia herkku-, maustesilakoita 3: —, 7: —, 15: — markan astioissa on lyhyen aikaa saatavissa maitomyymälässä Merimiehenkatu 10.

Naiset Huom.!

Naiskähertimö Idun Ludviginkatu 5 suorittaa hyvin ja halvalla hiustöitä. Puhelin 9800.

Tyttö haluaa opetusta laskennossa ja kirjoituksessa. Vast. t. l. kontt. nimim. »Kohtuhinnasta, 1275».

Emilia Nymanin

neulomoliike valmistaa

Kappoja ja leninkejä.

Uudenmaankatu 13. Puhelin 9274.

Suositellaan.

Hius- töitä. hiusten pesoa, sekä kampausta suorittaa

Elin Wahlström käherryslike.

Yrjönk. 25 C. P. 8958.

Weckman'in Yksityinen

Kauppakoulu

H:sinki, Vilhonk. 6, puh. 27 21,

alkaa jälleen 3 ja 5 kuukauden kurssinsa **marraskuun 1 pnä.** Kirjanpito- ja konekirjoituskursseja (päivisin ja iltasin) voidaan alottaa joka aika. **HUOM.!** Kun meillä annetaan ensiluokkaista opetusta (etevien opettajien johdolla) ja koulun toiminta on julkinen, on koulu suosituin ja paikkakunnalla eniten käytetty. **Pyytäkää ohjelma** ensi tilassa, jossa m. m. on joukko parhaita kiitoslauseita koulusta. Maksuton paikanvälitys. **Sulo Weckman,** koulun johtaja.

19922

Lithénin Kauppakoulu

Huom.! Helsinki, Vladimirinkatu 19, niin hyvin vanhemmille kuin nuoremmille henkilöille, on vanhin ja luotettavin kauppaoppilaitos yhdistettyillä syhyllä kursseilla. **Vastaanottaa** uusia oppilaita joka päivä. Täydellisiä oppilukukausia ja **yksityisiä kirjanpito-, kauppa-, konttori- ja korekirjoituskursseja annetaan.**

Pyytäkää koulun ohjelma!

HUOM.! Myös iltakurssoja annetaan klo 7—9. Maksuton paikanvälitys.

Lähemmin **Carl A. E. Lithén.** 19413

Tanssi-kurssi

Alkaa maanant. t. k. 16 p. klo 8 ill. Annank. 8, pr. A. 2 kr. Huom.! Opetet. 20 nyk. tanssia. Huom.! Varmasti opetan hyväksi tanssijaksi. Sisäänkirjoit. joka p. klo 6—8 ill. Hinta on halpa.

A. G. Thompson.

Ruotsia ja venäjää yksit. ja ryhm. joka päivä klo 10—12 a. p. ja kello 3—9 i.-p. Töölö L.-Viertotie 50 B, ovi 29. G. Fr. Hämäläinen. Nopea ja huolellinen opetus!

Kadonnut

Perjantaina t.k. 13 p:n aamulla pudotettiin sileä

KULTASORMUS

Kauppatorille tai Nikolainkadulle. Rehellistä löytäjää pyydetään tuomaan se palkintoa vastaan Liisank. 16, ovi 11, tai ilmoitt. puh. 26 21.

Päivälista.

Eteläinen suomalainen seurakunta: 17 s. kolmin. Klo ½1 rippisaarna ja Herran Ehtoolt. Johanneksen kirk. Klo 10 a.-p. saarna Betaniassa past. Leiviskä. Klo ½1 p. saarna ja Herran Ehtoollinen Johanneksen kirk. past. Leiviskä. Klo 6 i. nuoriscjuhla Johanneksen kirk. puhuvat: rov. Hildén ja past. Leiviskä, Kuorolaulua. Kolehti Betaniassa seurakunnan Toverunsliitolle. Keskiv. klo 7 i raamatunselitys Betaniassa past. Leiviskä.

Sörnäisten suomalainen seurakunta: Lauvant klo 6 i. rippisaarna Kallion kirk. 17 s. kolmin. Klo 9 a. saarna ja Herran Ehtoollinen Kallion kirk. past. Byman. Klo 12 p. saarna Harjun Rukoush. past. Byman. Klo ½5 i.-p. saarna Kallion kirk. rov. Engström. Klo ½7 i. saarna Hermannin Kansankod. kkh Hurmerinta. Klo 6 i 4 i. 20 nuorisoiltama, puh. rov. Engström. Torst. klo 7 i. saarna Kallion kirk. past. Vallén.

Pohjoinen suomalainen seurakunta: Lauant. klo 6 i. rippisaarna Nikolain kirk. past. Erander. Klo 7 i. raamatunkeskustelu seurakuntasalissa alust. tri Päivänsalo. Sunn. klo 9 a saarna Vanh. kirk. tri Päivänsalo. Klo 11 a. saarna Fredriksbergin kirkkosal. past. Laasonen. Klo 12 p. saarna ja H. Ehtoollinen Nikolain kirk. tri Päivänsalo. Klo 5 i. iltasaarna Fredriksbergin kirkkosal. Nuorisoilta. Klo 6 i. saarna Nikolain kirk. past. Helle. Klo 5 i. saarna Töölön Rauhalassa past. Helle. Tiist. klo 7 i. saarna Vanh. kirk. past. Helle.

Harjun (As'in) rukoushuoneessa: Sunn. klo ½6 i. past. Lehtonen. Torst. klo 8 i. saarn. Huttunen.

Lähetyskirkossa. Sunn. klo 11 a. past. Haahti. Klo 5 i. läh.-saarn. Alanko. Torst. klo 7 i. opp. Perheentupa.

Diakonissalaitoksen kirkossa suom. saarna klo 11 a. past. Palmroth.

Luth. Ev. Yhd. rukoush. Fredrikink. 42: Sunn. klo 11 a. past. Fonselius. Tiist. klo 6 i. rov. Sjöblom ja rov. Engström. Perj. klo 6 i. opett. Lyytinen. Sunn. klo 9 a. pyhäkoulu.

Luth. Ev., Yhd. Kallion rukoush. Alppik. 19: Sunn. klo ½8 i. past. Fonselius. Keskiv. klo 6 i. opett. Lyytinen. Sunn. klo 9 a. pyhäkoulu.

Huopalahdessa, Tuomisen huv. Sunnunt. klo ½4 i. past. Byman.

Huvilakaupunkisaarnoja: Albergan suomal. kansakoululla sunn. klo 1,45 ylipp. O. Torvela. Sockenbackassa lastenkodissa klo 11 ylipp. J. Levonen. Tikkurilan ruk. huon. (ruotsal.) klo 5 ylipp. L. Helenius.

Alliansit. Korkeavuorenk. 22: Sunn. klo 11 pien. sal. ja klo 5 is. sal. V. Sundelin. Tiist. klo 7,30 C. E. kok. pien. sal. Torst. klo 7,30 saarna is. sal. V. Sundelin.

Ev. Luth. Nuoret, Malmink. 12: Sunnunt. 15 p. klo ½7 i. Iltama huon. puh. past. Vallén, kolp. Kallio y. m. Oviraha 25 penniä.

Met. läh. tal. Fredr. torin varr. Sunn. klo 11 a. past. Holmström. Klo 1 p. lastenjumalanpalv. Klo 6 i. J. Virtanen y. m. Torst. klo 8 i. V. Heiman.

Konrad Englund saarnaa Päivölässä Kasarmink. 23 sunn. klo 11 a.-p.

Liikenpulaisyhd. huon. Kasarminkatu 23. Sunn. suomal. saarna klo 6 i. J. S. Ketola.

Nuort. Naist. Kr. Yhd. Fabianink. 31 A. Sunn. klo 5 i. raamatunkeskustelua kysymyksestä: Miten saamme tietää Jumalan tahdon? Ap. t. 13: 2; 16: 7. 8 alust nti O. Stenbäck; klo ½7 i. lähetysopintopiiri. Maanant. klo 7,15 i. vast. al. jäsenten kokous: komiteain järjestäminen. Tiist. klo 8 i. erin. nuorisojärjestöjen raamattukurssit N. M. K. Y:ssä, Vuorik. 17. Torst. klo 6—9 i. ompelukokous.

Uusmaalais-osakunnan talossa, Kasarmink. 40: Sunn. klo 11 a. läh. saarn. Vilho Pylkkänen. Balderissa, Yrjönk. 21 B: Sunn. klo 6 i. läh. saarn. Vilho Pylkkänen.

Rukoushuoneella 3 i. 8: Sunn. klo 11 a.-p. ja 6 i.-p., torst. klo ½8 i.-p. A. Korvinen ja A. Fellman y.m.

Ev. Luth. Nuoret, Malmink. 12: Sunnunt. 15 p. lokak. klo puoli 7 i.-p. Iltama huon. Puh. past. Vallén ja kolp. Kallio. Runonlausuntoa, kertomus y. m. Oviraha 25 penniä.

Höyrylaivallike

(S. H.)

Syysk. 1 p:stä muutettu kulkuvuorot.

Höyrylaiva Lahti

Lahti (Vesijärvi)—Vääksy—Padasjoki—Kellosalmi—Harmoinen—Kuhmoinen.

Lähtee Vesijärveltä Kuhmoisiin aina välillä oleviin siltoihin joka arkipäivä klo ½3 ip.

Lähtee Kuhmoisista Vesijärvelle joka arkipäivä kello 5 aamulla.

Lauantain ilasta maanantai-aamuun seisoo laiva siis Kuhmoisten k.k. laiturissa. 16355

(S.H.)

Suoranaisia piletejä

kaikkiin paikkoihin

Yhdysvaltoissa ja Canadassa

Norjan tai Tanskan kautta myy seuraavien linjain laivoilla:

Allan, American, Anchor, Canadian Pacific Railway Co., Cunard, Dominion, Donaldson, Royal, Scandinavien —American ja White Star

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö,

Helsinki, Etelä-Makasiininkatu 4, (Puhelin 4620)

Hanko, Boulevardi 15, (Puhelin 84)

Asioimisto New York'issa

Finland Steamship Company Agency,

5 State Street.

Vesijärvi—Padasjoki—Kuhmoinen Korpilahti—Jyväskylä.

Höyrylaiva »SUOMI»

lähtee Vesijärveltä Jyväskylään sunnuntaisin, tiistaisin ja perjantaisin klo 11,30 ill. Jyväskylästä Vesijärvelle maanantaisin, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 11,30 ill Tarpeen tullen poiketaan: Tehn, Judinsalon, Vaherin ja Kärkisten silloissa.

Vesijärvi—Padasjoki—Harmoinen—Kuhmoinen—Ruolahti—Pihlajakoski—Jämsä.

Höyrylaiva »AALLOTAR»

lähtee Vesijärveltä Jämsään joka maanantai, keskiviikko ja lauantai klo 11,30 ill. Jämsästä Vesijärvelle sunnuntai, tiistai ja torstai klo 11,30 ill.

(S.H.) (E. S. S.) 9974

(S.H.)

Viipuri—Lappeenranta—Vuoksenniska—Savonlinna—Joensuu

ja päinvastoin

nopeakulkuinen, matkustajille mukavasti sisustettu höyrylaiva

„OSMO",

kapteeni J. A. Karlsson,

poiketen Puumalassa, Oravissa, Enonkoskella ja mahdollisesti Vuokalassa

Pohjoiseen:

Viipurista torstaina klo 6 aamulla.

Lappeenrannasta torstaina klo ½8 illalla, heti iltajunan saavuttua.

Savonlinnasta perjantaina klo 7 aamulla.

Etelään:

Joensuusta lauantaina klo 8 illalla.

Savonlinnasta sunnuntaina klo 11 päivällä.

Lappeenrannasta maanantaina klo ½6 aamulla.

Lähemmin ilmoittavat:

Hj. Grönroos, Viipurissa. **Otto T. Ståhl,** Lappeenrannassa. **G. Öller,** Savonlinnassa.

Osakeyhtiö Gustaf Cederberg & C:o, Joensuussa. 11019

(S. H.)

Syyskulkuvuorot

25 p:stä syyskuuta 1916.

Vesijärvi—Supittu—Sysmä (Rantala) —Luhanka—Tammilahti.

Höyryl. VELLAMO

lähtee Vesijärveltä Sysmään (Rantalaan) joka tiistai, torstai, perjantai ja sunnuntai klo 3 aam.

Sysmästä (Rantalasta) Vesijärvelle joka keskiviikko, torstai, lauantai ja sunnuntai klo 9,30 a.-p.

Vesijärveltä Tammilahteen joka tiistai ja perjantai klo 3 aam.

Tammilahdesta Vesijärvelle joka keskiviikko ja lauantai klo 4 aam.

10562

(S.H.)

S/S LUOPIOINEN I

Kapteeni O. Saarinen,

lähtee joka tiist., torst. ja lauant. klo 12 päivällä Hämeenlinnasta Pälkäneen kautta Luopioisiin poiketen välillä olevin laiturein sekä Luopioisista Hämeenlinnaan joka maan., kesk. ja perj klo 6 aamulla.

(S. H.)

Junien kulut.

P. = postijuna.
M. = matkustajajuna.
Pl. = pikajuna.

Pitkämatkaiset junat:

Helsingistä lähtevät:

P. 8,00 a.-p. Karjan kautta Saloon (12,13), Turkuun (1,50), Tammisaareen (11,10), Hankoon (12,06).

P. 8,40 a.-p. Hämeenlinnaan (11,40), Tampereelle (2,00), Vaasaan (11,40), Turkuun Toijalan kautta (4,38), Poriin (7,10), Raumalle (8,15), Mäntän (6,00), Porvooseen (10,55), Högforsiin (1,00), Lopelle (12,23), Forssaan (6,15), Kauttualle (7,30), Hyvinkään kautta Karjalle (1,12), tavarajunalla Tammisaareen (1,49), Hankoon (4,35).

P. 10,20 a.-p. Lahteen (2,05), Viipuriin (7,37), Pietariin (11,59), Mikkeliin (9,27) Kotkaan (7,00), Lappeenrantaan (7,18), Imatralle (10,07), Elisenvaaraan (11,37), Haminaan (7,10), Karhulaan (7,00) Loviisaan (6,25).

Pl. 1,00 i.-p. Lahteen (3,47), Viipuriin (7,13), Pietariin (11,04), Mikkeliin (9,27), Kotkaan (7,00), Lappeenrantaan (7,18), Imatralle (10,07), Elisenvaaraan (11,37), Hämeenlinnaan (4,59), Tampereelle (6,44), Kokkolaan (4,22), Ouluun (9,00), Kemiin (11,36), Torniloon (12,20), Tukholmaan (10,04)

P. 3,15 i.-p. Hämeenlinnaan (6,13), Tampereelle (8,32).

P. 6,00 i.-p. Karjan kautta Saloon (10,14), Turkuun (11,50), Tammisaareen (9,00), Hankoon (9,55).

P. 6,10 i.-p. Hämeenlinnaan (9,15), Tampereelle (11,31), Kokkolaan (11,15), Ouluun (5,16), Kemiin (8,25), Torniloon (9,18), Rovaniemelle (12,26), Jyväskylään (8,13), Suolahteen (10,14), Vaasaan (9,14), Kristiinaan (12,33), Kaskisiin (12,50), Pietarsaareen (10,44), Uuteenkaarlepyyhyn (10,35), Raaheen (4,55), Mänttään (3,20), Högforsiin (10,25).

P. 6,50 i.-p. Lahteen (10,28), Viipuriin (3,28), Pietariin (8,13), Lappeenrantaan (4,25), Mikkeliin (7,58), Kuopioon (1,00), Iisalmelle (3,56), Kajaanin (6,34) Savonlinnaan Pieksämäen kautta (2,45), Loviisaan (9,57), Varkauteen (12,18), Lopelle (9,45).

Pl. 10,30 i.-p. Lahteen (1,21), Viipuriin (5,23), Pietariin (9,08). Savoon samoina aikoina kuin edellisellä junalla.

M. 11,00 i.-p. Lahteen (2,31), Viipuriin (7,49), Pietariin (12,11). Savoon kuten edellisellä junalla; Sortavalaan (2,34), Joensuuhun (6,53), Lieksaan (9,55), Nurmekseen (11,32), Savonlinnaan Elisenvaaran kautta (3,01) Imatralle (10,29), Kotkaan (7,30), Haminaan (7,55), Karhulaan (7,30).

Helsingistä saapuvat:

M. 6,51 a.-p. Pietarista (5,40), Viipurista (9,44), Lahdesta (3,09), Nurmeksesta (6,25), Lieksasta (8,05), Joensuusta (11,16) Sortavalasta (3,24), Savonlinnasta Elisenvaaran kautta (3,05), Savonlinnasta Pieksämäen kautta (3,11), Kajaanista (10,00), Iisalmelta (12,31), Kuopiosta (3,36), Mikkelistä (8,40), Kotkasta (9,36), Haminasta (9,20), Karhulasta (6,04), Varkaudesta (4,28).

P. 8,57 a.-p. Pietarista (8,00), Viipurista (11,47), Lahdesta (5,14), Savosta ja Karjalasta kuten edellisellä, Lappeenrannasta (12,14), Porvoosta (6,20).

Pl. 10,00 a.-p. Pietarista (12,00), Viipurista (2,52), Lahdesta (7,11).

P. 11,00 a.-p. Torniosta (7,50), Kemistä (8,46), Oulusta (11,59), Kokkolasta (5,48), Tampereelta (5,46), Hämeenlinnasta (8,08), Vaasasta (7,35), Kristiinasta (3,30) Kaskisista (3,00), Suolahdesta (7,14). Jyväskylästä (9,22), Pietarsaaresta (6 10), Mäntästä (1,40), Raahesta (11,25), Uudestaarlepyystä (6,10), Högforsista (6,40), Lopelta (8,09).

P. 12,50 i.-p. Karjan kautta Turusta (7,05), Salosta (8,41), Hangosta (8,55), Tammisaaresta (9,48).

P. 1,16 i.-p. Tampereelta (8,03), Hämeenlinnasta (10 20).

Pl. 5,35 i.-p. Pietarista (7,40), Viipurista (11,20), Lahdesta (2,51), Torniosta (4,00), Kemistä (4,50), Oulusta (7,46), Kokkolasta (12,31), Tampereelta (11,33) Hämeenlinnasta (1,40), Turusta Toijalan kautta (9,07), Foresasta (8,30), Tukholmasta (6,34).

M. 5,59 i.-p. Pietarista (1,05 a.-p.), Viipurista (6,10 a.-p.), Lahdesta (1,12), Lopelta (2,05) Loviisasta (4,00).

P. 8,04 i.-p. Vaasasta (5,15), Tampereelta (2,42), Hämeenlinnasta (5,10), Mäntästä (10,30), Porvoosta (5,00), Högforsista (3,50).

P. 9,57 i.-p. Pietarista (9,30), Viipurista (1,24), Lahdesta (6,29), Lappeenrannasta (1,36), Mikkelistä (11,50), Kotkasta (1,50), Haminasta (1,30), Karjalta Hyvinkään kautta (4,43), Loviisasta (1,45), Lopelta (6,55).

P. 10,26 i.-p. Toijalan kautta Turusta (2,35), Porista (12,05), Tampereelta (5,03), Hämeenlinnasta (7,30), Ranmalta (10,50), Kauttualta (11,40), Forssasta (2,40).

P. 10,37 i.-p. Karjan kautta Turusta (4,48), Salosta (6,20), Hangosta (6,40), Tammisaaresta (7,33).

Pääradan paikallisjunat:

Helsingistä lähtevät:

12,10	a.-p.	tulo	Riihimäelle 3 01.
6,20	»	»	Keravalle 7,38.
7,54	»	»	Keravalle 9.10.
9,10	»	»	Tikkurilaan 9,54.
11,20	»	»	Malmille 11,50.
1,15	i.-p.	»	Tikkurilaan 1,59.
2,12	»	»	Keravalle 3,29.
2,32	»	»	lauant. ja juhlap. aattona ainoast. työläisvaun. Keravalle 3,45.
3,21	»	»	Tikkurilaan 4,06.
4,20	»	»	Keravalle 5,37.
5,21	»	»	Keravalle 6,38.
6,16	»	»	Keravalle 7,16.
6,24	»	»	Malmille 6,54.
7,45	»	»	Keravalle 9,02. Porvooseen 10.45.
9,20	»	»	Tikkurilaan 10,04.
11,06	»	»	Keravalle 12,19.

Helsinkiin saapuvat:

6,30	a.-p.	lähtö	Keravalta 5,12.
7,28	»	»	Malmilta 6,57.
7,44	»	»	Keravalta 6,45.
8,44	»	»	Riihimäeltä 6,06.
9,46	»	»	Keravalta 8,25.
10,48	»	»	Tikkurilasta 10,04.
11,46	»	»	Keravalta 10,29.
12,33	i.-p.	»	Malmilta 12,02.
2,51	»	»	Tikkurilasta 2,06.
4,43	»	»	Riihimäeltä 1,30.
5,20	»	»	Keravalta 4,08.
8,40	»	»	Tikkurilasta 5,56.
7,28	»	»	Keravalta 6,12.
8,55	»	»	Keravalta 7,37.
10,56	»	»	Tikkurilasta 10,12.
11,32	»	»	Keravalta 10,20.

Rantaradan paikallisjunat:

Helsingistä lähtevät:

6,05	a.-p.	tulo	Espooseen 6.55 arkip.
6,55	»	»	Kirkkonummelle 8,41.
10,00	a.-p.	tulo	Kirkkonummelle 11,34.
1,05	i.-p.	»	Masabyhyn 2,15.
2,26	»	»	Kirkkonummelle 4,00
3,30	»	»	Karjalle 6,31.
4,13	»	»	Espooseen 5,02.
5,14	»	»	Kirkkonummelle 6,42.
8,40	»	»	Kirkkonummelle 10,14
11,58	»	»	Kirkkonummelle 1,28.

Helsinkiin saapuvat:

7,36	a.-p.	lähtö	Kirkkonummelta 6,06
8,33	»	»	Espoosta 7,39 arkip.
9,33	»	»	Karjalta 6,25.
10,40	»	»	Kirkkonummel